

8 April

7.

B.X.13046.

Sm. TV. 2.

GEHEIM.

Antw. lo. r. 47

15152

Inlichtingen cabaret
"Nummer één".

In het dagblad "De Waarheid" dd. 26 Maart 1947, editie Amsterdam, kwam een bericht voor van den volgende inhoud:

NUMMER EEN.

"Callantsog. -Zaterdagavond trad in zaal de Vries het "cabaret-gezelschap. "Nummer één" o.l.v. Daan Pool voor "het voetlicht, waarmee deze populaire Noordhollan- "der een buitengewoon succes oogtte. De inhoud van "het gebrachte- o.a. fel anti-militaristische voor- "drachten- gaf hierbij wel de doorslag. De naam van "het gezelschap lijkt ons dan ook niets overdreven."

Ik moge U verzoeken mij zoo uitvoerig mogelijk te willen doen inlichten omtrent dezen avond, de personalia en politieke oriëntering van genoemden Daan Pool en de leden van het cabaret-gezelschap "Nummer één".

Ook zou ik gaarne inlichtingen ontvangen omtrent de politieke instelling van het cabaret-gezelschap in het algemeen en van wien de organisatie van dezen avond is uitgegaan.

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST
namens dezen:

(J.G. Crabbendam.)

Den Hr. Distr. Commandant der Rijkspolitie
te

A L K M A A R.

Coll.: *NR*

DOSS. No.:
CRT.: W.A.A.R.H. A.
BATUM: 21-3-42
PAR.:

Nummer één ¹ **V**

CALLANTSOOG. — Zaterdagavond trad in zaal de Vries het cabaretgezelschap „Nummer één” o.l.v. Daan Pool voor het voetlicht, waarmee deze populaire Noordhollander een buitengewoon succes boogste. De inhoud van het geprachte — o.a. fel anti-militairistische voordrachten — gaven hierbij wel de doorslag. De naam van het gezelschap lijkt ons dan ook niets overdreven.

BZ

[Handwritten signature]

P O L I T I E
te
's-Gravenhage.

INLICHTINGENDIENST.

Doss. 108/1.

(K) *ky*

BUREAU D	
P O L I T I E	
Datum:	16-4-47

Volgno.
15 APR 1947 PGELEGD
ACD/13657

Johna Johanna
ANV
3857
g...

Op 3 April 1947 werden aan het bureau van Politie aan de Van der Vennestraat alhier, aangebracht:

1. Pieter Johannes TERWAN, geboren te Rotterdam, 22 Februari 1897, zwemmeester, wonende Zegenstraat 21a, Rotterdam;
2. Thomas David VAN DAALHUIZEN, geboren te Rotterdam, 4 Januari 1917, kantoorbediende, wonende Zegwaardstraat 13A, Rotterdam;
3. Dirk VAN KOERT, geboren te 's-Gravenhage, 5 Mei 1873, stoffeerder, Pagelstraat No.39, Den Haag;
4. Cornelia KNOLLE, gehuwd met G.J.SWALUË, geboren te Amsterdam, 18 Maart 1884, zonder beroep, wonende Zocheerstraat 71 III, Amsterdam;
5. Jacoba Johanna LEIJSEN, gehuwd met J.BURGERJON, geboren te Amsterdam, 29 Februari 1896, zonder beroep, wonende Karl Marxstraat 43, Zaandijk;
6. Alida Geertruida VAN REENEN, geboren te Amsterdam, 5 Februari 1888, ongehuwd, huishoudster, wonende G.v.d.Lindestraat 80A, Rotterdam;
7. Annette Marie REIMINGER, gehuwd met J.VISSER, geboren te Amsterdam, 18 Juli 1896, zonder beroep, wonende Oostvlietweg 36 te Stompwijk;
8. Jacoba Johanna KRONENBERG, gehuwd met C.EVERDINK, geboren te Leiden, 20 April 1911, zonder beroep, wonende Jensiusstraat 2, Rotterdam;

die, zonder dat daartoe door Burgemeester en Wethouders dezer Gemeente vergunning werd verleend, op de openbare straat met borden liepen, met de volgende opschriften:

- "Geen kanonnen voor boter;"
- "Oorlog is misdaad;"
- "Alleen de arbeiders kunnen oorlog voorkomen;"
- "Militairisme vernietigt welvaart;"
- "Moeder kent Uw taak;"
- "Soldaten beteekenen oorlog;"
- "Evangelie is vrede;"
- "Oorlog is in strijd met het Evangelie;"
- "Elke soldaat meer, meer oorlog;"
- "Onze jongens kanonnenvleesch;"
- "Moeders Uw zonen geen soldaten;"
- "Bewapening kost U Uw voedsel;"

Tegen genoemde personen werd proces-verbaal opgemaakt terzake van artikel 11 der A.P.V. voor 's-Gravenhage.

Verzonden op 14 April 1947.

aan: het Hoofd van den Centralen Veiligheidsdienst, alhier.

VK
22 April

7.

B.13651.

OPGELEED

R.

TZ.3.

GEHEIM.

C.Knolle.

Op 3 April 1947 werd te 's-Gravenhage door de politie aangehouden Cornelia KNOLLE, gehuwd met G.J.SWALUW, geb. te Amsterdam, 18 Maart 1884, wonende Zocherstraat 71 III Amsterdam, die met een aantal andere personen, zonder verkregen vergunning, op de openbare straat met borden liepen, waarop anti-militaristische leuzen waren aangebracht.

Ik moge U verzoeken mij omtrent gencemde Cornelia Swaluw-Knolle eenige inlichtingen te willen doen verstrekken, waarbij ik gaarne tevens haar politieke oriëntering zal vernemen.

Coll.: *dk*

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST
Namens dezen:

J.G.Crabbendam.

Aan den Heer Hoofd Commissaris
van Politie,
te
AMSTERDAM.

POLITIE
AMSTERDAM

District **Alkmaar**
Afdeling

B.
Alkmaar 10 Mei 1947.

COMMANDANT

UITGEOEK

Volgno.

No. 107 C.V.D. Geheim Persoonlijk.

Bijlagen: 1.

13 MEI 1947

Onderwerp: Inlichtingen cabaret "Nummer één"

ACD/15152

Ter voldoening aan het gestelde in Uw schrijven dd. 8 April 1947 No. B.X. 13046 Geheim, onderwerp als in margine vermeld, heb ik de eer UHOOGGEDELGETRENGE de gevraagde inlichtingen hierbij aan te bieden.

De Districtscommandant,
De Kapitein,
Mr. J.P. v.d. Steur.

W. v. d. Steur

Typ: D.

Coll: *f.*

Afschrift aan den Heer Procureur Generaal
fung. Dir. ~~xxxx~~ Gen. van Pol. te Amsterdam.

BUREAU B

BUREAU B	
Naam:	
L.:	14-5-47

AAN
Heer Hoofd C.V.D.
te s'-Gravenhage.

No. 37-C.V.D.-Geheim-Persoonlijk.

Bijlagen:

Onderwerp: Inlichtingen cabaret "Nummer één".

Ter voldoening aan het gestelde in het schrijven van den Centrale Veiligheidsdienst dd. 8 April, 1947 No.B.X.13046 Geheim, voorzien van Uw onderschrift dd. 10 April 1947 No.107-C.V.D.-Geheim-Persoonlijk, betreffende het in de marge aangehaalde onderwerp, heb ik de eer UWelEdel^gestrenge het navolgende te berichten:

Het cabaret "Nummer één", in de samenstelling zoals dit op Zaterdagavond 22 Maart 1947 in het cafe van De Vries te Callantssoog optrad, bestaat uit zeven leden n.l. Daan POOL, humorist, wonende te Oude Sluis bij wie de leiding van het gezelschap berust Mimi Buik, geboren Pool, Jan Heins, J. Westerman, Van Tollen en O. Bootsma.

Het gezelschap is links georiënteerd en brengt gewoonlijk even als deze avond, verschillende anti-militaristische zang en cabaretnummers ten gehore.

Op Zaterdag 22 Maart 1947 was bovengenoemd gezelschap geengageerd door de cafehouder De Vries te Callantssoog ter gelegenheid van de opening van diens cafe. De belangstelling bestond grotendeels uit buurtbewoners behorende tot links georiënteerde partijen.

De politieke oriëntering en de personalia van de leden van bovengenoemd gezelschap zijn als volgt:

- 1e. Daniël Pool, geboren te Zijpe, 15 Juli 1895, ongehuwd, beroep arist kleermaker, wonende te Oude Sluis, gemeente Zijpe, H.51, staat bekend als communist en anti-militarist.
- 2e. Wilhelmina Pool, geboren te Alkmaar 12 April 1885, gehuwd met A. Buik, wonende te Oude Sluis, gemeente Zijpe, H.51. Links georiënteerd. Niet bekend of zij bij een politieke partij is aangesloten.
- 3e. Johannes Jacobus Heins, geboren te Amsterdam 23 April 1923, ongehuwd, van beroep artist, wonende te Schagen Kanaalstraat 13. Politieke oriëntering niet bekend.
- 4e. Hendrik Jacob Westerman, geboren te Barsingerhorn, 27 December 1926, ongehuwd, van beroep artist, wonende te Schagen Laan D.5. vermoedelijk links georiënteerd. Niet bekend of hij bij een politieke partij is aangesloten.
- 5e. Catharina Elisabeth Heins, geboren te Amsterdam, 23 Maart 1914 echtgenote van B. de Vries (eigenaar van het cafe waar bovenstaande voorstelling werd gegeven) wonende te Callantssoog A.33. Vermoedelijk links georiënteerd. Van aansluiting bij een partij niet bekend.

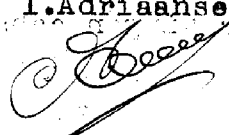
AAN

den Heer Kapitein Districtscommandant

der Rijkspolitie te A L K M A A R.

De overige beide tot het gezelschap behorende leden n.l. Van Tollen en O. Bootsma, laatstgenoemde is als pianist aan het cabaret verbonden, wonen respectievelijk te Alkmaar en Schoorl en van hun politieke oriëntering en personalis is alhier terplaatse niets bekend zodat vermelding hiervan achterwege moet blijven.

De Adjudant.
wn. Afdelingscommandant.
I. Adrianse.

Handwritten text, mostly illegible due to extreme blurriness and low contrast. Some words like 'Van Tollen' and 'O. Bootsma' are faintly visible in the first paragraph. The rest of the text is a dense block of illegible characters.

GEHEIM.

21 Mei

7.

B. 15152.

R. Disb. 3.

O. Bootsma.

Antw. 9.6.47
17291.

In Noord-Holland worden de laatste tijd voorstellingen gegeven door een groep personen onder de naam "Cabaret nummer Eén".

Het gezelschap is links georiënteerd en brengt gewoonlijk zang- en cabaretnummers met een ster sterke anti-militairistische tendenz .

Als pianist is aan dit gezelschap verbonden zekere O. Bootsma, wonende te Schoorl.

Ik moge U verzoeken mij te willen doen inlichten omtrent personalia, politieke oriëntering enz. van geneemde O. Bootsma.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze :

Aan
De Heer Districtscommandant
der Rijkspolitie

te

J.G. Grabbendam.

ALKMAAR.

Coll. dr.'

UITGEBOEKT

21 Mei

7.

B. 15152. GEHEIM.

R. Disb. 3.

antw. 11.6.47
17118

Van Tollen.

In Noord-Holland worden de laatste tijd voorstellingen gegeven door een groep personen onder de naam "Cabaret nummer Eén".

Het gezelschap is links georiënteerd en brengt gewoonlijk zang- en cabaretnummers met een zeer sterke anti-militairistische tendenz.

Tot dit gezelschap behoort o.a. zekere van Tollen, wonende te Alkmaar.

Ik mege U verzoeken mij te willen doen inlichten omtrent personalia, politieke oriëntering enz. van genoemde van Tollen.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze :

Aan

De Heer Commissaris van Politie

J.G. Crabbendam.

te

ALKMAAR.

Coll. dR.

BX 15267.

HB. TV.3.

GEHEIM.

UITGEBOKT

23 MEI 1947

anti-militaristische meeting
in Nieuwe Niedorp.

Volgens het orgaan van de Vrije Socialisten
Vereniging "de Vrije Socialist" van 5-4-1947, zou in Juli 1947
in Nieuwe Niedorp een anti-militaristische meeting worden be-
legd.

Ik moge U verzoeken mij te zijner tijd omtrent ge-
noemde meeting zo uitvoerig mogelijk te willen doen inlichten.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

De Heer Districtscommandant
der Rijkspolitie te

MAAR.

J.G.Crabbendam.

Coll.: *nr*

*Audw. 18819
ad. 9-4-47*

18 Mei

7.

to

BOSS. No.:
CRT.: V.R.V.E. SOCIAL.
DATUM: 5-4-47
PAR.:

N. NIEDORP. — De kam. hier en in de omgeving
zullen in Juli een anti-mil. meting beleggen. Een ter-
rein is ons reeds toegezegd.

G E M E E N T E

AVDgK.M.A.A.R.

UITGEBOKT

11 JUNI 1947

AGD/17118.1947.-

COMMISSARIAAT VAN POLITIE

ALKMAAR, 10

Bericht op schrijven van 21 Mei 1947,
No. B.15152

No. C.I. 27

BIJLAGEN: --

ONDERWERP:
"VAN TOLLEN".-

G E H E I M .-

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	13-6-47

In antwoord op Uw bovenvermeld schrijven heb ik de eer U te berichten, dat de daarin genoemde VAN TOLLEN niet in de bevolkingsregisters dezer gemeente staat ingeschreven en alhier overigens ook onbekend is gebleven, zodat de door U gevraagde inlichtingen niet verstrekt kunnen worden.-

Het gezelschap "Cabaret nummer Eén" trad tot op heden niet in deze gemeente op.-

Bij het dezerzijds ingestelde onderzoek is gebleken, dat men in artiestenkringen te dezer stede wel van het bestaan van genoemd cabaret op de hoogte is.-

Het "Cabaret nummer Eén" zou een West-Fries gezelschap zijn en staan onder leiding van DAAN POOL (vermoedelijk pseudoniem), wonende te Oudesluis.

men

De Commissaris van Politie,
Vr.-

AAN
de Heer HOOFD VAN DE
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Javastraat No.68
te
's- GRAVENHAGE .-

RIJKSPOLITIE
GEMEENTEGEWEST AMSTERDAM

District Alkmaar Alkmaar

Afdeeling

COMMANDANT

No. 135 C.V.D. Geheim Persoonlijk.

Bijlagen:

Onderwerp: Inlichtingen
O.Bootsma.

UITGEBOEKT

Volggo. 14 Juni 1947

16 JUNI 1947

ACD/17291

BUR. A. B.

.....

.....

18-6-47

Ter voldoening aan het gestelde in Uw schrijven dd. 21 Mei 1947 No. B.15152 Geheim, onderwerp als in margine vermeld, heb ik de eer UHOOGGEDELEGESTRENGE de gevraagde inlichtingen hierbij aan te bieden.

Inclusief

De Districtscommandant,
De Kapitein,
Mr. J.P. v.d. Steur.

[Handwritten signature]

Typ: D,
Coll: *[Handwritten initials]*

Afschrift aan den Heer Procureur-Generaal
fung. Dir. Gen. van Pol. te Amsterdam.

AAN
Den Heer Hoofd C.V.D.
te 's-Gravenhage.

District AlkmaarAfdeeling Alkmaar

Groep

COMMANDANT

No. 46 C.V.D. Geheim Persoonlijk.

Bijlagen:

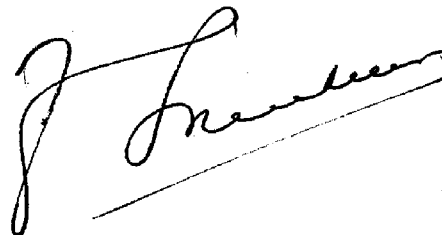
Onderwerp: Inlichtingen betreffende
O. Bootsma⁴.

Ter voldoening aan Uw opdracht, gedaan bij Uw onderschrift dd. 23 Mei 1947, No. 135 C.V.D. Geheim Persoonlijk, heb ik de eer UWELEDELGESTRENGE het navolgende te berichten.

Oebele BOOTSMAN, geboren 11 Januari 1925 te Zijpe, wonende Idenslaan B No. 83 te Schoorl, ongehuwd, godsdienst gene, is van beroep musicus. Hij is als pianist opgenomen in het cabaret-gezelschap van Daan Pool, wonende Oude Sluis, die leider daarvan is. Bootsman is links georiënteerd en behoort gerekend te worden tot de Partij van de Arbeid. Hij houdt er anti-militairistische denkbeelden op na. Hoewel Bootsman onder leiding van Daan Pool voorstellingen met sterk anti-militairistische tendenz ten gehore brengt, treedt hij op politiek gebied overigens niet op de voorgrond.

Daar genoemde Daan Pool buiten mijn Afdeling woonachtig is, kan ik omtrent hem niet tevens de nodige inlichtingen verstrekken.

De Adjudant,
Afdelingscommandant,
P. van Breukelen.

AAN den Heer Kapitein
Districtscommandant der Rijkspolitie
te
A l k m a a r.

GEWEST AMSTERDAM DER RIJKSPOLITIE

District Alkmaar
Afdeeling Alkmaar
Groep

Alkmaar, 9 Juli 1947

Volgno.
12 JULI 1947
ACD/18219

UITGEBOKT

COMMANDANT

No. 42 C.V.D. Geh.Pers.

Bijlagen: twee.

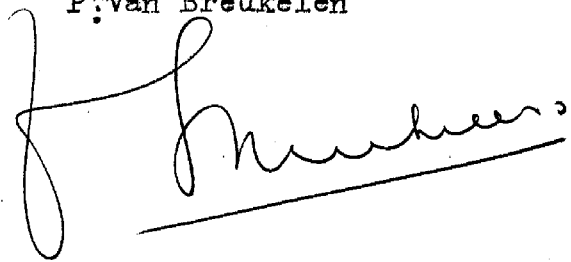
Onderwerp:

Anti-militairistische meeting
in Nieuwe Niedorp.

BUREAU B	
Nummer:	
15-7-47	

Ter voldoening aan ~~het~~ het gestelde in Uw schrijven dd. 16 Mei 1947 BX.nr.15267 gehim. onderwerp "anti-militairistische meting" in Nieuwe Niedorp", voorzien van het onderschrift van den Heer Districtscommandant der Rijkspolitie te Alkmaar, dd.19 Mei 1947 nr.127 C.V.D. geh.Pers.heb ik de eer U HoogEdelGestrenge hierbij als bijlage te doen toekomen het rapport opgemaakt door de Opperwachtmeester Groepscommandant der Rijkspolitie G.Dieckman te Heer Hugowaard, die bedoelde meting persoonlijk heeft bijgewoond om daarvan verslag uit te brengen.

De Adjudant
w.n Afdelingscommandant
P. van Breukelen

GEZIEN
Commandant Rijkspolitie
District Alkmaar
Alkmaar, 11 JULI 1947
De Districts-Commandant

De Kapitein
Joh. J. P. v. d. Steer.
[Handwritten signature]

AAN
den Heer Hoofd C.V.D.
te

's GRAVENHAGE

d/t Chefs.

GROTE MEETING

**voor Anti-Militarisme
en Geheelonthouding**

ZONDAG 6 JULI

**'s middags 2 uur, op het terrein van
P. Zwagerman te Nieuwe Niedorp.**

SPREKERS:

J. Bakker, Den Haag

R. A. Willemsen, Santpoort

D. Franken, Nieuwe Niedorp

BONTE-AVOND Zaterdag 5 Juli, 8 uur.

ZONDAGOGHTEND: Cursus-bijeenkomst

Spreker: W. WIESE,

Onderwerp: „De taak der jeugd”. Aanvang 10 uur.

**VRIJE SOC. GROEPEN NIEUWE NIEDORP
EN OTERLEEK**

JONGELIEDEN GEHEELONTH. BOND

DOOPSGEZINDE VREDESGROEP.

82 (y)

No. 36. C.V.D. (Geheim).

Onderwerp:

Meeting Anti-Militairisme en Geheel-
onthouding op 6 Juli 1947 in de ge-
meente Nieuwe Niedorp.

Ter voldoening aan Uw verzoek, vervat in Uw onder-
schrift d.d. 20 Mei 1947; No. 42. C.V.D. (Geheim) heb ik de eer
U beleefd te rapporteren:

"Op 6 Juli 1947, heeft te Nieuwe Niedorp, blijkens bijgaand
pamflet, de in Uw vorenaangehaald onderschrift bedoelde mee-
ting, plaats gevonden, die door mij persoonlijk werd bezocht.

Zij vond plaats op een weiland, gelegen in het centrum van
het dorp en werd bijgewoond door plm. 120 personen bestaande
uit ongeveer 100 volwassenen en een 20 tal jeugdige personen
wiens leeftijd varieerde van 18 tot 21 jaar, blijkbaar alle -
leden van de Anti-Militairistische of Geheelonthouders orga-
nisatie, te oordelen naar het door hen gedragen z.g.n. gebro-
ken geweertje. De meeting ving plm. 14 uur aan.

De leiding van de meeting was in handen van een zekere -
Jan Bakker, geboren te Alkmaar, 9 September 1893, fruithandelaar
, wonende te Oude Niedorp No. 25, zijnde een uiterst links ge-
oriënteerd persoon, met anarchistische ideeën.

Gesproken werd:

1e: door HENRIETTE ELISABETH MARIE ANTOINETTE LIEFRINCK, gebo-
ren te Rotterdam, 13 September 1899, gescheiden vrouw van Jo-
hannes Christiaan Franken, Doopsgezind predikante te Nieuwe -
Niedorp, wonende aldaar B. 70. Zij behandelde het onderwerp anti-
militairisme gezien uit een godsdienstig oogpunt en werd haar
rede aangeduid onder de titel "Vredeswerk in de tegenwoordige-
tijd".

Als 2e spreker trad op een zekere WILLEM FERDINAND GERARD
WIESE, geboren te Alkmaar, 10 September 1909, leraar Rijkstuin-
bouwschool, wonende te Hoorn, J. Pzn. Coenstraat No. 9. - Wiese ont-
hield zich geheel van politiek, doch sprak als overtuigd ge-
heelonthouder. Wiese sprak als plaatsvervanger voor R. A. Willem-
sen te Santpoort, die niet ter meeting was verschenen.

Als 3e en laatste spreker verscheen op het podium een ze-
kere JAN BAKKER, uit Den Haag. Te oordelen naar zijn rede is -
deze persoon een hoofdbestuurslid of propagandist voor de ---
"Vrije Socialist" en besprak hij het militairisme, gezien door
het politieke raampje van de Vrije socialisten.

De meeting was omstreeks 17 uur beëindigd. De sprekers wa-
ren zeer beschaafd in hun uitdrukkingen en werden geen woorder
van opruiende aard gesproken. De opkomst was ver beneden de -
verwachting gebleven en heerste er geen enthousiaste- eerdere-
een gedrukte stemming.

Aan de Heer

Afdelings Commandant der Rijkspolitie

te

A L K M A A R.

Op Zaterdag, 5 Juli 1947, te 20 uur, werd op hetzelfde terrein een zogenaamde bonte avond gehouden, waarbij tegenwoordig waren in totaal plm. 50 personen, zijnde hoofdzakelijk jongelui van anti-militairistische en geheelonthouders organisaties. De leiding van deze bonte avond was eveneens in handen van Jan Bakker uit Oude-Niedorp. Er werden enkele verhalen verteld van anti-militairistische strekking, afgewisseld door zang en muziek. Deze bonte-avond was omstreeks 22 uur beëindigd en had een ordelijk verloop.

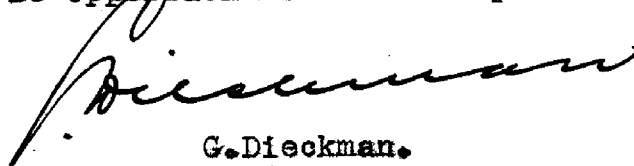
Op de cursus bijeenkomst, op 7 Juli 1947 te omstreeks 10 uur, waarbij eveneens plm. 50 personen vertegenwoordigd waren, werd het woord gevoerd door W.F.G. Wiese, voornoemd, die propaganda maakte voor de geheelonthouding.

Het geheel kan worden beschouwd als zijnde een weinig enthousiaste vertoning, waarvan geen of zeer weinig propaganda uitging.

Van de zijde der ingezetenen van Nieuwe Niedorp werd zeer weinig belangstelling voor deze meeting getoond.

Waarvan door mij dit rapport is opgemaakt en gesloten te Heerhugowaard op 7 Juli 1947.

De Oppervachtmeester-Groepscommandant,

G. Dieckman.

INLICHTINGEDIENST
AMSTERDAM

No. I.D. 2095-'47

Uw brief: No. B.13651

Onderwerp: C. KNOLLE.

Bijlagen: - - - -

GEHEIM.

Volgno.
8 JULI 1947
ACD/18421

Amsterdam, 16 Juli 1947.

3.

OPGELEGD

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	18-7-'47

In antwoord op bovenaangehaald schrijven van 22 April 1947, omtrent Cornelia KNOLLE, moge verwezen worden naar het ~~dezerzijds toegezonden~~ schrijven No. 2692-26-'47, van 18 Juni 1947, in antwoord op Uw schrijven, B.16607 van 12 Juni 1947.

17459.

Verzonden aan Hfd. C.V.D., den Haag. H-2

*Ganti-mit.
Hfd. best. lio N.V.B. (Juni '47)*

Aan

MINISTERIE van OORLOG.
CHEF VAN DEN GENERALEN STAF

~~XXXXX~~ SECTIE G III B.

No.: 2261 - Zeer Geheim.

Bijlagen: -~~een~~,-

ONDERWERP: Adhesiebetuiging
bij dienstweigering.

's-GRAVENHAGE, 23 Juli 1947

Volgno. OPGELEGD

25 JULI 1947

ACD/19652

B BUREAU B

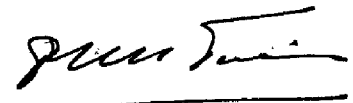
Naam:	
Datum:	26-7-47

Hierbij moge ik U een foto-copie doen toekomen van een circulaire, houdende een sympathie-betuiging met een dienstweigeraar, verzonden door J. Springer te Stadskanaal.

Ofschoon het origineel een gestencild exemplaar was, is het het enige, dat tot dusver bij mijn sectie werd ontvangen.

Typ: DK.
Coll: #

Hoofd Sectie G III B,
De Kolonel v.d. Gen. Staf,

P.M.H. Tielens.

AAN:
Hoofd C.V.D.,
Avstr. 68,
Den Haag.

Lijf: QED/19652.

④ R

Madokanaal

Mussekanaal, *17 Juni 1947*

Aan

Milbrand Poppin

Cel 20 7385

Huis van Bewaring

Leeuwarden

Waarde Vriend.

Ondergetekenden, gevoelen het als hun plicht, U langs deze weg hun gevoelens ten Uwen opzichte kenbaar te maken. Uw daad heeft ons daartoe gebracht. Wat ook Uw overtuiging moge zijn, in één opzicht staan wij naast elkaar in deze maatschappij. Geen man en geen cant voor het militarisme is het doel waarnaar wij te samen streven.

Militarisme, hetwelk door alle tijden heen, dood en verderf onder de mensheid gezaaid heeft. Tegen dit militarisme NEEN te zeggen, is het enige middel om de oorlog uit te bannen.

En al hebben niet alle mensen bewondering voor Uw daad, toch zijn wij er van overtuigd dat eens Uw idealisme als een vlam zal ever slaan op de jonge mensen.

De vlam van het verzet tegen dit mensonterend bedrijf zal eenmaal een grote brand worden. Nu wordt Gij als on-vaderlands lievende personen aangeduid, doch éénmaal komt de tijd dat Gij en Uw makkers de WARE-HELDEN van de geschiedenis zullen zijn.

Gij hebt een schone taak te vervullen, en al gooit de mensheid in haar domheid thans met vuil naar U, eens zullen zij zich voor dit bedreven onrecht diep schamen. Hoeveel hoger staat Gij in Uw daad, dan de doorsnee jonge man van de tegenwoordige tijd. Wij mogen en kunnen U niet tot volharding in Uw strijd aansporen, maar wel kunnen wij zeggen: "TROTS OP U TE ZIJN."

Trots kunnen wij ook zijn op kerels van Uw soort, die de moed hebben voor hun overtuiging jaren celstraf te trotseren. Zijn wij soms terneer geslagen, dan geeft de gedachte aan U ons weer nieuwe moed en schamen wij ons voor onze moedeloosheid.

Want zolang er jonge mensen zijn als jullie, is er nog niets verloren en blijven wij hopen op een moediere samenleving. Een samenleving waar de Broedermoord uitgebannen zal zijn.

Moed Kameraad, wij hebben jou voorbeeld zo bitter nodig om voorwaarts te gaan.

Met Kameraadschappelijke Groeten.

J. Springer

p/s. Wij zouden gaarne door bemiddeling van Uw familieleden vernemen of dit schrijven in Uw bezit is gekomen.

*opdr: J. Springer
Molenstraat 446
Madokanaal*

UITGEBOEKT

30 Juli

7.

.19652.

een.

VI

SvD.3.

GEHEIM.

182730.

Sympathie-betuiging met dienstweigeraars.

Onder toezending van een afschrift van een gestencilde circulaire, door J. S P R I N G E R, wonende Molenstraat H.46 te Stadskanaal, gericht tot de in het Huis van Bewaring te Leeuwarden ingesloten dienstweigeraar H. Poppen, moge ik U verzoeken mij enige inlichtingen omtrent genoemde Springer t.a.v. zijn politieke oriëntering, alsmede betreffende zijn mogelijke anti-militairistische activiteit te willen doen verstrekken. Tevens zal ik het op prijs stellen zijn volledige personalia te vernemen.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
namens dezet

AAN:

De Heer Districtscommandant
der Rijkspolitie

te

WINSCHOTEN.

J.G. Crabbendam.

A F S C H R I F T.

Stadskanaal, 17 Juni 1947.

AAN: Hilbrand Poppen,
Cel 26 B 85
Huis van Bewaring
Leeuwarden.

Waarde Vriend,

Ondergetekenden, gevoelen het als hun plicht, U lang deze weg hun gevoelens ten Uwen opzichte kenbaar te maken. Uw daad heeft ons daartoe gebracht. Wat ook Uw overtuiging moge zijn, in één opzicht staan wij naast elkaar in deze maatschappij. Geen man en geen cent voor het militarisme is het doel waarnaar wij te samen streven.

Militarisme, hetwelk door alle tijden heen, dood en verderf onder de mensheid gesaaid heeft. Tegen dit militarisme **NEEN** te zeggen, is het enige middel om de oorlog uit te bannen.

En al hebben niet alle mensen bewondering voor Uw daad, toch zijn wij er van overtuigd dat eens Uw idealisme als een vlam zal overslaan op de jonge mensen.

De vlam van het verzet tegen dit mensonterend bedrijf zal eenmaal een grote brand worden. Nu wordt Gij als on-vaderlands-lievende personen aangeduid, doch éénmaal komt de tijd dat Gij en Uw makkers de **WARE-HELDEN** van de geschiedenis zullen zijn.

Gij hebt een schone taak te vervullen en al gooit de mensheid in haar domheid thans met vuil naar U, eens zullen zij zich voor dit bedreven onrecht diep schamen. Hoeveel hoger staat Gij in Uw daad, dan de doorsnee jonge man van de tegenwoordige tijd. Wij mogen en kunnen U niet tot volharding in Uw strijd aansporen, maar wel kunnen wij zeggen: **"TROTS OP U TE ZIJN"**.

Trots kunnen wij ook zijn op kerels van Uw soort, die de moed hebben voor hun overtuiging jaren celstraf te trotseren. Zijn wij soms terneer geslagen, dan geeft de gedachte aan U ons weer nieuwe moed en schaken wij ons voor onze moedeloosheid.

Wantzolang er jonge mensen zijn als jullie, is er nog niets verloren en blijven wij hopen op een moeiere samenleving. Een samenleving waar de Broedermoord uitgebannen zal zijn.

Moed Kameraad, wij hebben jou voorbeeld zo bitter nodig om voorwaarts te gaan.

Met Kameraadschappelijke Groeten.

w.g. J.Springer.

p.s. Wij zouden gaarne door bemiddeling van Uw familieleden vernemen of dit schrijven in Uw bezit is gekomen.

Afz. J.Springer,
Molenstraat 46,
Stadskanaal.

typ.: SVD.3.
Coll.: AP.

UITGEBOKT

8 Augustus

7.

B.19979.

~~19979~~ 192730.

VI.

TZ.3.

GEHEIM.

Anti-militaristische actie.

Op 13 Juni 1947 bevond zich een onbekend gebleven persoon in het café "Sphinx" aan de Heerenstraat te 's-Gravenhage, die aldaar anti-militaristische propaganda maakte.

Hij adviseerde militairen om nooit naar Indonesië te gaan en indien zij hiertoe werden verplicht om dan maar bij hem onder te duiken.

Aan een tweetal militairen gaf hij als zijn adres op Briktstraat 10a te Seest.

Ik moge U verzoeken naar de bewoner van dit adres een onderzoek te willen doen instellen en mij omtrent hem zo uitvoerig mogelijk te willen doen berichten.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Aan de Heer Korpschef van Politie,

S O E T.

Holl.: *WR*

J.G.Crabbendam.

B.19652.

24407

UITGEBOKT

8 October

7.

VI.

RD.5

GEHEIM

Rappel.

Hiermede moge ik U mijn schrijven no. B.19652 d.d. 30 Juli 1947 in herinnering brengen, waarbij ik U verzocht mij te willen doen inlichten omtrent J. SPRINGER, wonende Molenstraat H.46 te Stadskanaal.

Met spoedige beantwoording zult U mij zeer verplichten.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

De Heer Districtscommandant
der Rijkspolitie
te WINSCHOTEN.

L.L. van Laere.

POLITIE LEIDEN

No. 370. I.D.

BIJLAGE(N)

B sport

LEIDEN, 23 Juli

Volgno.

25 JULI 1947

ACD/19661

BUREAU B	
Nummer	
L	25-7-'47

OPGELEGD

Handwritten initials and a small circle

In de nacht van Maandag 21-op Dinsdag 22 Juli 1947, werden te Leiden drie personen aangehouden, die in het bezit waren van plakmateriaal en aanplakbiljetten.

Na overbrenging naar het Bureau van Politie alhier, bleken zij te zijn genaamd:

- 1e. Simon Hendrik WIJNNOBEL, geb. te Leiden, 31-8-1919, wonende te Leiden, Vliet No. 43;
- 2e. Gerard COOL, geb. te Medan, 8-11-1921, wonende te Oegstgeest, Willem de Zwijgerlaan No.9;
- 3e. Anthonius WATERMAN, geboren te Amsterdam, 2-9-1921, wonende te Wassenaar, Waldeck Pyramondstraat No.4.

Handwritten note: Aard 1947

WIJNNOBEL en COOL staan bekend als anti-militairisten. Omtrent WATERMAN is dezerzijds niets bekend.

Zij weigerden om omtrent de herkomst van de aanplakbiljetten inlichtingen te verstrekken.

Een exemplaar van de door genoemde personen aangeplakte biljetten, wordt hierbij gevoegd.

AAN het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst.
Javastraat 68 te
's-GR A V E N H A G E.

lijft. 1966

STAKING

24 September

AMSTERDAM

en andere plaatsen

ALLEEN ZÓ

kan een einde
gemaakt worden
aan de verkapte oorlog, die het
Nederlandse leger voert in Indonesië

UITGEBOKT

23 Augustus

7.

B.19661

~~1944~~ 1945.

VK
21767

VI

SvD.3.

GEHEIM.

t/v

A. Waterman.

OPGELEGD

Hiermede heb ik de eer U te berichten, dat in de nacht van 21 op 22 Juli 1947 te Leiden drie personen werden aangehouden die in het bezit waren van plakmateriaal en aanplakbiljetten, welke laatste van anti-militairistische strekking waren. Zij weigerden omtrent de herkomst inlichtingen te verstrekken.

Twee van de drie personen waren woonachtig te Leiden en Oegstgeest en stonden in deze gemeenten bekend als anti-militairisten.

De derde persoon was genaamd Anthonyus WATERMAN, geb. te Amsterdam 2 September 1921, wonende te Wassenaar, Waldeck Pymontstraat 4.

Ik moge U verzoeken mij omtrent de politieke oriëntering van Waterman nader te willen doen inlichten.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

J.G.Crabbendam.

AAN:
De Heer Commissaris van Politie

te

WASSENAAR.
Collsdr.

MINISTERIE van OORLOG.
CHEF VAN DEN GENERALEN STAF

~~xxxxxx~~ Sectie G 3 B,

No.: 2480/'47 - Geheim,

Bijlagen: -1-

ONDERWERP: Anti-militaristische
actie.

UITGEBOKT

's-GRAVENHAGE, 1 Augustus 1947.
Volgno.

4 AUG 1947

ACD/9979

Hierbij ingesloten moge ik U doen toe-
komen, afschrift van een melding, verricht door de
Korp. J. Brandt v.d. Subsistenten Cie.-school Verbin-
dingstroepen, Nieuwe Alexanderkazerne Alhier, voor de
inhoud waarvan ik U naar de bijlage moge verwijzen.

Het resultaat van een eventueel door
Uw dienst in te stellen onderzoek terzake, moge ik
t.z.t. van U wel tegemoet zien.

Het Hoofd van de Sectie G 3 B,
de Kolonel van de Gen. Staf,

P.M.H. Tielens
P.M.H. Tielens.

typ: MB
coll: 47

Aan:
Hoofd Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

BUREAU B	
Nummers:	
Datum:	5 AUG 1947

School Verbindingsstrepen,
Subsistenten Compagnie,

lijf aan 19979.

MELDING.

Op of omstreeks 13 Juni 1947 bevond ik mij des avonds in een café genaamd "Sphinx" aan de Heerenstraat te 's-Gravenhage.

Aldaar bevond zich een mij onbekend gebleven persoon, welke kennelijk anti-militairistische actie voerde.

Hij adviseerde andere, mij eveneens onbekende militairen, niet naar Ned.-Indië te gaan en indien zij hiertoe werden verplicht moesten ze naar bij hem komen onderduiken.

Toen wij, de Adjudant O.O. BLOM, J. en de korp. BRANDT, J. hem aanspraken trachte hij ook ons aan te sporen, ons zo nodig aan een eventuele uitsending naar Ned.-Indië te onttrekken. Na wat heen en weer gepraat gaf hij zijn adres op en schreef dit zelf in mijn notitie-boekje, en verklarende, dat wij daar konden onderduiken in zijn kelder en zo nodig wist hij wel andere adressen.

Zijn adres was: Brikstraat 10 A te Soest,
Zijn naam kon ik zonder argwaan te wekken niet te weten komen.

's-Gravenhage, 2 Juli 1947.

De Korpocraal,

w.g. J. Brandt.

Voor eensluidend afschrift,

[Handwritten signature]

~~MINISTERIE van OORLOG~~
CHEF VAN DEN GENERALEN STAF

~~XXXXX~~ SECTIE G 3 B.

No. : 2504/47 - Geheim.

Bijlagen : -1-

ONDERWERP : Opruiend geschrift.

's-GRAVENHAGE, 1 Augustus '47

OPGELEGD

Volgno. <i>701.</i>
- 4 AUG 1947
ACD/19980

Bijgaand moge ik U aanbieden een afschrift van "Het lied voor dienstweigeraars", mij toegezonden door Commandant J O.G. te Breda.

Ik moge U verzoeken naar de antecedenten van de ondertekenaar een onderzoek te doen instellen en mij hieromtrent te willen inlichten.

Typ: DK.
Coll: *g*

Hoofd Sectie G 3 B,
De Kolonel v.d. Gen. Staf,

P.M.H. Tielens
P.M.H. Tielens.

AAN:
Hoofd C.V.D.,
Javastraat 68a
's-Gravenhage.

36602 - '46

bij 19900

HET LIED VOOR DIENSTWEIGERAARS.

Wijze: Komt voorwaart in den Heiligen strijd.

diez nlijawd wegeking maw
 .nawel nallias dawaalwawd awaw dawa dawa

Eijt gij geroepen jonge vriend

Om militair te wazen

.nawawaw .nawawaw
 Hoe dat ge Uw Vaderland ook minst

Uw koning ook doet vreezen

Neen neemt ~~nooit~~ ~~geen~~ wapens aan

Om daarmee een mensch te slaan

Geen zwaard, geen geweer, geen kanonnen.

Als gij een vijand voor U ziet

Bedenkt hij is Uw breeder

Als gij zijn bloed dan ooit vergiet

Zal Jesus aller Hoeder

U daarvoor ook straffen gaan

Als gij sult ten oordeel staan

Zal Jesus dat bloed ook van U eisen

Bid veel voor volk en vaderland

En ook voor Uw regeering

Maar weet als oorlog komt in 't land

Dat Hij als God de Heere

't Land alleen maar straffen doet

Omdat 't volk steeds en vermoed

Van God en Zijn dienst zijn afgeweken.

Want als een land den Heere vreest

't Volk houde Gods geboden

Gij in Gods Heilig woord ook leest

Wie tot hem komt gevloeden

Met de noden van het land,

Als de vijand staat aan 't strand

Dat God machtig is het te bevrijden.

Maar niet door zwaard of door geweld

Ook door geen vliegtuigen

Wordt ooit een vijand neergeveld

Maar wel als wij ons buigen

Voor den Koning aller Heer

Wij Hem vragen wat is 'n Heer

Dat ge ons door den vijand komt bestrijden.

Wel nu regeering van ons land

Wij weigeren U te dienen

Wij doen de wapen van de hand

Wij willen U steeds dienen

Als gij naar de wet van God

Naar Zijn heilig rein gebod

Ons land en ons volk steeds wilt regeeren.

Zoo staan wij pal nu in den strijd

Om in den naam des Heeren

U dient te weigeren wij Zijn bereid

Om tot Gods lof en eere

UITGEBOKT

20 Augustus

7.

B.20233.

~~XXXX~~
~~XXXX~~ 182730.

Sm. TZ.2. GEHEIM.

2480/'47.Geheim.

1 Augustus 1947.

Anti-militairistische actie.

Naar aanleiding van het gestelde in Uw terzijde vermeld schrijven, moge ik U het volgende mededelen:

Op het adres Birkstraat 10a te Soest is woonachtig Antonie van BEEK, geb. te Maarn (U.), 7 Juli 1909, koopman in limonade, koeken enz. Van Beek staat ongunstig bekend en heeft reeds enige veroordelingen wegens vermogensdelicten te zijnen laste. Hij is een man, die steeds in oppositie is en communistische neigingen heeft. Het is echter niet bekend of hij lid is der C.P.N.

Het is niet kunnen blijken dat van Beek anti-militairistische propaganda maakt en personen zou helpen bij het onderduiken. Vermoedelijk is dit van zijn kant meer grootspraak dan werkelijkheid.

Uit betrouwbare bron is komen vast te staan, dat hij geen onderdak heeft verleend aan jonge mannen, waarvoor zijn kleine woning zich ook niet leent.

A.van Beek exploiteert een consumptietent bij het station Soestduinen en heeft vele militairen, in die omgeving gelegerd, als klant.

Mocht alsnog blijken, dat door hem anti-militairistische propaganda wordt gevoerd, dan zal ik U hieromtrent nader berichten.

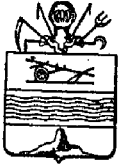
HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer Hoofd der Afd.III B
van de Generale Staf,
Juliana-kazerne, Clingendaal,
te 'S-GRAVENHAGE.

Coll.: *W/P*

GEMEENTE-POLITIE

SOEST

La. C. I. No. 114 GEHEIM.

Aantal bijlagen: één.

BUREAU B

Nummer:

Datum:

13-8-44.

SOEST, 12 Augustus
Telefoon: K 2955 2641-2642

Volgno.

13 AUG 1947

ACD/20233

Uw schrijven d.d. 8 Augustus

1947

No. B. 19979 Gen.

betreffende: Anti-militaristische actie A. van Beek.

eo 19979

UITGEBEOKT

Naar aanleiding van Uw vorengenoemd schrijven, heb ik de eer U EdelGestrenge hierbij te doen toekomen een rapport mijner recherche, bevattende de door U gevraagde gegevens.

Hoewel ik de praatjes van betrokkene (A. van Beek) niet erg hoog aansla, zal ik hem toch nader doen observeren. Mocht hierbij blijken dat hij stelselmatig anti-militaristische propaganda voert, dan zal ik U hieromtrent nader inlichten.-

DE HOOFDINSPECTEUR VAN POLITIE,

W. H. Bakker
W. H. Bakker

Aan
den Heer Hoofd v/d Centr. Veiligheidsdienst,
te 's Gravenhage.

RAPPORT No.

Betrekking hebbende op: schrijven van het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage, dd. 8 Augustus 1947 No. 19979, Geheim.
 Onderwerp: 8 Augustus 1947 No. 19979, Geheim.
 Ingekomen: 11 Augustus 1947.

Inhoud rapport:

Met betrekking tot bovenaangehaald schrijven, houdende de mededeling dat een onbekend gebleven persoon op 13 Juni 1947 in het cafe "Sphinx" aan de Herenstraat te 's-Gravenhage, anti-militaristische propaganda had gemaakt en tegen een tweetal militairen had gezegd, dat zij nooit naar Indonesië moesten gaan en indien zij daartoe werden verplicht dat zij bij hem Birkstraat 10a te Soest konden onderduiken, heb ik, CORNELIS VAN DER HELJDEN, Hoofdagent-Rechercheur van gemeentepolitie te Soest, tevens Onbezoldigd-Rijksveldwachter, na daartoe verkregen opdracht een onderzoek ingesteld, naar aanleiding waarvan ik de eer heb U Edelgetrenge het navolgende te rapporteren.

K.N.V.

Op het adres Birkstraat 10a te Soest woont de bekende ANTHONIE VAN BEEK, geboren te Maarn (Utrecht) 7 Juli 1909, van beroep koopman in limonade, koeken enz. Hij vestigde zich op 5 Februari 1936 in deze gemeente, komende van Amersfoort en was gehuwd met BRECHTJE SLIJT, geboren te Amersfoort 17 Mei 1916. Uit dit huwelijk werden twee kinderen geboren. Dit huwelijk was niet goed te noemen en in de bezettingstijd had de politie herhaaldelijk bemoeienis met het gezin van Beek - ruzie tussen man en vrouw, verlating enz. - en op 10 Augustus 1945 werd dit huwelijk door echtscheiding ontbonden.

K.N.V.

Op 4 Juli 1946 trad hij in het huwelijk met JANTINA VAN DER VELDEN, geboren te Utrecht, 13 November 1923, die een overspelig kind heeft. Van Beek staat ongunstig bekend. Bij vonnis van de Politie-Rechter te Utrecht dd. 13 Mei 1932 werd hij ter zake diefstal veroordeeld tot f.15- boete subs. 5 dagen hechtenis onvoorwaardelijk; bij vonnis van de Politie-Rechter te Utrecht, dd. 6 November 1933 wegens vernieling tot 1 maand gevangenisstraf voorwaardelijk met een proeftijd van 3 jaar en bij vonnis van de Politie-Rechter te Utrecht, dd. 11 October 1943 wegens het kopen van enig voorwerp van misdrijf afkomstig -tweemaal gepleegd- tot f.10- boete subs. 5 dagen hechtenis onvoorwaardelijk. Hij werd, lijdende aan tuberculose, verpleegd in het sanatorium "Zonneglören" te Soest en is nog niet geheel genezen. Hij is een man die, mogelijk door zijn kwaal, steeds in oppositie is en communistische neigingen heeft. Het is niet bekend of hij lid van de C.P.N. is.

K.N.V.

Gezien:

De Hoofdinspecteur

van Politie,

W. H. B. van der Heljden

Z.O.Z.

Aan den Heer
 HOOFDINSPECTEUR VAN POLITIE

te

SOEST

~~Aldus naar waarheid opgemaakt~~
~~te Soest, den 194~~

~~De Rapporteur,~~

Mij is niet kunnen blijken dat van Beek anti-militaristische propaganda maakt en personen zou helpen bij het onderduiken. Het lijkt mij meer grootspraak van hem. Dit zeer betrouwbare bron - is goed op de hoogte met het doen en laten van van Beek - is vast komen staan dat hij aan geen jonge mannen onderdak heeft verleend. Door de kleine bezetting zijn zij woning zich daarvoor niet. Het lijkt mij voorlopig niet gewenst van Beek rechtstreeks in het onderzoek te betrekken. Beter ware zijn doen en laten controleren. Dit is zeer goed mogelijk, daar hij met een consumptietent staat bij het station Soestduinen en veel van de in die omgeving gelegerde militairen tot klant heeft. Bij nadere bevindingen zal dit bij rapport worden gerelateerd.

Naar waarheid opgemaakt dit rapport te Soest, gesloten en getekend 13 Augustus 1947.

De rapporteur:
G.v.d. Heijden
 G.v.d. Heijden.

buurt
 rapport

Gerien:
 De Hoofdinspecteur
 van Politie.

...
 ...
 ...

HOOFDINSPECTEUR VAN POLITIE

Rechtsgedienst

UITGEBOKT

**HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT**

UTRECHT, den 19 Augustus 1947.

Volgno.

21 AUG 1947

Lr. A./2Nr 810'47.

Bijlagen: _____

Bericht op schrijven No.

van _____

(S) <i>B</i> AU B ACD/20445.	
Nummer:	
Datum:	21-8-47

Onderwerp: Artikel in "De Stroom".

Hierbij doe ik U toekomen een rapport betreffende een artikel geschreven in "De Stroom" orgaan van de Vrijwinnig Christelijke Jongeren Bond", naar de inhoud waarvan ik U moge verwijzen.

De Hoofd-Commissaris van Politie,
voor deze
De Hoofd-Inspecteur van Politie,

Wicherlink

(Mr. E. J. Wicherlink).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
'S-GR A V E N H A G E .

A/2-810'47.

R A P P O R T.

Door de I.D.-Utrecht wordt de aandacht gevestigd op het hierna aangehaalde artikel, voorkomende in het orgaan van de Vrijzinnig Christelijke Jongeren Bond, genaamd "De Stroom", 2e jaargang no. 11, Juli-Augustus 1947.

"KOMT ER NOG IETS van het front t.b.v. principiële dienstweigeraars

"Beste vrienden.

"Nu er dan eindelijk in "Stroom" eens een artikel heeft gestaan over "Nieuwersluis, vat ik de pen in de hand om eens te zien, of wij nu niet eindelijk eens een begin kunnen maken, om het front op te bouwen voor en door geestverwanten uit de V.C.J.C.. Dit n.a.v. "Gesprekken op "Schrift" door Ds. Barend Gast in het Mei-nummer van "Stroom". Hierin vraagt hij "of degenen die zich één voelen met de anti-militaristen, niet tezamen een front kunnen vormen". Tot nog toe gebeurt er door de V.C.J.C. niets, wat uitgaat van de leden zelf. Hoe dit komt, vraag ik mij dikwijls af. Is er onder de V.C.J.C.-ers weinig animo hiervoor, of is het laksheid? Ik hoop van niet. Ik voor mij geloof, dat er niemand is die de eerstesteen hiervoor durft leggen. Laten wij dan hopen, dat dit de eerste aanleiding mag zijn of worden.

"Ik zit hier nu al pl.m. 8 maanden in Nieuwersluis. Zoals jullie kunnen nagaan heb ik dan ook al velen zien komen en gaan. Onder diegenen die weggegaan zijn bevonden zich jongens die erkend, maar ook die afgewezen zijn. Over die laatsten wil ik het graag hebben. Laten wij V.C.J.C.-ers doen wat wij kunnen, om het moeilijke cellenleven voor die jongens, zoveel mogelijk te verlichten. Dit kan, en wel allereerst door hen geregeld eens een brief of ansicht te sturen wat de eenotnigheid in de cel wat breekt, en vrijwel de enigste afleiding is die iemand in de cel heeft. (Ik spreek uit ondervinding).

"Ook van hier zijn 5 jongens afgewezen en de cel ingegaan, omdat ze liever de cel ingaan dan dat ze mee gaan werken aan een organisatie die tot doel heeft, zoveel mogelijk mensenlevens te vernietigen. Ook roep ik hen op, die weten "dat misschien in één of andere kazerne nog jongens om deze reden vastzitten", of ze mij dat willen berichten met naam en kazerne van die jongens, benevens plaats en adres waar ze vandaan komen.

"Misschien is hier wel wat te bereiken in samenwerking met de Commissie voor Militairen. Volgens mij hoeven wij tenminste niet als vijanden in één jeugdorganisatie, naast elkaar te leven. Maar juist elkaar zoveel mogelijk helpen en samengaan tot het punt waar onze wegen en gedachten anders gaan, dus waar wij moeten scheiden. Ik hoop dan ook dat deze oproep niet vergeefs mag zijn, maar dat wij hierdoor mee mogen werken aan een verbeterde wereld.

"Verder laat ik de adressen volgen van hen, waar wij een adres

van hebben en welke zijn afgewezen.

① Dienstweigeraar Paul Wiegman, I.B.T.T., Koudenhornkazerne, Haarlem.

② Dienstweigeraar Olof v.d. Valk, Sijpesteinkazerne, Utrecht.

③ Dienstweigeraar Arend van Zoilinge, Havenkazerne, Kamer 35, Schoonhoven.

④ Dienstweigeraar Frans Lasthuis, Constant Rebergu-kazerne, Oorschot-sedijk, Eindhoven.

"Van de vijfde is nog geen officieel bericht, maar er gaan geruchten, dat hij zich bevindt in het Huis van Bewaring te ~~Kaizer~~ Rotterdam.

"Dat er voor deze oproep animo mag zijn, is mijn sterkste wens. Misschien hoeven wij het hier dan niet bij te laten, maar kunnen wij zien wat wij nog meer kunnen doen in samenwerking met de Anva.

"Met J.B.-groeten,

⑤ AART VAN VOORST,

"Depôt en Detentiekamp

"AART VAN VOORST,
"Depôt en Detentiekamp
"Nieuwersluis a.d. Vecht.
(Fort)."

Utrecht, 19 Augustus 1947.

Weekoverzicht.
par. H datum

15 SEPT 1947

OPGELEGD

Datum:

15-9-47

Volgno.

15 SEP 1947

ACD/21124

VERSLAG VAN EEN OP DONDERDAG 11 SEPTEMBER 1947 TE GRONINGEN GEHOUDEN OPENBARE VERGADERING TEGEN OORLOG EN MILITAIRISME, IN HET GEBOUW "CONCERTHUIS".

L zie laatste
blad

Homme Poort
K ✓

Aanwezig waren ongeveer 200 personen, waarvan ongeveer 1/3 gedeelte vrouwen. De vergadering was aangekondigd door middel van pamfletten. Bijzondere personen, als militairen in uniform werden niet waargenomen.

Te omstreeks 20 uur opende de voorzitter van deze avond: Homme POORT, geboren te Harlingen 13 April 1897, van beroep leerara Duits, wonende te Groningen, Groete Kromme Elieboog 4/a, de de vergadering. Hij sprak ongeveer als volgt:

Het verheugt mij meer dan ik U kan zeggen, dat er hier, niet-tegenstaande de weinige ^{reclame} ~~reclame~~ die er voor deze vergadering gemaakt is, zoveel mensen aanwezig zijn. Ik wil U een overzichtje geven van de verschillende oorlogen en wil beginnen met de oorlog 1914-1918. Nadat deze verschrikking voor bij was, kwam reeds spoedig de tweede wereldoorlog. En nu, op het ogenblik, met de moeilijkheden in Indonesië zal het niet zo heel lang meer duren of wij staan voor de derde wereldoorlog. Deze oorlog zal nog veel verschrikkelijker worden als de vorige twee, want nu gaat men beginnen met de atoombom. De vraag van verschillende, van U zal deze zijn: "Wat hebben wij nu bereikt en wat zullen wij nog bereiken". Mijn antwoord hierop is heel eenvoudig; Ik kan hier slechts op antwoorden: "Niets". Wij bereiken hoogstwaarschijnlijk niets met de ontwapening, maar hiertegenover stel ik de vraag, wat hebben jullie bereikt met de bewapening? Als antwoord hierop kan ik zeggen: "Millioenen doden, ontelbare armen, vele wezen, al Uw zonen en verloofden weg in een vreemd land". Dat hebben jullie bereikt met de bewapening. En nu? Dit moet niet worden een breuk met Christus en geen breuk met het Christendom. De eigenlijke Socialistische anti-militairistische Beweging is begonnen met Jezus Christus. Als men het Koninkrijk Gods in zich heeft denkt men niet meer aan doden en moorden, dan wil men de vrede. Hiermede moeten wij allen in ieder geval al beginnen. Christus sprak, "Ik ben niet hier gekomen om te ontbinden of om kapot te maken." Dit zou een dubbele dementie zijn. Over een dementie hebben wij allen al zoveel gehoord, ook van Koos Vorrink, dat ik dit woord niet nader behoef te omschrijven. Wij zijn gekomen om het volk gelukkig te maken. Zo dit zou moeten gaan ten koste van de kerk, de wet enz., dan zouden wij, om dit te bereiken, heel veel andere dingen kapot moeten maken. Het is niet de bedoeling dit te doen, maar als het niet anders kan, dan zal het moeten gebeuren. Een Christen kan en mag geen wapenen dragen, zelfs geen uniform. Het begin van het Socialistische anti-militairisme ligt ongeveer in het jaar 1891. In werkelijkheid begon het al in 1861, doch in 1891 was het eerste grote congres. Op dit congres werd reeds naar voren gebracht, dat het kapitalisme een stelsel was, door mensen geschapen en in stand gehouden. Het kapitalisme heerst, moordt, maakt weduwen en wezen, en dat alles wordt veroorzaakt door het volk. Wij moeten dan ook met hen zeggen: Wij verklaren hier openlijk dat wij ons met onze ganse ziel stellen tegenover alles wat oorlog is en wat daarmee in verband staat, zelfs al dit alles tot gevolg hebben, dat wij gefusilleerd zouden worden, dan nog moeten wij trouw blijven aan onze belofte. Dienst weigeren is dan ook het eerste en voornaamste punt om het militairisme te vernietigen. Het maatschappelijke stelsel deugt niet, het kapitalisme zorgt alleen voor zich zelf. ^{De Kapitalist} Zij zoeken naar winst, kunnen zij uit eigen bodem niet genoeg verdienen, dat zorgen zij, dat

zij mineralen, ertsen, delfstoffen krijgen uit andere landen. Men kan zelfs vrouwen en kinderen exploiteren. Is het een wonder, dat in het sterk militaristische Europa, het militarisme zo bloeit. Engeland's politiek wordt door de machtsheersers gedreven. Waarom verwijt Engeland Duitsland zoveel. Zij zelf zijn toch precies eender. Het is altijd en overal de macht. In 1915 waren de mensen fel, zij durfden. Zij lieten zich zelfs in de gevangnissen werpen en fusilleren om hun doel eens te kunnen bereiken. Thans heerst er een reuzen slappe tijd onder ons, wij durven niet meer. Wij weten niet of de houding der mensen in en om 1915 goed was, maar als dit ook momenteel van ons zou worden geëist, dan mogen wij niet terug krabbelen. Maar voor alles moeten wij letten op de tekenen der tijd en wij moeten ons niet laten ontmoedigen door verschillende beschikkingen dezer tijden. - - - - -

RNV Vervolgens gaf spreker het woord aan Ds. NOORBACH uit Zuidbroek. Deze sprak als volgt:

CV Vrienden. Ik wil vanavond iets tot U zeggen over het probleem oorlog en militarisme in het algemeen. Dit is een probleem dat ons allen bezig houdt. Het is een probleem dat bij ieder mens afzonderlijk een oplossing zal moeten vinden. Ik wil slechts enkele punten helder belichten om zo mogelijk een weg te wijzen, die ons misschien voor het heden en toekomst dichterbij kan brengen naar een oplossing. Het zijn slechts enkele conclusies, zoals ik die voor mij zelf heb uitgedacht, maar ik hoop, dat deze gedachten ook U verder mogen leiden op de weg naar vrede. Voor ons is de geest van Christus nog altijd levendig gebleven. De geest van Christus die niet de doodslag alleen wil, alleen slechts uit verdediging. Wat moeten wij persoonlijk met een oorlog doen?. Ik weet dat dit voor velen geen probleem is. Dat velen wel iets uit den Bijbel kunnen vinden, wat zij ten alle tijde denken te moeten doen. Ik kan mij voorstellen, dat men voor ^{een} eenvoudig concludeerde: Oorlog is het doden van de medemens. Maar nu hebben wij zelve aan de lijve ondervonden wat oorlog is. Wij hebben de noodzakelijk ingezien, om de oorlog in den vervolge ten koste van alles tegen te houden. Velen van U zullen zich hebben afgevraagd, maar heeft het militarisme dan niet zijn goed recht bewezen in "de dagen der bevrijding"? Ik zou hierop willen antwoorden: Ja en neen. In de gegeven situatie, nu ons land overweldigd was door de Duitsers, was er praktisch gezien geen enkele andere uitweg dan deze. Maar is het niet vreselijk, dat onze maatschappij thans nog met bruto geweld tegenover bruto geweld moet staan?. Zijn er dan nu nog geen andere middelen om deze barbaarsheid van doden en moorden te bestrijden. Als wij dan dat militaristische geweld aarvaarden, dan vraag ik U, had ook Hitler geen gelijk?. Hadden zij ook dan niet Duitsland aan handen en voeten gebonden door de vrede van Versailles. Hebben dan de Indonesiërs ook geen gelijk. Deze bevolking kan met recht weinig vertrouwen hebben in de Nederlandse regering- is het dan ook niet hun recht om te gaan vechten en geweld te gebruiken?. Het is ongeveer een jaar geleden, dat ik de courant las: Door Van Mook's handige tactiek van steeds maar onderhandelen heeft het Nederlandse leger de kans gekregen om strategische punten te bezetten. Nederland kon toen onderhandelen met een pistool in de hand. Ik weet niet of dat de bedoeling was van Van Mook, maar hieruit blijkt toch wel, dat er onder de Nederlanders heel veel zijn, die een dergelijke handelwijze juist achten. Het is toch wel diep vernederend voor ons, dat een mens zich niet langer als mens kan getragen. Ik geloof dat vóór de laatste oorlog velen van ons te oppervlakkig mee hebben gewerkt, wat betreft het onder dienst gaan, maar toen hadden wij ook niet de tijd meege- maakt dat Canadese tanks ons land binnen kwamen. Inderdaad konden wij hier niets anders doen dan de Canadezen bedanken voor de daad ons van de Duitsers te hebben verlost. Maar wij allen zien in, dat wij thans allen zullen moeten strijden voor het tot stand komen

heid

3.

van een organisatie, die zich moet richten op de volledige afschaf-
fing van het militaire systeem. Wij weten hoe bevreesd de Duit-
sers voor stakingen zijn geweest. Niet al het ander wat in de be-
zettingstijd gebeurd is, vonden zij zo erg als de stakingen. Neder-
land zal altijd zeer gemakkelijk te veroveren zijn, door welke
~~staten dan ook, maar als wij elkaar~~ ~~ons bij elkaar~~ voegen tot een
sterke macht, een in het verzet, dan zal het zeer moeilijk te
veroveren zijn. Wij moeten er met inspanning van al onze krachten
aan werken, dat ons volk wordt de drager van waarachtig humanisme.
Wij moeten eerst zorgen zelf cultuurdragers te zijn, eerst dan
mogen wij proberen de cultuur ergens anders te brengen. Ik behoef
U niet te vertellen dat de cultuur die wij in Indie hebben ge-
bracht, op een hoog peil staat. Ik zal hier verder weinig van zeg-
gen. Het is U immers allen bekend, dat van de 100 % slechts 7 %
kan lezen en schrijven. 93 % is nog analphabeet. Dat alles is hun
in de 300 jaren kolonisatie gebracht. Mensen ik zou zo door kun-
nen gaan, doch ik wil U nogmaals zeggen: Waren wij in staat de
cultuur te brengen bij anderen? Waren wij dan zelf al cultuur
dragers? Wij moeten steeds opnieuw de oude wetten leren, door te
handelen niet met macht en niet met wapenen. Dan, ja dan zijn wij
tot alles in staat."

Vervolgens werd het woord gevoerd door Mevrouw Van Hinte-
Zandvliet, wonende te Groningen, ~~Brugstraat no. 7/a~~, die een kort
pleidooi hield voor het anti-militairisme en de wereldvrede.
Daarne vertoonde zij een propagandistisch filmwerkje over de
afschaffing van de atoombom. Dit filmpje maakte een zeer stunte-
lige indruk en kon niet de instemming van het publiek verwerven.

Na de pauze, ~~die hierna werd gehouden~~, werd het woord ge-
voerd door ~~den heer~~ Gé. NABRINK uit Den Haag. Hij sprak ongeveer
als volgt:

Bij de navolging van het socialisme moeten wij beginnen bij ons
zelf. Laat dit vooral diep tot U doordringen, dat het niet de
taak van een ander is om te staken en om te saboteren, maar dat
wij zelf, wat wij ook zijn, arbeider of intellectueel, hiermede
indien noodzakelijk, moeten beginnen. Juist oorlog heeft voor ons
zo'n ontzettende betekenis omdat wijzelf 5 jaren lang zijn gekwel-
en zijn geslagen door de Duitse terreur. Wij allen achter hebben
deze 5 jaren doorstaan, levend in de gedachte, dat als de druk
weg zou zijn, wij zouden kunnen beginnen aan een beter leven.
Daarom hebben wij alles gedragen. Alleen om de gedachte, als het
afgelopen is, wordt het beter. Maar nu het afgelopen is, is zelfs
opnieuw een nieuwe oorlog begonnen. Ik kan de zaak niet anders
zien, ook al is het scherp gesteld. Weet U wat wij als Nederlan-
ders nodig hebben? De duidelijke verklaring dat wij volkomen
staan achter de mensen in Indonesië en dat hun strijd onze strijd
is. Maar wat doen wij om de Indonesiers te bewijzen, dat wij aan
hun kant staan? Wij zullen een weg moeten vinden om hen dit
duidelijk te maken. Een scheidingslijn, die wij niet willen - -
het kapitalisme, houdt ons uit elkaar. Op het ogenblik gaan mijn
gedachten uit naar de Nederlandse arbeiders in uniform gestoken.
Zij moeten lopen, en draven en vechten tegen de Indonesiers, die
vechten voor hun goed recht, die vechten voor dezelfde vrijheid,
als waarvoor wij vijf jaren lang hebben gevochten. Wij zijn in
gedachten bij beide groepen en wij hebben tot beide groepen iets
anders te zeggen. Wij socialisten moeten in dit verband niet
alleen ons gevoel laten spreken, wij moeten ook laten spreken ons
nuchteren verstand, die toch duidelijk inziet, dat er geen mooie
wereld kan komen als blank en bruin elkaar kapot maken. Ge kunt
niet verwachten dat een socialistische strijd ontstaan kan in
een Indië, dat alleen maar denkt aan eten, ademen en vrijheid
van beweging. Dacht het internationale socialisme in de hongerwar-
ter onder de Duitse bezetting? Neen mensen, het dacht toen al-
leen maar, hoe dat alles te boven te komen. Wel op andere plaatse

in de wereld, b.v. in Australië, is solidariteit mogelijk. Dus ook bij ons moet het kunnen. Het is in Nederland altijd heel moeilijk geweest om het besef bij te brengen van schuld, het besef, dat op het ogenblik in het midden moet staan. Het is niet alleen de schuld van hetgeen wij nu hebben veroorzaakt, neen, dit is de schuld van misschien wel al drie eeuwen. Altijd maar weer te leven voor de winsten en de macht alleen. Multatulijs zeide reeds heel duidelijk dat men niet terugschrok om de Indonesische bevolking slaafs en onderdrukt te houden. In 1927 kon een internationale tot stand komen, waar op de eerste plaats de kleurlingen kwamen en daarna pas de blanken. In 1929, op het tweede wereldcongres te Frankfurt a.Main, eveneens. Ook de Indonesiers werd hierdoor duidelijk gezegd, het zal niet uit deze socialistische wereld komen wanneer het de gekleurde volkeren niet gelukt op te staan en zelf de beschikking ter hand te nemen over eigen lot en eigen leven. Maar zelfs deze machtige internationale is bezweken onder de druk van de belangen die de wereld regeren. U mag nooit vergeten dat in deze maatschappij niets veranderd is en dat altijd de kapitalistische belangen een grote rol spelen. In de jaren 27-28 nam de Nederlandse Regering een viertal Indonesische studenten gevangen. Het proces dat tegen een van deze studenten was gevoerd, was een aanklacht tegen het Nederlandse volk. De vier studenten zeiden hier: "Ja wij kunnen niet anders en wij moeten met alles wat in ons is tegen deze Regering vechten". ~~Zou~~ het nog zin hebben allemaal op te sommen de tergende terreur, die ons volk in onze koloniën heeft toegepast. Terreur, die door een beschaafd volk kon worden toegepast op een technisch veel en veel zwakker volk. Dat na 300 jaren kolonisatie van 60.000.000 mensen nog slechts 7 % kan lezen en schrijven en dat 93 van de 100 mensen analphabeet zijn. Zegt het U niets dat een apotheker in ons land een boek schreef van zes dikke delen over de schandelijke hygiëne en de tergende toestanden in Indonesië. Dit alles naast 300 jaar kolonisatie. Dit alles dient om U los te maken van de gedachte, dat het koloniaal bewind van Nederland gunstig afsteekt bij dat van andere landen. Zoals België met de Congo, Engeland met Indo-China enz. Ik wil nog niet spreken van de kinderen van 12 tot 14 jaar, die voor de tabakslanden werden geëxploiteerd. Zelfs kinderen onder de 12 jaar werden vaak aangewend, omdat deze arbeidskrachten nog goedkoper waren. Ik wil niet spreken over de concentratiekampen. Wij zelf zijn daar in Indonesië mee begonnen. Als er een vijand van het Nederlandse gezag was, dan werd hij uitgemoord. Kan het een wonder zijn, dat er nu geen vertrouwen is bij het Indonesische volk. Realiseert U zich hoe in 1918 aan Indonesië alles werd beloofd. Indonesië kan niet buiten het internationale verband leven en Indonesië heeft Nederland nodig wat betreft de technische wetenschap. Wij hadden moeten besluiten tot eerlijk overleg en tot het sluiten van eerlijke contracten. Verschillende groepen hebben dit echter tegen gewerkt op allerlei manieren. Zij wilden slechts dit eene: Zo vlug mogelijk weer profijt trekken van het koloniale bezit, zodat weer winsten kunnen gaan naar de kapitalisten. Hierdoor is de strijd moeilijk gemaakt. Het verdrag dat te Linggadjati werd gesloten, heeft men van stond af aan getracht onmogelijk te maken. Beide partijen hebben bij de uitvoering van dit verdrag fouten gemaakt, maar Nederland heeft het verdrag geschonden door, in tegenstelling met de afspraak, toch steeds meer troepen te zenden. Het werd bekend op welke wijze Nederlandse troepen hadden huis gehouden om de orde te herstellen. Er zou een delegatie naar Zuid-Celebes gaan om te onderzoeken of dit alles inderdaad waar was. Deze delegatie kwam terug en inderdaad was gebleken dat een nieuw leven was begonnen. De rood-witte vlag van de Republiek ging uit. Er was feest, want nu was het begin er. Er zouden Nederlandse troepen komen en gehuurde troepen om de orde te herstellen. Er wordt echter een chaos gevormd. Men drijft de men-

sen uit de kampongs. Zij worden door soldaten, die zwart gemaakt zijn om maar niet te worden herkend, van de ene kampong naar de andere vervoerd. Deze mensen moeten urenlang hurken in de brandende zon. Eén man wordt er uit gehaald en moet zeggen wie de rad- draaiers zijn. Als hij dit niet zegt, omdat hij het niet weet, wordt hij op de plaats zelf dood geschoten. Tien mensen worden later uit de menigte gehaald. Er wordt hen gezegd, dat zij dood- geschoten worden als de misdadigers zich niet melden. De misdadi- gers melden zich niet om de eenvoudige reden, dat er geen misda- digers zijn en inderdaad worden deze tien mensen dood geschoten. Dit herinnert ons aan de Duitse terreur in ons land. Men heeft geen onderzoekers naar Zuid-Celebes gestuurd. Schermutselingen zijn daarna gekomen en dit was aanleiding voor de Nederlandse troepen de demarcatielijn te overschrijden. Nederland heeft daar- na een verzoek gedaan om toelating van een gemeenschappelijke gen- darmerie. De Indonésiers konden dit echter niet toestaan, aange- zien zij niet konden toelaten dat een vreemde gendarmerie hun ringeloorde. Daarna is de koloniale oorlog uitgebroken, waarmede Nederland zich geblameerd heeft tegenover de gehele wereld. De bevrijding van Indonesië wordt tegen gehouden door redacteuren van "Trouw" en door "generaals, maar de bevrijding gaat door en het gaat goed met de zaak van de vrijheid. In de eerste plaats moet het Uw taak zijn om te denken: Indonesië vrij. Een socialistische taak moet het zijn te zorgen dat dit doorgang vindt. Het socialis- tische Indonésië moet nog gemaakt worden. Dit is Uw taak. Het is Uw taak te kijken of er iets te doen is voor het socialisme, ter vernietiging van het kapitalisme, ter vernietiging van het imperia- lisme, ter vernietiging van oorlog en geweld, maar tot voortgang van een mensen gemeenschap. Het moet tenslotte worden de vrij- heid van Indonesië. Dit betekent vrijheid voor ons allemaal. Dit is de bevrijding die ons allen brengt een betere wereld. - - -

Te omstreeks 23 uur sloot de voorzitter de vergadering. Het ge- heel had een rustig verloop.

Als organiserende verenigingen traden ^{georganiseerd door} ~~op~~ "Vrije Socialisten", "Vereniging De Vlam", "De Dageraad", "Kerk en Vrede", "Militia Christi", "Bellamy", "Alg. Jongeren Vredes actie", "Radicalen Pacifisten" en de "Jongel. Geh. Onth. Bond". - - -

de Medelidende

vereniging

Groningen 12 September 1947.

16 September 1947

Dis 701

Het Hoofd Sectie G 3 B
De Kolonel v.d. Gen. Staf
P.M.H. Tielens.

1-8-47

2504/47

Hintjes

Hendrik

14-3-1890

Midwolda

Nijmegen

Lompenkramersgat 7

~~XXXX~~

Zie bijgaand afschrift politierapport.

Commissariaat van Politie

Nijmegen

BUREAU B

Nijmegen, 30

Volgno.

Augustus 1947.

- 2 SEP. 1947

No.:

ID/1585

Onderwerp:

Inlichtingen.

Bijlage(n):

20-9-47

ACD/18828

Antwoord: op Uw schrijven dd. 6/8'47 No. Dis 701.

In antwoord op Uw bovenaangehaald schrijven heb ik de eer U te berichten, dat Hendrik Hintjes (niet Mintjes), geboren te Midwolda, 14 Maart 1890, wonende te Nijmegen, Lompenkramersgas No. 7, op 22 Juli 1946 is ingeschreven in het bevolkingsregister te Nijmegen, komende van Grave.

Hintjes voornoemd is gehuwd met Jannetje Lameris, geboren te Winschoten, 30 November 1893, welke vrouw momenteel in een krankzinnigengesticht wordt verpleegd.

Hij voorziet in zijn onderhoud door het huis aan huis verkopen van door hem zelf gemaakte rijmen en het leggen van de kaart. Hij wordt als niet geheel normaal beschouwd. Een bepaalde godsdienstige richting of politieke partij staat hij niet voor.

Hij heeft ook enige rijmen gemaakt op het Prinselijk Paar, waarvoor hem een Koninklijke dankbetuiging is gezonden.

Bij mijn administratie is omtrent Hintjes noch op politiek, noch op crimineel gebied iets nadeligs bekend.

DE COMMISSARIS VAN POLITIE,

Typ. : V.

Coll. \$

Par. : 2

AAN

(J. Th. Veltman)

de Heer Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,

te

's-GRAVENHAGE.

Javastraat No. 68.

*Blijft aan van alle
Maartje - Jansen*

TOR

B.18828

23 September

OPGELEGD.

XXX
XXX

VI. ED.3

GEHEIM

Hendrik Hintjes.

Te Uwer informatie moge ik U het navolgende berichten.
Door HENDRIK HINTJES, geb. 14-3-1890 te Midwolda, wonende Lompe-
kramersgas 7 te Nijmegen werd een "lied voor dienstweigeraars"
geschreven met een sterke anti-militaristische tendenz.

Blijkens een ingesteld onderzoek voorziet Hintjes in zijn
onderhoud door het huis aan huis verkopen van door hem zelf ge-
maakte rijmen en het leggen van de kaart.

Hij heeft ook enige rijmen gemaakt op het Prinselijk Paar,
waarvoor hem een Koninklijke dankbetuiging is gezonden.

De Heer C.Sesink, Comm.v.rijnsd. ol.
Vredeshofstraat 18

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

SOESTDIJK.

L.L. van Laere.

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

0/211
UITGEBOEKI

OPGELEGD

's-Gravenhage, 25 September 1947.

No.B.21124.

Javastraat 68.

Dict.:VI. Typ.:TV.12.

Tel.: 182730.

Onderwerp:

Openbare vergadering tegen oorlog en militarisme.

G E H E I M.

VERSLAG van een op Donderdag 11 September 1947 te Groningen gehouden openbare vergadering tegen oorlog en militarisme, georganiseerd door "de Vrije Socialisten Vereniging", "De Vlam", "Vrijdenkersvereniging De Dagoraad", "Kerk en Vrede", "Militia Christi", "de Nederlandse Bellamy vereniging", "Alg. Jongeren Vredes actie", "Radicale Pacifisten" en de "Jongel.Geh.Onth. Bond".

Aanwezig waren ongeveer 200 personen, waarvan ongeveer 1/3 gedeelte vrouwen. De vergadering was aangekondigd door middel van pamfletten. Bijzondere personen, als militairen in uniform werden niet waargenomen.

Te omstreeks 20 uur opende de voorzitter van deze avond: Homme POORT, geboren te Harlingen 13 April 1897, wonende te Groningen, de vergadering. Hij sprak ongeveer als volgt:

"Het verheugt mij meer dan ik U kan zeggen, dat er hier, nicttegenstaande de weinige propaganda die er voor deze vergadering gemaakt is, zoveel mensen aanwezig zijn. Ik wil U een overzichtje geven van de verschillende oorlogen en wil beginnen met de oorlog 1914-1918. Nadat deze verschrikking voorbij was, kwam reeds spoedig de tweede wereldoorlog. En nu, op het ogenblik, met de moeilijkheden in Indonesië zal het niet zo heel lang meer duren of wij staan voor de derde wereldoorlog. Deze oorlog zal nog veel verschrikkelijker worden als de vorige twee, want nu gaat men beginnen met de atoombom. De vraag van verschillenden van U zal zijn: "Wat hebben wij nu bereikt en wat zullen wij nog bereiken." Mijn antwoord hierop is heel eenvoudig; ik kan hier slechts op antwoorden: "Niets". Wij bereiken hoogstwaarschijnlijk niets met de ontwapening, maar hiertegenover stel ik de vraag, wat hebben jullie bereikt met de bewapening? Als antwoord hierop kan ik zeggen: "Millicoenen doden, ontelbare armen, vele wezen, al Uw zonen en verloofden weg in een vreemd land." Dat hebben jullie bereikt met de bewapening. En nu? Dit moet niet worden een breuk met Christus en geen breuk met het Christendom. De eigenlijke Socialistische anti-mili-

Verzonden aan:

Z.E.de Minister-President.

Z.E.de Minister v.Binnenlandse Zaken.

Z.E.de Minister v.Justitie.

De Heer Commissaris der Koningin i/d.prov.Groningen.

De Heer Hoofd Afd.IIIB.v.d.Generale Staf.

De Heer Hoofd Sectie III M.I.D., Marinestaf.

De Heer Hoofdcommissaris v.Politie te A'dam.

De Heer Hoofdcommissaris v.Politie te R'dam.

De Heer Hoofdcommissaris v.Politie te Den Haag.

De Heer Hoofdcommissaris v.Politie te Utrecht.

tairistische Beweging is begonnen met Jezus Christus. Als men het Koninkrijk Gods in zich heeft, denkt men niet meer aan deden en moorden, dan wil men de vrede. Hiermede moeten wij allen in ieder geval al beginnen. Christus sprak: "Ik ben niet hier gekomen om te ontbinden of om kapot te maken." Dit zou een dubbele dementie zijn. Over een dementie hebben wij allen al zoveel gehoord, ook van Koos Verrink, dat ik dit woord niet nader behoef te omschrijven. Wij zijn gekomen om het Volk gelukkig te maken. Zo dit zou moeten gaan ten koste van de kerk, de wet enz., dan zouden wij, om dit te bereiken, heel veel andere dingen kapot moeten maken. Het is niet de bedoeling dit te doen, maar als het niet anders kan, dan zal het moeten gebeuren. Een Christen kan en mag geen wapenen dragen, zelfs geen uniform. Het begin van het socialistische anti-militairisme ligt ongeveer in het jaar 1891. In werkelijkheid begon het al in 1861, doch in 1891 was het eerste grote congres. Op dit congres werd reeds naar veren gebracht, dat het kapitalisme een stelsel was, door mensen geschapen en in stand gehouden. Het kapitalisme heerst, moordt, maakt weduwen en wozen en dat alles wordt veroorzaakt, door het volk. Wij moeten dan ook met hen zeggen: Wij verklaren hier openlijk dat wij ons met onze ganse ziel stellen tegenover alles wat oorlog is en wat daarmede in verband staat, zelfs al zou dit alles tot gevolg hebben, dat wij gefusilleerd zouden worden, dan nog moeten wij trouw blijven aan onze belofte. Dienst weigeren is dan ook het eerste en voornaamste punt om het militairisme te vernietigen. Het maatschappelijke stelsel deugt niet, het kapitalisme zorgt alleen voor zich zelf. De kapitalisten zoeken naar winst, kunnen zij uit eigen bodem niet genoeg verdienen, dan zorgen zij, dat zij mineralen, ertsen, dolfstoffen krijgen uit andere landen. Men kan zelfs vrouwen en kinderen exploiteren. Is het een wonder, dat in het sterk militairistische Europa, het militairisme zo bloeit. Engeland's politiek wordt door de machtsheersers gedreven. Waarom verwijt Engeland Duitsland zoveel. Zij zelf zijn toch precies cender. Het is altijd en overal de macht. In 1915 waren de mensen fel, zij durfden. Zij lieten zich zelfs in de gevangnissen werpen en fusilleren om hun doel eens te kunnen bereiken. Thans heerst er een reuze slappe tijd onder ons, wij durven niet meer. Wij weten niet of de houding der mensen in en om 1915 goed was, maar als dit ook momenteel van ons zou worden geëist, dan mogen wij niet terug krabbelen. Maar voor alles moeten wij letten op de tekenen van de tijd en wij moeten ons niet laten ontmoedigen door verschillende beschikkingen dezer tijden."

Vervolgens gaf spreker het woord aan Ds. NOORBACH uit Zuidbroek.

Deze sprak als volgt:

"Vrienden. Ik wil vanavond iets tot U zeggen over het probleem oorlog en militairisme in het algemeen. Dit is een probleem dat ons allen bezig houdt. Het is een probleem dat bij iedere mens afzonderlijk een oplossing zal moeten vinden. Ik wil slechts enkele punten helder belichten om zo mogelijk een weg te wijzen, die ons misschien voor het heden en toekomst dichterbij kan brengen naar een oplossing. Het zijn slechts enkele conclusies, zoals ik die voor mijzelf heb uitgedacht, maar ik hoop, dat deze gedachten ook U verder mogen leiden op de weg naar vrede. Voor ons is de

geest van Christus nog altijd levendig gebleven. De geest van Christus die niet de doodslag alleen wil, alleen slechts uit verdediging. Wat moeten wij persoonlijk met een oorlog doen? Ik weet dat dit voor velen geen probleem is. Dat velen wel iets uit de Bijbel kunnen vinden, wat zij ten alle tijde denken te moeten doen. Ik kan mij voorstellen, dat men voorheen eenvoudig concludeerde: Oorlog is het doden van de medemens. Maar nu hebben wij zelve aan de lijve ondervonden wat oorlog is. Wij hebben de noodzakelijkheid ingezien, om de oorlog in den vervolge ten koste van alles tegen te houden. Velen van U zullen zich hebben afgevraagd, naar heeft het militarisme dan niet zijn goed recht bewezen in de dagen der bevrijding? Ik zou hierop willen antwoorden: Ja en neen. In de gegeven situatie, nu ons land overweldigd was door de Duitsers, was er praktisch gezien geen enkele andere uitweg dan deze. Maar is het niet vreselijk, dat onze maatschappij thans nog met bruto geweld tegenover bruto geweld moet staan? Zijn er dan nu nog geen andere middelen om deze barbaarsheid van doden en moorden te bestrijden. Als wij, dan dat militaristische geweld aanvaarden, dan vraag ik U, had ook Hitler geen gelijk? Hadden zij ook dan niet Duitsland aan handen en voeten gebonden door de vrede van Versailles. Hebben dan de Indonésiers ook geen gelijk. Deze bevolking kan met recht weinig vertrouwen hebben in de Nederlandse Regering - is het dan ook niet hun recht om te gaan vechten en geweld te gebruiken? Het is ongeveer een jaar geleden, dat ik de courant las: Door Van Mook's handige tactiek van steeds maar onderhandelen heeft het Nederlandse leger de kans gekregen om strategische punten te bezetten. Nederland kon toen onderhandelen met een pistool in de hand. Ik weet niet of dat de bedoeling was van Van Mook, maar hieruit blijkt toch wel, dat er onder de Nederlanders heel veel zijn, die een dergelijke handelwijze juist achten. Het is toch wel diep vernederend voor ons, dat een mens zich niet langer als mens kan gedragen. Ik geloof dat vóór de laatste oorlog velen van ons te oppervlakkig mee hebben gewerkt, wat betreft het onder dienst gaan, maar toen hadden wij ook niet de tijd meegemaakt dat Canadese tanks ons land binnen kwamen. Inderdaad konden wij hier niets anders doen dan de Canadezen bedanken voor de daad ons van de Duitsers te hebben verlost. Maar wij allen zien in, dat wij thans allen zullen moeten strijden voor het tot stand komen van een organisatie, die zich moet richten op de volledige afschaffing van het militaire systeem. Wij weten hoe bevreesd de Duitsers voor stakingen zijn geweest. Niet al het ander wat in de bezettingstijd gebeurd is, vonden zij zo erg als de stakingen. Nederland zal altijd zeer gemakkelijk te veroveren zijn, door welke staten dan ook. Maar als wij ons bij elkaar voegen tot een sterke macht, één in het verzet, dan zal het zeer moeilijk te veroveren zijn. Wij moeten ~~wij~~ met inspanning van al onze krachten aan werken, dat ons volk de drager van waarachtig humanisme. Wij moeten eerst zorgen zelf cultuurdragers te zijn, eerst dan mogen wij proberen de cultuur ergens anders te brengen. Ik behoef U niet te vertellen dat de cultuur die wij in Indië hebben gebracht, op een hoog peil staat. Ik zal hier verder weinig van zeggen. Het is U immers allen bekend, dat van de 100% slechts 7% kan lezen en schrijven. 93% is nog analfabeet. Dat alles is hen in de 300 jaren kolonisatie gebracht. Mensen ik zou zo door

kunnen gaan, doch ik wil U nogmaals zeggen: Waren wij in staat de cultuur te brengen bij anderen? Waren wij dan zelf al cultuurdragers? Wij moeten steeds opnieuw de oude wetten leren, door te handelen niet met macht en niet met wapenen. Dan, ja dan zijn wij tot alles in staat."

Vervolgens werd het woord gevoerd door Mevrouw E.S. van Hinte-Zandvliet, geb. te Amsterdam, 15-8-1899, wonende te Groningen, die een kort pleidooi hield voor het anti-militairisme en de wereldvrede. Daarna vertoonde zij een propagandistisch filmpje over de afschaffing van de atoombom. Dit filmpje maakte een zeer stuntselige indruk en kon niet de instemming van het publiek verwerven.

Na de pauze werd het woord gevoerd door Gérard N. BRINK, geb. te 's-Gravenhage, 1-11-1903, won. te Lochem. Hij sprak ongeveer als volgt:

"Bij de navolging van het socialisme moeten wij beginnen bij ons zelf. Laat dit vooral diep tot U doordringen, dat het niet de taak van een ander is om te staken en om te saboteren, maar dat wij zelf, wat wij ook zijn, arbeider of intellectueel, hiernede, indien hoofdzakelijk, moeten beginnen. Juist oorlog heeft voor ons zo'n ontzettende betekenis omdat wijzelf 5 jaren lang zijn gekweld en zijn geslagen door de Duitse terreur. Wij allen echter hebben deze 5 jaren doorstaan, levend in de gedachte, dat als de druk weg zou zijn, wij zouden kunnen beginnen aan een beter leven. Daarom hebben wij alles gedragen. Alleen om de gedachte, als het afgelopen is, wordt het beter. Maar nu het afgelopen is, is zelfs opnieuw een nieuwe oorlog begonnen. Ik kan de zaak niet anders zien, ook al is het scherp gesteld. Woot U wat wij als Nederlanders nodig hebben? De duidelijke verklaring dat wij volkomen staan achter de mensen in Indonesië en dat hun strijd onze strijd is. Maar wat doen wij om de Indonesiërs te bewijzen, dat wij aan hun kant staan? Wij zullen een weg moeten vinden om hen dit duidelijk te maken. Een scheidingslijn, die wij niet willen--- het kapitalisme, houdt ons uit elkaar. Op het ogenblik gaan mijn gedachten uit naar de Nederlandse arbeiders in uniform gestoken. Zij moeten lopen, draven en vechten tegen de Indonesiërs, die vechten voor hun goed recht, die vechten voor dezelfde vrijheid, als waarvoor wij vijf jaren lang hebben gevochten. Wij zijn in gedachten bij beide groepen en wij hebben tot beide groepen iets anders te zeggen. Wij socialisten moeten in dit verband niet alleen ons gevoel laten spreken, wij moeten ook laten spreken ons nuchter verstand, dat toch duidelijk inziet, dat er geen mooie wereld kan komen als blank en bruin elkaar kapot maken. Ge kunt niet verwachten dat een socialistische strijd ontstaan kan in een Indonesië, dat alleen maar denkt aan eten, ademen en vrijheid van beweging. Dacht het internationaal socialisme in de hongerwinter onder de Duitse bezetting? Neen mensen, het dacht toen alleen maar, hoe dat alles te boven te komen. Wel op andere plaatsen in de wereld, b.v. in Australië, is solidariteit mogelijk. Dus ook bij ons moet het kunnen. Het is in Nederland altijd heel moeilijk geweest om het besef bij te brengen van schuld, dat op het ogenblik in het midden moet staan. Het is niet alleen de schuld van hetgeen wij nu hebben veroorzaakt, neen, dit is de schuld van misschien wel al drie eeuwen.

[/het besef,

Altijd maar weer te leven voor de winsten en de macht alleen. Multatuli zeide reeds heel duidelijk dat men niet terugschrok om de Indonesische bevolking slaafs en onderdrukt te houden. In 1927 kon een internationale tot stand komen, waar op de eerste plaats de kleuringen kwamen en daarna pas de blanken. In 1929, op het tweede wereldcongres te Frankfurt a. Main, eveneens. Ook de Indonesiërs werd hierdoor duidelijk gezegd, het zal niet uit deze socialistische wereld komen wanneer het de gekleurde volkeren niet gelukt op te staan en zelf de beschikking ter hand te nemen over eigen lot en eigen leven. Maar zelfs deze machtige internationale is bezweken onder de druk van de belangen die de wereld regeren. U mag nooit vergeten dat in de maatschappij niets veranderd is en dat altijd de kapitalistische belangen een grote rol spelen. In de jaren 27-28 nam de Nederlandse Regering een viertal Indonesische studenten gevangen. Het proces dat tegen een van deze studenten was gevoerd, was een aanklacht tegen het Nederlandse volk. De vier studenten zeiden hier: "Ja, wij kunnen niet anders en wij moeten met alles wat in ons is tegen deze Regering vechten." Zou het nog zin hebben allemaal op te sommen de tergende terreur, welke ons volk in onze koloniën heeft toegepast? Terreur, die door een beschaafd volk kon worden toegepast op een technisch veel en veel zwakker volk. Dat na 300 jaren kolonisatie van 60.000.000 mensen nog slechts 7% kan lezen en schrijven en dat 93 van de 100 mensen analphabeet zijn. Zegt het U niets dat een apotheker in ons land een boek schreef van zes dikke delen over de schandelijke hygiëne en de tergende toestanden in Indonesië. Dit alles na 300 jaar kolonisatie. Dit alles dient om U los te maken van de gedachte, dat het koloniaal bewind van Nederland gunstig afsteekt bij dat van andere landen. Zoals België met de Congo, Engeland met Indo-China enz. Ik wil nog niet spreken van de kinderen van 12 - 14 jaar, die voor de tabakslanden werden geëxploiteerd. Zelfs kinderen onder de 12 jaar werden vaak aangewond, omdat deze arbeidskrachten nog goedkoper waren. Ik wil niet spreken over de concentratiekampen. Wij zelf zijn daar in Indonesië mee begonnen. Als er een vijand van het Nederlandse gezag was, dan werd hij uitgebord. Kan het een wonder zijn, dat er nu geen vertrouwen is bij het Indonesische volk. Realiseert U zich hoe in 1918 aan Indonesië alles werd beloofd. Indonesië kan niet buiten het internationale verband leven en Indonesië heeft Nederland nodig wat betreft de technische wetenschap. Wij hadden moeten besluiten tot eerlijk overleg en tot het sluiten van eerlijke contracten. Verschillende groepen hebben dit echter tegengewerkt op allerlei manieren. Zij wilden slechts dit ene: Zo vlug mogelijk weer profijt trekken van het koloniale bezit, zodat weer winsten kunnen gaan naar de kapitalisten. Hierdoor is de strijd moeilijk gemaakt. Het verdrag dat te Linggadjati werd gesloten, heeft men van stond af aan getracht onmogelijk te maken. Beide partijen hebben bij de uitvoering van dit verdrag fouten gemaakt, maar Nederland heeft het verdrag geschonden door, in tegenstelling met de afspraak, toch steeds meer troepen te zenden. Het werd bekend op welke wijze Nederlandse troepen hadden huisgehouden om de orde te herstellen. Er zou een delegatie naar Zuid-Celebes gaan om te onderzoeken of dit alles inderdaad waar was. Deze delegatie kwam

terug en inderdaad was gebleken dat een nieuw leven was begonnen. De rood-witte vlag van de Republiek ging uit. Er was feest, want nu was het begin er. Er zouden Nederlandse troepen komen en gehuurde troepen om de orde te herstellen. Er wordt echter een chaos gevormd. Men drijft de mensen uit de kampongs. Zij worden door soldaten, die zwart gemaakt zijn om maar niet te worden herkend, van de ene kampong naar de andere vervoerd. Deze mensen moeten urenlang hurken in de brandende zon. Eén man wordt er uit gehaald en moet zeggen wie de raddraaiers zijn. Als hij dit niet zegt, omdat hij het niet weet, wordt hij op de plaats zelf doodgeschoten. Tien mensen worden later uit de menigte gehaald. Er wordt hen gezegd, dat zij doodgeschoten worden als de misdadigers zich niet melden. De misdadigers melden zich niet om de eenvoudige reden, dat er geen misdadigers zijn en inderdaad worden deze tien mensen doodgeschoten. Dit herinnert ons aan de Duitse terreur in ons land. Men heeft geen onderzoekers naar Zuid-Celebes gestuurd. Schermutselingen zijn daarna gekomen en dit was aanleiding voor de Nederlandse troepen de demarcatieline te overschrijden. Nederland heeft daarna een verzoek gedaan om toelating van een gemeenschappelijke gendarmerie. De Indonesiërs konden dit echter niet toestaan, aangezien zij niet konden toelaten dat een vreemde gendarmerie hun ringeloorde. Daarna is de koloniale oorlog, ^{uitgebroken} waarmede Nederland zich geblameerd heeft tegenover de gehele wereld. De bevrijding van Indonesië wordt tegengehouden door de redacteuren van "Trouw" en door de generaals, maar de bevrijding gaat door en het gaat goed met de zaak van de vrijheid. In de eerste plaats moet het Uw taak zijn om te denken: Indonesië vrij! Een socialistische taak moet het zijn te zorgen dat dit doorgang vindt. Het socialistische Indonesië moet nog gemaakt worden. Dit is Uw taak. Het is Uw taak te kijken of er iets te doen is voor het socialisme, ter vernietiging van oorlog en geweld, maar tot voortgang van een mensen-gemeenschap. Het moet tenslotte worden de vrijheid van Indonesië. Dit betekent vrijheid voor ons allemaal. Dit is de bevrijding die ons allen brengt een betere wereld."

Te omstreeks 23 uur sloot de voorzitter de vergadering.

C.V.D.

[/het kapitalisme, ter vernietiging van het imperialisme, ter vernietiging van

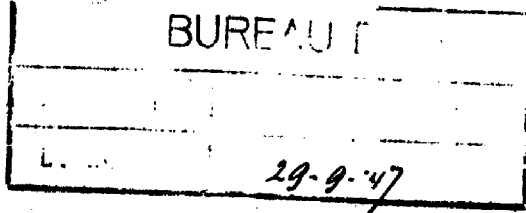
STADT POLITIE
HEERENVEEN

Onderwerp: Toezending rapport,
vergadering anti-mili-
tairistische vergadering.

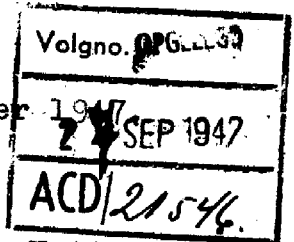
Uw teken:

Ons teken: Insp/V. 446.

Bijlagen:

Heerenveen, 26 September 1947
Bureau „Crackstate“
Tel. K 5280 - 2260

AAN : het hoofd van Nationale
Veiligheidsdienst,
Javastraat no.68,
's-GRAVENHAGE.

i.a. aan de heer Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van
politie
LEEWARDEN.

Hierbij heb ik de eer U Hoogedelgestrenge beleefd te doen
toekomen een rapport, opgemaakt van de anti-militairistische mee-
ting te Oranjewoud op 21 September 1947.

Typ.0.

De Inspecteur van Politie,

A handwritten signature in cursive script, appearing to read "M. M. M. M. M.", written over a horizontal line.

No. 104

Onderwerp:
Anti-militaristische
meeting te Oranjewoud
op 21-9-1947.

R A P P O R T

Ondergeteekende, A n n e D E H A A N , Hoofdagent van politie der gemeente Heerenveen, te Heerenveen, heeft de eer U Edelachtbare beleefd het volgende te rapporteren:

"Op Zondag 21 September 1947, te omstreeks 14 uur bevond ik, relatant, mij in zaal Tjaarda te Oranjewoud, alwaar met toestemming een vergadering van anti-militaristen werd gehouden, welke was georganiseerd door Theresia Bavius geboren 2 Juli 1887 te Idaarderadeel, zonder beroep, wonende te Bovenkrijpe no. 31 a., gescheiden echtgenote van Sijberen Tibbesma, eveneens wonende aldaar.

"Op deze vergadering waren aanwezig ongeveer 50 tot 55 personen, waarvan de kleinste helft vrouwen. Onder de mannen waren slechts zeer enkelen van de dienstplichtigen leeftijd.

"De vergadering werd geopend door genoemde Bavius, die daarbij wees op de slechte opkomst, die zij weet aan het slechte weer en de weinige belangstelling voor het ideaal.

"Daarna gaf zij een viertal jongemannen en een viertal vrouwen gelegenheid enkele boertige liedjes te zingen.

"De spreker, Willem Tibbesma, geboren 22 Maart 1920 te Kortezwaag, wonende te Amsterdam, Kostverlorenstraat no.8, 3 hoog, die vervolgens het woord verkreeg, had als onderwerp van zijn korte rede: "Taak der jeugd in deze tijd".

"Hij begon met het begrip "jeugd" te ontleden, om dan het verschil tusschen ouderen en jongeren te behandelen en het sexuele probleem in korte trekken te schetsen. Hij be- toogde daarna, dat de jeugd niet vrij was en teveel gebruikt werd als werktuig in de hand van de ouderen. Hij wees er daarbij op, dat de jeugd werd "weggesleept" naar Indonesië om daar over te worden gegeven aan vernielzucht in plaats van de mensen daar hun vrijheid te brengen. Wilde men in Indonesië werkelijk vrijheid brengen, dan zou men moeten komen als burger of de wapens weggegooid moeten worden. Maar de jeugd was in de oorlog verkeerd opgevoed. Zij was opgevoed in roven, plunderen en moorden en had geen begrip van het ontzaggelijke probleem. Gelukkig zijn er nog mensen, die zich verzetten en is er nog jeugd, die zich verzet tegen dienstdwang, alhoewel het "Führer's befehl, wir folgen" voor de meesten nog steeds van kracht is. Voor deze laatste is de taak om de inlanders in het kapitalistische ga- reel te brengen weggelegd.

"Steeds nog gaat men door het militaire apparaat op te bouwen en onze jongens tot moordenaars te maken. Vanaf de schoolbanken wordt de jeugd daar in opgevoed, door in de geschiedenis van mannen als Tromp, de Ruyster, Piet Hein te leeren. Beter ware voorlichting over mannen als Tolstoi.

Aan:
de Heer
BURGEMEESTER
te
HEERENVEEN.

"Spreker gispte daarop de houding van de rechters, die dienstweigeraars hadden veroordeeld. Hij vond, dat deze geen misdadigers waren.

"In verband met het militarisme meende hij, dat hierin voor de jeugdorganisaties een taak was weggelegd. Zij toch moeten de jeugd ~~er~~ op de juiste wijze opvoeden en die opzij schuiven, die het ware mens ~~zijn~~ in de weg staan. Het militairistische apparaat moet kapot en wij jongeren moeten daarin voorgaan. Wij moeten ons scherp zetten tegen iedere militaire overheersing.

"Hij eindigde met de woorden, dat de jeugd moet staan aan de zijde van vrijheid en geluk." -----

De rede werd noch door applaus, noch door eenige andere instemming onderbroken. Aan het einde klonk een klein applaus. De rede werd kalm en op beheerste wijze uitgesproken. Van eenige indruk op de aanhouders viel niet waar te nemen.

"Nadat er weer wat werd gezongen en gedeclameerd kreeg de tweede spreker, C. Bonnet, wonende te Hilversum - een 60-jarige man - het woord, die sprak over "Anti-militarisme".

2.42
"Spreker wees er op, dat de geschiedenis zich herhaalt. We zien hetzelfde als na 1918. De bezittende klasse speelt weer dezelfde rol en de arbeider moet weer het onderspit delven. Regeringen kapitaal maken het militaire apparaat ten hunne behoefte sterk. Trouwens iedere regering, hetzij dit een Socialistische, Communistische of Anarchistische is zal dit doen om hun gezag te handhaven. Anti-oorlogsgezindheid is geen anti-militarisme. We zien dit aan het dienstnemen door de jeugd in Indonesië. Waarom? Er was wat aan het militarisme te verdienen. De grote massa is tegen bloedvergieten, maar zij zijn er niet bij om het militarisme te bestrijden. Indien er jongeren uit Indonesië kapot terug komen of in het geheel niet, dan is dat eigen schuld. Ze hadden niet behoeven te gaan. Voor de meesten is het "nooit meer oorlog" huichelarij. Spreker wees er op, dat de radio en de pers, even als in de oorlogsjaren propaganda-instituten waren van de regering, waarbij hij met name Dr. Beel noemde.

"Het militarisme was volgens spreker een kanker voor de beschaving. Daarom houden wij vol. Het anti-militarisme moet worden doorgevoerd en daarom moeten wij volhouden. Het militaire apparaat moet kapot. Op voor geluk en welvaart".-----

"Ook deze rede werd beheerscht en kalm uitgesproken en ontlokte aan het einde een applausje. Door applaus of andere instemming werd zij niet onderbroken. Ook de indruk, die zij op de toehoorders maakte viel niet waar te nemen.

Bavius, voornoemd, sloot de vergadering met een opwekking het militarisme te bestrijden en van deze vergadering iets naar anderen uit en over te dragen.

Wanordelijkheden kwamen niet voor en ieder ging daarna op eigen gelegenheid huiswaarts."

Naar waarheid opgemaakt te Heerenveen op 24 September 1947.

De Hoofdagent van politie, voornoemd

1 October 1947. - 4 OCT. 1947

OPGELEGD

ACD/21767

Naar aanleiding van Uw schrijven dd. 23 Augustus 1947, No. B. 19661, betreffende H.A. WATERMAN, heb ik de eer U HoogEdelGestrenge het volgende te berichten:

R.V. HERMANUS ANTHONIUS WATERMANN,

geboren 2 September 1921 te Amsterdam, Nederlands Hervormd, van Nederlandse nationaliteit, vestigde zich op 23 October 1946 in de gemeente Wassenaar aan het adres Waldeck Pymontlaan No.4.

Waterman voornoemd was vanaf zijn geboorte tot 12 November 1945 te Amsterdam woonachtig. Van 12 November 1945 tot 23 October 1946 vertoefde hij te den Haag.

Betrokkene is op 13 October 1943 te Amsterdam in het huwelijk getreden met

R.V. ALBERTINA THECLA MULLER,
geboren 1 November 1919 te Amsterdam.

Door de Inlichtingendienst te Amsterdam werd mij bij schrijven dd. 25 September 1947, onder No.8215-1947, het volgende omtrent WATERMAN bericht:

" In de administratie van het Bevolkingsregister, alhier zijn de volgende gegevens omtrent Waterman bekend:

HERMANUS ANTHONIUS WATERMAN, geboren te Amsterdam, 2 September 1921, van beroep kantoorbediende, van Nederlandse nationaliteit, kerkgenootschap Neder - Duits Hervormd, gehuwd met ALBERTINE THECLA MULLER, geboren te Amsterdam, 1 November 1919, van beroep kantoorbediende, werd op 12 November 1945 afgeschreven naar 's-Gravenhage, Kolibrilaan No.7.

De Ouders van WATERMAN wonen: Admiralengracht No. 99 huis te Amsterdam.

Tijdens de oorlog had Waterman verschillende onderduikadressen, waaronder het adres Amstelveensche-
weg No. 154-1, alhier.

Waterman verbleef alleen op deze adressen, wanneer er gevaar dreigde van de zijde der Duitsers.

Hij was fel anti-Duits, alhoewel hij geen deel uitmaakte van een of andere illegale organisatie.

Hij staat bekend als een net persoon, zonder extreme opvattingen.

Nooit is gebleken, dat Waterman anti-militarist was. Over politiek sprak hij nooit.

Ook omtrent zijn ouders is niets bijzonders bekend. Zij staan gunstig bekend.

Waterman komt niet voor in de politie-administratie alhier, noch in de administratie van de P.R.A."

In de politie-administratie te 's-Gravenhage en te Wassenaar komt betrokkene niet voor.

GEWEST ARNHEM DER RIJKSPOLITIE.
DISTRICT ZWOLLE.
COMMAN DANT.

ZWOLLE, 4 November 1947

Volgno. OPGELEGD

6 NOV 1947

ACD/22865

BUREAU B

7-11-47

La.I.D., No: 263/1947. GEHEIM/PERSOONLIJK.

Aan de Heer Procureur-Generaal, fgd, Directeur van Politie,
Bovenbeekstraat 21, te A r n h e m .

In afschrift het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68, te 's - G r a v e n h a g e .

Onderwerp : Vrijstelling van de dienstplicht.

Naar aanleiding van hetgeen mij een dezer dagen door één mijner verbindingen omtrent boven vermelde aangelegenheid werd gerapporteerd, heb ik de eer U EdelGrootAchtbare het volgende te berichten.

Volgens mijn zegsman zouden zich tegenwoordig onregelmatigheden voordoen ten aanzien van verzoeken om en het verlenen van vrijstelling van de dienstplicht, als bedoeld in de artikelen 15 tot en met 22 der Dienstplichtwet.

In dit verband werden de navolgende gevallen te mijner kennis gebracht.

VK
KNA

1e. JOHANNES EVERHARDUS KLAPPE, geboren te VOLLENHOVE 20 Februari 1925, wonende aldaar.

Deze persoon was, evenals zijn vader, visser van beroep en werkzaam in het bedrijf van zijn vader. Wegens het niet meer "zee"-waardig zijn van hun schuit, zijn vader en zoon echter reeds in October 1942 in de Noord-Oostelijke Polder gaan werken. Alleen gedurende de zomer oefenden zij nog gedeeltelijk het vissersbedrijf uit, doch gedurende de winter vonden zij telkens werk in de polder. Nu zijn zij reeds vanaf October 1946 onafgebroken werkzaam in de polder. Hun vissersschuit, langzamerhand een wrak geworden, is geruime tijd geleden gezonken en wegens onbruikbaarheid inmiddels voor de sloop verkocht. Naar alle waarschijnlijkheid zullen betrokkenen nooit weer het vissersbedrijf uitoefenen.

J.E. KLAPPE, voornoemd, werd inmiddels opgeroepen voor de militaire dienst, doch zou, na enige tijd in militaire dienst te zijn geweest, hiervan verder vrijstelling hebben gekregen, volgens mijn zegsman onder voorwendsel van persoonlijke onmisbaarheid in het - toen al niet meer uitgeoefende - vissersbedrijf van zijn vader, derhalve op grond van met de waarheid strijdige verklaringen en/of opgaven. Zo zou onder meer verklaard zijn, dat in geval van niet-inwilliging van het betreffende verzoek het gehele vissersbedrijf van de vader ten dode zou zijn opgeschreven. Toen desondanks het verzoek zelfs onbeantwoord bleef, zou contact zijn opgenomen met de Aalmoezenier ANT. VISSCHER, Julianastraat 5, te HARKAMP. Hoogstens 10 à 14 dagen hierna zou, dank zij (mede) deze interventie, aan KLAPPE vrijstelling van de dienstplicht zijn verleend, waarna betrokkene niet bij zijn vader in diens toch al niet meer uitgeoefend "vissersbedrijf", doch weder in de polder is gaan werken. Noch vader, noch zoon bezitten thans een grote visakte of een vissersschuit.

VK
KNA

2e. GERRIT DRIESEN, geboren 21 Juli 1925 te VOLLENHOVE, wonende aldaar, Barsbeek, B.146.

VK
KNA

Deze persoon werkte op de boerderij van zijn vader. Toen in militaire dienst ging bestond blijkbaar niet de noodzakelijkheid, dat zijn oudere broer, die in de polder werkte, hem in het ouderlijk boerenbedrijf verving, want deze bleef in de polder werkzaam. De plotselinge, voortijdige terugkeer uit N.O.-Indië van G. DRIESEN, deed vermoeden, dat hij vrijstelling had gevraagd, waarover intussen, volgens zegsman, iedereen verstedd staat.

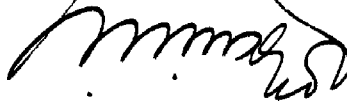
De

De politieke richting van de familie KLAPPE is K.V.P. en die van de familie DRIESEN Anti-revolutionnair.

Rekening houdende met de mogelijkheid, dat inderdaad in de hier gesignaleerde en wellicht ook in andere gevallen sprake is van enige onregelmatigheid, meende ik U hiervan in kennis te moeten stellen, onder vermelding, dat het mij voorshands minder gewenst voorkwam op eigen gelegenheid ter zake een onderzoek te doen instellen.

Omtrent het laatste zal ik gaarne Uw eventuele instructies tegemoet zien.

De Districtscommandant der Rijkspolitie,
W.M. WALFOOT.

G E H E I M

Van betrouwbare zijde werd mij het volgende bericht.

1e. Johannes Everhardus KLAPPE, geboren te Vollenhove, 20 Februari 1925, wonende aldaar.

Deze persoon was, evenals zijn vader, visser van beroep en werkzaam in het bedrijf van zijn vader. Wegens het niet meer "zee"-waardig zijn van hun schuit, zijn vader en zoon echter reeds in October 1942 in de Noord-Oostelijke polder gaan werken. Alleen gedurende de zomer oefenden zij nog gedeeltelijk het vissersbedrijf uit, doch gedurende de winter vonden zij telkens werk in de polder. Nu zijn zij reeds vanaf October 1946 onafgebroken werkzaam in de polder. Hun vissersschuit, langzamerhand een wrak geworden, is geruime tijd geleden gezonken en wegens onbruikbaarheid inmiddels voor de sloop verkocht. Naar alle waarschijnlijkheid zullen betrokkenen nooit weer het vissersbedrijf uitoefenen.

J.E.Klappe, voornoemd, werd inmiddels opgeroepen voor de militaire dienst, doch zou, na enige tijd in militaire dienst te zijn geweest, hiervan verder vrijstelling hebben gekregen, volgens mijn zegsman onder voorwendsel van persoonlijke onmisbaarheid in het - toen al niet meer uitgeoefende - vissersbedrijf van zijn vader, derhalve op grond van met de waarheid strijdige verklaringen en/of opgaven. Zo zou onder meer verklaard zijn, dat in geval van niet-inwilliging van het betreffende verzoek het gehele vissersbedrijf van de vader ten dode zou zijn opgeschreven. Toen desondanks het verzoek zelfs onbeantwoord bleef, zou contact zijn opgenomen met de Aalmoezenier ANT. VISSCHER, Julianastraat 5 te Harskamp. Hoogstens 10 à 14 dagen hierna zou, dank zij (mede) deze interventie, aan Klappe vrijstelling van de dienstplicht zijn verleend, waarna betrokkene niet bij zijn vader in diensttoch al niet meer uitgeoefend "vissersbedrijf", doch weder in de polder is gaan werken. Noch vader, noch zoon bezitten thans een grote visakte of een vissersschuit.

2e. Gerrit DRIESSEN, geboren 21 Juli 1925 te Vollenhove, wonende aldaar, Barsbeek B.146.

Deze persoon werkte op de boerderij van zijn vader. Toen hij in militaire dienst ging, bestond blijkbaar niet de noodzakelijkheid dat zijn oudere broer, die in de polder werkte, hem in het ouderlijk boerenbedrijf verving, want deze bleef in de polder werkzaam. De plotselinge, voortijdige terugkeer uit N.O.-Indië van G.Driesen, deed vermoeden, dat hij vrijstelling had gevraagd, waarover intussen, volgens zegsman, iedereen versted staat.

De politieke richting van de familie KLAPPE is K.V.P. en die van de familie DRIESSEN Anti-Revolutionair.

Mochten uit een eventueel door U in te stellen onderzoek gegevens blijken, welke voor mijn Dienst van belang zijn, dan zal ik deze gaarne van U ontvangen.

HET HOOFD VAN DE
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

AAN:
De Heer Hoofd Sectie III B
van de Generale Staf
Julianakazerne te 's-GRAVENHAGE.

J.G. CRABBENDAM.

t. B.

GEWEST GRONINGEN der RIJKSPOLITIE
DISTRICTS-COMMANDANT WINSCHOTEN

Winschoten, 12 November 1947

No. 178-1-13 (ZEER GEHEIM)

Onderw: INLICHTINGEN

Antw.op: Uw brief dd 30 Juli 1947
no. B. 19652

A a n: het HOOFD van de CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Javastraat 68 te 's G R A V E N H A G E

Volg. OPGELGD
14 NOV. 1947
ACD 24/07
BUREAU B
14-11-47

Ter voldoening aan Uw verzoek, vervat in nevensaan-
gehaalde brief, heb ik de eer U het volgende mede te delen
J. SPRINGER, wonende te STADSKANAAL, Molenstraat, H. 46.
is een vrij onverschillig type; zijn ontwikkeling staat niet
op hoog peil en reikt niet verder dan na het bezoeken van
de lagere school.

Hoewel uit verschillende omstandigheden mag worden
aangenomen dat hij, politiek, links is georiënteerd, is dit
echter uit het onderzoek niet komen vast te staan. Ook om-
trent zijn levensloop is ter plaatse zeer weinig bekend.

Ter plaatse is omtrent Springer niets nadeligs
bekend.

De DISTRICTS-COMMANDANT
Dir. Off. der Rijkspolitie 3e klasse
W. de GAST.

M. de Gast

*Zie ook verder na bijlage ACD 19661.
uit OD.
DPB_r*

PROCUREUR-GENERAAL
fgd. DIRECTEUR VAN POLITIE

KABINET.

ARNHEM, 3 December
Bovenbeekstraat 21

1947.

La. C/ No. ⁷³1947.

betreffende: onregelmatigheid bij het verlenen van vrijstelling van dienst-
plicht.

BUREAU B

9-12-47

12.065

Voligno. OPGELEES
- 8 DEC 1947
ACD/25709

297

Door de Districts-Commandant der Rijkspolitie te Zwolle werd U, bij brief d.d. 4 November 1947, I.D. No. 263/1947, Geheim medegedeeld, dat zich tegenwoordig onregelmatigheden zouden voordoen ten aanzien van verzoeken om en het verlenen van vrijstelling van de dienstplicht, als bedoeld in de artikelen 15 tot en met 22 der Dienstplichtwet.

Uit een onderzoek, dat ik door een mijner rechercheurs naar aanleiding van deze mededeling deed instellen, is komen vast te staan, dat in de door de Districts-Commandant bedoelde gevallen van onregelmatigheid of geknoei geen sprake is.

Integendeel is komen vast te staan, dat op de afdeling militaire zaken te Vollenhove de verzoeken objectief worden behandeld.

De Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie,

Bevisee

De Heer Hoofd Centrale Veiligheidsdienst
te
'S-GRAVENHAGE.

OPGELEGD

UITGEROEP

17 December 7.

B. 25709

VI. RD.2

~~XXX~~
~~XXX~~

GEHEIM

Vrijstellingen dienstplicht
te Vollenhove.

Ten verfolge op mijn schrijven d.d. 17 November 1947 no. 22865,
moge ik U mededelen, dat blijkens een door de Justitie ingesteld
onderzoek bij de in bovenvermeld schrijven genoemde gevallen van
onregelmatigheid of geknoei geen sprake is.

HET HOOFD VAN DE
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

De Heer Hoofd Ard.3 B
van de Generale Staf
Juliana-kazerne Clingendael
te 's-GRAVENHAGE.

J.G. CRAABBENDAM.

~~OPGEHELD~~

17 December 7.

B. 25709

VI. RD. 2

UITGEBOKT

~~XXX~~
~~XXX~~

LAG no. 73/1947

GEHEIM

3 December 1947.

Vrijstellingen dienstplicht.

Onder dankzegging voor Uw bovenvermeld schrijven, betreffende onregelmatigheden bij het verlenen van vrijstellingen van dienstplicht te Vollenhove moge ik U mededelen, dat van de inhoud goede nota werd genomen.

HET HOOFD VAN DE
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

De Heer Procureur-Generaal
fgd. Directeur van Politie
Bovenbeekstraat 21
te ARNHEM.

J.G. GRABENDAM.

DEBS. No.: 0D711
CRT.: Trouw
DATUM: 3/2 - 48
PAR.:

0.D. 711

VOOR f 3500 WERDEN DIENSTPLICHTIGEN AFGEKEURD

De marechaussee te Enschede heeft enkele personen gearresteerd, die er hun werk van maakten dienstplichtigen te doen afkeuren. Het zijn vader en zoon S. en de arts Ch. A. G. B. uit Enschede. Een vierde persoon is in verband hiermede eveneens opgesloten.

Enige weken geleden werden twee mannen aangehouden, die jongelui, die voor de keuring waren opgeroepen, voorspiegelden, dat zij een middel wisten om hen te doen afkeuren. Zij berekenden hiervoor belangrijke bedragen en verdienden op die manier duizenden guldens. Bij het onderzoek bleek, dat men met een complot te doen heeft, dat zich al geruimen tijd met het doen afkeuren van dienstplichtigen heeft beziggehouden. Men werkte met valse doktersverklaringen. De arts B. werd eerst later bij deze praktijken betrokken.

De zaak kwam aan het rollen, toen een dienstplichtige, die afgekeurd zou worden en daarvoor een bedrag van f 3500 zou betalen, toch werd goedgekeurd. Hij had reeds f 1750 vooruitbetaald. Toen de jonge man, nadat hij was goedgekeurd, dit bedrag terugvorderde, werd hem dit geweigerd. Daarop stelde hij zich met de marechaussee in verbinding. Het onderzoek wordt voortgezet.

Trouw
3/3

Notitie voor: B V.
van : D II

Betreft: Inlichtingen betr. van DEURSEN.

(K) *27307*

Volgno.	OPGELEG
10 JAN 1948	
ACD/27307	
BUREAU B	
13-1-48	

KV9 Naar mij werd medegedeeld zou een zekere van DEURSEN,
concierge van de R.K.Meisjes H.B.S. te 's-gravenhage, sterk
communistisch georiënteerd zijn, en hulp verlenen aan deser-
terende militairen.

Bron niet te controleren.

's-Gravenhage, 9-1-'48

D II

UITGEBOKT

14 Augustus

Openbaar

B. 27307

VI. RD.3

GEHEIM

af 45191

2e Rappel.

Hiermede moge ik U mijn schrijven d.d. 22 Januari 1948 en d.d. 28 Juni 1948 in herinnering brengen, waarbij ik U verzocht mij te willen berichten omtrent een zekere Van Daurzen, die hulp zou verlenen aan militairen die willen deserteren.

Met spoedige beantwoording zult U mij ten zeerste verplichten.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

De Heer Hoofddecommissaris
van Politie

te

1-GRUYTERHAGE.

J.G.Crabbendam.

28 Juni

OPGELEES.

B.27307

VI. RD.3

GEHEIM

2145191

Rappel.

Hiermede moge ik U mijn schrijven d.d. 22 Januari 1948
no. 27307 in herinnering brengen, waarbij ik U verzocht mij
te willen berichten omtrent hulp aan deserteurs.
Het spoedige beantwoording zult U mij zeer verplichten.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

De Heer Hoofdecommissaris van Politie
te
Den Haag.

J.G.Crabbendam.

22 Januari

8.

B. 27307

XXXX
XXXX

VI. RD.3

G E H E I M

VERBODEN

af 45191

Help aan deserteurs.

Volgens een mededeling uit niet te controleren bron zou zekere Van Daurson, conciërge van de R.K.Meisjes H.B.S. te 's-Gravenhage, sterk communistisch georiënteerd zijn en hulp verlenen aan militairen die willen deserteren.

Ik moge U verzoeken een onderzoek naar van Daurson en de genoemde feiten te willen doen instellen en mij met het resultaat in kennis te doen stellen. Ik moge hierbij nog opmerken, dat in mijn administratie voorkomt A. van Daurson, Velpsestraat 142 alhier, die abonnee is op het blad "Indonesië".

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

De Heer Hoofdcommissaris
in Politie
's-GR. VERBODEN

J.G.Crabbenan.

X **Nieuwe Niedorp.**
Lezing van Mr. H. v. Wijk
over dienstweigering

Dienstweigering, dienstweigeringswet en dienstweigeraars, dat was het actuele onderwerp van de heer mr. Hein van Wijk, die hierover, begin dezer week, een lezing hield in de bovenzaal van de heer Hees. Er was veel belangstelling en het zaaltje was „propvol”.

Mr. van Wijk begon met de motieven, welke tot dienstweigering leiden, uiteen te zetten. Voor de principiële dienstweigeraars is dat, het niet willen doden, voor mr. van Wijk is het ook, het gehoorzamen aan het „onzinnig bevel”. Spreker aanvaardt niet het gehate „bevel is bevel”. Boven het bevel staat de persoonlijkheid welke rekenschap van zijn daden vraagt en zich niet willoos tot moord laat opleiden. De dienstplicht in Europa is vanzelfsprekend zo geworden, dat wij het maar heel gewoon vinden dat de staat dingen van ons eist te doen, n.l. opleiding tot moord, in oorlogstijd, welke in de gewone samenleving tot de strafbare dingen behoren. Volgens mr. van Wijk was de beruchte Amerikaanse gangster Al Capone een „zacht lammetje” vergeleken bij de moderne staat. Al Capone schoot „slechts” enkele personen neer, terwijl de atombom er honderdduizenden tegelijk vernietigt.

Spreker schetste de toestanden op dienstweigeraarsgebied voor een jaar geleden. Tijdens de eerste wereldoorlog waren hier in Nederland enige honderden dienstweigeraars. Na deze oorlog kwam er een stumperig dienstweigeringswetje tot stand. Dit in navolging van Engeland. Echter in Engeland is die wet veel juister. Van de 70.000 dienstweigeraars welke de 2e wereldoorlog opleverde werd 1/3 deel direct vrijstelling verleend op grond van hun overtuiging. Het overige gedeelte kreeg burgerdienst in de landbouw en de mijnen. Ook de V.S. had verschillende van deze „regimenten” welke, volgens spreker, een doorn in het oog der generaals waren. Canada leverde in de laatste wereldoorlog 9000 dienstweigeraars op. Zij allen kregen burgerdiensten.

Nu Nederland, aldus mr. van Wijk, in oorlog is met Indonesië, komt ook hier de dienstweigering op de voorgrond.

Reeds 1500 jongens hadden zich tot spreker gewend om raad. De regering heeft deze jonge mannen liever niet in dienst. Met een onverschillig soldaat is niets te beginnen.

Als de jongens principieel tegen oorlog zijn hebben zij bij de herkeuring veel kans om afgekeurd te worden of ze worden buitengewoon dienstplichtig zoals vroeger de vrijgelotenen. Zijn ze lichamelijk kerngezond en worden ze niet afgekeurd dan kunnen zij een beroep doen op de dienstweigeringswet. Worden hun motieven waarom zij weigeren door de commissie aanvaard dan krijgen zij burgerdienst en mogen elke week naar huis enz. Volgens mr. van Wijk worden de dienst-

weigeraars uit geloofsovertuiging eerder aangenomen dan de anderen. Uitvoerig stond spreker stil over de motieven van dienstweigeren en de behandeling daarvan door de commissie. Ook waren er nog veel onvolmaakt-heden in de dienstweigeringswet van heden, aldus spreker.

Na de pauze werden vele vragen tot de spreker gesteld, welke naar genoegen werden beantwoord.

CG-S. No.: .
CRT.: *Schagen Act.*
TUM: *20-2-48*
9:

Gewest Amsterdam der Rijkspolitie.
District Alkmaar.
Groep Heerhugowaard.
Post Nieuwe Niedorp.

Onderwerp;
Lezing dienstweigering.

Naar aanleiding van een in de Schager Courant van Vrijdag 20 Februari 1948 no. 19837 geplaatst verslag van een lezing, gehouden door Mr. H. van Wijk, over dienstweigering heb ik, Pieter Strijder, wachtmeester 1e klasse der rijkspolitie, tevens onbezoldigd rijksrechercheur, behorende tot opgemeld onderdeel, de eer U te rapporteren; -----

X) Blijkens mij verstrekte gegevens heeft Mr. H. van Wijk op
Maandag 16 Februari 1948 des avonds een lezing gehouden over
dienstweigering in de voor het publiek toegankelijke localiteit
van de caféhouder H. Hees te Nieuwe Niedorp. Deze lezing, waarvan
een verslag is geplaatst in voormelde Schager Courant, is gegeven
voor de alhier bestaande debat-of discussieclub, welke los schijnt
X) te staan van andere verenigingen. Voorzitter is P. Grootes, wonen-
de te Winkel B 1. Bedoeld verslag is samengesteld door C. Lodder,
manufacturier, wonende te Winkel en door hem verstrekt aan de
plaatselijke correspondent van de Schager Courant, J. Gerver, wonen-
de te Nieuwe Niedorp. -----

Volgens verklaring van de Heer Burgemeester van Nieuwe Niedorp heeft de betrokken caféhouder verzuild mededeling van deze bijeenkomst te doen. Hierdoor was het genoemde Burgemeester niet mogelijk geweest de rijkspolitie op de hoogte te stellen. Volgens bekomen inlichtingen is mij gebleken dat het houden van deze lezing is bekend gemaakt in de Nieuwe Schager Courant van 13 Februari 1948. Verdere bekendmaking door aanplakking of anderszins heeft in de gemeente Nieuwe Niedorp niet plaats gehad. -----

Bedoelde bijeenkomst was voor het publiek toegankelijk en is door ongeveer zestig personen bezocht. Daar het houden van bedoelde lezing mij niet bekend was is hij niet door de politie bijgewoond. Tegen de caféhouder H. Hees wordt proces-verbaal opgemaakt terzake het niet mededelen aan de Burgemeester van Nieuwe Niedorp van bedoelde, in zijn localiteit gehouden, voor het publiek toegankelijke bijeenkomst. Na bekomen inlichtingen is gebleken dat voornoemde Mr. J. H. van Wijk woonachtig is te Bennebroek. Ik voeg hieraan toe dat voormelde P. Grootes voorheen lid van de R. S. A. P. was. Hij staat bekend als anti-militairist. C. Lodder voornoemd was voor 1940 secretaris van de Nederlandse Bond van Anti-Militairisten. Bedoelde Schager Courant wordt door mij bij dit rapport gevoegd. -----

Waarvan door mij is opgemaakt en ondertekend dit rapport te Nieuwe Niedorp, op 23 Februari 1948. -----

De wachtmeester voornoemd,
P. Strijder.

Aan de Heer Groepscommandant
der Rijkspolitie
te Heerhugowaard.

Genien en deergezonden
De Owar. Groepsecommandant
J.C. Japin.

Aan
de Heer Hoofd van de C.V.D.
te BY GRAVENHAGE.

id.t.v. de Heer Distr. Commandant der Rijkspolitie
te

N.B.I.L.O.

[Faint, mostly illegible text, possibly a letter or report, separated by dashed lines]

[Faint text at the bottom right corner]

GEWEST AMSTERDAM DER RIJKSPOLITIE

District Alkmaar

Afdeling: ---

Groep Heerhugowaard

COMMANDANT

No. 661948. C.V.D. Geheim Persoonlijk

Bijlagen: vier.

Onderwerp: Rapport Anti-militairistische vergadering.

Heerhugowaard

24 Februari 1948
5. MRZ. 1948
ACD/30700

B

BUREAU B
6. 3. 48
OPGELEGD

Hierbij heb ik de eer UHoog/Waelderelgestrenge aan te bieden, een door de wachtmeester le klasse der rijkspolitie Pieter Strijder te Nieuwe Niedorp opgemaakt rapport, terzake een aldaar op Maandag 16 Februari 1948, gehouden anti-militairistische vergadering.

Aangezien de vergadering, zonder voorafgaande openbare bekendmaking is gehouden, is daarbij geen politie tegenwoordig geweest.

De Owmr. Groepscommandant

J.C. Japin.

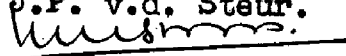
RIJKSPOLITIE DISTRICT ALKMAAR

Commandant.

No. 58 C.V.D. Geheim Persoonlijk.

Gezien,

Heiloo, 3 Maart 1948,
De Officier van Rijkspolitie le kl.
Mr. J.P. v.d. Steur.

AAN

de Heer ~~Hoofd~~ van de C.V.D.
te 's- GRAVENHAGE.

d.t.v. de Heer Distr. Commandant der rijkspolitie
te
HEILOO.

In afschrift aan de Heer
Procureur Generaal fgd.
Dir. van Pol. te Amsterdam.

UITGEBOKT

15 Maart OPGELEGD 8.

B. 30708.

XXXX
XXXX

G E H E I M.

VI. TZ.3.

58 C.V.D.

3 Maart 1948.

C.Lodder.

Naar aanleiding van Uw in margine genoemd schrijven heb ik de eer U te verzoeken mij alsnog in kennis te willen doen stellen met de personalia, huidige politieke oriëntering en verder van belang zijnde gegevens betreffende C.LODDER, manufacturier te Winkel. Lodder stelde een verslag samen van een te Nieuwe Niedorp op 16 Februari 1948 gehouden vergadering, waar Mr.H.v.Wijk het vraagstuk dienstweigering besprak.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Aan de Heer Districtscommandant
der Rijkspolitie
in het District Alkmaar,
te
H E I L O O.

J.G.Crabbendam.

INLICHTINGENDIENST.

ROTTERDAM.

I.D, No. 172.

G E H E I M .

Volg.
1948
11. MRZ. 1948
ACD/31068

Rotterdam, 10 Maart 1948.

BUREAU B

12.3.48

B

Betreffende: Ongeregeldheden bij keuring
voor militaire dienst.

Met betrekking tot bovenvermeld onderwerp, welke gegevens uit vrij betrouwbare bron afkomstig zijn, wordt U het volgende bericht.

Op de Hillegommerdijk No. 119 te Haarlemmermeer is woonachtig J. van Leeuwen, landarbeider van beroep. Hij heeft een groot gezin, waaronder zich een jongen bevindt, die in verband met zijn leeftijd werd opgeroepen ter keuring voor militaire dienst ~~voor de lichting~~ voor de lichting, die het eerst naar Indonesië zou vertrekken. Van Leeuwen, die dikwijls in Haarlem komt, omdat hij in de "bonnenhandel" zit, zou daar kennis hebben gemaakt met een sergeant, die dienst doet of deed bij de militaire keuring aldaar en aan wie hij een en ander, zijn zoon betreffende, zou hebben medegedeeld. Daar van Leeuwen's zoon was opgeroepen ter keuring en deze plaats zou hebben in Haarlem, gaf bedoelde sergeant, die niet van naam bekend is, aan van Leeuwen een briefje mede. Hij, van Leeuwen, moest dit aan zijn zoon medegeven, als deze zich ter keuring naar Haarlem zou begeven. Hij moest dan maar naar hem (die sergeant) vragen en dan dit briefje overhandigen.

De sergeant zou dan wel zorgen dat het met de keuring in orde kwam. Van Leeuwen deed dit. Zijn zoon echter maakte van dat briefje geen gebruik en werd goedgekeurd, ook voor de dienst in Indonesië . Thuis gekomen, vernam zijn vader het resultaat en ook, dat hij van dat briefje geen gebruik had gemaakt. Van Leeuwen zou hierover toen zeer boos zijn geworden en had zich daarop zelf naar Haarlem begeven en zich met bedoelde sergeant in verbinding gesteld. Deze beloofde nog te doen, wat hij kon. Later ontving van Leeuwen bericht, dat zijn zoon behoorde bij de "BUITENGEWOON" dienstplichtigen dus dat zijn zoon niet onder de wapenen behoefde te komen.

Die sergeant zou een en ander, mogelijk met behulp van anderen, hebben bewerkstelligd.

Verzonden aan: Hoofd Centrale Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage.

16 Maart

8.

B. 31063.

VI. TZ.3.

G E H E I M.

UITGEBOKT

OPENED

af 42148

J.v. Leeuwen.

Uit vrij betrouwbare bron, werd door mij het volgende vernomen:

Te Haarlemmermeer is aan het adres Hillegommerdijk No. 119 woonachtig J.v. LEEUWEN, landarbeider van beroep.

Toen een der zoons van v. Leeuwen voor de militaire keuring te Haarlem moest verschijnen en daar werd goedgekeurd voor alle diensten, zou v. Leeuwen kans gezien hebben zijn zoon als "buitengewoon dienstplichtige" te laten aanwijzen, nadat reeds pogingen door hem in het werk waren gesteld de keuringsraad te beïnvloeden, vermoedelijk door een bij die raad werkzame sergeant, die hieraan wel wilde medewerken.

Ik moge U verzoeken naar het bovenstaande een onderzoek te willen doen instellen, met de resultaten waarvan ik gaarne - zo mogelijk spoedig - in kennis zal worden gesteld.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

J.G. Crabbendam.

Aan de Heer Districtscommandant
der Rijkspolitie,
te
A M S T E R D A M.

B. 31068

VI. RD.3

UITGEBUOKT

OPGELEGD

15 Juli

8.

GEHEIM

4/42148

Rappel.

Hierbij moge ik U mijn schrijven d.d. 16 Maart 1948 no.31068 in herinnering brengen, waarbij ik U verzocht mij te willen inlichten omtrent J. van Leeuwen. Tevens moge ik U verwijzen naar mijn schrijven no.33116 d.d. 20 April 1948.

Met spoedige beantwoording sult U mij seer verplichten.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

De Heer Districtscommandant
der Rijkspolitie
te
AMSTERDAM.

J. G. Grabbendon.

P. van Raere

UITGEBOEKT

GEHEIM.

SECRET

2 April

8

HHH

af 33116

B 31068.

VI BW 3.

Ongeregeligheden bij keuring voor m.l.dienst.

Naar aanleiding van het gestelde in Uw schrijven van d.d. 10 Maart 1948 I.D.No. 172, moge ik U verzoeken mij te willen berichten of er Uwerzijds bezwaren bestaan tegen het aan mijn dienst bekend maken van Uw in gemeld schrijven genoemde bron, ten behoeve van het in te stellen onderzoek.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Aan de Heer Hoofdcomisaris van Politie,
te
Rotterdam.

J. G. ...
P. L. v. Laere

COMMANDANT
DER
KONINKLIJKE MARECHAUSSEE

's-GRAVENHAGE
Raamweg No. 4
Telefoon No. 183885

OPENEN

16 Maart 1948
17. MRZ. 1948
ACD/31488

ADSK: Sectie 2

Bureau:

nr. Litt T 18 Geheim/G.V.D. 199-S 248

Bijl.: 1

Onderwerp:

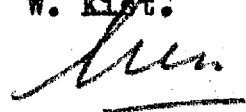
Fraude keuring dienstplichtigen.

BUREAU B

6 18 MRT 1948

Te Uwer informatie doe ik U hierbij
toekomen afschrift van een rapport,
betrekking hebbende op fraude bij keuring
van dienstplichtigen te Enschede.

De Generaal-majoor,
Commandant der Koninklijke marechaussee
o/l De Luitenant-kolonel,
Chef van de Staf,
W. Kist.

typ:HL
coll:hw

AAN:

Chef Generale Staf,
t.a.v. Sectie G 3 B;
Hoofd G.V.D.

Oldenzaal, 6 Maart 1948.

G.V.D. 8

Onderwerp: Arrestaties te Enschede.

(K)

Ik heb de eer Hwelddelgestrange het volgende te berichten:
Door personeel van de Brigade Oldenzaal en Enschede zijn een 5-tal personen gearresteerd in verband met fraude bij het keuren van dienst-
plichtigen door de Keuringraad te Enschede.

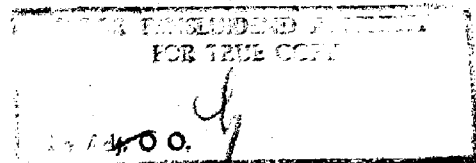
De namen van de gearresteerden zijn:

- X | WITTE, Ch. A. G. oud 43 jaar, arts, wonende te Enschede, Hogelandringel
170, verdacht van valsheid in keuringaformulieren. Staat bekend als
medicijnist, doch uit het onderzoek is niet gebleken, dat dit in verband
kan gebracht worden met smokkel of frauduleuze handel in verdovende
middelen.
- = | STEVENS, G. J. oud 53 jaar, smid, wonende te Enschede, Randoungstraat
28, die er een beroep van maakte om inlichtingen voor afkweuring te ge-
ven en daarvoor grote bedragen inwonende. Hij staat bekend als smok-
kelaar, doch verband met verdovende middelen is niet aanwijsbaar. Hij is
de contactman tussen genoemd Reins en de keuring.
- K | LAAR, J. W. H. oud 54 jaar, koopman, wonende te Enschede, Stadsgraven-
straat 9, maakte er eveneens een beroep van om inlichtingen te geven
bij afkweuringen. Hij is de compagnon van genoemd Stevens. Staat niet
bekend als smokkelaar, doch is goed ingewerkt in de onderwereld.
- = | STEVENS, G. J. oud 27 jaar, smid, wonende te Enschede, Randoungstraat
28, was betrokken bij de vervalsingen.
- = | SMIT, A. oud 19 jaar, expeditie, wonende te Herten, maakte gebruik
van een vals doktersbewijs. Staat verder buiten de namen van de drie
aangevoerden.

De verkregen gelden werden ten eigen bate aangewend. Politieke
activiteit is niet gebleken.

Bijzondere aandacht zal worden gewijd aan de verdovende middelen.
Het onderzoek wordt voortgezet en meerdere bijzonderheden zullen even-
tueel worden gerapporteerd.

De Rapporteur,

23 Maart

8.

B31537.

~~XXXXX~~
~~XXXXX~~

VI. TZ.3.

GEHEIM.

Verschijsning anti-mil. propaganda orgaan.

Mijn aandacht wordt gevestigd op de verschijsning van een tot nu toe onbekend anti-militaristisch propaganda orgaan met uiterst linkse inslag, genaamd "De Wapens neder".

De redactie en administratie van opgemeld orgaan, zou zich bevinden aan het adres Nagelstraat 39 te 's-Gravenhage.

Ik moge U verzoeken mij - zo mogelijk spoedig - omtrent dit orgaan en bovenvermeld adres te willen doen inlichten.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VERLICHTSDIENST
Namens deze:

Aan de Heer Hoofdocmissaris
v Politie,
te
's-GRAVENHAGE.

J.G. Crabbebandam.

zie antw: 32016

Uitgegeven

INLICHTINGDIENST

ROTTERDAM

I.D. No. 228.

GEHEIM

Veldno.
30.MRZ.1948
ACD 32128

B

Rotterdam, 25 Maart 1948.

BUREAU B

1-4-48

(K) *af*

K Kort verslag van een besloten vergadering van anti-militairisten, gehouden op Woensdag 17 Maart 1948 te 20 uur, ten huize van van Rhijn, Marius Adrianus, geboren 31-7-1923 te Rotterdam, hier wonende Doezastraat 8b. Aanwezig 15 mannen en 2 vrouwen.

van Rhijn. M.A., voornoemd, opent te ruim 20 uur de vergadering met een woord van welkom en zegt, dat deze samenkomst ten doel heeft een onderling contact te leggen tussen pacifistische en anti-militairistische personen van verschillende levensopvatting, teneinde de vraagstukken op dit gebied met elkaar te bespreken.

K Jongkind, Al, wonende te Aalsmeer, Spoorlaan 5, zegt dat er circa 1200 dienstweigeraars in Nederland zijn, t.w. 40% erkende en 60% niet erkende, waarbij is inbegrepen een kleine groep deserteurs, hoofdzakelijk behorende tot de groep Indië. Deze laatsten is een verblijf in Schoonhoven aangewezen, terwijl de erkende in Zutphen vertoeven. Een gedeelte loopt nog vrij en moet wachten tot hun zaak voor de Krijgsraad wordt behandeld, ofwel dat zij psychisch zullen worden onderzocht.

Spr. behandelt voorts het financiële gedeelte o.a. wat de vrouw van een dienstweigeraar krijgt uitgekeerd. Spr. zegt, dat de meesten dienstweigerers omdat zij angst voor de dood hebben en daarom een ander niet willen doden. In de regel hebben deze een standvastig karakter. Vervolgens geeft spr. enige voorbeelden van vragen welke door de commissie aan dienstweigeraars en deserteurs worden gesteld, b.v. Er wordt gevraagd, "wat zou je doen als je met je meisje op een landweg loopt en zij wordt plotseling door een kerel aangevallen." Wanneer de dienstweigeraar nu antwoordt "Ik zou hem zien te overmeesteren en hem op de één of andere manier een klap geven dat hij buiten gevecht is gesteld," wordt aangenomen dat de dienstweigeraar goed bij zijn verstand is. Hij kan gaan en is spoedig vrij. Een twijfelaar die niet gauw genoeg antwoord geeft, moet dan psychisch worden onderzocht. Deze laatsten hebben meestal de angst van de oorlog nog bij zich. Een andere vraag: "Je zus wordt voor je ogen verkracht." De standvastige antwoordt: "Ik schiet hem dood," de twijfelaar, "Ik ga voor mijn zus staan." Spr. zegt dat het ook verschillende malen gebeurt, dat op de vragen wordt geantwoord: "Ik weet het niet," wat toch wel getuigt van een weinig principiële houding. In dienstweigeraarskringen heeft, volgens spreker, de Krijgsraad te Rotterdam een slechte naam. Spr. zegt vervolgens, dat het nu de bedoeling is dat verschillende personen zich zullen beschikbaar stellen voor de verkoop van bonnen voor steunverlening aan dienstweigeraars.

-Deze-

Deze bonnen kunnen worden ~~gok~~verkocht op het werk en in vergaderingen van bevriende organisatie's als "De Vlam", "Vrij Nederland", "De Dageraad", maar moet een enigzins heimelijk karakter dragen, daar wij vele tegenstanders hebben.

Spr. zegt in Aalsmeer Fl. 1000,-- per week steun te ontvangen en dat in de provincie Groningen het hardst wordt gewerkt.

Juffr. v. Ree, nadere personalia nog niet bekend, zegt een bekeuring van de politie te hebben gehad omdat zij in café's met steunbonnen had gewerkt.

Jongkind, A., voornoemd, antwoordt, dat zij dan anders moet werken, want ook de politie moet haar plicht doen.

Een der aanwezigen vraagt wat zijn zoon, (die reeds 1 dag in werkelijken dienst was geweest, /tevens op de samenkomst aanwezig was) moest doen.

Jongkind, A., voornoemd, antwoordt, dat deze jongeman zich eerst weer bij zijn onderdeel melden en zijn bezwaren op schrift moet stellen en dan drie getuigen zal moeten opzoeken.

Bedeaux, Jan, geboren 5-1-1977 te Leerdam, van beroep huisschilder, hier wonende Polderlaan 29b, vraagt hoe het komt dat de bonnen zo lang wegblijven.

Jongkind, voornoemd, antwoordt, dat de penningmeester le Maitre, Michiel Nicolaas, (schuilnaam Damman) geboren ? wonende te Amsterdam, le van Swindenstraat 53, een goed karakter heeft, doch geen hart voor de zaak toont.

de Jong, Teunis, geboren 29-1-1883 te Kralingen, havenarbeider, hier wonende Egstraat 15a, vraagt of Jongkind een verzoek wil richten tot het bestuur der "Vrijdenkersvereniging De Dageraad", Afdeling Rotterdam, om in de vergaderingen dier vereniging steunbonnen te mogen verkopen, hetgeen wordt toegezegd.

Jongkind, A., voornoemd, spreekt tot slot een opwekkend woord en zegt, dat "wij" actief moeten zijn en niet doen zoals godsdienstige mensen, die uit sleur naar de kerk gaan. Spr. zegt, gaarne bereid te zijn alle gewenste inlichtingen betreffende dienstweigering mondeling zowel schriftelijk te verstrekken.

van Rhijn, M.A. voornoemd, dankt de inleider voor zijn woorden en deelt nog mede, dat eens per maand te zijnen huize een bijeenkomst plaats vindt van anti-militaristische jongens, waarbij hoofdzakelijk de propaganda wordt besproken en sluit vervolgens de vergadering.

VERZONDEN AAN:
HOOFD CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Javastraat 68 te 's- GRAVENHAGE.

A F S C H R I F T

ALGEMENE JONGEREN VREDESACTIE - PROVINCIE ZUID-HOLLAND.
Secr. M.A. v. Rhijn Doezastraat 8b Rotterdam.

Aan allen, waarvan wij verwachten, dat zij belangstel-
len in ons werk,

Aan het begin van 1946 werden aanvankelijk geheel onafhankelijk van
elkaar verschillende initiatieven genomen teneinde te komen tot
onderling contact tussen pacifistische resp. anti-militaristische
jongeren.

Contact, niet om in de warmte van eigen kring beschutting te
zoeken tegen een "andersdenkende omgeving", doch om door het
uitwisselen van gedachten te komen tot een verbreding van de basis,
waarop onze overtuiging is, of nog zal worden gegrondvest.

Contact, om door gemeenschappelijke studie te komen tot
inzicht in de problemen van mens en maatschappij, teneinde
daardoor de werkelijke oorzaken van de oorlog te leren onder-
kennen.

Contact, ook om op deze wijze een mogelijkheid te scheppen tot
gemeenschappelijk optreden naar buiten, op welke wijze dan ook,
doch waar mogelijk in positieven zin.

In de loop van het jaar werden vele contacten gelegd en op een
op 2/3 November te Zwollerkerspel gehouden conferentie werd
als geheel onafhankelijke werkgroep van de A.N.V.A. de
Algemene Jongeren Vredesactie opgericht. "Algemene" niet alleen
omdat ze reeds personen van de meest uiteenlopende overtuigingen
onder haar leden telde (Katholieken, Orthodox Christelijken, onkerke-
lijken, Quakers) doch vooral omdat gestreefd zal worden naar die
"botsing der meningen", waarvan het spreekwoord zegt, dat zij
de waarheid voortbrengt.

Beginsel en doel; De Werkgroep gaat uit van het beginsel, dat
contact geboden is tussen de jongeren, die instemmen met

Art. I der statuten van de Algemene Vredesactie, hetwelk luidt:

De Stichting A.N.V.A. wil allen verenigen, die de oorlog als een
internationale misdaad veroordelen en die erkennen, dat hieruit
de plicht voortvloeit te streven naar een op gerechtigheidsgerichte
wereldorde, waarin oorlog zal zijn uitgesloten.

De werkgroep stelt zich verder ten doel; het bevorderen van een
bewuste levenshouding, welke noodzakelijk is, om de ware oorzaken
en de aard van de oorlog te onderkennen en positieve vredesarbeid
mogelijk te maken.

Tot nu toe hebben zich afdelingen gevormd te Amsterdam, Leeuwarden,
Groningen, Den Haag (Veendendaalkade 139) Rotterdam (Doezastraat
8b) Het landelijk correspondentie adres is Prins Hendriklaan 16,
Bilthoven.

.....Hierlangs..afknippen..s.v.p.....

Ondergetekende.....

Straat en huisnr.....te.....

geeft zich op als lid

wenst nadere inlichtingen

over de A.J.V.A.

Handtekening.

MINISTERIE VAN OORLOG.
HOOFDKWARTIER GENERALE STAF.
SECTIE G 3 B.

OPGELEGD

's-Gravenhage, 16 Maart 1948.

GEHEIM.

No. J. 339/48

Bijlagen: geen.

Onderwerp: Verschijning anti-mil.
prop. orgaan.

BUREAU B

18 MRT 1948

B

18.MRZ.1948

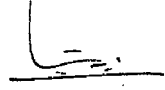
31537

Ik moge hierbij, wellicht ten overvloede, Uw aandacht vragen voor de verschijning van een tot nu toe onbekend anti-militaristisch propaganda orgaan met uiterst linkse inslag, genaamd "DE WAPENS NEDER".

De redactie en administratie van opgemeld orgaan, bevindt zich aan de Fagelstraat 39 te 's-Gravenhage.

Typ. GK.
Coll. *M*

HET HOOFD SECTIE G 3 B.
De Luitenant-Kolonel,

M.P. Kokje.

aan:
Hoofd C.V.D.,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.-

INLICHTINGEDIENST

ROTTERDAM

I.D. No. 228.

GEHEIM

co 32128
[Signature]

Volgno. <i>0702-55</i>
30.MRZ.1948
ACD/32/128

Rotterdam,

BUREAU B
1-4-48

Ten vervolge op dezerzijds schrijven I.D. No. 228 d.d. 25-3-1948 wordt bericht, dat de juiste personalia van de daarin genoemde "Juffr. v. Ree" luiden:

van Reenen, Alida Geertruida, geboren 5-2-1888 te Amsterdam, huishoudster, hier wonende Gerrit v.d. Lindestraat 80a.

Verzonden aan:
Hoofd Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68 te 's- Gravenhage.

UITGEBOKT

23 Maart

OPGELEGD

8.

B31537.

XXXXX
XXXXX

GEHEIM.

VI. TZ.3.

zie antw 32518

Verschijsning anti-mil. propoganda orgaan.

Mijn aandacht wordt gevestigd op de verschijsning van een tot nu toe onbekend anti-militairistisch propoganda orgaan met uiterst linkse inslag, genaamd "De Wapens neder".

De redactie en administratie van opgemeld orgaan, zou zich bevinden aan het adres Fagelstraat 39 te 's-Gravenhage.

Ik moge U verzoeken mij - zo mogelijk spoedig - omtrent dit orgaan en bovenvermeld adres te willen doen inlichten.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Middels deze:

Aan de Heer Hoofocommissaris
Politie,

J.G. Grabbendam.

's-GRAVENHAGE.

20/23-48

25 MRZ. 1948

ADJ 32016

In deze gemeente wordt gecolporteerd door het lid van de Vrije Socialisten Vereniging:

Johannes Joseph VAN DER VEN, geboren te Delft, 17 November 1909, van beroep metselaar, wonende Boerhavestraat 6 alhier, met een blad, genaamd: "De Wapens Neder".

Bedoeld blad heeft een fel anti-militaristische inhoud. De redacteur van het blad is genaamd:

Dirk VAN KOERT, geboren te 's-Gravenhage, 5 Mei 1873, van beroep stoffeerder, wonende Fagelstraat 39 alhier.

Van Koert is reeds jarenlang secretaris van de afdeling 's-Gravenhage van de Vrije Socialisten Vereniging (V.S.V.) en hij staat als fel anti-militarist bekend.

Hoewel uit de inhoud van het artikel "Halve eeuw Vrije Socialist" ondertekend met de naam A. JANSEN, voorkomend in het blad "De Vrije Socialist" van 20 Maart 1948, de conclusie kan worden getrokken, dat de verschijning van "De Wapens Neder" aan G. RIJN niet welgevallig is, wordt dezerzijds echter verondersteld, dat het blad is gedrukt op dezelfde persen als waarop "De Vrije Socialist" wordt gedrukt.

De volgende personen maken o.a. deel uit van de commissie van uitgave:

1. Jan BAKKER, geboren te Weststellingwerf, 24 November 1898, van beroep controleur G.G.B., wonende Van den Berghstraat 53 alhier;

2. Adriaan BREDELS, geboren te 's-Gravenhage, 22 September 1909, van beroep bloemist, wonende en zaakdoende Koningstraat 461 alhier.

Een exemplaar van het blad "De Wapens Neder" gaat hierbij.

Verzonden op 24 Maart 1948.

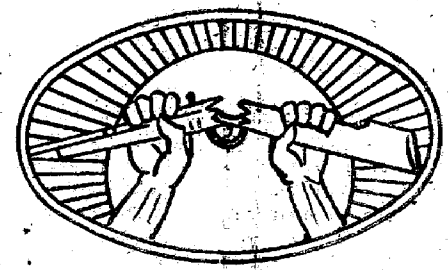
aan: C.V.D.

bylag 32016

De Wapens Neder

UIT DE INHOUD:

Algehele Vernietiging of Proletarische strijd.
 Waar 't Nationale inkomen aan versplind wordt
 15.000.000.
 Bedenklijke Voorlichting.
 Binnen- en Buitenl. Varia.
 't Geeft immers toch nier

Geen man en geen cent voor het militarisme.

DE WAPENS NEDER.

Anti-Militaristisch Propaganda-Organ.
 Adres Redactie en Administratie:
 FAGELSTRAAT 39, DEN HAAG.
 Kolportageprijs 10 cent per nummer.
 Abonnementen op aanvraag.

Een nieuwe oorlog wordt voorbereid.

Wie gedacht had, dat het huidige geslacht wel voor goed van de oorlogswaan zou zijn genezen, na de verschrikkelijke jaren die achter ons liggen, zal zo zoetjes aan wel tot de overtuiging zijn gekomen, dat een nieuwe wereldoorlog binnen afzienbare tijd gang, niet denkbeeldig is. De persberichten worden met de dag verontrustender. Allerwege houdt men met de mogelijkheid van een nieuwe oorlog terdege rekening en wordt het oorlogsapparaat met de nieuwste snuffjes op het gebied der massaverwonding en vernieling op grote schaal, regelmatig verder toegerust.

Ook de psychologische voorbereiding blijft niet achterwege, en het laat zich aanzien, dat wederom de gehele soc. arbeidersbeweging uitgezonderd de libertair gerichte groepen, zich ter eere of anderer zijde achter de zich reeds afteknende Statengroepen zullen stellen en wederom hun lijf en goed voor een fictie zullen opofferen. Wederom, in een tijdsbestek van enkele tientallen jaren, dreigt zich een noodlot te voltrekken, mede tengevolge van de grote dwaling der autoritair ingestelde soc. arb. bewegin-

Aan de Anti-Militaristen van Nederland.

BIJ DE VERSCHIJNING VAN HET
EERSTE NUMMER DER W. N.

Hierbij bieden wij U een nieuw anti-mil. propagandabladd aan, onder een oude, welbekende naam. Een naam, die in 1940 helaas door het oorlogsrumoer werd overstemd, en die na 1945 nog slechts aarzeland wordt uitgesproken.

Dat deze naam, welke tegelijkertijd een leuze inhoudt, opnieuw in Nederland en ook daarbuiten, weerklinkt! Dat deze naam doordringt in de harten der onverschilligen en lafmoedigen, die gelaten gedogen, dat een nieuwe oorlog wordt voorbereid! Dat deze naam gaat knagen aan het geweten der fatalisten en hun met nieuwe hoop beziele!

Dat deze naam doorklinkt tot de harten der dwalenden, die menen, dat Vrede en Vrede slechts door dwang en geweld kan worden verkregen!

Dat de naam: „De Wapens Neder” alle oorlogsgerucht overstemme en dat deze leuze de lijfspreuk worde van elke wereldburger!

Wij allen hebben de oorlog in al z'n verschrikking meegemaakt, en ervaren welke de gevolgen zijn.

Niet alleen nog het verlies aan mensenlevens, wat erg, heel erg is, ook niet alleen het verlies aan materieel- en cultuurbezit, maar vooral het verlies aan morele- en zedelijke waarden, welk laatste in zich sluit, dat men gemakkelijker nog dan voorheen, de mensheid in een nieuwe oorlog zal kunnen jagen.

Geestverwanten, alom in het land, wij verzoeken U dringend, dit nieuwe propagandamiddel aan te grijpen, de mensheid tot bezinning te stemmen. Maakt, dat we de oplaag kunnen vergroten en in ander opzicht het blad kunnen verbeteren.

Werkt met het blad!!!

HET COMITÉ VAN UITGAVE

Algehele vernietiging of Proletarische strijd.

de verschrikkelijke jaren die achter ons liggen, zal zo zoetjes aan wel tot de overtuiging zijn gekomen, dat een nieuwe wereldoorlog binnen afzienbare tijd gans niet denkbeeldig is. De persberichten worden met de dag verontrustender. Allerwege houdt men met de mogelijkheid van een nieuwe oorlog terdege rekening en wordt het oorlogsapparaat met de nieuwste snuffjes op het gebied der massaverwonding en vernieling op grote schaal regelmatig verder toegerust.

Ook de psychologische voorbereiding blijft niet achterwege, en het laat zich aanzien, dat wederom de gehele soc. arbeidersbeweging, uitgezonderd de libertair gerichte groepen, zich ter ener of anderer zijde achter de zich reeds aftekenende Statengroepen zullen stellen en wederom hun lijf en goed voor een fictie zullen opofferen. Wederom, in een tijdsbestek van enkele tientallen jaren, dreigt zich een noodlot te voltrekken, mede tengevolge van de grote dwaling der autoritair ingestelde soc. arb. beweging, dat men vergat in te zien, dat het socialisme internationaal moest zijn, en integendeel aan hun bewegingen een nationale ideologie ten grondslag legde.

Op één punt zijn we gevorderd. We behoeven niet meer te waarschuwen, dat de soc. arb. beweging de oorlog niet zal pogen te verhinderen. Niemand die hieraan nog ernstig geloof schenkt.

Maar er is een nieuw en zeer gevaarlijk element voor in de plaats getreden.

Zag men enkele jaren terug de oorlog nog uitsluitend als een weliswaar onafwendbare zaak, maar toch als een kapitalistisch belang, thans ziet men in de oorlog een bevrijdend element en het feit, dat de sociale toestanden nog veel ellendiger zijn, dan in de crisisjaren tijdens de voor-oorlogse periode, en er van vrijheid nog minder sprake is, ondanks het fascisme officieel is verslagen, vermag deze jammerlijke en noodlottige inzichten niet te verdringen. Er ligt voor de revolutionaire antimilitaristen en de gehele libertaire beweging internationaal een urgente taak weggelegd.

Van haar activiteit zal het afhangen, of een dusdanige invloed kan worden uitgeoefend, dat de stemming omslaat.

Maar laat men dan ook niet dralen, en alles in het werk stellen een anti-mil. activiteit te ontwikkelen.

Speciaal dient hierbij gewezen te worden op de zelfactie van het individu. Op de grote waarde die gelegen is in het feit, dat de mens zichzelf althans niet schuldig maakt aan de voorbereiding van de oorlog, door in de oorlogsindustrie te werken, of na te laten een anti-mil. gezindheid te helpen kweken. De tijd dringt. Anti-militaristen kent uw taak!

rumoer werd overstemd, en die na 1945 nog slechts aarzeland wordt uitgesproken.

Dat deze naam, welke tegelijkertijd een leuze inhoudt, opnieuw in Nederland en ook daarbuiten, weerklinkt! Dat deze naam doordringt in de harten der onverschilligen en lankmoedigen, die gelaten gedogen, dat een nieuwe oorlog wordt voorbereid!

Dat deze naam gaat knagen aan het geweten der fatalisten en hun met nieuwe hoop beziele!

Dat deze naam doorklinkt tot de harten der verdwasten, die menen, dat vrede en vrede slechts door dwang en geweld kan worden verkregen!

Algehele vernietiging

of Proletarische strijd.

ALTERNATIEF IS NIET DEMOCRATIE OF BOLSEWISME. — SLECHTS DE ARBEIDERSKLASSE KAN DE MENSHEID REDDEN. — STRIJD TEGEN DE OORLOG KAN DE MENSHEID REDDEN. — STRIJD TEGEN DE OORLOG MOET GEPAARD GAAN MET STRIJD TEGEN HET KAPITALISME.

Toen op 11 November 1918 de kanonnen zwenkten, kwam er een einde aan de eerste imperialistische oorlog. Dat wil zeggen: op de slagvelden achter de schermen van de internationale politiek werd hij zonder onderbreking voortgezet. Noch op de dag van de wapenstilstand, noch op de dag dat de „vrede“ van Versailles werd getekend, begon een nieuwe periode in de geschiedenis. En ook op de eerste Augustus 1914 was dat niet het geval. De verbitterde strijd tussen de grote mogendheden was reeds jaren daarvoor begonnen en hield niet op toen de wapens rustten. Tussen 1914 en 1918 werd hij slechts met andere middelen gevoerd.

Toen het misdadig bloedvergieten en de moord op ontelbare jonge mensen op 11 November 1918 opviel, werd dit niet tereftond begrepen. Men haalde verlicht adem en meende, dat men uit een boze droom was ontwaakt. Men besepte niet, dat men tussen 1914 en 1918 de bittere werkelijkheid had aanschouwd en dat de tijd die aanbrak slechts een droom was.

Deze droom duurde tot 1939. Men bedwelmde zichzelf en anderen met leuzen als Internationale Justitie, Pan-Europa en ontwapening. Men droomde van het zelfbeschikkingsrecht der naties en van vrede. Men beleefde de wittebroodsweken van de „Volkenbond“ en het was alles rozegeur en manschijn. Had men niet oorlog gevoerd om een eind aan alle oorlogen te maken?

terreel- en cultuurbezit, maar vooral het verlies aan morele- en zedelijke waarden, welk laatste in zich sluit, dat men gemakkelijker nog dan voorheen, de mensheid in een nieuwe oorlog zal kunnen jagen.

Geestverwanten, alom in het land, wij verzoeken U dringend, dit nieuwe propagandamiddel aan te grijpen, de mensheid tot bezinning te stemmen. Maakt, dat we de oplaag kunnen vergroten en in ander opzicht het blad kunnen verbeteren.

Werkt met het blad!!!

HET COMITÉ VAN UITGAVE

In werkelijkheid had men slechts illusies. De illusie, dat de schijnwelvaart der na-oorlogsjaren voort zou duren. De illusie, dat er overwinnaars en overwonnenen waren. De illusie, dat Briand en Stresemann de betrekkingen tussen Frankrijk en Duitsland zouden kunnen verbeteren. De illusie, dat het verdrag van Locarno of het Kellogg-pact een betere toekomst waarborgde. De illusie tenslotte, dat men van de slachting iets had geleerd. De illusie, dat er nooit meer oorlog zou komen.

„Nooit meer oorlog!“ Dat was de kreet die na 1918 uit alle gemartelde landen van Europa opsteeg. Het was niet alleen een leuze, maar ook een program. Dat echter onuitvoerbaar bleek, zolang miljoenen alleen maar van vrede droomden, zonder te zien, dat de oorlog in het verborgene nog altijd voortwoedde....

* * *

In de twee en een half jaar die zijn verstreken sedert de militaire ineenstorting van Hitler's Derde Rijk heeft men de leuze „Nooit meer Oorlog!“ niet of nauwelijks vernomen. Het militarisme is niet het zwarte schaap geworden, Van verzet van enige betekenis er tegen is geen sprake. Antioorlogslenzen wekken vrijwel geen belangstelling. Allerwege houdt men zich slechts bezig met de vraag of de derde wereldoorlog spoedig uit zal breken of dat hij nog even op zich zal laten wachten.

Er zijn er, die beweren dat dit de natuurlijke reactie is na de illusies van destijds. Overdreven optimisme, zo zeggen zij, is, na een grote desillusie, gevolgd door een even overdreven pessimisme. Wijst men op het mislukken der conferenties, op de spanning in de internationale betrekkingen, op de verkoeling tussen de bondgenoten, op de groeiende tegenstelling tussen Rusland en Amerika, dan antwoorden zij dat men zich door dit alles niet moet

laten verontrusten en dat de volken geen oorlog wensen.

Eddy Gilmore, een Amerikaans journalist, Russisch correspondent van Associated Press, publiceerde enige tijd geleden een artikel, waarin hij schreef: „Zo zeker als de klok van het Kremlin een wijzerplaat heeft en Jozef Stalin een snor, zo zeker willen de Russen geen oorlog, met wie dan ook.” Anderen zeggen weer, dat de Amerikanen zo'n afkeer hebben van iedere poging een andere staat met geweld te onderdrukken, dat zij nooit een oorlog zullen beginnen, evenmin als de Engelsen.

Maar Eddy Gilmore en al die anderen hebben op deze wijze de zaak volkomen verkeerd gesteld. De grote meerderheid van de menschen, in welk land ook, heeft nog nooit oorlog gewild. In 1914 niet, in 1939 niet en nu evenmin. De oorlogen zijn desondanks toch uitgebroken. Dit komt, omdat zij niet een gevolg zijn van de oorlogszuchtigheid van bepaalde staten, maar een maatschappelijke oorzaak hebben: het imperialisme van het kapitalisme. Daarom zullen de oorlogen blijven uitbreken, zolang het kapitalisme de heersende productiewijze is. Daarom heeft strijd tegen de oorlog slechts dan zin, wanneer hij gepaard gaat met de strijd tegen het imperialisme, vóór een vrij-communistische samenleving.

* * *

Zijn zij, die zich afvragen wanneer de derde wereldoorlog uit zal breken realisten, die zich hiervan rekenschap geven? In geen enkel opzicht. In doorsnee verwachten zij een nieuw internationaal conflict niet op grond van de tegenstrijdigheden en de chaos die het kapitalisme produceert. In hun ogen zal de nieuwe catastrofe het gevolg zijn van agressie. In het gunstigste geval zullen bepaalde oorlogszuchtige staten zo provocerend optreden, dat men in het belang van aller veiligheid aan hun politiek een halt zal moeten toeroepen. In het ongunstigste geval zullen zij op een kwade dag de vredelievende landen overvallen. Het laatste kan men slechts voorkomen door zich op het eerste voor te bereiden. Maar ook in dat geval is een gewelddadige botsing onvermijdelijk. Een samenleving waar de oorlog is uitgebannen, blijft in verre nevelen gehuld, zolang er sprake is van aanvallers en aangevallenen. De geschiedenis zal zich herhalen, zoals zij zich in 1939 herhaalde. . . .

In werkelijkheid waren er noch in 1939, noch in 1914 aanvallers of aangevallenen. Wat zich herhaalt is niet de agressie, maar het streven zijn tegenstander, hetzij achteraf, hetzij bij voorbaat, als aanvaller te doodverven. Dat dit succes heeft, bewijst, dat de wereld nog altijd niet uit de droom over zichzelf is gewekt.

Men zei dat de eerste wereldbrand ontstond omdat Oostenrijk Servië aanviel en Duitsland België

de schaduw van deze derde wereldoorlog leeft. Nu is het niet langer de tegenstelling tussen fascisme en democratie waarover men spreekt, maar nu is het de kloof tussen democratie en Bolsjewisme. Jozef Stalin heeft de plaats van Hitler en Mussolini ingenomen. Hij is de grote zondebok geworden voor het Westen, zoals Truman, Byrnes en Marshall de grote zondebokken zijn in de ogen van de Russen.

Maar als het de zaak zich voor de derde maal voltrekt, dan zal men wederom de zaak moeten zoeken in de kapitalistische ontwikkeling in beide landen en in de wereld, in het imperialisme van beiden en niet in het Russische of Amerikaanse imperialisme alleen.

* * *

Als het drama zich voltrekt. Maar zal het zo ver komen? Slechts politieke struisvogels zullen op deze vraag een geruststellend antwoord durven geven. Ieder ander zullen de gebeurtenissen in de wereld met de grootste zorg vervullen. Henry Wallace, de vroegere vice-president van de Verenigde Staten, schreef onlangs: „Het jaar in, jaar uit besteden van ontzaglijke sommen aan militaire proefnemingen op allerlei gebied, beschouw ik als een sterke aanwijzing, dat we weer op een oorlog aansturen. Als wij slechts vredelievende bedoelingen hebben, dan den we met een eind maken aan het verspillen van honderden miljoenen aan atoombommen, chemische- en bacteriologische strijdmiddelen en raketbommen, die iedere stad ter wereld in een oogwenk kunnen verwuisten.” Henry Wallace staat met deze mening niet alleen en er zijn meer aanwijzingen, dan die welke hij hier noemt.

Opnieuw stuurt de wereld op een oorlog aan. Is hij onvermijdelijk? Het antwoord luidt ontkennend,

want de overtuiging, dat hij de normale vrucht is van kapitalisme en imperialisme, heeft niets gemeen met fatalisme. Een nieuwe massaslachting kan voorkomen worden, de wereld kan gered worden van het gruwelijk einde dat haar bedreigt. Maar alleen door de gezamenlijke inspanning van de arbeiders van alle landen, die met elkaar het kapitalisme omver kunnen werpen, dat de mensheid naar de afgrond voert.

Het alternatief waarvoor wij heden ten dage staan, is niet democratie of bolsjewisme, maar algehele vernietiging of proletarische strijd. En krachtens de natuur der dingen kan deze proletarische strijd slechts tegen het kapitalisme en tegen het imperialisme gericht zijn en niet tegen het Russische imperialisme of het Amerikaanse. Want elk imperialisme is voor het proletariaat even gevaarlijk en elk kapitalisme is de vijand van de arbeidersklasse. Het Amerikaanse proletariaat, dat voor zijn bourgeoisie op de slagvelden van Europa de kastanjes uit het vuur gehaald heeft en als beloning thans onder het juk van nieuwe knevelwetten zucht kan er van meepraten.

Slechts in handen van de arbeidersklasse ligt de redding van Europa en de wereld. Want hij, die daggelijks aan den lijve de gevolgen van de kapitalistische concurrentiestrijd gevoelt, zal het grondigst tot het besef geraken, dat strijd het wezen van de huidige productiewijze is en dat de zogenaamde vrede onder dit stelsel slechts een zinsbegoocheling is of een illusie. En aan illusies hebben wij juist thans minder dan ooit behoefte. Want de tijd is kort en wie zich aan dromen overgeeft zal bitter ontwakken.

CAJO BRENDEL.

Waar het Nationale inkomen

aan verspild wordt.

Reeds vóór de grote wereldslachting werden hier in dit kleine landje fantastische sommen geld uitgegeven voor het militaire geweld. De kleine kikker had zich geweldig opgeblazen en het resultaat was dat Nederland in vier dagen tijd capituleerde. Niet alleen het geld dat weggemeten was in een tijd dat de grote massa letterlijk hongerde, maar bovendien aan duizende jonge mannen het leven kostte en steden en dorpen in puinhopen herschiep.

Honger en ellende, genadeloze bombardementen deden hun intrede. Men kan nu wel pers en radio nawauwelen, dat de Duitsers de oorzaak waren, feit blijft dat overal in de wereld alleen het militaire

Intussen gaat alles voor het militarisme niet op rolletjes. Principiële dienstweigeraars, makkende jonge kerels, zwartgallige berichten van hen, die daar reeds zijn en daarbij de vele families die in rouw gedompeld zijn, doet de legerleiding grijpen naar demagogische propaganda, die voor het ex-Hitlersysteem niet onderdoet. Het Duitse leger is verslagen, maar de Duitse geest heerst alom.

Landmiddels traineert de „zaak” nog steeds. Sommen geld worden weggemeten aan ministeriële reizen en conferenties en het laat zich aanzien, dat de grote trusts en de diverse belanghebbende maatschappijen hun winsobjecten voor een belangrijk deel veilig zullen weten te stellen.

aan verspild wordt.

aan hun politiek een halt zal moeten toeroepen. In het ongunstigste geval zullen zij op een kwade dag de vredelievende landen overvallen. Het laatste kan men slechts voorkomen door zich op het eerste voor te bereiden. Maar ook in dat geval is een geweldadige botsing onvermijdelijk. Een samenleving waar de oorlog is uitgebannen, blijft in verre nevelen gehuld, zolang er sprake is van aanvallers en aangevallenen. De geschiedenis zal zich herhalen, zoals zij zich in 1939 herhaalde. . . .

In werkelijkheid waren er noch in 1939, noch in 1914 aanvallers of aangevallenen. Wat zich herhaalt is niet de agressie, maar het streven zijn tegenstander, hetzij achteraf, hetzij bij voorbaat, als aanvaller te doodverven. Dat dit succes heeft, bewijst, dat de wereld nog altijd niet uit de droom over zichzelf is gewekt.

Men zei dat de eerste wereldbrand ontstond omdat Oostenrijk Servië aanviel en Duitsland België binnenrukte. Het heette, dat de oorlog van 1914 uitging van de semi-feodale rijken in Centraal Europa. Men deed het voorkomen of de bloedige worsteling een strijd voor de vrijheid was, een oorlog om de maatschappij te democratiseren. Hetzelfde liedje zong men in 1939. Men sprak over fascisme en democratie, zoals men destijds over democratie en feodalisme had gesproken. Ook de tweede wereldoorlog werd als een heilige kruistocht voorgesteld. Hitler en Mussolini, zei men, belaagden de menselijke vrijheid. Duits-Italiaanse agressie en Japanse veroveringszucht heetten de oorzaak van alle rampen, die zes jaar lang over de wereld kwamen. Voor het Internationaal Militair Gerechtshof te Neurenberg schoof men de tegenstanders der geallieerden alle schuld aan het gebeurde in de schoenen, in plaats van hiervoor de kapitalistische wijze van voortbrengen verantwoordelijk te stellen.

Want de eerste wereldoorlog werd gevoerd terwille van de buitenlandse beleggingen der Britse, Franse, Duitse en Amerikaanse kapitalisten. Hij brak uit omdat de grote mogendheden als concurrenten op elkaar botsten. De tweede wereldoorlog was een voortzetting van de eerste. Beiden ontstonden, niet door het imperialisme van een bepaalde staat, maar door het imperialisme van elk der betrokkenen. Van de dreigende derde wereldoorlog zal hetzelfde kunnen worden gezegd. Duitsland is vernietigd, Groot-Brittannië en Frankrijk zijn verzwakt. Maar Rusland en Amerika zijn als gevaarlijke concurrenten overgebleven. Beiden willen, ieder op hun wijze de Europese markten exploiteren. Beiden zijn geweldig in kracht toegenomen. Beiden kunnen, evenals de concurrenten in de vorige wereldoorlogen, rekenen op een aantal bondgenoten. En beiden zullen wederom trachten hun gewapend optreden voor de wereldopinie te rechtvaardigen.

Deze rechtvaardiging is reeds begonnen nu men in

Reeds vóór de grote wereldslachting werden hier in dit kleine landje fantastische sommen geld uitgegeven voor het militaire geweld. De kleine kikker had zich geweldig opgeblazen en het resultaat was dat Nederland in vier dagen tijd capituleerde. Niet alleen het geld dat weggesmeten was in een tijd dat de grote massa letterlijk hongerde, maar bovendien aan duizende jonge mannen het leven kostte en steden en dorpen in puinhopen herschiep.

Honger en ellende, genadeloze bombardementen deden hun intrede. Men kan nu wel pers en radio nawauwelen, dat de Duitsers de oorzaak waren, feit blijft dat overal in de wereld alleen het militaire apparaat voor al het onnoemelijke leed verantwoordelijk gesteld moet worden. Het Nederlandse militaire apparaat was het eerste dat Japan de oorlog verklaarde. In Indië hetzelfde resultaat. Na enige tijd volkomen neergeslagen met alle ellende van dien. . . .

Na de z.g.n. bevrijding bouwde de Nederlandse regering een nieuw militair apparaat op, want in Indië staken de nationalistten de kop op en het prestige van het Nederlandse militarisme was, gezien de gebeurtenissen hier en in Indië, tot nul gedaald.

Vóór alles moet het nationaal me in Indonesië de kop worden ingedrukt, immers het gehele productie-apparaat moest weer in handen van de vroegere ondernemers. Deze rijke bron van inkomsten, geperst uit de bruine lichamen van de Indische werkers, moest behouden blijven. Ging het niet op diplomatieke wijze, dan maar met bruto geweld. Koortsachtig werd aan de bewapening gewerkt en nog. Ondanks dat de grote massa van alles ontbeert, neergekrapt zijn, als de koelies in China of Japan, wordt 1/4 van het nationale inkomen opgeslurpt door het militarisme.

De Grondwet moest zelfs gewijzigd worden, om jonge mannen te kunnen dwingen in Indië hun leven te riskeren voor herovering van het bezit, dat de Nederlandse machthebbers in de historie zich hadden toegeëigend. De oorlog werd een feit, al noemde de heersende klasse het een revolutionaire actie, gerefineerd als ze is eenmaal.

Hoe ze het noemen blijft voor ons, antimilitaristen hetzelfde. Cultuurwaarden worden verwoest, terwille van het gouden kalf, zowel door het Nederl. militarisme als het Indisch nationale, en de bevolking verkeert in ellende. De een zowel als de andere wil Indië op zijn wijze uitbuiten. De Indische massa heeft bij beiden geen belang. Beiden zijn de vijanden van de werkers. Of de inlander dit begrijpt?

Intussen gaat alles voor het militarisme niet op rolletjes. Principiële dienstweigeraars, mokkende jonge kerels, zwartgallige berichten van hen, die daar reeds zijn en daarbij de vele families die in rouw gedompeld zijn, doet de legerleiding grijpen naar demagogische propaganda, die voor het ex-Hitlersysteem niet onderdoet. Het Duitse leger is verslagen, maar de Duitse geest heerst alom.

Immedijs traineert de „zaak“ nog steeds. Sommen geld worden weggesmeten aan ministeriële reizen en conferenties en het laat zich aanzien, dat de grote trusts en de diverse belanghebbende maatschappijen hun winsubjecten voor een belangrijk deel veilig zullen weten te stellen.

Dit eventuele succes zal men voor het grootste deel weer te danken hebben aan de bedreiging met het militaire geweld, welker apparaat zo vlug en perfect kon worden opgebouwd, eensdeels doordat de psychologische factoren gunstig waren, doch anderdeels, doordat de grote soc. partijen en vakbonden de kapitalistische zaak voor 100% steunden en hun soc. plicht in elk opzicht schromelijk verzaakten.

Hun acties voor een laag loonpeil en intensieve, lange arbeid, hebben een lugubere achtergrond. Bij gelegenheid komen we hier nog wel eens nader op terug.

15.000.000.

15 miljoen stuk geschoten, in gaskamers omgebracht en onder puin bedolven mensen, aldus het rapport ener geallieerde commissie.

15 miljoen vernietigd, opgeofferd aan een waan, en nog ongeteld zijn de indirecte slachtoffers van de oorlog. Ongeteld het ontzaglijke, schrijnende leed, wat teweeggebracht is.

Dit alles om de bezits- en machtswellust te bevredigen van moraal-loze lieden, die de grote massa van arbeiders altijd hebben gelasterd, door te suggereren, dat de arbeiders geen verantwoordelijkheidsbesef hebben, om in vrijheid te leven.

We zien nu, wat de verantwoordelijkheid van deze machthebbers betekent: Een wereld vol puin en met mensen, ziek en ellendig, zonder hoop op een betere toekomst, en met een jeugd, die geen idealisme meer bezit.

Voor deze jeugd vooral, vragen wij uw aandacht! Namens haar stellen wij de eis, dat de nog overgebleven cultuurwaarden, van wat wetenschap en

kunst voortbracht, in vrij bezit wordt gesteld, op dat zij deze waarden vergroten en verdedigen kan en er voor kan waken, dat niet nogmaals de waanzin triomfeert en menschevens en cultuurwaarden zinloos worden vernietigd.

Dat het eindelijk doordringe, welk een barbaardom de wereld regeert! Laten we eindelijk aanpakken en bewerkstelligen, dat de wereld op andere grondvesten komt te rusten.

Met de tegenwoordige gang van zaken gaan we onherroepelijk naar de algehele vernietiging.

Dit is ten overvloede door de laatste OORLOG weer eens bewezen. 15 MILJOEN SLACHTOFFERS! Dringt het tot U door, lezer?

Honderden steden en legio dorpen in volslagen puinhopen verandert!

Onnoemelijk leed, miljoenen invaliden, en één uit het evenwicht geslagen jeugd!

Zult ge eindelijk mee aanpakken, een andere geest over de wereld vaardig te maken?

Ge zijt het aan U zelve en uw naasten verplicht, maar zeker ook aan hen, die voor ons geleden en gestreden hebben, om te pogen de waanzin uit de wereld te bannen en cultuurwaarden te scheppen.

R.

't Geeft immers toch niet.

Het aantal dergenen die teleurgesteld zich hebben afgekeerd van onze strijd — ook eens hun strijd — is niet gering.

Wat de maatschappij van heden ons toont, is niet bemoedigend, het stemt velen hopeloos en moede-loos.

De desillusie is hen te machtig. Somber en in zichzelf gekeerd, ziltten zij zuchtende langs de weg: „'t Geeft immers toch niet, het is altijd zo geweest.”

Zeker, er behoort moed en durf toe om in deze tijd onversaagd door te gaan met de verspreiding van het geloof, in de totstandkoming van een maatschappij waar geluk en vrijheid een ieders deel zijn.

Natuurlijk komt men daartoe niet met zuchten, dat: „Geeft immers toch niet,” daarvan zijn wij overtuigd, dat: „Is altijd zo geweest.”

Wie niet tevreden is met het maatschappelijk gebeuren van heden, dat zijn er gelukkig velen, weten, dat hier aanpakken slechts uitkomst geeft.

Het geeft geen bevrediging, zich te onttrekken aan datgene wat ons belemmert in onze strijd voor welvaart, geluk en vrijheid.

Er zijn er die menen, dat daarmee de kwestie heeft afgedaan, onnodig te zeggen, dat zij daarin dwalen, zo ontkomt men niet aan de moeilijkheden, die zich voordoen op de levensweg. Het moet toch

gebleken, ondanks alle beloften ons gedaan tijdens de oorlog, dat de vooroorlogse structuur niet zou wederkeren, is nergens iets te bespeuren van de naderkomende van het gegeven woord.

Op het gebied van het militarisme is deze woordbreuk wel heel grof geweest. Goebels heeft hier school gemaakt.

In verband hiermede denken wij aan het bijbelwoord: „Vest op vorsten geen vertrouwen.”

Thans, meer dan ooit te voren, bloeit het militarisme, verslindend de welvaart van het arbeidende volk.

Millioenen worden dagelijks geofferd aan het militarisme, terwijl het volk aan alles gebrek heeft.

O, als dit eens goed begrepen werd, wat daar het gevolg van is, het hooglied van 't militarisme, aangeheven door de elite van de maatschappij, is een lijkzang voor het volk, dat door gebrek aan de t.b.e. is overgeleverd.

Iedere dag bericht ons de radio hoevelen er vielen op het slagveld in Indonësië, die tegen hun zin gedwongen werden, de eer van het vaderland hoog te houden.

Angst en spanning is er in het huisgezin van hen, die een man, zoon of verloofde moesten afstaan, om de zaak van het bezit te dienen, in het heerlijke land van Insulinde.

„Het is altijd zo geweest,” wij weten het, maar

het moet anders worden, ook dat weten wij, dat mag niet worden vergeten.

Juist daarom doen wij een beroep op u allen, om eendrachtig met ons te werken, om het anders te doen worden. Daarom vragen wij uw aandacht voor ons herleefd blad: „De Wapens Neder”.

„Geen man en geen cent voor het militarisme,” is de leuze die ons vereent, om de daadwerkelijke vrede daar te stellen.

„'t Geeft immers toch niet,” is ons onwaardig in de strijd tegen het militarisme mag niemand achterwege blijven, die zich voorstaat op z'n menszijn. De oorlog is mensenwerk, dus kan hij door mensen teniet gedaan worden. Berusten in het verkeerde, doet ons schuldig zijn aan het verkeerde, laat ons begrijpen, dat niets erger is dan zich schuldig te weten aan het daar zijn van de oorlog.

Mannen en vrouwen van de arbeid, u hebt geen enkel belang bij de oorlog. Voor, tijdens en na de oorlog, zijt gij de lijdende partij, vergeet dit nimmer. Ziet rond in de maatschappij van heden, denkt terug aan wat was, na nog geen eeuw van strijd voor de bevrijding der mensheid, dan, het resultaat zegt het u: „Geeft immers toch wel.”

Niet versagen, strijdende voorwaarts!

„DE WAPENS NEER!”

CER.

Buitenlands Varia.

ATOOMBOM EN WERELDPOLITIEK.

Admiraal Ellis Zacharias, voorsnog directeur van de inlichtingendienst der Amerikaanse marine, heeft medegedeeld,

„dat de Verenigde Staten beschikken over atoombommen, die 50 maal groter uitwerkingsskracht hebben, dan die van Hiroshima en Nagasaki.”

Volgens de admiraal vervaardigen op het ogenblik verschillende fabrieken wapens, die in staat zijn elk spoor van menselijk en dierlijk leven van de aarde te doen verdwijnen. De uitwerking van deze nieuwe wapenen, die kunnen worden verdeeld in biologische, bacteriologische en klimatologische, blijft lange tijd na 't aanwenden nog dodelijk. De gebieden, waartegen zij gebruikt worden, zouden onbewoonbaar zijn gedurende een periode, die 1000 jaar kan bestrijken.

In Engeland blijft men met fantastische berichten van de atoom-energie niet ten achter, maar als „socialistische Staat” bij uitnemendheid, spreekt men er niet over, deze energie voor oorlogsdoeleinden te willen aanwenden.

zij de ruggesteun van Amerika, en Engeland, die bij hem hun econ. belangen veilig weten, wordt ook al atoom-wetenschap beoefent. Duitse deskundigen werken, evenals in Amerika, aan atoombommen en raketwapenen. Links georiënteerde arbeiders leven onder een voortdurende terreurtogestand. Deze maatsch. het wordt verheerlijkt door de priesterkaste.

Want zó heeft God het bedoeld.

Inmiddels duiken ook in Rusland berichten op, dat men belangrijke vorderingen op atoom-gebied heeft gemaakt en reeds proefnemingen met atoombommen heeft genomen in Siberië.

„We kunnen niet beoordelen, of dit op waarheid berust, of bluf is uit politieke overwegingen, om op deze wijze een overweldiging door Amerika af te wenden en z'n politieke machtspositie te verbeteren.”

Hoe het zij, de atoom-energie doet nu reeds praktische dienst.

Onze taak is, met alle kracht te verhinderen, dat ooit atoom-energie wordt aangewend om mensen en cultuurwaarden te vernietigen. Hiertoe moeten we steeds ijveren voor radicale vernietiging van het militarisme.

weg: „Geeft immers toch niet, het is altijd zo geweest.”

Zeker, er behoort moed en durf toe om in deze tijd onversaagd door te gaan met de verspreiding van het geloof, in de totstandkoming van een maatschappij waar geluk en vrijheid een ieders deel zal zijn.

Natuurlijk komt men daartoe niet met zuchten, dat: „Geeft immers toch niet,” daarvan zijn wij overtuigd, dat: „Is altijd zo geweest.”

Wie niet tevreden is met het maatschappelijk gebeuren van heden, dat zijn er gelukkig velen, weten, dat hier aanpakken slechts uitkomst geeft.

Het geeft geen bevrediging, zich te onttrekken aan datgene wat ons belemmert in onze strijd voor welvaart, geluk en vrijheid.

Er zijn er die menen, dat daarmee de kwestie heeft afgedaan, onnodig te zeggen, dat zij daarin dwalen, zo ontkomt men niet aan de moeilijkheden, die zich voordoen op de levensweg. Het moet toch ook voor hen niet onbekend zijn, dat, al bemoeien wij ons niet met de vraagstukken van de dag, zij zich wel met ons bezighouden.

Na de oorlog is dit voor de zoveelste maal weer

Mededelingen.

Er zijn van dit nummer nog een groot aantal exemplaren beschikbaar.

Bestellingen: Adm. „De W. N.”, Fagelstraat 39, Den Haag. Prijs 10 ct. per-ex. Boven de 50 ex. 8 ct. franco thuis. De prijs is berekend op een grote opslag. Wordt het vereiste aantal niet afgenomen, dan moet noodwendig een hogere prijs gesteld worden, maar we twijfelen niet, of men zal de kolportage met kracht ter hand nemen. Laat men in de steden trachten, in de schaffuren in werkplaatsen, bedrijven en kantoren, met het blad te werken.

Er kunnen in beperkte mate ook advertenties worden opgenomen. Inlichtingen: Adm. adres.

Bestellingen voor het volgende nummer gelieve men zo spoedig mogelijk op te geven.

In het volgende nummer zullen o.m. de Principiële Richtlijnen worden afgedrukt, die op zichzelf een krachtig prop. artikel vormen.

Voor opbouwende critiek, wenken en verlangens, houdt de Redactie zich gaarne aanbevolen.

Voor financiële steun zijn we niet ongevoelig.

COMM. VAN UITGAVE

„dat de Verenigde Staten beschikken over atoombommen, die 50 maal groter uitwerkingskracht hebben, dan die van Hiroshima en Nagasaki.”

Volgens de admiraal vervaardigen op het ogenblik verschillende fabrieken wapens, die in staat zijn elk spoor van menselijk en dierlijk leven van de aarde te doen verdwijnen. De uitwerking van deze nieuwe wapenen, die kunnen worden verdeeld in biologische, bacteriologische en klimatologische, blijft lange tijd na 't aanwenden nog dodelijk. De gebieden, waartegen zij gebruikt worden, zouden onbewoonbaar zijn gedurende een periode, die 1000 jaar kan bestrijken.

In Engeland blijft men met fantastische berichten van de atoom-energie niet ten achter, maar als „socialistische Staat” bij uitnemendheid, spreekt men er niet over, deze energie voor oorlogsdoeleinden te willen aanwenden.

„Engeland zal de wereld verbaasd doen staan — aldus de „Daily Graphic” — wanneer de vorderingen op het gebied van atoom-onderzoek wereldkundig zullen worden.

Engeland zal dan een voorsprong hebben van 5 jaar op Amerika. Over 4 of 5 jaar zullen alle elektrische krachtstations met atoom-energie worden aangedreven.”

Ja, ja, Engeland is het vredesland bij uitnemendheid. Het bekrimpt z'n uitgaven op leger en vloot... Men vertelt er al en niet bij, dat z'n terugtrekken van de militaire bases en mandaatgebieden verband houdt met z'n veranderde machtspositie in het wereldbestel. En ondanks de slechte economische positie van Engeland, bouwt men niettemin met grote voortvarendheid aan een sterke luchtvloot en past men zich in elk opzicht aan bij de vorderingen der moderne oorlogstechniek. Laat men zich niet in de waan brengen, dat Engeland zich plotseling uitsluitend voor volkswelvaart zou interesseren, en alleen oor en oog zou hebben voor de benarde omstandigheden w.o. het Engelse volk gebukt gaat. Engeland verwaarloost zijn imperialistische belangen niet, en we wijzen op de interesse, welke het voor de exploitatie van Afrika aan de dag legt.

De Labour-regering maakt heus geen uitzondering en ijvert als iedere andere kap. regering voor versterking der nationale machtspositie, en handhaving van de kap. uitbuitingsvorm. Dit laatste is voor haar — zoals voor alle democratische strevers — primair. En op kritieke momenten zal ze haar secundaire streven naar Staats-totaliteit een moment opgeven, om in elk geval de Engelse kapitalistische belangen te behartigen.

In Spanje, waar de nazaat van Hitler, generaal Franco, nog steeds de scepter zwaait, mede dank

onder een voortdurende terreurtoestand. Deze maatsch. hel wordt verheerlijkt door de priesterkaste.

Want zó heeft God het bedoeld.

Inmiddels duiken ook in Rusland berichten op, dat men belangrijke vorderingen op atoom-gebied heeft gemaakt en reeds proefnemingen met atoombommen heeft genomen in Siberië.

„We kunnen niet beoordelen, of dit op waarheid berust, of bluf is uit politieke overwegingen, om op deze wijze een overweldiging door Amerika af te wenden en z'n politieke machtspositie te verbeteren.”

Hoe het zij, de atoom-energie doet nu reeds praktisch dienst.

Onze taak is, met alle kracht te verhinderen, dat ooit atoom-energie wordt aangewend om mensen en cultuurwaarden te vernietigen. Hiertoe moeten we steeds ijveren voor radicale vernietiging van het militarisme.

FRANKRIJK.

In Frankrijk steekt generaal De Gaulle de kop weer op. De Franse Franco krijgt een goede kans het roer van staat in handen te nemen.

Generaal De Gaulle predikt de oorlog tegen de communisten, m.a.w. tegen Rusland.

Voor de Amerikaanse dollars mag de Franse arbeidersklasse bloed en de slagvelden.

Intussen wordt Frankrijk van het ene arbeidsconflict in het andere gejaagd, vanwege de „vooruitgang” die elke oorlog met zich brengt.

De generaal zal ook dat varkentje wel wassen, hij was immers ook de held van 1940—44, gevlucht naar Engeland, zoals zovele helden, terwijl het Franse volk verbloedde en alle levenssappen werden afgetapt.

DUISSLAND.

Duitsland ziet meer militair vertoon als het ooit gezien heeft. Amerikaanse, Engelse, Franse en Russische militairen, alles nodig „om de vrede te bewaren en de geallieerde broederschap bij te brengen.”

Engeland en Amerika als voornaamste, staan in het Westen, Rusland in het Oosten achter het „stalen gordijn”.

Amerika zegt er een 25 jaar te blijven en Duitsland er onder te houden. Een leugen in optima forma. Het gaat om de Russische stoomwals zolang mogelijk tegen te houden. De Duitse sociaal-demokraat Schumacher verklaarde, dat in de Russische zone een Duits leger is gevormd onder Russisch commando.

RUSLAND.

In Rusland is een „Vrij Duits Leger” gevormd met een sterkte van minstens 100.000 man. Het staat

onder bevel van generaal Von Paulus en generaal-majoor Von Seydlitz. Dit bericht werd gepubliceerd in een rapport, dat gebaseerd is op gegevens uit officiële Amerikaanse bronnen. De Duitsers zouden voornamelijk manschappen zijn van het voormalige Zesde Leger, dat zich onder leiding van Von Paulus na de slag bij Stalingrad overgaf. De soldaten dragen Russische uniformen, doch staan onder Duitse officieren. Aan iedere eenheid is echter een Russische politieke commissaris toegevoegd.

Rusland paradeert naar buiten als vredesapostel en zegt, dat oorlogsmisdadigers opgehangen moeten worden. Om bij zichzelf te beginnen, denken zij natuurlijk niet over. Intussen bewapenen zij Polen, en het grootste deel van de Balkan, Turkije en Griekenland, uitgezonderd waar Amerika de verzorger is van het „vredes”arsenaal.

PALESTINA.

In Palestina dreigt de oorlog uit te breken tussen Arabieren en Joden. In navolging van hun grotere broers noemen zij het een heilige oorlog. De Arabieren kunnen stilzwijgend rekenen op de steun van Amerika en Engeland. De oliebelangen zijn bij de Arabieren veilig en Arabische machthebbers ontvangen extra dollars van het belanghebbende Amerikaans-Imperialisme. Als tegenvoeter zit ook Rusland daar en Amerika stelt daarom demagogisch voor, Palestina te verdelen.

De premier van Irak verklaard: dat het leger van zijn land, Palestina zal binnen rukken, indien de Verenigde Naties tot verdeling zouden besluiten. Volgens hem was Palestina de eerste en laatste verdedigingslinie der Arabische wereld. Een heilige oorlog om Palestina te redden noemde hij noodzakelijk.

Mocht echter de schaal aan de verkeerde zijde doorslaan, zullen de Amerikanen zich wel als „bevrijders” melden.

Vóór alles de olie veilig.

Inmiddels kunnen we, zoals immer uit het wereldgebeuren, de conclusie trekken, dat alle onrecht, oorlogsdreiging, ellende en knechtschap, zal blijven bestaan zolang het militarisme floreert. Ons eerste gebod moet luiden: werken aan de afbraak van het militarisme!

Uit het Binnenland.

Wij lezen in de Dagbladers het volgende verslag over een rede van Lord Russell:

In een bijeenkomst van de afdeling Den Haag van „The New Commonwealth” heeft Lord Bertrand Russell een oproep gericht tot alle landen van West-Europa, welke hij verzocht gezamenlijk sterke diplomatieke druk te oefenen op Sovjet-Rusland om dit land er toe te brengen het voorstel van de Verenigde Staten om een internationale instantie voor controle op de

Russell zeede verder, dat het belangrijkste gevolg van een toekomstige wereldoorlog zijn inziens zou zijn de oprichting van een internationale regering en wanneer dit gevolg inderdaad een feit zou worden, zou de eerstkomende grote oorlog misschien de laatste zijn.

Russell vervolgde: „Wanneer de hele wereld buiten Sovjet-Rusland zou blijven vasthouden aan internationale controle op de atoomenergie, zelfs in die mate dat zij bevestigd zou zijn voor die ideeën in de oorlog te gaan, dan is het zeer waarschijnlijk dat de Russische regering zal toegeven. En zo niet, dan zal men, wanneer de beslissing binnen één of twee jaar geforceerd wordt, slechts aan één kant de beschikking hebben over atoombommen, waardoor de oorlog kort genoeg zou zijn om geen volslagen ruïne te veroorzaken.”

Daar moet je nu Lord of Generaal voor zijn, om dergelijke nonsens te verkopen. Trap er niet in, lezer!

Steeds heeft men ons onder één of ander voorwendsel trachten wijs te maken, dat de komende oorlog de laatste zou zijn, en een nuttige inslag zal hebben. Ook een internationale regering lost de zaak niet op, als het kapitalisme niet vernietigd wordt. Deze bakerpraatjes van de geachte Lord, worden bij elke nieuwe oorlog de wereld ingeslingerd. Verder neemt hij hetzelfde standpunt in als J. de Kadt, lid van de P. v. d. A., n.l. dat als Rusland nu niet toegeeft, in godsnaam de genadeslag maar moet vallen, voordat men in Rusland ook atoombommen heeft...

Amerika wordt ook door Russell voorgesteld, als de goede en liefhebbende God, die het ó zo goed meent met de wereld. Welk een waanzinnige suggestie. Ons standpunt: GEEN MAN, GEEN CENT EN GEEN HAMERSLAG VOOR HET MILITARISME!
A. B.

zakelijk op het menselijk leven van toepassing is.

2. Dat moderne naties geen eenheden van dezelfde orde zijn als de eenheden in het dieren- en plantenrijk, waaruit de wet van de strijd om het bestaan veronderstellenderwijze is afgeleid.
3. Dat de strijd om het bestaan, zoals hij door Ch. Darwin wordt voorgesteld, en zoals hij in de natuur kan worden nagegaan, generlei gelijkenis vertoont met de menselijke oorlogvoering.

N. J. C. SCHERMERHORN:

„Laten wij ons oordeel over het militarisme aldus samenvatten: het militarisme is in zijn wezen en in zijn bedoeling zó gemeen, zó mensonterend, dat wij het nooit genoeg kunnen haten, dat wij nooit scherp genoeg onze afkeer daar tegen kunnen uiten.”

Wel hebben wij een open oog voor het feit, dat de oorlog zich steeds minder beperkt tot het strikt soldateske en steeds meer een strijd wordt van volken tegen volken. Het verplaatsen van het zwaartepunt van de oorlog van het slagveld naar de fabriek, maakt steeds meer de mobilisatie van alle individuen zonder onderscheid, zelfs der sexen, noodzakelijk.

Was in vroeger tijd het soldaat zijn vóór alles een beroep van de man, in de moderne oorlog is de vrouw als werkster in fabriek en werkplaats, mogelijk van meer betekenis voor het winnen van de oorlog, dan de soldaat aan het front.

Natuurlijk weten wij, dat ook in het verleden wel eens vrouwen aan de strijd deelnamen en wie terugdenkt aan zijn schooljaren, herinnert de door de onderwijzer vertelde geschiedenis van Kenau Simons Hasselaar, die van de muren van Haarlem kokende olie over de vijand uitgoot.

Dit waren echter weer individuele gevallen; in de moderne oorlog neemt praktisch iedere valide vrouw of meisje haar plaats in.

Gevolg hiervan is, dat ook omgekeerd de strijd voor de vrede niet meer alleen een specifieke taak voor de man, maar steeds meer een taak voor de beide sexen in gelijke verantwoordelijkheid gaat worden.

Bemoedigend is het daarom zeker, dat wij onder de Nederlandse vrouwen zoveel aantreffen, die zich hun taak volkomen bewust waren en nog zijn.

Met de ontwikkeling der techniek en het steeds geraffineerder toepassen van de wetenschap in de strijd der vernietiging, worden wij allen, mannen en vrouwen, ons steeds meer bewust van de diepe betekenis der woorden, gesproken door de Franse denker Rabelais:

Een wetenschap zonder geweten zal de mensheid slechts ten gronde richten.

Dit geweten waken is door alle tijden heen een taak der edelsten geweest en er zijn perioden waarin deze invloed zo groot was, dat de mensheid lange tijdperken van rust en geestelijke vernieuwing gekend heeft. Denken wij slechts aan de lange periode van rust, die enige eeuwen vóór de Christelijke jaartelling over China heeft geheerst. Een tijdperk waarin men de vrede als de normale toestand beschouwde en de menenliefde als de inhoud van alle moraal en de zin van het sociale leven.

Deze opvatting leidde er toe, dat in dit land de oorlog, welke beschouwd werd als een symptoom van sociale disharmonie en morele onevenwichtigheid, eeuwenlang algemeen werd verafschuwwd, terwijl het handwerk van soldaat als menonwaardig werd beschouwd.

Een andere periode van zulk een streven vinden wij in de tijd der Griekse beschaving, waar men poogde de individuele mens te doen stijgen tot de

Mocht echter de schaal aan de verkeerde zijde doorslaan, zullen de Amerikanen zich wel als „bevrijders” melden.

Vóór alles de olie veilig.
Inmiddels kunnen we, zoals immer uit het wereldgebeuren, de conclusie trekken, dat alle onrecht, oorlogsdreiging, ellende en knechtschap, zal blijven bestaan zolang het militarisme floreert. Ons eerste gebod moet luiden: werken aan de afbraak van het militarisme!

Uit het Binnenland.

Wij lezen in de Dagbladsers het volgende verslag over een rede van Lord Russell:

In een bijeenkomst van de afdeling Den Haag van „The New Commonwealth” heeft Lord Bertrand Russell een oproep gericht tot alle landen van West-Europa, welke hij verzocht gezamenlijk sterke diplomatieke druk te oefenen op Sovjet-Rusland om dit land er toe te brengen het voorstel van de Verenigde Staten om een internationale instantie voor controle op de atoomenergie in het leven te roepen, te aanvaarden. Russell zeide verder, dat indien de Russische weersstand hiertegen door diplomatieke druk overwonnen zou kunnen worden, een internationaal regeren misschien geleidelijk op vreedzame wijze tot stand zou komen.

„Indien er al een oorlog moet komen, zo volgde spreker, dan zal deze minder destructief zijn wanneer hij spoedig komt, dan wanneer hij nog op zich laat wachten, en ook minder destructief naarmate meer landen de Verenigde Staten steunen.”

Wat anderen over het militarisme zeiden.

LAO TZE:

„Indien iemand een genoegen vindt in het slachten van mensen, kan hij niet werkzaam zijn voor het welzijn des rijks.”

MENCIUS (Meng. Tzé):

„Er zijn wel voorbeelden van een oorlog, die beter was dan een andere, maar niet van rechtvaardige oorlogen.

En elders: „Er zijn mensen die zeggen, dat zij goed troepen kunnen drillen en veldslagen leveren, maar dat zijn grote misdadigers.”

P. CHALMERS MITCHELL. (Engels bioloog) in „Evolutie en Oorlog” (W. B.).

„Men heeft beweerd dat oorlog rechtvaardig, noodzakelijk en bewonderenswaardig is en dat deze stelling valt af te leiden uit de biologie, en door Charles Darwin overtuigend zou zijn bewezen. Maar ik hoop er in te zijn geslaagd (in b.g.n. boek, Red.)

1a Dat zelfs al ware de strijd om het bestaan een wetenschappelijke wet, deze nog niet nood-

geen hamerslag voor het militarisme.
A. B.

zakelijk op het menselijk leven van toepassing is.

2. Dat moderne naties geen eenheden van dezelfde orde zijn als de eenheden in het dieren- en plantenrijk, waaruit de wet van de strijd om het bestaan veronderstellenderwijze is afgeleid.
3. Dat de strijd om het bestaan, zoals hij door Ch. Darwin wordt voorgesteld, en zoals hij in de natuur kan worden nagegaan, generlei gelijkenis vertoont met de menselijke oorlogvoering.

N. J. C. SCHERMERHORN:

„Laten wij ons oordeel over het militarisme aldus samenvatten: het militarisme is in zijn wezen, en in zijn bedoeling zó gemeen, zó mensonterend, dat wij het nooit genoeg kunnen haten, dat wij nooit scherp genoeg onze afkeer daartegen kunnen uiten.”

HENK EIKEBOOM (in „Zonnewende”):

Wij hebben de oorlog gezien.
Bleek stuiptrekt de dag.
De nacht verstikt zijn jammer.
Roodlicht de horizon.
Bloed om bloed.
Loopgraven scheuren de aarde.
Oogsten verrotten.
En de mens mest de akker.
Met z'n lijf, zijn hart, zijn brein.
Oude eeuwen herleven.
Wat doet ook spookland,
Al het dierlijke
En het beneden-dierlijke,
Het diepste onderbewustzijn
Treedt aan de dag.
De krankzinnigheid, tiert
En de bloedroes.
Alle kultuur breekt.
Spinrag in de storm
Het rad van de tijd rolt terug,
O, waanzin om alles, wat vergeefs was.

WETEN ZONDER GEWETEN.

Het verkondigen van de anti-militaristische gedachten is zeker geen verschijnsel van onze tijd alleen, want zover in de menselijke geschiedenis terug kunnen gaan, ervaren wij dat men gepoogd heeft de oorlog te overwinnen en meester te worden.

Mogelijk dat door de steeds voortschrijdende techniek de oorlogvoering toeneemt in hevigheid en steeds ontwrichtender werkt op het economisch en maatschappelijk leven, maar dit neemt niet weg, dat in alle tijden, voor de toen levende mens, de oorlog even verschrikkelijk was als voor de thans levende generatie.

Een wetenschap zonder geweten zal de mensheid slechts ten gronde richten.

Dit geweten wekken is door alle tijden heen een taak der edelsten geweest en er zijn periodes waarin deze invloed zo groot was, dat de mensheid lange tijdperken van rust en geestelijke vernieuwing gekend heeft. Denken wij slechts aan de lange periode van rust, die enige eeuwen vóór de Christelijke jaartelling over China heeft geheerst. Een tijdperk waarin men de vrede als de normale toestand beschouwde en de mensliefde als de inhoud van alle moraal en de zin van het sociale leven.

Deze opvatting leidde er toe, dat in dit land de oorlog, welke beschouwd werd als een symptoom van sociale disharmonie en morele onevenwichtigheid, eeuwenlang algemeen werd verafschuwd, terwijl het handwerk van soldaat als mensonwaardig werd beschouwd.

Een andere periode van zulk een streven vinden wij in de tijd der Griekse beschaving, waar men poogde de individuele mens te doen stijgen tot de universaliteit van de kleine egocentrisch gerichte mens te doen uitgroeien tot de cosmopoliet.

En terecht merkt De Ligt op, dat het schijnt, dat in dit cultuurtijdperk de mens gepoogd heeft zich eerst van zich zelf bewust te worden, voordat men de wereld aan zich onderwierp.

Dit streven nu, het geweten te wekken, is ook in onze tijd door vooraanstaanden gepoogd te verwekelijken en het is mogelijk goed er eens aan te herinneren, dat er in 1938 een vredesacademie is gesticht, waaraan vele vooraanstaande geleerden medewerkten en zich bereid verklaarden zoveel mogelijk — ieder op eigen terrein — zich te onttrekken aan alle arbeid in dienst van de oorlog en alle risico's aan deze houding verbonden te aanvaarden. Wij treffen hier de namen aan van eminente opvoedkundigen, als Adolphe Ferrière en Paul Oestreich, sociologen van naam als Charles Gide en Franz Oppenheimer, literatoren als Haf Ryner, Paul Birukoff, Rosa Mayreder en Upton Sinclair, theologen als v. d. Bergh van Eysinga, Hoering en Ude, chemici als Naima Sohlbohm en Elvira Fradkind, medici als Theodore Huzella, architecten als Berlage en Van Eesteren en vele anderen.

Contacten werden voorts gelegd met Henriëtte Roland-Holst, Maria Montessori, Aldous Huxley en vele anderen.

Helaas heeft ook deze vredesacademie de Tweede wereldoorlog niet kunnen afwenden maar wel heeft zij baanbrekend werk verricht door de geleerden en opvoeders der gehele wereld opnieuw te herinneren aan de woorden van Rabelais:

„WETEN ZONDER GEWETEN RICHT DE MENSHEID TEN GRONDE.”

Zetten wij met onze zeer bescheiden krachten deze arbeid voort.

Delft.

R. A. VAN MEEKEREN.

B. 32016

UITGEBOKT

20 April

8.

VI. RD.2

I.339/48-31537

GEHEIM

16 Maart 1948

"De wapens neder".

Naar aanleiding van het gestelde in Uw in margine genoemd schrijven moge ik U te Uwer informatie het volgende mededelen:

Op het redactieadres van "De Wapens Neder" is woonachtig D. van Koert, die reeds jarenlang een vooraanstaand lid is der afdeling 's-Gravenhage van de Vrije Socialisten Vereniging.

Hoewel de mogelijkheid bestaat dat de verschijning van "De Wapens Neder" niet geheel geschiedt in overeenstemming met de leiding der V.S.V. wordt verondersteld, dat het blad is gedrukt op dezelfde persen als waarop "De Vrije Socialist" wordt gedrukt.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

De Heer Hoofd der Afd. 3 B
van de Generale Staf
Juliana-Kazerne, Clingendaal
te 's-GRAVENHAGE.

J.G.Crabbendam.

I.D.

D E N H A A G .

Doss.128/6.

G E H E I M .

Volgno.

~~070238~~

- 5 APR. 1948

A.D. 32548

B
BUREAU B

5-4-48

Het Plaatselijk Comité van de Internationale Federa-
tie van Bedrijfskernen (I.F.B.K.) te Hengelo (O.), gaf een
gestencild blad uit, genaamd: "De Bedrijfskrant".

Een exemplaar van dat blad gaat hierbij.

Verzonden op 1 April 1948

aan: C.V.D.

INTERNATIONALE FEDERATIE VAN BEDRIJFSLEEREN

PLAATSBLIJKE COMITÉ

HENGELO(O)

ROTTERDAM ROEPT ...

B. V. C.-ers laat die roep niet vergeefs zijn

Ziehier de titel waaronder de Rotterdamse EVC een manifest uitgaf opgenomen in het blaadje "Verweer". De EVC dreigt geheel opgenomen te worden in het plan van de satellieten van Moskou. Geheel overeenkomstig de methoden van het Oosten gaan de Hollandsche Gottwalds aan het zuiveren. En omdat ze hier in het maatschappelijk leven nog niets te zuiveren hebben, gaan ze Gottwaldje spelen in de EVC. Het is dat wat de Rotterdamse EVC voor de derde maal in verzet brengt. En alhoewel vele dezer Rotterdamse EVC-ers menen, dat er mogelijkheid bestaat in het doen voortbestaan der EVC als revolutionaire vakbond (want dat zou het worden) voelen wij als strijders tegen het Moskouse en het Amerikaanse imperialisme en als propagandisten voor de zelfactie, de actie dus der arbeiders onder eigen leiding, ons toch zoo verwant, dat wij gaarne bereid zijn, moeielijke steun te verlenen door publicatie en een dringende oproep te richten tot de EVC-ers, hun Rotterdamse kameraden te sterken, door sympathiebetuigingen of nog beter door dezelfde maatregelen van onder op te nemen als in Rotterdam. Velen van ons werden reeds afgesneden van de EVC, bij de eerste oppositie en mochten niet rekenen op de steun en de solidariteit der massa in de EVC.

Men houde ons ten goede, wij trekken hiermede geen partij voor één of andere vakbeweging, doch geven slechts onze morele steun aan kameraden die de strijd aanbinden voor onafhankelijkheid t.o.v. de Stalinistische partij.

Wij zijn dan ook verplicht zeer ernstig te waarschuwen, geen comité's te aanvaarden die er door het Stalinisme of wie dan ook, neergezet worden of geronseld zijn. ALLEEN COMITÉ'S DIE HET VERTROUWEN GENIETEN DER BEDRIJFSARBEIDERS, COMITÉ'S VAN WELKER SAMENSTELLING IEDERE BEDRIJFSARBEIDERS KENNIS DRAAGT, ZIJN COMITÉ'S DER ARBEIDERS ZELF. ALLEEN ACTIES VAN DE ARBEIDERS ZELF BESPAREN ONS/TOTALITAIRE UITSPATTINGEN VAN WELKE ZIJDE DAN OOK.

Het is dan ook een pertinente leugen dat er in Tsjecho-Slowakije de arbeiders de macht hebben. De arbeidersklasse in Tsjecho-Slowakije heeft niets meer te vertellen en moet nu onder Hitleriaanse omstandigheden de klassenstrijd voort zetten. De uitbuiting zal er toenemen in de bewapeningswetloop en concurrentie tegen het Amerikaanse kapitalisme.

Wat de IFBK wil, is dan ook niets anders dan het propageren der actie van de arbeiders zelf onder zelfgekozen leiding. Zij werpt zich zelf niet op, als de van God gegeven leiding. Zij doet dan ook een hartsochtelijk beroep op alle arbeiders en groeperingen, zich opnieuw te oriënteren, zich in te stellen op de zelfactie, op de nieuwe strijdmethoden, opdat een nieuwe arbeidersbeweging over geheel de wereld ontsta. Een nieuwe arbeidersbeweging tegen het imperialisme van Moskou zoowel als van Amerika, voor het klassefront, voor het derde front.

In dit verband kunnen de oprechte vechters van Rotterdam op ons rekenen. KAMERADEN LAAT HET VERSTREKT GIJ OUDE VORMEN EN GEDACHTEN", klinken over heel de wereld. VECHT MEE VOOR EEN NIEUWE ARBEIDERSBEWEGING, GIJ VELE TELEURGESTELDEN, NEEMT DE STRIJDBIJL WEE! OP. DE STRIJD OM DE MACHT VOOR DE ARBEIDERSKLASSE NEEMT NIEUWE VORMEN AAN, VERSTERKT DE IFBK EN DAARMEDE DE PRPAGANDA VOOR DE ZELFACTIE.

Pl. Comité Hengelo (O)

DE BONDROUWSTRAAT

MAART

Nº 5

1948

Uitgave Plaatselijk Comité der INTERN. FEDERATIE v. BEDRIJFSKERNEN
(I.F.B.K.) HENGELO (O)

WAT GEBEURT ER IN DE WERELD ?

+++++

Er zijn twee gebeurtenissen waar we op willen wijzen. Twee gebeurtenissen waaruit de arbeiders lering hebben te trekken.

Het betreft in de eerste plaats de staking in de mijnindustrie in België. Even werden de Belgische regeringsinstanties in beweging gebracht, omdat zij in moeilijkheid kwamen. Even zag het er uit of er een algehele staking zou uitbreken in België. Helaas is het op niets uitgedraaid. En waarom is het op niets uitgedraaid? Wel, hier is weer eens gruwelijk misbruik gemaakt van de ellendige toestand der Belgische mijnwerkers door uit hun toestand politieke munt te slaan, iets waar wij zo vaak op weren is hier weer eens bewaarheid.

Door het Stalinisme is weer eens op last van die mogelijkheid die achter het staal gordijn ligt, de wil tot verzet der Belgische mijnwerkers de wil om gebruik te maken van nieuwe strijdmiddelen, gebruikt voor haar acties tegen het plan Marshall. Alhoewel de Belgische mijnwerkers uit ervaring weten dat ze in hun gerecht voor hun bestaan de vakbond tegen zich vinden, liet men zich toch weer comité's opringen, op een wijze die we elders in dit blad nader zullen belichten, n.l. comité's die door het Stalinisme in het leven worden geroepen. Men vergeet de scherpe stellingname tegen het Stalinisme, doch wij zijn verplicht in het belang van de zaak der arbeidersklasse de Communistische Partij van Moskou aansprakelijk te stellen voor het radeloos maken der arbeidersklasse door hun politiek geknoei met de ellende der arbeiders. De mijnwerkers zijn weer even ver als ze begonnen zijn. Ze zijn in hun strijd weer een illusie rijker. We hebben meer sympathie voor de staking met betrekking in de Belgische mijnindustrie in 1935, toen ze alle zich van buiten af aanmeldende leiders der Stalinisten buiten de poorten hielden en ~~een~~ comité's in de mijnen kozen.

Kameraden, alleen comité's gekozen uit de bedrijfsarbeiders en door de arbeiders zelf, en strijd uitgebreid van fabriek tot fabriek geeft machtsvorming der arbeidersklasse. Hoedt U voor opgedrongen comité's en leiders.

Een tweede kwestie die onze aandacht heeft, is het naar de macht grijpen der Tsecho-slowaaksche Stalinist Gottwald, die voorlopig der arbeidersklasse tegen hun uitbuiters met dictatuur om zeep brengt. Het ergerlijke is ook weer hier, dat men het doet voorkomen, alsof hier de wil der arbeiders spreekt. In weren is het zo dat de actiecomité's door het Stalinisme worden ingesteld, althans handelen zoals de Kominform, de Russische Staatsbureaucratie wil. Niemand rak bovendien ontkennen, na alle gebeurtenissen in Oost-Europa, nadat nu ook Finland in de Russische politiek weer sterker wordt betrokken, dat het geheel past in het raam van de opbouw van het totalitaire Rusland-bloc.

Daarmede komt vast te staan, dat er hier geen sprake is van een nationale Tsecho-slowaaksche zaak. Zij betreft de internationale politiek, die beheerst wordt door de drang naar wereldheerschappij van de beide wereldmachten, monopolistisch-kapitalistische Amerika en Staatskapitalistisch Rusland.

Wij willen er zelfs niet aan twijfelen, dat grote delen der arbeidersklasse aan de omzetting van het staatsgezag hebben geholpen. Rusland

is er hier in geslaagd, om wat zij ook in Frankrijk enige weken geleden pogde, de klassenstrijd der arbeiders te benutten voor haar politiek tegenover Amerika.

Er is geen reden dit te ontkennen. Er is alle reden, dit te signaleren. Helaas zelfs wanneer de arbeiders de strijd in gaan, staan zij nog steeds in één van de imperialistische fronten. In de strijd tegen hun eigen uitbuiters, hebben de Tsjechische arbeiders hun hoop gevestigd op buitenlandse uitbuiters. Enige jaren heeft dit land gestaan op een plaats waarvan men niet wist, tot welke combinatie het hoorde. Het verlangen en de belangen trokken naar het Westen. De arbeiders gaven mede een ruk naar het Oosten. Economisch leven en arbeiders hebben daardoor een plaats gekregen als materiaal van de Russische machtsformatie. Amerika zal hen daarnaar behandelen.

In het geheel gezien dus, heeft hetgeen in Tsjecho-Slowakije is gebeurd niets met een overwinning der arbeidersklasse te maken. De klassenstrijd gaat daar verder onder moeilijker omstandigheden. Alleen het Russische Staatskapitalisme heeft een zet gedaan op wereldschaakbord. Wij blijven zeggen: "Wij steunen alle verzet tegen onderdrukking en uitbuiting, of het de arbeiders aan het eene dan wel arbeiders aan de andere kant van het stalen gordijn betreft."

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

UIT DE BEDRIJVEN
+++++

SPOOR EN TRAMWEGEN

We willen niet zeggen dat we alle problemen die revue laten passeren die urgent zijn voor de spoorwegarbeiders. Daar is onze krant nog te klein voor. We kunnen ons nog niet veroorloven over de problemen te spreken die iedere vakgroep aangaan, doch moeten ons beperken tot de algemene strijd voor onze positie als arbeiders.

Wij hebben het initiatief zoals in onze krant van no. 4 aankondigden, niet kunnen nemen, omdat deze zaak door vele andere gebeurtenissen overvleugeld en blijkbaar acties zoals in Amsterdam in verband hiermede nergens navolging vonden. Wij blijven er voor ijveren en zullen eerst nog eenige tijd propagandā moeten maken en de spoorlui vertrouwen moeten maken met zelfacties. Wij zullen de spoormannen eerst nog duidelijk moeten maken waarin zelfacties zich onderscheidt van het naar de stombus lopen, personeelsraden, enz. maar ook van gebeurtenissen zoals in Tsjecho-Slowakije plaats vonden.

We hadden inmiddels contact met het Amsterdamsche comité en hebben hun ook geantwoord. Tot op heden mochten wij geen antwoord ontvangen. Wij vrezen dat indien wij geen antwoord krijgen, dit comité een door door de CPN geïnspireerd comité is. Wij hopen dit laatste echter niet. Men stelde ons voor een vergadering te huren en een voorlopig comité samen te stellen uit N.V., St. Rafaël-, PCB- en EVC leden. Zij zouden wel zorgen voor sprekers, manifesten, de onkosten dragen en stonden bovendien op het standpunt de vakorganisaties er bij uit te moeten nodigen.

Ons antwoord was dat wij geen behoefte hadden als samenstellers op te treden van een comité. Wij schreven dat een dergelijk comité zou moeten worden samengesteld uit de spoorarbeiders zelf in vergadering bijeen. Dat dit comité in het geheel niet een evenredige vertegenwoordiging der vakbonden behoefde te zijn, doch dat dit moest bestaan uit de meest door de spoormannen in Hengelo vertrouwde kameraden. Ook meenden wij niet de vakorganisaties op een dergelijke vergadering te moeten uitnodigen. Wij zouden in een dergelijk geval wel op kunnen houden want daartoe zijn de vakorganisaties zelf wel in staat. Maar bovendien zou dit volkomen in tegenstelling zijn tot onze inrichten. Wij staan immers op het standpunt en weten dit bovendien uit ervaring, dat juist door de ideologische verschillen der vakorganisaties de ruzie onder de arbeiders ontstaat. Tenslotte zou de vakorganisatie op grond van haar erkenning aan spelregels gebonden zijn en zou het niet meer als strijdorganisatie optreden.

Wanneer wij nu terugkomen op ons initiatief en zal een vergadering vergaderen, dan zal het een comité te maken zijn. Het is een politieke

"Vijf jaar geleden"

In "Dickers Nieuws" van 23 Januari 1948 lazen we onder bovenstaande titel een artikel, dat ons herinnerde aan het bombardement van vijf jaar geleden, waardoor de fabriek gedeeltelijk verwoest werd. Het herinnerde ons aan de paniek en de raven die daar het gevolg van waren, aan de slachtoffers en de gewonden, getroffen door dit misdadig gedoe. Als laatste regel lazen we dan het volgende:

"Laten wij, die gespaard bleven, allen de handen ineen slaan om eensgezind te trachten een herhaling van wat zich in de voorbije jaren afspeelde, in de toekomst te helpen voorkomen".

Realiseren wij ons eens goed, wat deze zin betekent. Te helpen voorkomen, dat zich een dergelijk misdadig spel weer herhaalt. Een dergelijk moordtafreel, wat men oorlog noemt voorkomen. De grootste ramp, die het mensdom en speciaal de arbeidersklasse kan overkomen. Het zijn steeds de arbeiders die het grootste gelag moeten betalen. Als wij werkelijk allen eensgezind de handen ineen slaan, is 'oo'n ramp te voorkomen. Wij moeten ons den niet langer laten verdelen door de diverse vakbonden en politieke partijen, want deze maken de regeringen uit, die elkaar de oorlog verklaren.

Neen, eigen lot in eigen handen nemen, allereerst tegen het militarisme, als beschermer van het bezit. Dan pas zijn de voorwaarden aanwezig voor het vormen van onbevoorrechte maatschappij, die voor ons zal betekenen, werk, geluk en vrijheid voor allen.

Bedoelt de redactie van "Dickers Nieuws" het ook "oo????? Wij betwijfelen het.

Naar mate het inzicht in de arbeidersklasse groeit, dat we met veel samenwerking, parlementair geknoei en vakbewegingstactiek naar de derde oorlog hollen, naarmate het inzicht groeit dat de werkelijke arbeidersmacht niet bestaat uit het aantal zetels of leden van een vakbeweging, maar ligt in de samengeballie macht in de bedrijven. Op deze basis zal de arbeidersklasse een oorlog niet alleen kunnen helpen voorkomen, maar ook werkelijk alleen kunnen voorkomen.

Wij zullen dit nog vaak propageeren, ook U redactie "Dickers Nieuws" kunt dit ter harte nemen.

Wij hebben nog iets te zeggen over dit "Dickers Nieuws".

De laatste tijd lezen we geregeld berichten over militairen van onze fabriek in Indonesië. Ons wordt de schijn gelaten, alsof de Directie het lot van deze geuniformde proletariërs erg na aan het hart ligt. Moeten wij ook vragen, wat doet Dickers voor de nagelaten betrekkingen als 'oo'n 'oon van de arbeidersklasse zijn leven laat voor de rubber en oliëkapitalisten. Wij vragen slechts! Wij menen echter een ding te moeten opmerken! De arbeiders zijn bij Dickers voor hun levensonderhoud, zij wensen echter van dergelijke arbeidsvijandige propaganda liever verschoond te blijven.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

H U U R V E R H O G I N G !

+++++

Andremaal brengen de dagbladen berichten van aanstaande huurverhoging, waarbij zelfs een percentage van dertig procent wordt vermeld. Telkenmale worden in deze richting berichten gelanceerd. Berichten die weer een tijde de gemoederen van de huurders in beroering brengen, om dan weer te wijgen wanneer de berichten over huurverhoging zich niet herhalen. Wij kunnen niet nalaten in de kolommen van dit blad de politieke achtergrond hiervan in het juiste daglicht te stellen.

De eisen van de huiseigenaren, deze zeer omvangrijke groep van arbeidsloze rentetrekkingen, vonden reeds lang in vervulling. Zij gingen in dien men van regeringszijde ook maar een klein gaatje 'ou hebben gevonden om deze arme drommels genoegdoening te verschaffen. Huiseigenaren en Bouwondernemingen zijn immers altijd troetelkinderen van de overheid geweest onder het huiseigendom aan de overheid. Het is de overheid die de grote boeren (landbouwers) de meeste subsidies in de war...

weren, dat hierdoor de woningbouw in Nederland tot de beste in de wereld behoort, de puike eieren waren dan toch maar voor de bouwers en de wind-eieren voor de arbeiders die de woningen huurden. In Amsterdam bedroeg voor de oorlog de gemiddelde huur van de arbeiderswoning bijna het vierde gedeelte van zijn loon. Onder de werklozen was dit bijna een derde deel van de genoten steun.

In werkelijkheid heeft reeds lang een huurverhoging plaats gevonden omdat iedere ~~stern~~ restauratie van het inwendige van huurwoningen door de huurders zelf moet worden bekostigd omdat de eigenaar eenvoudig niets doet of vergoed. Wij wijzen dan nog van de huurverhoging van winkels, industriële gebouwen en terreinen en wijzen volkomen over "voordeeltjes" die de eigenaren bij verhuur en woningruil in de wacht slepen. Bij dubbelwoningen is huurverhoging ook reeds toegestaan.

Desondanks zal de huurverhoging komen, maar niet van dertig procent ineens. Zoo verstandig zijn de heren wel die deze huurverhoging moeten toestaan. Zij zal bij stukjes en beetjes komen en dat men hierover regelmatig berichten lanceert is om de reacties hierop te kunnen peilen.

Het staat voor ons arbeiders als een peil boven water, dat iedere verhoging van huur ons opnieuw een versobering van levenspeil betekent, een levenspeil dat reeds tot het uiterste minimum is gemaakt en waarmee wij onder huurverhoging ook reeds geen genoegen nemen. Daarom, niet, omdat men nu eindelijk eens moet gaan beseffen, dat alleen der arbeiders het zijn die de welvaart scheppen en dat wij naam de levensdis die eisen zullen stellen waarop wij recht hebben. Weest daarom paraat, kameraden! Bespreekt de aanstaande huurverhoging (onverschillig of dit 5 of 30 % zal zijn) met Uw burens en buurtgenoten. Overal in het land zullen actiecomités moeten worden gevormd met het doel tot huurstaking over te gaan zodra huurverhoging zal worden aangekondigd. LAAT HET PAROOL VAN DE ARBEIDERS EENSGEZIND ZIJN:

H U U R V E R H O G I N G

1 S

H U U R S T A K I N G

ROTTERDAM ROEPT !!

E . V . C . - ers laat die roep niet vergeefs zijn.

verscheen

Dit is de titel onder welke een manifest van de Rott. EVC ons onder ogen ~~was~~ gebracht door Rotterdamsche Kameraden. Alhoewel wij van mening zijn dat een "vakorganisatie" in de ware beteekenis van het woord geen strijdorganisatie voor de arbeidersklasse meer kan zijn. En ~~omdat~~ hoewel wij van mening zijn dat de strijd voor een andere maatschappij een strijd is van de arbeiders zelf en niet van een organisatie die dat wel voor haar zou willen doen (hoe goed ook bedoeld). Toch menen wij dit feit niet ~~andermeer~~ onaangeroerd mogen laten. Het hier immers om een aantal kameraden die voor hun zelfstadigheid vechten tegen overheersing door het Stalinisme. In hun manifest zeggen de Rotterdamsche EVC-ers: "Laster, eeroof, spionage, voorstellen om met beter betaalde baantjes mensen om te kopen, het leugens de éne bestuurder tegen de andere op te zetten, dit zijn de middelen waarmee men van onze, in de opzet zo mooie beweging een stinkende put van karakter-bederf dreigt te maken". Dit geval in Rotterdam kan ons niet geheel onverschillig laten indien wij weten dat daar een groot aantal kameraden; eerlijke vechters in de arbeidersbeweging dreigen afge- maakt te worden door de Hollandsche Gottwalds (Berend Blokzijl en P de Groot). Deze kameraden worden weer een ervaring rijker, en omdat wij niets liever zouden zien dan een concentratie van alle delen der arbeidersbeweging die tegen het imperialisme van Moskou en tegen dat van Amerika voor het verzet der arbeidersklasse zelf; zijn wij graag bereid ter morele ondersteuning bekendheid aan deze gebuurtens te geven. We komen hierop in een uitgebreider manifest terug en zeggen reeds nu: "Kameraden in de EVC sterk Uw Rotterdamsche Kameraden en zend hun sympathiebetuigingen!"

KAMERAAD! ONS PAROOL IS DUS... DOORGEVEN... DOORGEVEN... DOORGEVEN

U S O F S ... 1936 ...

I.D.
D E N H A A G .

Doss.108/7.

G E H E I M .

OPGELEGD

Volgno.
- 5. APR. 1948
ACD/32518

BUREAU B
5-4-48

Naar aanleiding van het schrijven van de C.V.D., No. 31537 van 23 Maart 1948, wordt medegedeeld, dat omtrent het anti-militaristisch propaganda orgaan "De Wapens Neder" reeds rapport werd uitgebracht. (Zie dezerzijds schrijven, Doss.108/7 d.d. 24 Maart 1948).

32016

Verzonden op 1 April 1948

aan: C.V.D.

Schagen

24 Maart

1948.

District Alkmaar.

Afdeling:

Groep Schagen.

COMMANDANT

No.25-C.V.D.Geheim-Persoonlijk.

Bijlagen:-----

Onderwerp: "Inlichtingen C.Lodder."

OPGELEGD

30.MRZ.1948

A.D. 32088

BUREAU B

30.3.48

ed

Ter voldoening aan het gestelde in Uw schrijven d.d.15 Maart 1948, No.30708 Geheim, onderwerp als in margine, voorzien van het onderschrift d.d.18 Maart 1948, No.77 C.V.D.Geheim-Persoonlijk van de Heer Districts-Commandant der Rijkspolitie te Alkmaar, heb ik de eer U Hoogedelgestrenge het navolgende te berichten:

BORNELIS L O D D E R, geboren te Nieuwe-Niedorp, 15 December 1907, van beroep manufacturier, wonende te Winkel, A.177, vestigde zich op 26 Juli 1935 in de gemeente Winkel, komende uit de gemeente Nieuwe-Niedorp.

Lodder is gehuwd en de bezit de Nederlandse Nationaliteit.

Hij maakt door middel van raambiljetten somstijds reclame voor het anti-militairisme.

Hij wordt hier ter plaatse als anarchistisch en als een idealist beschouwd.

Het is echter niet bekend of hij bij een links-georiënteerde extremistische groep van personen of enige partij is aangesloten.

De Opzichtmeester
Groepscommandant

A. Schellevis

AAN
de Heer Hoofd C.V.D.
te
's-GRAVENHAGE

d.t. Chefs.

Gezien,
Rijkspolitie
District Alkmaar
Commandant.

Heiloo, 25 Maart 1948.
De Districtscommandant,
De Officier van Rijkspolitie te kl.
Mr. J.P. v.d. Steur.

W. v. d. Steur

In afschrift aan de Heer Procureur Generaal
fgd. Directeur van Politie
te Amsterdam.

MINISTERIE VAN OORLOG
Hoofdkwartier van de Generale Staf
Sectie G 3 B
No. V-1229/48 Zeer Geheim
Onderwerp: Ontduiking dienstplicht
Bijlagen: ---

OPGELEGD

's Gravenhage, 7 April 1948.

Volgno.

- 9 APR. 1948

ACD/32902

BUREAU B

9-4-48

Co.

Naar aanleiding van Uwe brieven d.d. 17
November 1947, no. 22865, en d.d. 17 December 1947, no.
25709, moge ik U het volgende berichten:

1e. Aan bedoelde J. E. Klappe werd bij beschikking d.d.
1 October 1947 definitief vrijstelling van de dienst-
plicht verleend wegens persoonlijke onmisbaarheid,
omdat volgens ontvangen ambtelijke inlichtingen door
zijn verblijf in werkelijke dienst het vissersbedrijf
van zijn vader niet in stand zou kunnen worden gehouden.

Van interventie van een Aalmoezenier Ant.
Visscher is niet gebleken. Het verzoek om vrijstelling
werd ondersteund door het "Katholiek Thuisfront" en
de pastoor van de Parochie van de H. Nicolaas te Vollen-
hove, doch beider brieven werden ten Departemente ont-
vangen, nadat de beslissing inzake vrijstelling reeds
was genomen.

Dese vrijstelling is inmiddels vervallen
verklaard en Klappe zal zo spoedig mogelijk in werke-
lijke dienst worden geroepen.

2e. Aan G. Driessen werd in beroep bij K.B. d.d. 19 Juni
1947, no. 33 voor een jaar vrijstelling van dienst-
plicht verleend wegens persoonlijke onmisbaarheid.
Bij mijn verzoek om verlenging, welke een dezer dagen
moet worden aangevraagd, heeft deze zaak de aandacht
van de betrokken afdeling van het M.v.O.

Typ: EJ
Coll: A

Hoofd Sectie G 3 B,
De Luitenant-Kolonel,

M. P. Kokje

AAN

Hoofd C. V. D.
Javastraat 68
's Gravenhage.

INLICHTINGDIENST.

ROTTERDAM.

I.D.No.172.

G E H E I M.

Volgno.

APR. 1948

Rotterdam, 8 April 1948.

BUREAU B

12-4-48

no. 114-311

Als antwoord op Uw schrijven No.31068, d.d. 2 April 1948 betreffende "ongeregeldheden bij keuring voor militaire dienst" (dezerzijds gerapporteerd in ons schrijven van 10 Maart j.l., No.172), wordt U bericht, dat de destijds verstrekte gegevens zo volledig mogelijk zijn vermeld, weshalve de bron gevoegelijk achterwege gelaten kan worden; bovendien heeft betrokkene een geldige reden om in het in te stellen onderzoek niet betrokken te worden.

Verzonden aan : Hoofd Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68 te 's-Gravenhage.

B. P. Alderson
13-4-48

B. 33116

VI. RD.2

UITGEBOKT
1948

20 April

8.

~~XXX~~
~~XXX~~

Af 42148

G E H R I M

J. van Leeuwen.

Ten verfolge op mijn schrijven d.d. 16 Maart 1948 no. 31068, moge ik U mededelen, dat mij is gebleken, dat gegronde bezwaren bestaan tegen het bekendmaken van de bron van het bericht.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

De Heer Districtscommandant
der Rijkspolitie
te AMSTERDAM.

J.G. Crabbendam.

Inlichtingendienst
HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT

GEHEIM

UTRECHT, den 13 Mei 1948

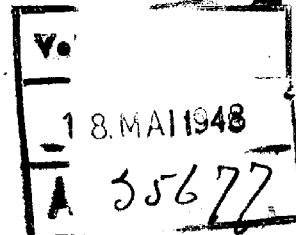
Lr A/5 Nr 354'48

Bijlagen: _____

Bericht op schrijven No.

van

Onderwerp: _____

Hierbij heb ik de eer U een rapport te doen toekomen, waarin de aandacht wordt gevestigd op een artikel in "Sol Iustitiae" van 1 Mei 1948 van anti-militairistische strekking.

Een tweetal fotos van elk der ondertekenaars van het bewuste artikel gelieve U hierbij tevens aan te treffen.

De Hoofdcommissaris van Politie,

(R.W. van Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's Gravenhage.

A/5 no. 354'48

R A P P O R T

In "Sol Iustitiae" van 1 Mei l.l. is het volgende artikel opgenomen:

"TER OVERDENKING AAN DE MEDISCHE STUDENTEN.

"Ontzag voor het leven moet het eerste geloofsartikel voor de medicus zijn.

"Leven in stand houden is de taak die hem opgedragen is en deze taak moet hij uit beginsel, voortdurend en al-tijd, volbrengen.

"Voor hem geldt het woord van Schweitzer: "Gut ist, Leben erhalten und Leben fördern; böse ist, Leben vernichten und Leben hemmen."

"Daarom mag hij geen medemens het leven ontnemen.

"Dit moge iedere medische student bedenken als hij zich opgeeft als vrijwilliger bij de gewapende afdeling van de Nationale Reserve.

"Hiermee verricht hij een daad, die in strijd is met de plicht, die zijn toekomstig beroep hem nú reeds heeft "opgelegd".

G.J. Bremer.
J. Stumphius.

De volledige personalia der ondertekenaars luiden:

- 1 | JAN STUMPHIUS, geboren 11-12-1925 te Utrecht, wonende Stephensonstraat 81 te Amersfoort. Studieadres: Mauritsstraat 65 te Utrecht; en
- 1 | GEERT JACOB BREMER, geboren 13-6-1924 te Opsterland, wonende Berkelsweg 86b te Rotterdam; studieadres Bouwstraat 72 te Utrecht.

Beiden belijden de Remonstrantse godsdienst en staan op grond daarvan principieel afwijzend tegenover het gebruik van wapens tegen wie ook. Wel zijn zij bereid als Officier van Gezondheid dienst te doen. Hun devies is "levens in stand houden". Daardoor staan zij ook afwijzend tegenover de (gewapende) Nationale Reserve. Bremer's vader is arts, Stumphius' vader is Kolonel der Genie. Foto's van betrokkenen worden bij dit rapport gevoegd.

Utrecht, 13 Mei 1948.

MINISTERIE VAN OORLOG.

's-Gravenhage, 1 Juni 1948.

HKGS

Sectie G 3 B Veiligheidsdienst

No: I-720/48 ZEER GEHEIM

Onderwerp: Anti-militairistische propaganda.

Bijl: -1-

Volgno.
- 3 JUNI 1948
ACD/ 36972

B

Ingesloten gelieve U aan te treffen een vloeiblad, te Haarlem verspreid in de Koudenhoornkazerne, en zonder eigenaar aange troffen in een der wachtlokalen van het daar gelegerde onderdeel.

Ik zou het zeer op prijs stellen zo mogelijk van U te vernemen van welke organisatie een en ander is uitgegaan.

Bijlage dezes ontving ik gaarne terug.

Typ: MvdH
Coll: *[handwritten mark]*

HET HOOFD SECTIE G 3 B,
De Luitenant-Kolonel,

[handwritten signature]

M.P.Kokje.

Aan:

Hoofd Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

B. 36972

UITGEBOKT

15 Juli

8.

VI. RD.3

~~XXX~~
~~XXX~~

GEHEIM

I.720/48
1 Juni 1948.

Verspreiding vloeiblad.

Hiermede heb ik de eer U te berichten, dat tot op heden nog niet bekend is geworden welke organisatie het bij Uw in margine aangehaald schrijven gevoegde vloeiblad verspreidt.

Zodra mij hieromtrent nadere gegevens bekend worden, zullen deze U - onder terugzending van het vloeiblad - worden medege-
deeld.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

De Heer Hoofd Sectie 3 B
van de Generale Staf
Juliana-kazerne, Clingendaal
te
DEN HAAG.

~~J.G. Grabbendam.~~

C.L. van Raere.

R. D. A. van 31068

No. 70/115 - Geheim. Persoonlijk.

Betreft: Van Leeuwen Th., wonende te Haarlemmermeer.

Bijgaand schrijven gezien en doorgezonden. Op een en ander heeft betrekking Uw brief d.d. 16/3/1948, No. 31068.

26 Juli 1948. 100

OPZELF

42/48/ACD
20 JUL 1948
Volgno.

Amsterdam, 24 Juli 1948.

No. 70. GEHEIM.

Onderwerp: J. van Leeuwen.

In verband met het schrijven van de Centrale Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage d.d.16 Maart 1948, No. 31068, GEHEIM, met Uw onderschrift d.d.19 Maart 1948, No. 70, met het daarop gevolgde schrijven van bovenvermelde dienst d.d.20 April 1948, en d.d.15 Juli 1948, is door mij ondergetekende ingevolge van U bekomen opdracht een onderzoek ingesteld, en heb ik de eer UHOOGGEDEELGESTRENGE beleefd het volgende te rapporteren.

Allereerst is door mij getracht om door middel van bovengenoemde C.V.D. te 's-Gravenhage te weten te komen, uit welke vrij betrouwbare bron de in voornoemd schrijven voorkomende gegevens, aan hen zijn verstrekt. Volgens de aan mij verstrekte inlichtingen waren bedoelde gegevens afkomstig van de C.V.D. te Rotterdam.

Bij schrijven d.d.20 April 1948 No. 33116 van de C.V.D. te 's-Gravenhage werd echter bericht, dat er gegronde bezwaren bestonden tegen het bekend maken van de bron van het bericht.

Vervolgens zijn door mij inlichtingen ingewonnen op het Gemeentehuis te Haarlemmermeer, Afdeling militaire zaken. Aldaar bleek dat Theodorus van Leeuwen, geboren 9 Februari 1926 te Haarlemmermeer, wonende te Haarlemmermeer, Hillegommerdijk, No. 107, op 12 Juni 1946 als milicien voor de militaire dienst te Haarlem was gekeurd, terwijl voornoemde van Leeuwen op 1 December 1947 was ingedeeld bij de Landmacht als Buitengewoon dienstplichtige.

Van de zijde van voornoemde Afdeling militaire zaken te Haarlemmermeer zijn op mijn verzoek nog inlichtingen daaromtrent ingewonnen bij het betrokke Departement te 's-Gravenhage, waarop bleek, dat Th. van Leeuwen voornoemd, in verband met de uitslag van het geneeskundig onderzoek door de Indelingsraad te Haarlem, zodoende was aangewezen als Buitengewoon dienstplichtige.

Vervolgens door mij gehoord: THEODORUS VAN LEEUWEN, geboren te Haarlemmermeer 9 Februari 1926, van beroep fabrieksarbeider, wonende te Haarlemmermeer, Hillegommerdijk, No. 107, die verklaarde:

op kaart
" Op 12 Juni 1946 ben ik te Haarlem als dienstplichtige voor de militaire dienst gekeurd. Op voornoemde datum, des voormiddags voor dat ik van huis vertrok naar bedoelde keuring te Haarlem, overhandigde mijn vader mij een wit kaartje, soort visitekaartje, waarop een naam van een, naar ik meen een brandstoffenhandelaar, stond gedrukt, doch bedoelde naam kan ik mij onmogelijk meer herinneren.

Verder stond op bedoeld kaartje een soort vlinder afgedrukt, met naar ik meen de kleuren rood en zwart. Toen mijn Vader mij dat kaartje gaf, zeide hij tegen mij, dat ik dat kaartje aan een bij genoemde keuringsraad dienstdoende sergeant moest afgeven, en volgens mijn Vader zou bedoelde sergeant dan tegen de keuringsdokter zeggen, dat ik tot een groot gezin behoorde, en dan bestond de kans dat ik afgekeurd zou worden. Doch ik weet niet meer aan welke sergeant ik dat kaartje moest afgeven. Gekomen bij bedoelde keuringsraad te Haarlem heb ik bedoeld kaartje echter aan niemand afgegeven.

Ik gaf dat kaartje aldaar niet af, omdat ik niet wilde dat ik zodoende afgekeurd zou worden. Ik wilde wel graag in dienst.

AAN

de Heer Dirigerend Officier
van Rijkspolitie 3e klasse
Districts-Commandant
te

A M S T E R D A M.

Nadat

Nadat men mij had onderzocht op bedoelde keuringsraad wist ik niet beter of ik was voor de militaire dienst goedgekeurd.

Toen ik thuis kwam van bedoelde keuring gaf ik aan mijn Vader te kennen, dat ik vermoedelijk goedgekeurd was. Mijn Vader vroeg toen aan mij, of ik dat kaartje afgegeven had, waarop ik ontkennend antwoordde; Mijn Vader zeide hierop tegen mij: "nu zul je wel zien, dat je in dienst moet." Genoemd kaartje heb ik niet meer in mijn bezit, dat heb ik direct na de keuring hier of daar weggegooid. Ik heb bedoelde kaartje niet aan mijn Vader terug gegeven.

Op 24 October 1947 ontving ik vanwege het gemeentehuis te Haarlemmeer bericht, dat ik ingaande 1 December 1947 als Buitengewoon dienstplichtige was aangewezen, zodat ik niet in militairen dienst moest."

JOHANNES ANTONIUS VAN LEEUWEN, geboren te Haarlemmeer 28 Mei 1895, van beroep landarbeider, wonende te Haarlemmeer, Hillegomerdijk, No. 107, die het volgende verklaarde:

" Ongeveer twee jaar geleden, in 1946, is mijn inwonende zoon Theodorus gekeurd voor de militaire dienst te Haarlem. In verband met de uitslag van bedoelde keuring is mijn zoon als Buitengewoon dienstplichtige aangewezen, zodat hij niet in militaire dienst behoefde. Ik vond dat wel fijn, omdat ik een groot gezin heb, bestaande uit 15 kinderen, en mijn zoon voornoemd ook reeds mede hielp, om de inkomsten voor mijn gezin te vermeerderen.

Voordat mijn zoon gekeurd moest worden, ik meen dat het was in de maand Juni 1946, heb ik wel aan verschillende personen te kennen gegeven, dat ik gaarne zou willen dat mijn zoon niet in dienst behoefde, voornamelijk met het oog op de inkomsten van mijn gezin.

Ik kwam destijds, en nu nog, meerdere malen in Haarlem, en bezocht aldaar verschillende café's. Ik kan mij nog wel herinneren, dat ik vóór de keuring van mijn zoon, mij in een café te Haarlem bevond, alwaar zicht verschillende militairen ophielden. Ik heb aldaar ook tegen bedoelde militairen, ik weet niet welke rang zij hadden, de kennen gegeven dat ik graag zou willen dat mijn zoon niet in militaire dienst moest. Doch ik kan mij niet herinneren, dat ik ooit een kaartje of iets dergelijks van één van bedoelde militairen in ontvangst heb genomen. Ik weet ook niet, dat ik mijn zoon op de dag dat hij naar bedoelde keuring te Haarlem zou gaan, een kaartje heb afgegeven met de bedoeling om dit aan een bij die keuringsraad werkzame sergeant af te geven. Daar is mij niets van bekend.

Ik heb echter vooraf wel tegen mijn zoon gezegd, dat hij aan die heren van de keuringsraad moest vertellen, dat wij een groot gezin hadden, en dat hij daarvan ook medekostwinner was.

Toen mijn zoon terug kwam uit Haarlem, zeide hij tegen mij, dat hij voor de militaire dienst goedgekeurd was. Ik heb toen wel tegen hem gezegd, dat het jammer was dat hij in dienst moest.

Door mij is, nadat mijn zoon voor bedoelde keuring was geweest, nimmer met een of ander persoon contact opgenomen, betreffende de keuring van mijn zoon. Later hebben wij, zoals ik u reeds zeide, bericht gehad dat mijn zoon als Buitengewoon dienstplichtige was aangewezen."

Het onderzoek in deze voortzettende is mij gebleken, dat omstreeks Juni 1946, verschillende militaire onderofficieren bij genoemde Indelingsraad te Haarlem werkzaam waren.

Zo werd het mij bekend, dat alstoen aldaar werkzaam was, een zekere onderofficier Roosjes, wonende te Haarlem, die in zijn burgerleven werkzaam was bij een brandstoffenhandel te Haarlem.

In verband met vorenstaande door mij gehoord:

EGBERT ROOSJES, geboren te Haarlem ~~XXXXXX~~ 26 Augustus 1898, van beroep vertegenwoordiger van een brandstoffenhandel, wonende te Haarlem, Rijksweg, No. 23, die als volgt verklaarde:

" Van begin Januari 1946 tot Augustus 1946 was ik als onderofficier werkzaam bij de indelingskeuringsraad te Haarlem.

Ik was aldaar als leidingsonderofficier belast met het halen en brengen van de jongens die voor de keuringsraad waren opgeroepen.

De door u genoemde Theodorus van Leeuwen, alsmede zijn vader is mij persoonlijk niet bekend. In mijn burgerleven was ik werkzaam als vertegenwoordiger van de brandstoffenhandel Breemen te Haarlem, Rijksstraatweg, No. 23. Toen ik in militaire dienst was bezocht ik meerdere café's te Haarlem. Het is wel mogelijk dat ik toen aan een of andere burger een reclamekaartje van genoemde brandstoffenhandel heb afgegeven. Gewoonlijk had ik dergelijke kaartjes in mijn bezit.

Ik gaf die kaartjes af voor reclame. De kaartjes die ik in 1946 uit gaf, heb ik niet meer in mijn bezit, wij hebben thans andere reclamekaartjes. Het is wel mogelijk dat door mij destijds, toen ik als onderofficier werkzaam bij genoemde keuringsraad, aan de door u genoemde van Leeuwen een reclamekaartje als voornoemd heb afgegeven, en dat ik daarbij gezegd heb, dat ik aan zijn zoon, in verband met zijn militaire keuring, wel inlichtingen wilde verstrekken;

Ik heb meermalen aan personen, die goedgekeurd waren voor de militaire dienst inlichtingen verstrekt, zulks in verband met het aanvragen van vrijstelling voor de dienst."

Hierop is door mij voornoemde Johannes van Leeuwen vertoond aan Roosjes voornoemd, waarop laatstgenoemde verklaarde, dat die persoon hem onbekend was, terwijl van Leeuwen eveneens verklaarde, de persoon van Roosjes niet te kennen.

(Uit bovenstaande door mij gehouden onderzoek is niet voldoende gebleken dat door voornoemde van Leeuwen of door Roosjes voornoemd, eventueel fraude zou zijn gepleegd.

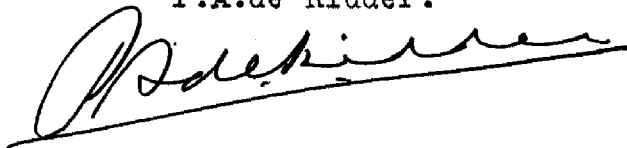
Om een juist oordeel over dit geval te krijgen, zou het naar mijn mening gewenst zijn, dat voornoemde Theodorus van Leeuwen alsnog aan een herkeuring werd onderworpen. Aan de hand van de uitslag van voornoemde herkeuring zou het kunnen blijken, of in deze inderdaad knoeierij heeft plaats gehad.

Overigens is het vast komen te staan, dat in dit geval geen communisme of extremisme in het spel is. Voornoemde eventueel hierbij betrokken personen zijn geen communisten noch extremisten.

Ik heb de indruk, dat, indien voornoemde van Leeuwen op de een of andere wijze geholpen zou zijn, dit dan in hoofdzaak is gedaan, in verband met de inkomsten van het inderdaad grote gezin van van Leeuwen. Voornoemde van Leeuwen is onbemiddeld, en de inkomsten van zijn gezin, bedraagt ongeveer 100 gulden per week.

Het onderzoek in deze zal zo nodig nog worden voortgezet, waarvan eventueel nog nader rapport, of indien van een strafbaar feit mocht blijken, proces-verbaal zal worden opgemaakt.

De Adjudant,
Districts-Controleur,
P.A. de Ridder.

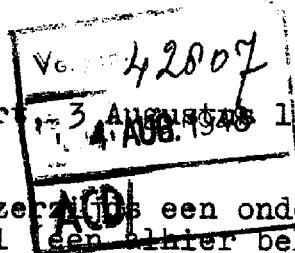

I.D. ZANDVOORT.

No. 667

Onderwerp: G.v.Woensel.

Zandvoort 3 Augustus 1948.

Op Vrijdag, 30 Juli j.l. werd dezerzijds een onderzoek ingesteld ten huize van Dirk van Woensel (een ~~hier~~ bekend staand communist), geboren te Zwartewaal, 28 September 1903, van beroep fotograaf, wonende alhier aan de Bentveldweg 15, naar diens zoon Gudo van Woensel, geboren te Santpoort (gemeente Velsen), 17 September 1925, van beroep autotechniker, wonende aan opgemeld adres en als deserteur gesignaleerd in het Opsporingsregister No.3, dd. 1 Juli 1948, blz. 405.

In de woning werd een portefeuille aangetroffen, kenmerkend toebehorende aan laatstgenoemde - die niet kon worden aangehouden - waarin zich een brief bevond, waarvan U hierbij een afschrift gelieve aan te treffen.

Het in de brief voorkomende telf.nummer 26035 is blijkens de telefoongids afgegeven aan Reurink.Dr.J., Arts, Aerdenhout (gemeente Bloemendaal) Aerdenhout.duinweg 8.

I.D. Zandvoort.

*Deze brief is met
gezinsleden, hooft v. Walsel weg
niet gelezen te worden
B II*

Beste Gudo .

Zaterdag ben ik direct naar dokter Reurink gegaan en hem de
situatie verteld. Ik heb hem verteld van de pogingen die je deed.
Ik kan moeilijk de man zijn gezindheid pijlen; maar hij zij mij
dat iemand die zooveel moeite deed die moest uit de dienst verwij-
derd worden omdat hij een verpestende invloed op de andere uitoefend.
Hij zegt als ze mij opbellen dan zal ik adviseeren afkeuring is het
niet voor het lichamelijke dan toch voor het geestelijke. Hij vertel-
de mij dat je ook op overweging van geestelijk ongeschikt de dienst
uit gestuurd kan worden en dit was hier het geval zij hij. Nu moet
jij zorgen dat ze Reurink opbellen. dan geloof ik dat het nog wel wat
worden zal. Het No. is 26035. Zeg maar dat Reurink op de hoogte is
van je gesteldheid dat ze hem maar eens op moeten bellen. Nou Gudo
ik ga gauw naar t strand en zal dezen brief aan Joop meegeven.
Verder alles hier goed. Ik geef f 15 aan Joop mee suinig aan maar.
We hopen dat je andere week met Fenny komt doe haar al vast de groe-
ten van ons alle.

Hartelijke groette van allemaal

Je vader.

een lekkere zoen hoor je liefhebbende moeder

Dag! Fenny de groeten

je komt toch Zaterdag thuis ?

Denk er om geen straf maken hoor.

14 Augustus 8.

B. 42807
66n.

VI. RD.3

GEHEIM

G.van Woensel.

UITGEBOEKT

Hierbij moge ik U een afschrift aanbieden van een brief, door de als communist bekend staande Dirk van Woensel, geb.28 September 1903 te Zwartewaal, fotograaf, wonende Bentveldweg 15 te Zandvoort, gericht aan zijn zoon Gudo van Woensel, geb.17 September 1925, autotechniker, wonende aan opgemeld adres.

Genoemde G.van Woensel staat als deserteur gesignaleerd in het Opsporingsregister no.3 van 1 Juli 1948.

Het in de brief genoemde telefoonnummer 26035 is afgegeven aan Dr.J.Reurink, Arts, Duinweg 8 te Aerdenhout (gem.Bloemendaal).

De brief is m.i. kennelijk geschreven vóór de desertie van G.van Woensel.

Ik moge U verzoeken mij wel enige nadere inlichtingen omtrent genoemde persoon en zijn desertie te willen verstrekken.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

J.G.Crabbendam.

De Heer Hoofd Sectie 3 B
van de Generale Staf,
Juliana-kazerne Clingendaal
te
's - G r a v e n h a g e.

B.42148

~~XXXX~~
~~XXXX~~

VI. ED.5

GEHEIM

UITGEBOKT

Mogelijke fraude gepleegd
bij de keuring van dienstpl.
Th. van Leeuwen.

Ik heb de eer U ter kennis te brengen van niet te controleren zijde te hebben vernomen, dat mogelijk bij de keuring voor de militaire dienst van Theodorus van Leeuwen, geb. 9-2-1926 te Haarlemmermeer, wonende aldaar ten huize van zijn ouders aan het adres Hillegommerdijk 107, welke keuring op 12 Juni 1946 te Haarlem plaats vond, onregelmatigheden zijn voorgekomen.

Volgens verklaring van betrokkene zou hij, voor hij ter keuring verscheen, van zijn vader Johannes Antonius van Leeuwen, geb. 28-5-1895 te Haarlemmermeer, van beroep landarbeider, een visitekaartje hebben gekregen vermeldende de naam van een bij de keuringsraad werkzame onderofficier. Laatstbedoelde zou dan pogingen in het werk stellen voor Th. van Leeuwen vrijstelling van militaire dienst te verkrijgen. Zijn vader adviseerde hem er bij de keuring de nadruk op te leggen, dat het gezin van Leeuwen 15 kinderen telt. Th. van Leeuwen heeft evenwel, volgens zijn eigen verklaring, deze raad niet opgevolgd, omdat hij wel gaarne militair wilde worden. Bij zijn terugkeer te Haarlemmermeer heeft betrokkene zijn vader gezegd vermoedelijk voor de militaire dienst geschikt te zijn bevonden. Later ontving hij bericht als buitengewoon dienstplichtige bij de Landmacht te zijn aangewezen. Het betreffende visitekaartje heeft hij niet meer in zijn bezit. Hij zou dit dadelijk na de keuring hebben weggegooid.

J.A. van Leeuwen ontkende ten stelligste van een onderofficier, die hij in een café te Haarlem zou hebben ontmoet, een kaartje in ontvangst te hebben genomen. Wel zou hij tegen enige militairen zijn nood geklaagd hebben over het in diensttreden van zijn zoon, omdat hij dan diens verdiensten zou moeten missen. Hij beweert nadat zijn zoon is gekeurd met niemand contact te hebben opgenomen teneinde hem uit de militaire dienst te houden.

Bij onderzoek is gebleken, dat zich onder de onderofficieren, die destijds bij de keuringsraad te Haarlem werkzaam waren, Egbert Roosjes, geb. 26-8-1898 te Haarlem, wonende Rijksweg 23 aldaar, bevond. Deze was belast met het halen en brengen van de voor de keuring verschijnende jongelieden. Aangezien Roosjes als vertegenwoordiger werkt bij de brandstoffenhandel Breemen, te Haarlem, had hij steeds reclamekaartjes van deze firma in zijn bezit. Hij acht het zeer wel mogelijk, dat hij aan J.A. van Leeuwen een dergelijk kaartje ter hand heeft gesteld, doch slechts met het oogmerk reclame voor de door hem vertegenwoordigde zaak te maken.

-Roosjes-

De Heer Hoofd der Afdeling 3 B
van de Generale Staf,
Juliana-kazerne, Clingendaal
te
's - G r a v e n h a g e .

Roosjes verklaarde desgevraagd wel meermalen aan dienstplichtigen inlichtingen te hebben verstrekt betreffende het aanvragen van vrijstelling van opkomst in werkelijke dienst.

Nadat Roosjes met de vader van betrokkene in contact was gebracht, verklaarden beiden, dat zij elkaar niet kenden.

Zo inderdaad bij de keuring van Th. van Leeuwen fraude zou zijn gepleegd, zou dit slechts zijn geschied in verband met de onmisbaarheid van zijn verdiensten voor het gezin en geenszins uit extremistisch-politieke overwegingen. Geen der hogergenoemde personen staat als communistisch georiënteerd bekend.

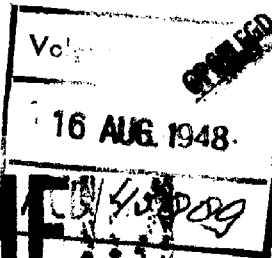
Ik moge U verzoeken - indien eventueel tot herkeuring van betrokkene mocht worden overgegaan - mij het resultaat van de keuring te doen mededelen.

Voorts zal ik het op prijs stellen eventuele voor mijn dienst van belang zijnde gegevens omtrent het vorenomschrevene te mogen vernemen.

VI HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
namens deze:

J.G.Crabbendam.

H.K.-G, S.
 Sectie G 3 B
 No. V-2939/48 Zeer Geheim
 Onderwerp: dpl.Th.v.Leeuwen
 Bijlagen: ---

ZEER GEHEIM

ca 31068

In antwoord op Uw schrijven d.d. 10 Augustus 1948, no. 42148, moge ik U berichten, dat bij onderzoek is gebleken, dat nevingenoemde dpl. is afgekeurd op medische (psychische) gronden. (te geringe intelligentie-graad). Overeenkomstig de geldende voorschriften is hij in December 1947 bestemd tot buitengewoon dpl.

Aan fraude behoeft derhalve niet te worden gedacht. Gaarne zou ik vernemen, door wie het onderzoek in deze verricht is.

Typ: EJ
 Coll: W

Wvd. Hoofd Sectie G 3 B,
 De Luitenant-Kolonel,

G.S. Sicco Smit

G.S. Sicco Smit

Aan

Hoofd C.V.D.
 Javastraat 68
's Gravenahge.

B.43889.

UITGEBOEKT

~~OPEN BOD~~

18 Augustus 8.

~~XXXX~~
~~XXXX~~

VI. TZ.2.

G E H E I M.

V-2939/48 Zeer geheim.

13 Augustus 1948.

Th.v.Leeuwen.

In antwoord op de laatste alinea van Uw nevenvermeld schrijven heb ik de eer U mede te delen, dat het onderzoek werd ingesteld door de Rijkspolitie.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
Namens deze:

Aan de Heer Hoofd der Afd.III b
van de Generale Staf,
te
's-GRAVENHAGE.

J.G.Crabbendam.

MINISTERIE VAN OORLOG.
HKGS
Sectie G 3 B
No: V-3175/48 ZEER GEHEIM
Bijl: ----
Onderwerp: G. van Woensel.

's-GRAVENHAGE

26 Augustus 1948.

26 AUG. 1948.

AD/44072

ZEER GEHEIM

In antwoord op Uw schrijven dd. 14 Augustus 1948, No. 42807, moge ik U berichten, dat de dpl.

WOENSEL, van Gudo, geb. 17-9-1925 sedert 16 September 1946 gedeserteerd is van het 2e Bat. Aan- en Afvoertroepen te Harderwijk.

Hij komt voor op de lijst van deserteurs van de 7 Dec. Divisie, U toegezonden bij mijn schrijven dd. 8 September 1947, No. 2230/47 G, en staat gesignaleerd in het Opsporingsregister.

Gelet op de inmiddels verstreken tijdsperiode en het verblijf van zijn onderdeel in Oost-Indië, kunnen dezerzijds geen inlichtingen over zijn persoon worden verstrekt.

Typ: MvdH
Coll: *Q*

HEE HOED SECTIE G 3 B,
De Luitenant-Kolonel,

[Handwritten signature]
M.P. Kokje.

Aan:
Hoofd Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

23 Aug. 1948.

Volgno. 45187

1 SEP. 1948

GELEGD

Op Zondag, 22 Augustus 1948, werd te Wijnsterp, gemeente Opsterland, op het terrein achter het café Mulder, een openbare anti-oorlogsmeeting gehouden.

Deze meeting stond onder leiding van Therijsa Bavius wonende te Boven-Knijpe, gemeente Heerenveen.

Te omstreeks 14.00 uur opende zij de vergadering met een kort welkomstwoord, waarbij zij tevens enkele woorden wijdde aan de nagedachtenis van Jo de Haas.

Hierna gaf zij het woord aan Johannes Nieuwenhuize uit Amsterdam, die hierna sprak over het onderwerp: "De strijd voor een duurzame wereldvrede".

Allereerst ging spreker na wie belang hadden bij een oorlog en wie niet. Als er aldus spreker een enquête onder de bevolking werd gehouden, dan zou blijken, dat de grote massa geen belang bij een oorlog had. Als degenen, die belang bij een oorlog hadden noemde hij: de wapenfabrikanten, de zwart-handelaren en de beroepsmilitairen.

Hierna schetste spreker de ellende, welke een oorlog met zich bracht.

Tot slot stond hij uitvoerig stil hoe de strijd voor een duurzame wereldvrede ~~werd gerealiseerd~~ diende te worden gestreden. Het had, aldus spreker geen zij om in een vergadering als deze, waaronder zich zo weinig dienstplichtigen bevonden, te zeggen, dat men dienst moest weigeren. Hij herinnerde hierbij aan de offers, welke door de dienstweigeraars werden gebracht. Als middel in de strijd tegen de oorlog wees hij op het economische strijdmiddel en herinnerde hierbij aan het optreden van de arbeiders in de textielfabrieken en in de aardewerkindustrie.

In de pauze declameerde Alie Sesselaar uit Hoogezand enige gedichten o.a. van Martien Beversluis.

Hierna verkreeg het woord Caio Brendel uit Bilthoven met als onderwerp: "Imperialisme en Socialisme".

Deze spreker begon met er op te wijzen dat z.i. het kapitalisme oorzaak was van de oorlogen. Op zeer uitvoerige wijze trachtte hij dit aan te tonen. De oorlog 1914-1918 en ook de ~~laatste~~ laatste wereldoorlog waren een gevolg van het botsen van twee kapitalistische groeperingen, waarbij één groepering, die welke het woord "vrijheid" in zijn vaandel voerde, de overwinning had behaald.

Aan het slot van zijn rede wekte hij op te strijden voor het werkelijke socialisme.

Hierna werd nog het woord gegeven aan de Voorzitter van het Steunfonds voor Dienstweigeraars uit Zaandam (naam werd niet genoemd). Deze wies de aanwezigen op de offers welke door de dienstweigeraars werden gebracht en verzocht geldelijke steun. De meesten der aanwezigen gaven hierna enig geld.

Te omstreeks 16.00 uur sloot mej. Bavius de meeting, welke dor p.m. 40 personen was bezocht. De meeting had een ordelijk verloop.

I.D.
J E N H A A G .

Doss.109/1142.

G E H E I M .

Volgno.

1 SEP. 1948

OPGELEGD

ACD/45191

Betreft:
A.VAN DEURSEN.

^u Naar aanleiding van een schrijven van de C.V.D., No. 27307 van 22 Januari 1948 betreffende A.VAN DEURSEN, concierge van de R.K.-Meisjes H.B.S. alhier, die sterk communistisch georiënteerd zou zijn en hulp zou verlenen aan militairen, die zouden willen deserteren, werd dezerzijds een onderzoek ingesteld en kan het volgende worden medegedeeld:

Bij informatie aan de R.K.-Meisjes H.B.S. alhier bleek een zekere Van Deursen als concierge onbekend te zijn.

Volgens de administratie van het Bureau van Bevolking alhier en blijkens een in verband daarmee ingesteld onderzoek aan de woning, is in perceel Velpsestraat 142 alhier A.van Deursen onbekend.

Verzonden op 25 Augustus 1948
aan: C.V.D.

C.V.P., *[Handwritten signature]*

's-Gravenhage, 27 Augustus '48.

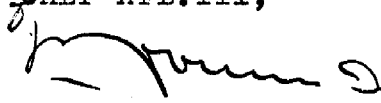
45191

Hierbij doe ik U, in antwoord op Uw schrijven No.27307 van 22 Januari 1948, een rapport toekomen betreffende A.VAN DEURSEN.

De door deze Dienst ingeschakelde tussenpersoon, die zou informeren of Van Deursen in C.P.N.-kringen bekend was, heeft zeer lang op het resultaat van zijn onderzoek doen wachten, waardoor de afdoening van deze aangelegenheid eerst nu kon geschieden.

Aan het Hoofd van de C.V.D.
Javastraat 68
te 's-G R A V E N H A G E.

DE HOOFDCOMMISSARIS VAN POLITIE
NAMENS DEZE:
DE COMMISSARIS VAN POLITIE
CHEF AFD:III,

MINISTERIE VAN OORLOG
Hoofdkwartier v.d. Generale Staf
Sectie G 3 B
No: I-48-2/49 ZEER GEHEIM
Bijl: ----
Onderwerp: L.J. Verboon
R.C.G. Polder.

's-Gravenhage, 19 Januari 1949.

Volgno.
20 JAN. 1949
ACD/53038.

ZEER GEHEIM

C.G. Polder

Het Hoofd Legervoorlichtingsdienst bracht mij het volgende ter kennis:

Bez ons behand?

DB12bb "Dezer dagen vervoegden zich op mijn bureau twee jongelieden, genaamd L.J. Verboon, verzorger van het culturele maandblad "Uiting", Kleine Kazernestraat 5 den Haag en R.C.G. Polder, verzorger van het weekblad "Opstand" Koninginnegracht 34 den Haag, tel. 112358. *meer S.J. Gremers - v. worden*

De bezoekers verklaarden in genoemde bladen artikelen te willen schrijven over het dienstweigeringsvraagstuk. Zij deelden mede een bezoek te hebben gebracht aan de kapitein Palmen van het Ministerie van Oorlog en aan de D.U.W., teneinde toestemming te ontvangen de dienstweigerarskampen te mogen bezoeken. Dit verzoek was evenwel afgewezen.

Zij verzochten de L.V.D. om de volgende gegevens:
1e. het totaal aantal opgeroepen dienstplichtigen sinds de bevrijding;
2e. het aantal principiële dienstweigerars;
3e. het aantal afgekeurden, verdeeld in lichamelijk en geestelijk;
4e. het aantal buitengewoon dienstplichtigen, een en ander zo mogelijk sinds de bevrijding.

Ik heb de heren medegedeeld, dat deze gegevens bezwaarlijk verstrekt konden worden en heb hen verwezen naar de officiële Kamerstukken.

Zij verklaarden nog dat "Opstand" en "Uiting" geen politiek karakter dragen, maar "algemeen culturele jongeren-bladen" zijn.

Ik heb de beide bezoekers verzocht mij enkele exemplaren van deze bladen toe te zenden, maar zij hebben aan dit verzoek niet voldaan".

Gearne zou ik van U vernemen wat mogelijkerwijs in Uwe administratie bekend is t.a.v. de hierboven genoemde personen en de door hen verzorgde uitgaven "Uiting" en "Opstand".

Typ: MvdH
Coll: *MS*

Het Hoofd Sectie G 3 B,
De Luitenant-Kolonel,

L
(M.P. Kokje)

Aan:

Hoofd C.V.D.,
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

No.: B53838

's-Gravenhage, 22 Januari 1949:

Ond.: "Uiting" en "Opstand"
VI/III 3

G E H E I M
na.v. 53838 v. Sectie G IIIB

UITGEBOEKT

Blijkens bij mijn dienst binnengekomen bericht, zou L.J. VERBOON, verzorger zijn van het culturele maandblad "Uiting", Kleine Kazernestraat 5 te 's-Gravenhage en R.C.G. POLDER verzorger van het weekblad "Opstand", Koninginnegracht 34 te 's-Gravenhage, tel. 112358.

Beiden zouden in hun bladen willen schrijven over het dienstweigeringsvraagstuk.

"Uiting" en "Opstand" zouden geen politiek karakter dragen, maar algemeen culturele jongeren-bladen zijn.

Te Uwer informatie diene, dat het tel.No. 112358 behoort aan Mevr. S.J. CREMERS-v. NOOTEN, wonende Koninginnegracht 34 te 's-Gravenhage, terwijl -volgens het adresboek der gemeente 's-Gravenhage- aan het adres Kleine Kazernestraat 5 woonachtig is C.G. POLDER.

Ik moge U verzoeken mij te willen inlichten omtrent de personalia, politieke oriëntering etc. van de bij beide uitgaven betrokkenen, waarbij ik tevens gaarne omtrent aard en doel van "Uiting" en "Opstand" zal worden ingelicht.

Met een spoedige beantwoording zult U mij ten zeerste verplichten.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

J.G. Crabbendam

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te
's-GRAVENHAGE.

Hoofd Sectie G III B Clingendaal
10-2-49

3680

23-12-48

V-5085

14-12-48

FABER

Cornelis

17-11-29

Het Bildt (Fr.)

St. Jacobi Parochie 756

Zie bijgaand afschrift politie-rapport.

N.B. Aan dit rapport kan nog worden toegevoegd dat Faber thans ook ter catechisatie gaat bij de Doopsgezinde dominee van zijn gemeente.

30-6-49 voor 2^e maal afschrift vers. inl. d. v.

54273

In antwoord op bovenaangehaald schrijven moge ik U het navolgende berichten.

X) C o r n e l i s F A B E R , geboren 17 November 1929 te St.Jacobi Parochie,gemeente 't B i l d t ,wonende aldaar,no. 756,is ongehuwd en Nederlander. Hij is een zoon van G e r b e n F A B E R en Catharina van DIJK;zijn vader is van beroep expediteur-fouragehandelaar(zelfstandig);Cornelis is bij zijn vader in het bedrijf werkzaam.Voornoemde ouders hebben drie jongens,waarvan Cornelis de oudste is.De andere 2 jongens zijn respectievelijk 10- en 2 jaar oud.De ouders, noch een der gezinsleden behoort tot enig kerkgenootschap.Aan Godsdienst wordt in het gezin in 't geheel niet gedaan.Ook van Cornelis persoonlijk is nimmer van enige Godsdienst gebleken.Van dienstweigering uit geloofsovertuiging of andere gewetensbezwaren te dien opzichte,kan dan ook in dit geval moeilijk worden gesproken.Dezerzijds kan niet met zekerheid worden gezegd welke politieke richting het gezin FABER(speciaal dan voor wat betreft de ouders)is toegedaan.Verschillende omstandigheden wijzen er echter op,dat deze vrij zeker uiterst links moet worden geacht.In de omgeving waar het gezin FABER woont,treft men meerdere communisten aan en vele anderen die daarmede symphatiseren.In de vele omgang met deze personen,mag wel vrij zeker mede de oorzaak worden gezocht van de redenen der dienstweigering.Op het gezin FABER valt overigens niets aan te merken.Zowel op het gedrag van betrokkene C o r n e l i s ,alsmede opdat van zijn ouders,valt niets aan te merken;op politiek gebied treden zij niet op de voorgrond.Meerdere gegevens hieromtrent konden niet worden verkregen.

G III B
P. P. Heemwarder

Noord-Friesland,18 Januari 1949.

V

3680

27 December 8

De Heer Districts Commandant
van de Rijkspolitie

te

LEEWARDEN

FAER Cornelis

geb: 17-11-29

won: HET BILDT (Fr.), St. Jacobie Parochie 756

Aanvullend antwoord: Op Uw schr. dd. 27-12-1948, No. Dis. 3680, Zeer Geheim.
Onderwerp: Nadere inl. betr. G. FABER, won. te St. Jacobi-Parochie en z.g.
actie voor dienstweigering.

sch
Ⓢ

Als aanvullend antwoord op bovenaangehaald schrijven moge ik U alsnog het navolgende berichten.

Bij dezerzijds schrijven van 18-1-'49, No. 32, Geheim, betreffende C o r n e l i s F A B E R, werd U o.a. bericht dat omtrent de dienstweigering van genoemde FABER geen behoorlijke gronden konden worden aangevoerd. Thans is ons het volgende ter ore gekomen.

Te A s s e n wordt op een aldaar onbekend adres regelmatig een bijeenkomst gehouden van personen, die een soort van voorlichtingscursus geven aan hen die trachten van dienstplicht vrij te komen door een beroep ~~te doen op de dienst~~ te doen op de dienstweigeringwet. Aldaar zouden zij dan worden voorgelicht, omtrent hetgeen zij moeten antwoorden en hoe zij zich in hun levenshouding moeten gedragen, wanneer zij worden opgeroepen voor de Commissie van onderzoek inzake principiële dienstweigering.

Voorts is gebleken dan bovengenoemde F A B E R, iedere Zaterdag door zijn vader per auto naar A s s e n wordt gebracht en des Maandagsmorgens weer van A s s e n wordt opgehaald. Het kenteken van deze auto is B-12695. Op bedoelde samenkomst komen o.a. personen behorende tot de Jehova-getuigen e.d. Thans gaat FABER meergenoemd ook ter catechisatie bij de Doopsgezinde domine van zijn woonplaats.

Daar hier vermoedelijk sprake kan zijn van een "verboden vereniging" is missdien de gemeentepolitie te A s s e n in staat hieromtrent nadere inlichtingen te verschaffen.

Noord-Friesland, 4 Februari 1949.

g.

R. ondersaak
in A s s e n

7.12.49

3680 R.

14 Februari 9

Aan de Heer Commissaris van Politie
te
ASSEN.

XXXXXXXXXX

XXXX

FABER, Cornelis, geb.17-11-29 te St. Jacobi Parochie, won. Het Bildt,
St. Jacobi Parochie No. 756.

Verbindingsnummer 61.

Agnr. 9 en 145-1949.

Onderwerp: inlichtingen betr. C. Faber.

Assen
Nie 54273

GEHEIM.

In verband met de brieven d.d. 14.2.1949 en 7.12. 1949, no. Dis 3680 R, houdende een verzoek om inlichtingen omtrent FABER, Cornelis, geb. 17.11.1929 te St. Jacobi Parochie, kan worden bericht, dat betrokkene te Assen niet werd gesignaleerd.

Op de toegangswegen van de stad werden geruime tijd controles gehouden, welke geen resultaat opleverden.

Mocht in de toekomst alhier nog enige activiteit van betrokkene worden gesignaleerd, dan zal daarvan terstond melding worden gemaakt.

12 December 1949.

Aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken,

te

's - GRAVENHAGE

MINISTERIE VAN OORLOG

's-Gravenhage, 14-2-1949

H.K.G.S.

Sectie G 3 B

No: I 226/49 Z.G.

Ond: Anti-Militairistische activiteit

Bijl: ---2---

Volgen

15 FEB. 1949

AD/ 55493

ZEER GEHEIM

*afgeleverd
aan ouders
med. sanit. dienst*

Bijgaande enveloppe, inhoudende de bijgaande kaart, werd ontvangen door de ouders van de Sergt. G. Knopper, wonende ; Koninginnelaan 81 te Rijswijk (Z.H).

Sergt. Knopper, behorende tot de Staf van het Bataljon Genietroepen, 20^e-divisie, 7 December Divisie, veldpostadres; Bandoeng, ontving de zilveren medaille met de zwaarden wegens moedig gedrag bij de actie in Bantam.

Op 21 Januari 1949, enige dagen na het bekend worden van deze onderscheiding werd de bewuste enveloppe bezorgd aan bovenstaand adres.

Ik meen goed te doen deze aangelegenheid bij U te signaleren. Mocht U op enigerlei wijze nadere bijzonderheden over de afzender verkrijgen, dan zal ik het zeer op prijs stellen deze van U te mogen vernemen.

Typ: AB HET HOOFD SECTIE G 3 B
Coll: De Luitenant-Kolonel,

Aan: Hoofd C.V.D.
Javastraat 68

L.
M. P. Kokje.

's-GR A V E N H A G E.

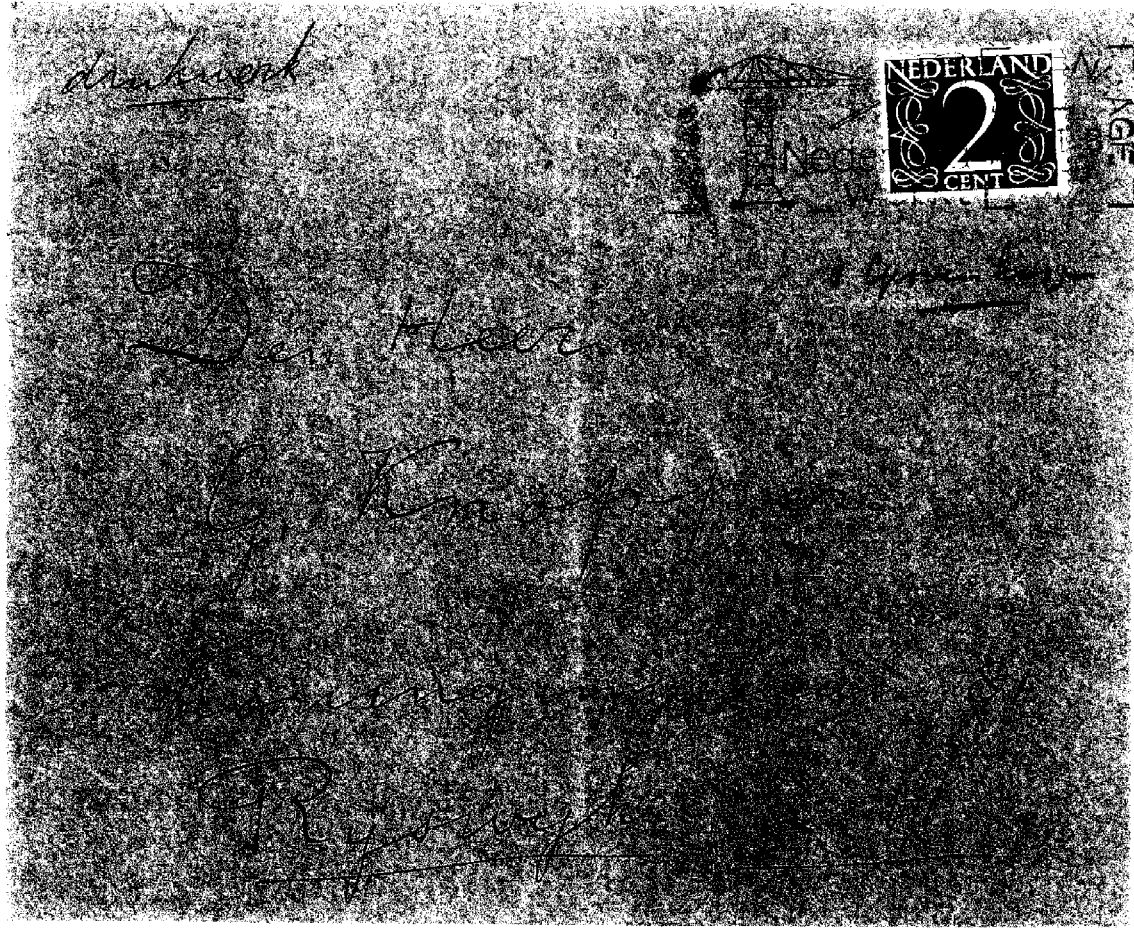
Actie voor een rijdende Kinderpolikliniek
in de Indonesische Republiek.

Vereniging Nederland-Indonesië
Keizersgracht 462, Amsterdam (C), Giro 321221

Hoeverd vaders en moeders.
Tiebt li, om het
leven gebracht?

Alzender:

Maar een aquarel van de Indonesische schilder Basuki Abdoullah

28 FEB 1949

ACD/ 56353

G E H E I M.

26 Februari 1949.

Verbinding: No.12

Doss.191/1

Onderwerp: "Uiting" en "Opstand"

Datum ontvangst bericht:---

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

B.O.S. van
22 januari 1949
No. 53838 M.v.A.Z.

Naar aanleiding van het terzijde vermeld schrijven werd een onderzoek ingesteld en wordt medegedeeld, dat het maandblad "Uiting" wordt verzorgd door:

Rudolf Christiaan Gerrit POLDER, geboren te s-Gravenhage, 2 December 1926, wonende ten huize zijner ouders, Kleine Kazernestraat 5 te 's-Gravenhage.

Hij is een zoon van:

Christiaan Gerrit POLDER, geboren te Meiden, 6 December 1897 en

Aleida Maria SACHSE, geboren te 's-Gravenhage, 25 Juli 1901.

R.Ch.G.Polder is ongehuwd en behoort, evenals zijn ouders, niet tot enig kerkgenootschap. Hij is kunstschilder en dichter. De vader is eveneens kunstschilder en drijft in het door hem bewoonde perceel een kleine kunsthandel.

Bij het onderzoek werd de indruk verkregen, dat zowel R.Ch.G.Polder, als zijn ouders, als humanisten zijn te beschouwen. Zij staan als idealisten bekend.

Zij zouden zich in het geheel niet met politiek bemoeien en hoewel zij zich progressief of modern noemen, zouden zij in geen geval links-extremistisch zijn georiënteerd.

Het blaadje "Uiting" wordt maandelijks uitgegeven.

De administratie berust bij:

Benjamin Cornelis BROKKING, geboren te Vianen, 9 October 1916, Ned.Hervormd, van beroep ambtenaar aan het Ministerie van Sociale Zaken, gehuwd met:

Josephiene HEKKEMA, geboren te Groningen, 25 Augustus 1914, wonende Schenkkade 276 te 's-Gravenhage.

Brokking zou voorzitter zijn, of geweest zijn, van de Afd. Den Haag, van de Internationale Vereniging "Bellamy". Men wil in "Uiting" elk levensaspect tot gestalte laten komen. In het blaadje worden verschillende onderwerpen behandeld, zoals filosofie, architectuur, kunst enz.

Inderdaad bestaat de mogelijkheid, dat Polder binnenkort in het blaadje zal schrijven over het dienstweigeringsvraagstuk.

In dat geval zal hij vermoedelijk de dienstweigeringsverdedigen, daar hij uit zuiver menselijke gevoelsoverwegingen van oordeel is, dat het de mens niet geoorloofd is zijn medemens te doden.

Men wil zich in "Uiting" niet met politiek bemoeien. Momenteel zouden ongeveer 500 personen, meest jongelieden uit Den Haag en omstreken, op het blaadje zijn geabonneerd.

In de administratie van de Politie te 's-Gravenhage is, ook op politiek gebied, niets ten nadele van R.Ch.G.Polder en zijn ouders en van B.C.Brökking en zijn echtgenote, bekend.

Het blaadje "Opstand" werd gedurende de laatste helft van 1947 en vermoedelijk nog in het begin van het jaar 1948 verzorgd door:

Blubb

Leendert Jacob VERBOON, geboren te Naaldwijk, 28 Juli 1927, geen kerkgenootschap, van beroep beeldhouwer, gehuwd met:

Blubb

Edith Beata DIBBETS, geboren te Poerwokerto, 12 Januari 1929, wonende op kamers, Koninginnegracht 34 te 's-Gravenhage.

Verboon is bevriend met R.Ch.G.Polder, voornoemd.

Hij zou zich niet met politiek bemoeien en zou in geen geval links-extremistisch georiënteerd zijn.

Het blaadje "Opstand" was een weekblad. Het zou ongeveer hetzelfde doel en dezelfde strekking hebben gehad als het vorengenoemde blaadje "Uiting", doch blijkens bekomen inlichtingen heeft Verboon het blaadje opgeheven wegens gebrek aan belangstelling.

In de administratie van de Politie te 's-Gravenhage is, ook op politiek gebied, niets ten nadele van L.J.Verboon en zijn echtgenote bekend. (Einde)

[Faint, mostly illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

56358

XXXX
XX
XXXX

VI. ED. 2

I-48/2/49

19 Januari 1949

L.J.Verboorn en R.C.G.Polder.

UITGEBREID

G E H E I M

Naar aanleiding van Uw terzijde vermeld schrijven heb ik de eer U het volgende te berichten:

In het maandblad "Uiting" worden verschillende onderwerpen behandeld, zoals filosofie, architectuur, kunst enz.. Men wil zich echter in het blad niet met politiek bemoeien. Ongeveer 500 personen, meest jongelui uit Den Haag en omstreken, zouden op het blaadje zijn geabonneerd.

De administratie van het blad berust bij: Benjamin Cornelis BROKKING, geb. 9-10-1916 te Vianen, ambtenaar Min. van Sociale Zaken, wonende Schenkkade 276 te 's-Gravenhage.

Het blad wordt verzorgd door Rudolf Christiaan Gerrit POLDER, geb. 2-12-1926 te 's-Gravenhage, wonende ten huize zijner ouders, Kleine Kazernestraat 5 te 's-Gravenhage, kunstschilder en dichter. Genoemde Polder, zoals als zijn ouders, zijn als humanisten te beschouwen en staan als idealisten bekend. Met politiek zouden zij zich in het geheel niet bemoeien en zij zouden in geen geval links-extremistisch zijn georiënteerd.

Naar werd vernomen bestaat inderdaad de mogelijkheid, dat Polder binnenkort in "Uiting" zal schrijven over het dienstweigeringsvraagstuk, waarbij hij de dienstweigering vermoedelijk zal verdedigen, daar hij van oordeel is, dat het de mens niet geoorloofd is zijn medemens te doden.

De namen van R.Ch.G.Polder en zijn ouders en van B.C.Brokking en echtgenote komen niet voor in de administratie van de Politie te 's-Gravenhage.

Gedurende de laatste helft van 1947 en vermoedelijk nog in het begin van 1948 werd het blaadje "Opstand" als weekblad uitgegeven en zou ongeveer dezelfde strekking en hetzelfde doel hebben gehad als het hiervoren genoemde blad "Uiting". Wegens gebrek aan belangstelling werd de uitgave van "Opstand" echter opgeheven.

Het blad werd verzorgd door Leendert Jacob VERBOORN, geb. 28-7-1927 te Naaldwijk, beeldhouwer, gehuwd, wonende op Kamers Koninginnegracht 34 te 's-Gravenhage. Verboorn, die bevriend is met bovengenoemde R.Ch.G.Polder, zou zich niet met politiek bemoeien en in geen geval links-extremistisch zijn georiënteerd. De namen van hem en zijn echtgenote komen niet voor in de administratie van de Politie te 's-Gravenhage.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
namens deze:

Aan de Heer Hoofd Sectie 3 B
van de Generale Staf
te
's-GRAVENHAGE.

J.G.Crabbendam.

K.N.I.L. Centrum Nederland
14 Maart 1949

~~54~~ 3852 13-1-1949

54
Doss.Nr.705

10-1-1949

AALST van

Jan. Gornelis, Adrianus

14-4-1910 te Rotterdam

ROTTERDAM

J. van Effensstraat 71

Zie bijgaand afschrift politie-rapport

Betr.Dis.No: 3852.

56957
1-3-1949.

R. 309.

K van Aalst

Jan Cornelis Adrianus, geb: 14-4-1910 te Rotterdam, wonende J. van Effenstraat 71 te Rotterdam, werd op 13-5-1932 door de Rechtbank te Rotterdam t.z.v. Opruiing (Hij riep in het openbaar tegen een groep ingelijfde dienstplichtigen; "Weigert Militaire Dienst") veroordeeld tot F.50-boete of 20 dagen Hechtenis. Dit vonnis werd d.d. 12-10-1932 bij arrest van het Gerechtshof te 's-Gravenhage gewijzigd in F.25-boete of 10 dagen Hechtenis.

Op 7-10-1940 werd tegen hem proces-verbaal opgemaakt t.z.v. Diefstal subsidiair Verduistering.

3852

18 Januari

9

De Heer Hoofd Commissaris
van Politie
te
ROTTERDAM

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

AALST Jan Cornelis Adrianus v.
geb. 14-4-'10 te Rotterdam.
adres: J.v.Effenstr. 71, Rotterdam.
(KNIL doss.nr. 705)
De bijlage wordt terug verwacht.

Notitie voor B
Van Dis

Vrij 5900 f
-1 APR. 1949

Van Majoor Koenen (L.S.K.) ontvang ik bijgaande stukken. Misschien heeft U hier interesse voor.
Dis zou gaarne op de hoogte gesteld worden van hetgeen door U hieraan gedaan wordt.

Dis 1-4-49

~~LEGERLUCHTMACHT NEDERLAND~~
R.V. & A.V. "V.N.D."

AFSCHRIFT.

Sec. J.Q. de Bruin.
Aelbrechtskade 59a.
Rotterdam W.-

Rotterdam, 21 Maart '49
Aan het Min. van Oorlog
Afd. Chef Luchtmachtstaf,
Neptunusstraat 81.
Scheveningen.

Hiermede zenden wij U retour de mij
toegezonden propagandaplaat.

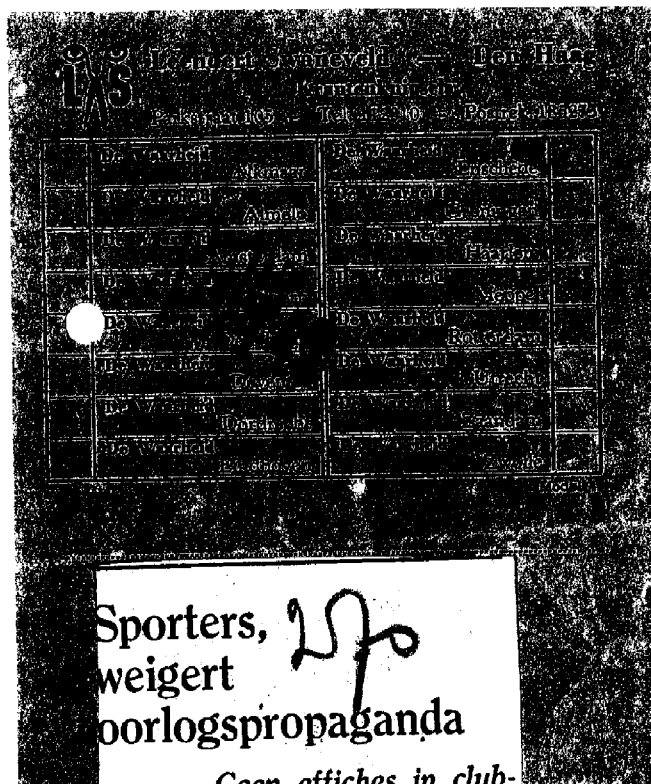
Tevens kunnen wij U mededelen, dat
onze vereniging een Voetbalvereniging is
en geen Reclame-object voor militaire pro-
paganda.

Wij kunnen en willen derhalve niet
aan Uw verzoek voldoen.

Verzoeken in het vervolg van deze oor-
logspropaganda verschoond te blijven.

Hoogachtend,
Namens de Vereniging V.N.D.
secr.- penm.

(J.Q. de Bruin).

Sporters, *M.H.*
weigert
oorlogspropaganda

*Geen affiches in club-
lokaal of kleedkamer*

Van het ministerie van Oorlog, chef
luchtvaartafdeeling, is de volgende circulaire
uitgegaan:

M. H.

In opdracht van de Minister van Oorlog
wordt propaganda gevoerd voor de
werving van vliegend en technisch be-
roepspersoneel voor de Luchtvaart. In
verband hiermede wordt onder meer
een affiche verspreid.

Ik heb aan het Hoofdbestuur van de
K.N.V.B. toestemming gevraagd deze
affiche te mogen zenden aan de ver-
enigingen, aangesloten bij de K.N.V.B.,
met het verzoek deze affiche op te
hangen in clublokaal of kleedkamer.

Deze toestemming werd mij in een
schrijven d.d. 19 Februari jl. no. 168
van het Secretariaat van de K.N.V.B.
getekend door de heer Staal, verleend.
Thans zend ik u de affiche toe met het
verzoek, er op de boven omschreven
wijze mede te willen handelen.

U bij voorbaat dankend, verblijf ik
met de meeste Hoogachtting,

K. AKKERMAN.
Kapitein, Hoofd Afdeling Werving
Luchtvaartafdeeling.

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN.

No-B 59007.

's-Gravenhage 19 April 1949.

Onderwerp:
Vereniging "V.N.D."

GEHEIM.

Dict:III Typ:N.

UITGEBOEKT

*notitie van D. S. no
59015*

Hiermede moge ik U verzoeken, mij te willen doen inlichten omtrent de politieke instelling van het bestuur en de leden van de Vereniging "V.N.D." te Rotterdam.

Door de secretaris van genoemde vereniging, genaamd J. Q. de Bruin, wonende Aabrechtsskade 59 a te Uwert werd aan de Minister van Oorlog een schrijven gericht, waarin werd medegedeeld geen steun te kunnen en willen verlenen aan het van militaire zijde gedaan verzoek om een propagandaplaat voor werving van beroepspersoneel bij de Luchtmacht in het clublocaal der vereniging op te hangen.

Deze weigering werd gemotiveerd met de woorden: "dat onze vereniging een voetbalvereniging is en geen reclame-object voor militaire propaganda". Voorts werd in het schrijven verzocht: "in het vervolg van deze oorlogspropaganda verschoond te blijven".

Het Hoofd van de Dienst
2 Namens deze:

~~J. Q. de Bruin~~
L. L. v. Laere.

Aan:
De Heer Hoofddecommissaris van Politie
te ROTTERDAM.

a 62650

Anti-militarisme van onder op.

08711
ART.: Soc. van O.D.
2-3-49

In het eerste of tweede jaar van de eerste wereldoorlog kreeg ik op mijn spreekuur bezoek van een oud-catechisant, lid van de Remonstrantse gemeente in Rotterdam, die mij kwam raadplegen in een ernstige kwestie. Hij was n.l. opgeroepen tot de militaire dienst (Nederland had immers gemobiliseerd) en was anti-militarist, omdat het tegen zijn geloof en gewetening, een medemens te doden op bevel van een ander mens. Maar hij durfde het niet recht aan, dienst te weigeren, om verschillende redenen, die ik kon billijken, maar die hier niet ter zake doen. Het was duidelijk aan hem te merken, dat die vraag hem benauwde. Nu vroeg hij mij om raad en steun.

Ik begon toen met hem te zeggen, dat volgens mijn vaste overtuiging ons land niet in de oorlog zou worden betrokken, en dat hij dus wel niet zou gedrongen worden om tegen zijn geweten in een medemens te doden. Maar ik voegde er aan toe, dat ik mij kon vergissen, dat er dingen zouden kunnen gebeuren, die de Nederlandse regering tot de oorlogsverklaring zouden dwingen. En toen vroeg ik hem: Bedenk nu goed, overleg bij jezelf wat je dan zoudt doen! Hij dacht een paar minuten lang na en gaf toen zeer beslist tot antwoord: „Dan zou ik dienst weigeren”. Waarop ik hem zei, dat hij dit op de dag van zijn in dienst treden moest kenbaar maken op schriftelijke wijze b.v. door een brief aan de minister van oorlog en dat hij ook aan zijn kameraden van zijn bataljon moest zeggen, dat ze in geval van oorlog niet op hem moesten rekenen. En ik vroeg hem ook, om mij, zodra hij verlof had, mede te delen hoe deze zaak was afgelopen.

Vier weken later kwam hij mij vertellen, dat hij op de dag van zijn in dienst komen een brief aan de minister van oorlog had geschreven, met het gevolg, dat hij veertien dagen daarna bij zijn commandant werd geroepen, die begon met hem een standje te maken omdat hij niet de in het leger gebruikelijke manier gevolgd had, n.l. van onderop naar hoger, maar zich direct tot de hoogste instantie gewend had. Vervolgens had hij met hem gesproken over de vraag van het doden in de oorlog en wat daarmee samenhangt en geprobeerd mijn oud-leerling van zijn standpunt af te brengen, wat hem echter niet gelukt was, daar deze jonge man voldoende kennis had opgedaan in deze kringen, en ook goed zijn woord kon doen. Hij had trouwens een goed eind-examen aan de H.B.S. met 5-jarige cursus afgelegd.

Verder was er niets gebeurd en nu gaf ik hem de raad om zijn soldatendienst trouw te verrichten, zodat er op hem geen aanmerking kon worden gemaakt. Hij beloofde mij, zo te zullen handelen, en kwam mij veel later nog eens bedanken voor mijn raad, omdat hij het daaraan toeschreef,

dat men hem niet gedwongen had om reserve-luitenant te worden, wat toen van iedereen die het gymnasium of de H.B.S. met 5-jarige cursus had afgelopen, verlangd werd.

Dit voorval bracht mij er toe om voortaan aan jonge lieden, die in hetzelfde geval verkeerden als die oud-leerling, dezelfde raad te geven. Sedert het dienstweigeringswetje werd aangenomen, vervees ik hen echter naar de daarin vermelde artikelen.

Toen in 1939 't gevaar voor een tweede wereldoorlog dreigde, waarin naar mijn vaste overtuiging Nederland wel zou worden betrokken, en de afdeling Leiden van de anti-militaristische vereniging „Kerk en Vrede” een vergadering hield, waarin de vraag gesteld werd: Wat nu te doen? — heb ik voorgesteld om kleine pamfletten te laten drukken en verspreiden, waarin tot degenen, die als soldaat of officier werden opgeroepen, gezegd werd: „Wanneer ge van oordeel zijt dat ge aan de komende oorlog deelnemen moet, verklaar dan schriftelijk en mondeling, dat ge u in de oorlog niet tot alles zult laten gebruiken, maar u het recht voorbehoudt om, als iets van u geëist wordt, dat tegen uw geloof of geweten ingaat, Neen te zeggen en te doen. Tot mijn grote verwondering werd in die vergadering dit voorstel met alle stemmen tegen één (de mijne) verworpen.

Een zeer vooraanstaand lid der vereniging, die ik bij hetsamen naar huis gaan vroeg waarom hij tegen gestemd had, gaf het zonderlinge antwoord: „Dan nemen zij ze niet”, waarmee blijkbaar bedoeld was, dat opgeroepen militairen, die zulk een verklaring aflegden, van de militaire dienst zouden worden vrijgesteld, waarover, als dit inderdaad gebeurde, naar mijn mening ieder anti-militarist zich moest verheugen.

Na de tweede wereldoorlog heb ik opnieuw pogingen gedaan om andere anti-militaristen ertoe te brengen, mijn plan en voorstel te steunen. Ik zond een artikelje naar de redactie van het maandblad met de fiere titel: „Militia Christi”, maar kreeg het terug met de boodschap, dat het Hoofdbestuur van „Kerk en Vrede” welke vereniging opnieuw was opgericht en dit orgaan uitgaf, mijn voorstel gevaarlijk vond en er dus niet op kon ingaan.

Voor wie dit voorstel gevaarlijk was, werd er niet bij gezegd. „Ik sprak erover met anti-militaristen, waaronder één was, die mij uilachte en zei dat wie eenmaal de uniform had aange trokken, verplicht was om dan alle hem gegeven bevelen te gehoorzamen.

Ik zond een artikel aan de redactie van „De Vlam”, maar kreeg het terug met de raad om over deze zaak een brochure te schrijven, die dan wellicht door „Vrij Nederland” zou worden uitgegeven. Ik ben begonnen zulk één brochure op te stellen, maar schreef wederom aan de Vlamredactie, of er grote kans was, dat die brochure dan ook inderdaad gedrukt

en verspreid zou worden. Hierop kreeg ik antwoord van Tom Rot, dat hij hierover nog eens moest spreken met iemand, die als ik 't me goed herinner, Kaper heette.

Maandenlang heb ik niets meer vernomen en nu wend ik mij tot de redactie van „Socialisme van onder op” in de hoop dat deze sympathie zal hebben voor dit plan, dat mij toch niet zo dwaas schijnt, vooral omdat we in het proces te Neurenberg tegen de oorlogsmisdadigers en in de processen tegen Rauter en andere militaire personen, gezien hebben hoe Engelse, Amerikaanse, Franse en Nederlandse rechters duidelijk hebben uitgesproken, dat het beroep op: „Befehl ist Befehl” geen verontschuldiging mocht zijn voor hun wandaden.

Wanneer de anti-militaristen in ons land mijn voorstel hadden gesteund en dien tengevolge die drie militairen op Java, die nu door de krijgsraad veroordeeld zijn, bij hun in dienst treden zulk een schriftelijke en mondelinge verklaring hadden afgelegd, dan zou hun allicht niet het bevel gegeven zijn om die kampong in brand te steken, en hadden zij zich op die verklaring kunnen beroepen, toen het bevel hun werd gegeven.

Het wil mij voorkomen, dat geen mens, ook al steekt men hem in uniform, gedwongen mag worden om onvoorwaardelijk gehoorzaamheid te zweren of te beloven aan een ander mens, hoe hooggeplaatst ook.

Ik meen, dat ieder militair, van soldaat af tot generaal of maarschalk toe, het recht heeft om te verklaren, dat hij zich niet zallenen tot het verrichten van onmenselijke wreedheden, waartegen zijn geloof of geweten zich verzet, dat hij niet als oorlogsmisdadiger wil worden gefusileerd of opgehangen.

Zijn er onder de lezers van dit blad, die het met mij eens zijn en willen medewerken aan dit anti-militarisme van onder op? Of heeft men bezwaren tegen deze mijn opvatting?

Ik hoop, dat de redactie gelegenheid zal geven om hun instemming of tegenwerpingen uit te spreken.

Oegstgeest,

P. Eldering, em. pred.

P A R K E T
VAN DE
PROCUREUR GENERAAL.
DIENST DER ALGEMENE RECHERCHE.

B
BATAVIA(C)

21 April 1949.

N o: *Bim/1944*

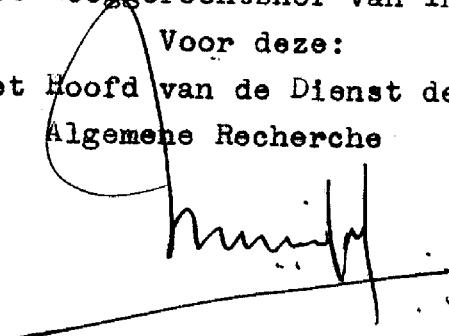
Bijl: 1.

Volgno.
28 APR. 1949
ACD/60909

Ik heb de eer U Hoog Edelgestrenge als bijlage aan te bieden een entrefilet verschenen in "The World" orgaan van de "United Socialist Movement" ondertekend door F.F. Staifrand (een pseudoniem?) en gedatekend Nieuwersluis, Holland, 2 Februari 1949.

De Procureur-Generaal
bij het Hooggerechtshof van Indonesië,

Voor deze:
Het Hoofd van de Dienst der
Algemene Recherche

M.W. van 't HOF.

Aan
het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
te

's-Gravenhage.

Jayastraat 58.

A F S C H R I F T.
=====

DUTCH WAR RESISTERS

Dear Friend, - We shall be glad to receive and to read your paper, "The Word", regularly. It is nice to feel that comrades abroad will not forget us, but help where it is possible in our protest against militarism. The boys here will be glad to learn of war resistance in Britain and in all other countries.

This is a camp with twenty-one boys, at present, all waiting for advisers of the Minister of War, who will investigate our conscience. These boys are coming and going regularly. After about seven months they go to prison or alternative camps, according to recognition, or not.

Many get contact with English ideas through your paper. It is also good that they are strengthened with the information that they don't stand alone in their witness for peace.

With all good wishes and many greetings in the name of all C.O.'s. Your fraternally,
Nieuwersluis, Holland, 2-2-49.

F.F. STALFRAND.

7 Juni

9.

B. 60909.

XXXX
XXXX

VIII. 12.3.

G E H E I M.

UITGEBOKT

F.F.Staifrand.

Met verwijzing naar Uw schrijven van 21 April j.l., No.B.17/1944, heb ik de eer UHoogedelgestreng het navolgende mede te delen.

De ondertekening F.F.Staifrand van het schrijven in "The World", betreft vermoedelijk de handtekening van Jan J. STUIFZAND, geboren 25 Februari 1928, legernummer 28.02.25.549, wonende te Rotterdam, Doesburgstraat 21.

De handtekening van Stuifzand voornoemd kan als Staifrand worden gelezen en is vermoedelijk als zodanig door de redactie van "The World" overgenomen. De bezwaren van Stuifzand werden erkend en betrokkene werd op 24 Maart 1949 met groot verlof gezonden.

Het aantal van 21 dienstweigeraars op 2-2-1949 in het detentiekamp aanwezig is juist.

Voor zover bekend werd "The World" nimmer in het kamp Nieuwersluis verspreid.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

Mr.L.Linthoven.

Aan de Heer Procureur Generaal
bij het Hooggerechtshof
van Indonesië,
te
B A T A V I A.

4 Mei

9.

B. 60909.

1.

GEHEIM.

~~XXX~~
~~XXX~~

a/63266

VIII. TZ.4.

UITGEOEKT

Entrefilet in "The World".

Ik heb de eer U mede te delen, dat de Procureur Generaal bij het Hooggerechtshof van Indonesië mijn aandacht vestigde op het in afschrift hiernevens gevoegde schrijven, opgenomen in "The World", orgaan van de "United Socialist Movement", ondertekend door F.F. Staifrand (een pseudoniem?) te Nieuweralsuis (Noord-Holland).

Gaarne houd ik mij aanbevolen voor bericht wanneer de schrijver bekend mocht zijn.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
voor deze:

Aan de Heer Hoofd Afd. III B
Van de Generale Staf,
te
's-GR AVE N H A G E.

J.G. Crabbendam.

A F S C H R I F T.

DUTCH WAR RESISTERS

Dear Friend, - We shall be glad to receive and to read your paper, "The Word", regularly. It is nice to feel that comrades abroad will not forget us, but help where it is possible in our protest against militarism. The boys here will be glad to learn of war resistance in Britain and in all other countries.

This is a camp with twenty-one boys, at present, all waiting for advisers of the Minister of War, who will investigate our conscience. These boys are coming and going regularly. After about seven months they go to prison or alternative camps, according to recognition, or not.

Many get contact with English ideas through your paper. It is also good that they are strengthened with the information that they don't stand alone in their witness for peace.

With all good wishes and many greetings in the name of all C.O.'s. Your fraternally,

Nieuwersluis, Holland, 2-2-49.

F.F. STAIRFRAND.

23 MEI 1949

20 Mei 1949.

59007

In antwoord op Uw schrijven no.59055 d.d.19 April 1949 wordt bericht:

De voetbalvereniging "V.N.D." (Vooruit naar Doel) telt ca.140 leden, waarvan de meeste uit de mindere volksbuurten komen.

De vereniging heeft 5 elftallen. Het 1e en 2e spelen in de K.N.V.B. en het 3e, 4e en 5e in de R.V.B.. Hun speelterrein is op Laag Zestienhoven te Rotterdam.

Het bestuur van deze vereniging wordt gevormd door de volgende personen:

— Engelaar, Arie, geb:28-11-00 te Rotterdam, sleepboot-machinist G.T.D., wonende Josephstraat 78 te Rotterdam, voorzitter;

— De Bruin, Jan Quirinus, geb:5-2-00 te Rotterdam, monteur G.E.B., wonende Aelbrechtskade 59a te Rotterdam, secr.penningmeester;

— Cooijman, Arie, geb:13-11-15 te Dordrecht, meubel-afwerker, wonende Azaleastraat 29 c te Rotterdam, commissaris;

— Engelaar, Johannes Petrus, geb:30-7-22 te Rotterdam, magazijn-bedienende, wonende van Malsenstraat 99a te Rotterdam, commissaris;

— Hanselman, Jacob, geb:15-8-12 te Rotterdam, bloemenkoopman, wonende Polderlaan 62b te Rotterdam, commissaris;

— De Man, Dirk, geb:11-11-15 te Rotterdam, opperman, wonende Marnixstraat 38b te Rotterdam, commissaris.

Omtrent deze personen is het volgende bekend geworden:

4 Engelaar, A. staat in de omgeving van de woning niet ongunstig bekend. Het huishouden wordt enigszins ruw genoemd. Hij is lezer van het Rott.Parool. Hoewel politiek niet actief, zou hij toch links georiënteerd zijn. In de politie-administratie komt zijn naam niet voor.

De Bruin, J.Q. Zowel man als vrouw staan in de omgeving van de woning als wuwe, sarcastische mensen bekend, die dikwijls onenigheid hebben met burens. Hij is anti-militaristisch en politiek links georiënteerd. Hij is geabonneerd op "De Waarheid" en "Het Vrije Volk". In de politie-administratie komt zijn naam niet voor.

Cooijman, A. staat bekend als een nette, keurige man, wiens enige liefhebberij de voetbalsport is. Hij is lezer van het Rott.Parool. In de politie-administratie komt zijn naam niet voor.

Engelaar, J.P. staat in de omgeving van de woning gunstig bekend. Hoewel politiek niet actief zou hij toch links georiënteerd zijn. Hij is lezer van "Het Vrije Volk". In de politie-administratie komt zijn naam niet voor.

Hanselman, J. wordt een rustige nette man genoemd, die voor politiek geen interesse heeft. Hij is lezer van "Het Vrije Volk". Zijn naam komt niet voor in de administratie van de politie te Rotterdam.

De Man, D. wordt geschetst als een onverschillig man met een gesloten karakter. Hij is lezer van "Het Vrije Volk" en heeft voor zover bekend geen interesse voor politiek. In de Politie-administratie komt zijn naam niet voor.

Aan C.V.D.

dit is echt Rotterdam!

18 Juni 1949

No. 62650

A F S C H R I F T

De voetbalvereniging "V.N.D." (Vooruit naar Doel) telt ca. 140 leden, waarvan de meeste uit de mindere volksbuurten komen.

De vereniging heeft 5 elftallen. Het 1e en 2e spelen in de K.N.V.B. en het 3e, 4e en 5e in de R.V.B. Hun speelterrein is op Laag Zestienhoven te Rotterdam.

Het bestuur van deze vereniging wordt gevormd door de volgende personen:

ENGELAAR, Arie, geb: 28-11-00 te Rotterdam, sleepboot-machinist G.T.D., wonende Josephstraat 78 te Rotterdam, voorzitter

DE BRUIN, Jan Quirinus, geb: 5-2-00 te Rotterdam, monteur G.E.B., wonende Aelbrechtakade 59a te Rotterdam, secr.penning-meester;

COOIJMAN, Arie, geb: 13-11-15 te Dordrecht, meubelafwerker, wonende Azaleastraat 29 c te Rotterdam, commissaris;

ENGELAAR, Johannes, Petrus, geb: 30-7-22 te Rotterdam, magazijn-bediende, wonende van Malsenstraat 99a te Rotterdam, commissaris;

HANSELMAN, Jacob, geb: 15-8-22 te Rotterdam, bloemenkoopman, wonende Polderlaan 62b te Rotterdam, commissaris;

DE MAN, Dirk, geb: 11-11-15 te Rotterdam, opperman, wonende Marnixstraat 38b te Rotterdam, commissaris.

Omtrent deze personen is het volgende bekend geworden:

ENGELAAR, A staat in de omgeving van de woning niet ongunstig bekend. Het huishouden wordt enigzins ruw genoemd. Hij is lezer van het Rott.Parool. Hoewel politiek niet actief, zou hij toch links georiënteerd zijn. In de politie-administratie komt zijn naam niet voor.

DE BRUIN, J.Q. Zowel man als vrouw staan in de omgeving van de woning als ruwe, sarcastische mensen bekend, die dikwijls onenigheid hebben met burens. Hij is anti-militairistisch en politiek links georiënteerd. Hij is geabonneerd op "De Waarheid" en "Het Vrije Volk".

In de politie-administratie komt zijn naam niet voor.

COOIJMAN, A. staat bekend als een nette, keurige man, wiens enige liehebberij de voetbalsport is. Hij is lezer van het Rott.Parool. In de politie-administratie komt zijn naam niet voor.

ENGELAAR, J.P. staat in de omgeving van de woning gunstig bekend. Hoewel politiek niet actief zou hij toch links georiënteerd zijn. Hij is lezer van "Het Vrije Volk". In de politie-administratie komt zijn naam niet voor.

HANSELMAN, J. wordt een rustige nette man genoemd, die voor politiek geen interesse heeft. Hij is lezer van "Het Vrije Volk". Zijn naam komt niet voor in de administratie van de politie te Rotterdam.

DE MAN, D. wordt geschetst als een onverschillig man met een gesloten karakter. Hij is lezer van "Het Vrije Volk" en heeft voor zover bekend geen interesse voor politiek. In de politie-administratie komt zijn naam niet voor.

MINISTERIE VAN OORLOG
Hoofdkwartier v.d. Generale Staf
Sectie G 3 B.
No. I 718-1/49 Zeer Geheim.
Bijl.: - 1 -
Onderwerp: "Boeng Toni".

's-Gravenhage, 24 Mei 1949.

ZEER GEHEIM

Volgno.

28 MEI 1949

ACD/62966

Door de Geref. Jeugdcentrale te Zwolle, afdeling Cultuur, werd op meerdere tijdstippen in Prot. Militaire Tehuizen een toneelstuk opgevoerd, genaamd "Boeng Toni".

Dit stuk heeft ongeveer de volgende inhoud:

"Het stuk speelt in Indonesië. Een plantersfamilie woont in het door T.R.I. bezette gedeelte, dat wordt bevrijd door Nederlandse soldaten onder aanvoering van een onervaren Luitenant, die zeer brutaal tegen de Inlandse bevolking doet. Een zoon van de planter is dokter. Door de Luitenant wordt de dokter verboden om T.R.I. soldaten te helpen als zij gewond zijn. De planter voelt zich mijlen ver boven de zwarte stinkende slaven."

Een dialoog van een der soldaten zou zeer funest werken op de krijgstuicht.

Een twistgesprek tussen de Luitenant en een der soldaten verloopt in een verlies voor de Luitenant, die een beslist onguur type is.

In verband met de verdraaide voorstelling van zaken, wordt opvoering ten behoeve van militairen ongewenst, geacht en zijn dezerzijds maatregelen getroffen om verdere opvoeringen t.b.v. militairen te verhinderen.

typ. WvdH.
coll. H.

Het Hoofd Sectie G 3 B.,
De Luitenant-kolonel,

(M.P.Kokje).

Aan:
Hoofd C.V.D.,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

GEREF. JEUGDCENTRALE = ZWOLLE
Afdeling Cultuur =

Ten bate van het
PROT. INTERK. THUISFRONT

op Donderdag 10 Maart 1949, 's-avonds 8 uur in "Odeon"

3e Opvoering van:

"B O E N G T O N I"

een tropenspel, opgedragen aan onze jongens, geschreven
door Arie van der Lugt.

(K) 111

Dr. Toni van den Berg, 'n Halfbloed.....Ab Overink
Gerard Verbrugge, planter.....Ep Steegstra
Anne-Marie, zijn vrouw.....Mien Hollander
Miep, hun dochter, verloofde van Toni...Geertje Hollander
Willij, jongere dochter.....Anneke Berghuis
Sarina, Javaans meisje, pleegdochter...Hennie Logt
Johan Everts, 2e Luitenant Infanterie...Jan van Dijkl
Jan de Jong, sergeant.....Jan Zweers
Piet de Vries, korporaal.....Ger Prins
Kees Bouman, soldaat.....Henk Olthoff
Wi-Cheng, ex.Jappen-officier, thans.....
instructeur der T.R.I.....Dick Kraima
Si-Oenah, Javaans T.R.I. soldaat.....Henk Bouhuis

Regie: Ton Dalenoord

Assistente: Hennij Kool

1e bedrijf: 's-morgens
2e bedrijf: de avond van dezelfde dag
3e bedrijf: sluit onmiddellijk aan op 2e bedrijf.

Pauze tussen 2e en 3e bedrijf.

"Boeng Toni" of wel "Kameraad Toni", is een episode uit het huidige conflict in Indonesië en wel ergens op de Zuidkust van Oost-Java, ten huize van de plantersfamilie Verbrugge.

Het stuk, dat in deze door ons gekozen werd is zo actueel, dat wij er feitelijk van af kunnen zien om inhoud en spel aan een diepgaande beschouwing te onderwerpen. De schrijver stelt ons een aantal figuren voor, die, ieder naar eigen geaardheid, hun visie ten opzichte van dit probleem naar voren brengen en wij menen hiermede dan ook te kunnen volstaan.

Laten we hopen, dat wat o.i. de kerngedachte van de auteur moet zijn geweest, namelijk het uiteindelijk wederzijdse begrip tussen blank en bruin, tenslotte moge zegevieren.

T.D.

Bij de uitgang wordt een collecte gehouden voor het
PROT.INTERK.THUISFRONT.

Mogen wij deze collecte warm bij U aanbevelen en op
een milde gave van U rekenen?

Hartelijk dank.

Voor eensluidend afschrift.
De opperwachtmeester,
w.g. J.MEIJER.

Voor eensluidend afschrift.//

MINISTERIE VAN OORLOG

's-Gravenhage, 30 Mei '49.

HKGS

Sectie G 3 B

No: I-659/49

Onderwerp: Entrefilet in
"The World"

ZEER GEHEIM

1 JUNI 1949

ACD/63266

In antwoord op Uw brief No. 60909 van 4 Mei 1949, betreffende het in margine genoemde onderwerp, moge ik U het navolgende berichten.

De ondertekening F.F.Staifrand betreft vermoedelijk de handtekening van

Handwritten note: De ondertekening in "The World"

Jan J. STUIFZAND, geboren 25 Februari 1928, legernummer 28.02.25.549, wonende te Rotterdam, Doesburgstraat 21.

De handtekening van Stuifzand voornoemd kan als Staifrand worden gelezen en is vermoedelijk als zodanig door de redactie van "The World" overgenomen. De bezwaren van Stuifzand werden erkend en betrokkene werd op 24 Maart 1949 met groot verlof gezonden.

Het aantal van 21 dienstweigeraars op 2-2-1949 in het detentiekamp aanwezig is juist.

Voor zover bekend werd "The World" nimmer in het kamp Nieuwersluis verspreid.

Typ: MydH
Coll: *[initials]*

Het Hoofd Sectie G 3 B,
De Luitenant-Kolonel,

AAN:

Hoofd C.V.D.,
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

[Signature]
(M.P.Kokje)

MINISTERIE VAN OORLOG
Hoofdkwartier v.d.GS
Sectie G-3 B
No: V-1754/49 GEHEIM
Onderwerp: Dienstplkchtigen
Bijl: ----

's-Gravenhage, 28 Juni 1949.

B
Geheim

Volgno. . .

30 JUNI 1949

ACD/65150

Nadat door de dpl. ROOD, Theodorus, geb. te Bovenkarspel 27 Sept. 1929, tuinder, won. Broekerhavenweg 109 te Bovenkarspel tweemaal was verzocht om nadere indeling bij de Kon. Marechaussee, doch hierop beide keren - in verband met zijn lengte - afwijzend werd beschikt, richtte hij zich als volgt tot de Minister:

Excellentie,

Mijn oproep van de Burgemeester ontvangen. Ingedeeld bij de Infanterie. Hartelijk Dank. voor Uw spontane medewerking. Het moest maar 'n rijke lui's zoontje geweest zijn, dan werd er wel geholpen, maar arme soebatters, nee. Nogmaals Hartelijk Dank.

P.S. We lopen tegenwoordig met 'n gebroken geweer op de rever van het jasje.
"Weg met de Strijd!"

Ondertekend door
Theo Rood,
Broekerhavenweg.
Bovenkarspel 109.

Gaarne ontvang ik nadere antecedenten van deze dpl., die tegen September a.s. bij de Infanterie wordt opgeroepen.

Typ: MvdH
Coll: //

Het Hoofd Sectie G 3 B,
De Luitenant-Kolonel,

(M.P.Kokje)

AAN:

Hoofd C.V.D.,
Javastraat 68,
's-GR A V E N H A G E.

R.P. Meijer

GEHEIM.

27 JULI 1949
ACD/66031

Verbinding no:102.

No:27.

25 Juli 1949

Onderwerp Inlichtingen.

(K) MA

6

Datum van ontvangst:

Betrouwbaarheid berichtgeving:

Waardering bericht:

Tevens bericht gezonden aan: a. Procureur-Generaal fgd: Directeur van Politie te AMSTERDAM.

b.
.....

Medewerkende instanties: Gene.

Ondernomen acties: Gene. Alle gegevens uit eigen ervaring.

Ter voldoening aan het gevraagde bij Uw schrijven dd. 16 Juli 1949, no: 65150 GEHEIM, betreffende ROOD Theodorus, geboren te BOVENKARSPPEL, 27 September 1929, van beroep tuinbouwarbeider, wonende te BOVENKARSPPEL, Broekerhavenweg, nr: 109, heb ik de eer U te berichten, dat genoemde persoon op politieel en politiek terrein gunstig bekend staat, hetgeen ook gezegd kan worden van zijn vader en de andere gezinsleden. Zijn moeder is reeds jaren overleden. De inhoud van bedoelde brief doet wel vermoeden, dat hij op politiek terrein als niet betrouwbaar moet worden beschouwd, doch volgens mijn mening mag dit niet als zodanig worden beoordeeld. Zijn moeder stierf op 5 December 1935 en liet een groot jeugdig gezin na. De vader moest van s morgens vroeg tot seonds laat werken en moest alzo de opvoeding van zijn kinderen overlaten aan één nog te jeugdige huishoudster. Meermalen heb ik dat gezin bezocht om na te gaan of er sprake was van een verwaarloosde opvoeding van de kinderen, doch hiervan was geen sprake of schoon een ieder wel kan begrijpen, dat de opvoeding niet was alsof een moeder dit deed. Het gezin verkeerde wel in diepe armoede en er werd van verschillende zijde wel getracht hierin zoveel mogelijk verlichting te brengen. Toen reeds had de vader de gewoonte te zeggen: "Omdat ik een arme donder ben, bekommeren ze zich niet over mij." De vader is nu eenmaal een mens die altijd en bij elk voorval getuigt van verregaande ontevredenheid. In deze geest zijn de kinderen opgevoed. Wat betreft het P.S in bedoelde brief is meer een uiting van opschepperij dan van principe. De Godsdienst van het gezin is rooms katholiek. De gezinsleden voldoen regelmatig aan hun verplichtingen.

"EINDE"

GROOTE BROEK, 25 Juli 1949.

MINISTERIE VAN
ALGEMENE ZAKEN

UITGEBOKT

's-Gravenhage, 16 Juli 1949

No.: B. 65150
Bijl.: Gene
VI. RD.3
Betr.: Th.Rood

GEHEIM

at 66831

Hiermede moge ik U berichten, dat door de dienst-
plichtige Theodorus ROOD, geb.27-9-1929 te Bovenkarspel,
wonende Broekerhavenweg 109 te Bovenkarspel, tweemaal
aan Z.E. de Minister van Oorlog werd verzocht om nadere
indeling bij de Koninklijke Marechaussee. Nadat hierop
afwijzend was beschikt -in verband met zijn lengte-
richtte hij een brief tot de Minister van de volgende
inhoud:

"Excellentie,
"Mijn oproep van de Burgemeester ontvangen.
"Ingedeeld bij de Infanterie. Hartelijk dank.
"voor Uw spontane medewerking. Het moest maar
" 'n rijkelui's zoontje geweest zijn, dan werd
"er wel geholpen, maar arme soebatters, nee.
"Nogmaals Hartelijk Dank.
"P.S. We lopen tegenwoordig met 'n gebroken
"geweer op de rever van het jasje. 'Weg met
"de Strijd!
"Ondertekend door Theo Rood, Broekerhavenweg,
"Bovenkarspel 109."

Ik moge U verzoeken mij in kennis te willen doen
stellen met de politieke antecedenten en -activiteit,
benevens met verder van belang zijnde gegevens betref-
fende Th.Rood en -indien daartoe aanleiding mocht zijn-
van zijn ouders en de verdere gezinsleden.

Een spoedig antwoord zal op prijs worden gesteld.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

L.L.van Laere.

De Heer Distr.Commandant der
Rijkspolitie in het district
Alkmaar
Kennemerstraat 253
te HEILOO.

29 Juli

9

B 66831
Gene

VI. RD.2

UITGEBOKT

~~SECRET~~
~~SECRET~~
DIENSTGEHEIM

Dpl. Th.Rood

Ter voldoening aan het gestelde in de laatste alinea van Uw schrijven d.d. 28 Juni 1949 no. V-1754/49, moge ik U berichten, dat Th.Rood op crimineel en politiek gebied gunstig bekend staat, evenals de andere leden van het gezin, dat de rooms-katholieke godsdienst belijdt en regelmatig aan zijn verplichtingen voldoet.

De inhoud van bedoelde brief is meer een uitvloeisel van jeugdige onbezonnenheid en teleurstelling over de afwijzing van het gedane verzoek, dan van politieke onbetrouwbaarheid.

Het gestelde onder P.S. is eerder te beschouwen als een uiting van opschepperij dan van een principiële mening.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer
Hoofd Sectie G 2 B (nieuw),
Juliana-kazerne,
Clingendaal,
te 's-GRAVENHAGE.

's-Gravenhage, 2 Augustus 1949.

Nr. ~~5~~1520/49 Geheim.

O N D E R W E R P:

A. van den Berg.

bijl.---

Geheim
Geheim

(K)

4 AUG. 1949

ACD/67371

Uit betrouwbare bron werd mij bericht, dat Anne van den BERG, geboren te Appelsga op 16 Juli 1924, van beroep landbouwer en wonende te Oosterwolde 248a, binnen de gemeente Ooststellingwerf, niet voldeed aan een oproep, om op 17.4.1947 te verschijnen voor de keu-ringsraad te Assen.

Aangezien ook aan een volgende oproep door hem geen gevolg werd gegeven, werd tegen hem proces-verbaal opgemaakt terzake overtreding van artikel 12 van de Dienstplichtwet.

Van den Berg voornoemd heeft verklaard een principeel tegenstander van de militaire dienst te zijn en niet te zijn aangesloten bij enige politieke partij of kerkgenootschap.

Terzake van zijn eerste weigering werd hij veroordeeld tot een geldboete van f.25.-.

Hij behoorde tot de lichting 1944, van welke lichting slechts enkele personen werden opgeroepen.

typ:dv.
coll: *M*

Wnd. Hoofd Sectie G 2 B
De Luitenant Kolonel,

G.S. Smit
G.S. Smit.

A a n :

Hoofd C.V.D.
Javastraat 68,
'S GRAVENHAGE .

B

Rapport van Dis.

Volgno.

8 SEP. 1949

ACD/69321

Bijgaand pamflet op 5 September ontvangen van
Inlichtingendienst C.L.N. te Scheveningen.

8.9.1949/Dis/CK

Mobiliseeren!

Wij, mannen en vrouwen, anti-militaristen, zien met vreugde dat onder de zoogenaamd dienstplichtigen de neiging tot het vormen van „Vredeslichtingen” toeneemt, en dat het aantal van hen die weigeren soldaat te worden, langzaam maar zeker groeit.

Wij gevoelen ons gedrongen, openlijk de zijde der principieele dienstweigerars te kiezen.

Wij verklaren, voor zoover wij ooit tot direct of indirect militair werk gedwongen zouden worden, vast besloten te zijn, zulk een „dienst” te weigeren, niet alleen in kazernes, loopgraven, oorlogschepen, vliegmachines, maar ook in munitiewerkplaatsen, fabrieken, in het transportbedrijf, — kortom geen werk te zullen verrichten, dat met oorlog en oorlogsvoorbereiding samenhangt.

Wij bedoelen, mede door dit manifest een mogelijke mobilisatie van oorlogskrachten te voorkomen.

Wij wekken allen, die voor den vrede strijden willen, op, zich onmiddellijk met ons tegen den oorlog te mobiliseeren, en wanneer oorlog dreigt uit te breken, dien door daadwerkelijk optreden te verhinderen.

- K. Abelman, Rotterdam.
- A. Agsteribbe, koopman, Amsterdam.
- Mw. R. Agsteribbe-de Leeuw, huisvrouw, Amsterdam.
- A. J. Althuis, Beetgum.
- Mw. W. Althuis-Indsinga, Beetgum.
- F. Andringa, aanspreker, Witmarsum.
- Mw. G. van Anrooy-Gallé, Hilversum.
- F. v. d. Berg Suykerbuyk, tramman, Rotterdam.
- Mw. A. A. Beversen, Dieren.
- Martin Beversluis, letterkundige, Blaricum.
- Mw. Beversluis-Schuitemaker, Blaricum.
- Mw. F. Beverling, den Haag.
- C. Bonnet, Blaricum.
- Mw. A. G. Bonnet-Broederhart, Blaricum.
- A. M. Bos, Amsterdam.
- C. Bos, Amsterdam.
- J. Bos, koopman, Amsterdam.
- Mw. B. Bos-Hart, Amsterdam.
- Mw. W. Bos, Amsterdam.
- D. de Baan, herv. pred., Draaierij-Compagnie.
- W. Baas, Huizen.
- Mw. Ali Bakker, onderwijzeres, Rotterdam.
- J. J. Barneveld, schilder, Utrecht.
- A. K. Bart, landbouwer, Heer Hugowaard.
- H. C. Barthel, Doopsgezind Predikant, Aalsmeer.
- Jan Bas, Apeldoorn.
- E. Bastiaanse, Den Haag.
- Mw. Bastiaanse, Den Haag.
- G. Batterman, Horstermeerpolder.
- Ch. Bedoe, Amsterdam.
- Mw. W. Bedoe- v. d. Tas, Amsterdam.
- C. Beek, havenarbeider, Rotterdam.
- P. G. Beentjes, gem. ambtenaar, Den Haag.
- Mw. M. A. Beentjes-Broeren, Den Haag.
- Mw. S. Begemann, Nunen, N. Br.
- W. Beljaars, Rotterdam.
- Mw. C. J. Bellaard, Rotterdam.
- J. M. Bellaard, timmerman, Rotterdam.
- P. Bellaard, timmerman, Rotterdam.
- Mw. P. Bellaard, dienstbode, Rotterdam.
- Joh. Benus, Stadskanaal.
- Mw. J. Benus-Boxen, Stadskanaal.
- J. v. d. Berg, metaalarbeider, Utrecht.
- Mw. v. d. Berg, moeder, Utrecht.
- Mw. wed. Dr. H. W. Ph. E. v. d. Bergh v. Eysinga, Zutphen.
- A. D. Buis, Arnhem.
- Mw. G. Bleecker, zonder vaste woonplaats.
- J. Beuving, grondwerker, Groningen.
- R. Bloemendaal, caféhouder, Westerblokker.
- Mw. A. Bloemendaal-Stam, Westerblokker.
- Chr. Blom, Ass. accountant, Alkmaar.
- W. B. Blom, Den Haag.
- Mw. J. N. Blijmaert, verpleegster, Utrecht.
- P. Blijenburg, Krommenie.
- Mw. G. Blijenburg-van Hesse, Krommenie.
- Mw. Charlotte Boeke, Hilversum.
- Kees Boeke, Bithoven.
- Mw. Betty Boeke-Cadbury, Bithoven.
- Mw. A. M. Boeken, Blaricum.
- J. Boekschoten, Hilversum.
- Mw. Gr. Boer, Den Haag.
- C. Bogtman, Hilversum.
- Mw. Cath. Bogtman, Hilversum.
- L. Bogtman, Hilversum.
- Mw. G. Bogtman- v. d. Oord, Hilversum.
- C. van Boheemen, handelaar, Den Haag.
- Mw. M. Boissevain-Advocaat, Zwolle.
- Mw. C. Bolt, Amsterdam.
- Mw. Wed. A. S. C. Bolt-de Vooght, Amsterdam.
- C. Bommeljé, den Haag.
- J. Bommeljé, Utrecht.
- A. Bonne, Amsterdam.
- Mw. N. Bosman, Bithoven.
- Mw. W. Bosman, Bithoven.
- L. J. Bot Jr., Amsterdam.
- B. Th. ter Braak, jur.-cand., Bussum.
- J. C. Brandt-Corstius, gew. luit. ter zee, Naarden.
- Mw. J. P. M. Brandt Corstius-Krol, moeder, Naarden.
- H. v. d. Broek, Arnhem.
- Cornelis Broeke Sr., suikerwerker, Rotterdam.
- W. Broese van Groenou Sr. oud-kap.: der art. O. L. Den Haag.
- Mw. J. E. Broese van Groenou-Wieseman, Den Haag.
- Mw. J. F. Broese van Groenou-Jalink, Den Haag.
- E. Bron, Tijnje, (Fr.).
- C. A. Bruidegom, Zandvoort.
- Mw. Dr. Nicolette A. Bruining, godsdienstleerares, Scheveningen.
- Rinus v. d. Brink, Amersfoort.
- J. de Bruyn, havenarbeider, Rotterdam.
- H. A. Buis, onderwijzeres, Bussum.
- D. L. Bulthuis, boekhouder, Den Haag.
- Mw. C. Burger, leerares Nijverheids-onderwijs, Dordrecht.
- Dirk Bijl, Den Haag.
- J. Bijlstra, Red. „De Arbeider”, Groningen.
- Mw. M. Codé, dienstbode, Amsterdam.
- Mw. M. Calisch, leerares, Bussum.
- A. L. Constandse, propagandist, Den Haag.

Mw. J. P. Schenk, verpleegster, Hilligersberg.
 N. J. C. Schermerhorn, Herv. pred., N. Niedorp (N.H.).
 A. Schetselaar, Utrecht.
 W. Schetselaar, Utrecht.
 Mw. Anna Schimmel, Amsterdam.
 W. Schoegje, Tijnje (Fr.)
 W. Schoegje Wzn., Tijnje (Fr.)
 M. Scholten, adj. comm. dir. Rijks postspaarb., Amsterdam.
 Mw. Wed. G. Schönhard-Krecker, Nijmegen.
 H. W. Schonk, Utrecht.
 J. Schoonlingen, winkelier, Den Haag.
 S. Schoppen, Tijnje (Fr.)
 C. J. Schouten, goudsmid, Rotterdam.
 Mw. H. Schouten-Schrama, huisvrouw, Rotterdam.
 G. Schreuders, Eindhoven.
 Mw. J. Schreuders-Voorham, Eindhoven.
 Herman Schuurman, Utrecht.
 Wim Sinenus, teekenaar, Den Haag.
 Mw. A. H. W. Sirks-Buchel, Rotterdam.
 W. Slooten, zonder vaste woonplaats.
 Mw. A. Smit, Rotterdam.
 Mw. C. Smit, Den Haag.
 E. Smit, Groningen.
 J. G. Smit, Zutphen.
 S. Smit, Rotterdam.
 D. Snoek, bankwerker, Eindhoven.
 Ger. J. Sombroek Jzn., kantoorbediende, Rotterdam.
 A. Storm Jr., boekdrukker, Utrecht.
 Mw. Nansje v. Straalen, Den Haag.
 Mw. Dien v. Straaten, Den Haag.
 M. Stuiver, kantoorbed., Aalsmeer.
 Mw. C. Stuurman-Koolschijf, Soest.
 Jan Suk, kantoorbediende, Amsterdam.
 A. C. Suykerbuyk, vormer, Rotterdam.
 Mw. S. de Swart-Aithuis, Beetgum.
 C. R. Sijsling, uitgever, Rotterdam.
 A. Tasman, chem. hand., Den Haag.
 Ary Tazelaar, Best (N.-Br.).
 Mw. Ali Tazelaar-Stolp, Best (N.-B.)
 Wim Telder, Amsterdam.
 Mw. M. v. d. Tent, Dieren.
 T. H. Thung, Bennekom.
 Mw. F. L. Thung-Willekes Macdonald, Bennekom.
 K. Tillema, conciërge, Groningen.
 S. Tillema, barbier, Groningen.
 Mw. A. J. Tillemans, gep. onderwijzeres, Lunteren.
 Mw. A. Tromp, Breedzand (N.H.)
 W. Tromp, winkelier, Ipendam.
 J. Troock, havenarbeider, Rotterdam.
 J. J. v. d. Tuin, sigarenfabrikant, Rotterdam.
 B. Ubbink, Apeldoorn.
 Mw. M. Ubbink-v. Dieren, Apeldoorn.
 H. L. Valk, handelsreiziger, Groningen.
 Jac. Veen, arbeider, Alkmaar.
 J. Veenis Jr., Krommenie.
 Bijtse Veenstra, Appelscha.
 Mw. Romkje Veenstra, Donkerbroek (Fr.)
 Tienus Veenstra, Donkerbroek (Fr.)
 Gerrit Vrees, Bussum.
 W. B. Vreugdenhill, Den Haag.
 Mw. Cor de Vries-Kappelle, Hilversum.
 F. de Vries, Enschedé.
 Mw. F. C. de Vries-Boorsma, Ureterp (Fr.)
 J. de Vries, Herv. pred., Ureterp (Fr.)
 O. de Vries, Hilversum.
 Theo H. de Vries, Haarlem.
 T. bij 't Vuur, Edam.
 Piet Vijlbrief, Grafisch werker, Utrecht.
 Dirk Waalwijk, Rotterdam.
 Dr. R. de Waard, geneesheer, Groningen.
 Mr. S. K. de Waard, adv. en proc., Groningen.
 E. Wagenborg, scheepsmakelaar, D zijl.
 G. Wagenborg, Delfzijl.
 W. Walop, Rotterdam.
 F. P. J. Wanrooy, Ned. herv. pred., Abbenbroek (Z.H.)
 P. A. Wansink, stud. Ned. letterk., Den Haag.
 Mw. G. Wansink-Groothoff, huisvrouw, Arnhem.
 Mw. L. Wansink-Soeters, Bilthoven.
 L. Wassing, metselaar, Groningen.
 Mw. J. Wegelin, Schoorl.
 Tj. Weis, Drachten.
 F. J. Welzenbach, kantoorbediende, Amsterdam.
 B. Wendt, fotograaf, Laren (N.H.)
 J. D. v. d. Werff, isoleerder, Rotterdam.

H. Spaargaren, bloemist, Aalsmeer.
 Klaas Spaargaren, rijwielerhersteller, Aalsmeer.
 P. Spaargaren Pzn., Aalsmeer.
 A. Spierdijk, handelsreiziger, Den Haag.
 F. Springelkamp, letterzetter, Foxham (Gr.)
 J. M. Spruyt, Dieren.
 Mw. L. Spruyt-v. d. Velde, Dieren.
 Jos Standaar, kantoorbediende, Rotterdam.
 G. Starink, boekhandelaar, Zutphen.
 Jan Steen, Soest.
 Mw. Steen-Barske, Soest.
 M. D. Steenstra, Bussum.
 Mw. H. Steenvoort-Papenburg, Dieren.
 H. J. Steenvoort, timmerman, Dieren.
 J. Steenvoort, aannemer, Dieren.
 J. D. Steenvoort-Bos, Dieren.
 Mw. Mien Steenvoort, Dieren.
 C. Sterkman, havenarbeider, Rotterdam.
 Mw. Willy v. Stockum, leerares M.O., Rotterdam.
 Willy P. Stolp, autobusondernemer, Heerenveen.
 H. J. C. Stork, Velseroord.
 L. G. Veldt, Den Haag.
 Jan Venema, Stidskanaal (W.)
 G. Vergaay, Breedzand (N.H.)
 H. J. Verhey, kopman, Rotterdam.
 J. Verhey, havenarbeider, Rotterdam.
 Kees Verhoeven, Den Haag.
 J. L. M. Vermeulen, Den Haag.
 Mw. L. J. Veth, Dieren.
 Ariën R. Vissche, Amsterdam.
 H. Visser, Den Haag.
 Mevr. S. v. Vleuen-v. d. Mandele, Bussum.
 W. v. Vliet, boekpinder, Groningen.
 J. W. Vlind, timmerman, Krommenie.
 D. H. Volz, dienspl. Hollander, München.
 J. E. Vonkenberg, Bussum.
 M. Vonkenberg, Bussum.
 Mw. L. Vonkenberg-Meijer, Bussum.
 Johannes de Vos, Utrecht.
 J. C. de Vos, havenarbeider, Rotterdam.
 Egbert de Vos, botwvkarbeider, Groningen.
 Mw. Geertje de Vos-Knevelman, Groningen.
 Mw. A. Vredeveld, Leerares K. en O., Rotterdam.
 J. Willems, Amsterdam.
 Hein Willemse, jur. stud., Den Haag.
 Mw. v. Wingerden, Den Haag.
 A. Wisse, Arnhem.
 M. Witmond, journalist, Hilligersberg.
 A. J. v. d. Woestyne, Amsterdam.
 Mw. H. Wolfraad-Spaanderman, Bussum.
 K. Wouda, zonder vaste woonplaats.
 Mw. T. Wouda, onderwijzeres, Krommenie.
 S. A. Wijkniet, kantoorbediende, Rotterdam.
 J. Ypma, Tijnje (Fr.)
 Piet Zeeman, Nederhorst den Berg.
 G. Zoet, Heerlen.
 Mw. J. K. Zoet-Lukkien, Heerlen.
 P. Zuydendorp, boekdrukker, Utrecht.
 Muus Zwart, granietbewerker, Wormerveer.
 Fr. Zwennes, Den Haag.
 Mw. Bertha Zijlstra, Nederhorst den Berg.
 J. Zijlstra, kleermaker, Groningen.
 Kees Zijlstra, Amsterdam.
 Mw. M. Zijlstra, Hilversum.

Alwie een volgende oplaag van dit manifest mede wenscht te onderteekenen zende zijn of haar naam, woonplaats met straatnaam en desgewenscht beroep of functie duidelijk en ten spoedigste op aan H. E. Kaspers te Hilversum, Gijsbr. van Amstelstr. 132. Bijdragen, ter bestrijding van de kosten dezer manifesten, die alle gratis verspreid worden zende men aan Mw. J. Pestman Koning—Van Heuven te Rotterdam, Stationsplein 9a. Postrekening 32351.

Verbinding No. 27.

Betreft: Meeting van jonge anti-militairisten.

Vc
16 SEP. 1949
AL 69051

B

Hoorn

Op Zondag 11 September 1949 te omstreeks 14 uur werd alhier in een hotel een meeting gehouden van jonge anti-militairisten. Aanwezig waren ongeveer 250 personen, zodat de betreffende zaal geheel was gevuld.

Ongeveer 65 procent bestond uit vrouwelijke personen en het overige gedeelte uit mannen. Het waren meest jeugdige mensen van 18 tot 25 jaar.

Na het welkomstwoord van een zekere Jan Petiet, vermoedelijk wonende te Venhuizen, sprak de bekende Mevr. de Haan-Zwagerman, wonende te Hoorn, over "Vrede als daad".

Spreekster hekelde het militarisme en kapitalisme. Voorts deed zij een beroep op de moeders om vooral een daad voor de vrede te doen, door te bevorderen dat haar dochters en zonen niet het wapen in de hand zouden nemen om andere volkeren te bestrijden. Ook wakte zij de jongeren op om de vrede te dienen en dit beter te doen dan de ouderen tot heden hadden gedaan.

Hierna sprak een zekere Mr. H. van Wijk, vermoedelijk wonende te 's-Gravenhage.

Deze wees aan de hand van de dienstweigeringwet enkele wegen op grond waarvan men militaire dienst kon weigeren. Hij veroordeelde op scherpe wijze de mensen die uit vrees de militaire dienst weigerden en onderdoken. Na het militaire optreden in Indonesië veroordeeld te hebben eindigde deze spreker zijn betoog.

Een zekere G. Nabrink, waarvan de woonplaats onbekend is gebleven, hekelde evenals de eerste spreekster het militarisme en kapitalisme. Voorts riep hij een ieder op om te helpen bouwen aan een eeuwig durende vrede.

Jan Petiet besloot deze bijeenkomst met de opwekking lid te worden van de Anti Militairistische Jongeren Actie.

In de zaal werd gevent met het weekblad "De Vrije Socialist", waarvan een exemplaar bij dit rapport wordt gevoegd.

De aanwezige personen waren meest onbekenden. Van de bekende personen zal een lijst worden opgemaakt.

De meeting had een rustig verloop en was te omstreeks 17 uur beëindigt.

----- e i n d e -----

Hoorn, 14 September 1949.

J.

PS 4463 +1

PS 2005 +1

~~Hoorn~~

**Goed nieuws voor alle Gelovigen,
die van hun zonden verlost willen worden.**

Wanneer alle gelovigen hun wensen op de meest volmaakte wijze vervuld willen zien, dan moeten zij door toedoen van Christus of andere Zieners, de hoogste Almacht in hun betere ik (het koninkrijk Gods) gevonden hebben en alles voor Gods woord (waarheid) aannemen, wat de hoogste Almacht in hun betere ik te kennen geeft. Dan worden zij wel zodanig van zonden verlost, dat zij geen andere dan een volmaakt natuurlijke levensopvatting waar de hoogste Almacht accoord mee gaat, in toepassing kunnen brengen. Het Licht der wereld is dan ook te vinden in de werken van die mensen, die hun roeping als zodanig verstaan. Die gelovigen zijn dan ook niet alleen geroepen maar ook uitverkoren om te redden, wat dreigt verloren te gaan.

De Schepper zal hen wel zodanig beschermen, dat dwaze en 'uistere machten hun welzijn en werken niet in de weg kunnen gaan. Al bezitten die gelovigen geen ander wapen dan een kortelje geloof in Gods Woord, toch kunnen zij er zeker van zijn dat zij onder alle omstandigheden in volle vrijheid Gods Wil kunnen vervullen. Dank zij Gods hulp kunnen zij zo nodig ontwapenen wat geweld en goddeloze praktijken in toepassing willen brengen. Ook in allerlei ander opzicht kunnen die gelovigen dan ook verwezelijken, wat anderen onmogelijk noemen.

Mede door hun toedoen zal dan ook alles, wat in Christelijk, d.w.z. in natuurlijk opzicht minderwaardig is als sneeuw voor de zon verdwijnen, zodat het Godsrijk, dat de Schepper voor het mensdom bestemd heeft, van onze aarde gevormd kan worden. Ter wille van henzelve en de gehele mensheid geef ik genoemde gelovigen dan ook in overweging: Helpt mede, de hoogste Almacht te vinden, waar Die aanwezig is; in 't heelal en eveneens werkzaam in ons betere ik. Zodra wij Die in ons gevonden hebben komt alles nog wel terecht, hoe dwaas en verdorven de werken van het mensdom nu ook nog zijn.

In de hoop en het vertrouwen, dat mijn schrijven door toedoen van de Schepper is ontstaan, neem ik de vrijheid, anderen er mede in kennis te stellen.

Een gelovige individualist

Rapport van Dis.

Volgen: 7/078

5 OCT. 1949

ACD/

In verband met het schrijven van L.S.K. dd. ~~24.9.49~~
No. G.33/1115/2/49 deelde Majoor Koenen nog mede, dat er een
nader rapport komt, betreffende de persoon (geen militair),
van wie het pamflet "Mobiliseren" is ontvangen, alsmede van
de omstandigheden waaronder majoor Koenen het op zijn bureau
heeft ontvangen .

27.9.1949/Ar

LEGERLUCHTMACHT NEDERLAND

Volgno.
5 OCT. 1949
ACD/71077

Inlichtingen en Beveiliging
 No. G. 33/1115/2/49.
 Bijlage:1.

GEHEIM

SCHEVENINGEN, 24-9-49

*volgens onbelangrijkheid
 geen copie*

Ingevolge Uw schrijven dd. 17-9-1949

Dis zend ik U hiernevens het Pamflet "~~Mobiliseren~~" retour.
 Ik moet U echter op het volgende wijzen.

Uit een nader onderzoek is gebleken, dat de getypte woorden
 "Weg met het Vorstenhuis", "Leve het Volk", naderhand op het
 Pamflet zijn aangebracht onder omstandigheden, welke niets heb-
 ben te maken met de verspreiders en ondertekenaars.

2

U gelieve derhalve geen verdere aandacht te schenken aan deze
 toevoeging, welke dan ook nu door mij met rode inkt zijn door-
 gehaald.

Commandant Legerluchtmacht Nederland
 Namens dezen
 Staf-Officier-Luchtvaartzaken
 Voor dezen
 Hoofd Inlichtingen en Beveiliging
 De Majoer-Vlieger-Waarnemer

[Handwritten signature]
 B.J.M. Koenen.

aan: Min. van Alg. Zaken
 Javastraat 68
 DEN HAAG.

T.a.v. Hr. de Greeff

*Er komt nu een nader rapport
 betreffende de vertoef (een militair) van wie
 dit pamflet is ontvangen, alsmede ^{ver} de omstandigheden
 waaronder het op zijn beurt weer heeft ontvangen*

*the rapport bis
 17.9.49*

[Handwritten signature]
 26-9-49

LEGERLUCHTMACHT NEDERLAND

Volgno.

25 OCT. 1949

ACD/72206

GEHEIM

Inlichtingen en
Beveiliging
No. G 33/1115/3/49
Bijlage: 1
Onderwerp:
Pamflet "Mobiliseren"

Scheveningen, 24 October 1949

Hiernevens zend ik U een afschrift van het rapport van sergeant-majoor E. van Zetten omtrent de wijze, waarop het anti-militairistisch pamflet in zijn bezit is gekomen.

Hieraan kan ik U nog het volgende toevoegen. Telefonisch werd mij van Uw zijde (Mej. Straatman) medegedeeld, dat vastgesteld was bedoeld pamflet afkomstig te zijn uit 1925. Niettemin is gebleken, dat thans met dit pamflet werd gecolporteed te Utrecht en dat ook, overeenkomstig de op het eerste pamflet gedane mededeling, in October een tweede, thans in stencilvorm, is verschenen.

Op dit laatste heb ik evenwel nog niet de hand kunnen leggen.

Ik zal het op prijs stellen van de verdere ontwikkeling door U op de hoogte te worden gesteld.

Commandant Luchtmacht Nederland
Namens dezen,
De Staf-Officier Luchtvaartzaken,
Voor dezen,
Hoofd Inlichtingen en Beveiliging,
De Majoor-Vlieger-Waarnemer,

B.J.M. Koenen.

Aan:

Ministerie van Binnen-
landse Zaken.
Java straat 68
Den Haag.
t.a.v.
Hr. de Greeff.

LEGERLUCHTMACHT NEDERLAND

RAPPORT.

Ondergetekende, E.v.Zetten, Sergeant-Majoor bij de Inlichtingendienst C.L.N. rapporteert het volgende:

Te Utrecht op de Catharijnesingel woont een kennis van mij, Hr. de Liefde, gepensionneerd Adj.Ø.O. van het K.N.I.L. Bedoelde de Liefde bezit een cafe, koffiehuis bedrijf en als ik in de omgeving ben, ga ik altijd even aan.

In bedoelde zaak heb ik een jongeman van 24 á 25 jaren leren kennen, genaamd Jo, hij wordt door ieder die deze zaak bezoekt, uitsluitend met zijn voornaam aangesproken.

In bovenomschreven omgeving is men niet op de hoogte met mijn taak, maar beschouwt men mij als iemand van de Technische Dienst L.S.K., een veronderstelling die door mij niet wordt tegengesproken.

Als ik in gesprek ben met Hr. de Liefde is het haast vanzelfsprekend, dat het gesprek loopt over militaire feiten en gebeurtenissen zowel uit zijn ervaringen in Indie, als over zaken van voor 1940.

Bovengenoemde jongeman (Jo) is nooit in militaire dienst geweest, kan daardoor dikwijls het gesprek niet volgen, vindt dit niet leuk en plaagt ons vaak met wat hij noemt "onze militaire hobby".

Op een avond ca. 3 weken geleden trof ik hem ook weer en overhandigde mij een gedrukte lijst, bestaande uit vier bladzijden, waarop op bladzijde 1 aangemaand werd tot dienstweigering en de verdere bladzijden gevuld met namen van hen, die hun sympathie betuigen met de verkondigde stelling.

Hij voegde mij de plagende woorden toe: "Nu is het gauw gedaan met het leger, zie maar, de mensen komen nu al openlijk voor de dag."

Boven op pagina 1 van het stuk had hij (Jo) zelf met een schrijfmachine getypt: "Leve de vrijheid, weg met het vorstenhuis!"

Dit laatste had hij gedaan, naar later bleek, om ons te ergeren. Op mijn vraag, of ik het stuk mocht behouden, gaf hij toestemmend antwoord.

Enige dagen ~~gekomen~~ later beloofde hij mij moeite te zullen doen eventuele aanvullingen te zullen bezorgen.

Hij vertelde mij verder dat deze lijst in zijn bezit gekomen was, door enige fanatieke godsdienstige personen, welke hem onbekend zijn, de personen wekken op tot dienstweigering met aanhaling van godsdienstige leuzen en bieden financiële steun aan voorzover hieraan behoefte ontstaat.

In een weer latere ontmoeting vertelde hij mij, terloops gehoord te hebben dat een aanvullende naamlijst verschenen was, maar er zich niet meer mee wilde bemoeien, omdat er moeilijkheden ontstaan waren en hij zelf geen moeilijkheden wenschte.

Na hem beloofd te hebben te zullen zorgdragen dat ~~g~~ hij niet in moeilijkheden zal komen, heeft hij mij zeker met veel tegenzin beloofd, zo mogelijk alsnog voor de aanvullende lijst te zullen zorgen.

Ik heb de lijst medegenomen naar het bureau van de Inlichtingendienst C.L.N. en afgegeven aan Kapt.H.v.d.Broek, met vermelding van bijzonderheden, ook wat betreft het op pagina 1 getypte. Reeds eerder genoemde Jo staat buiten verdenking, komt uit een keurig gezin, gebruikt geen sterke drank, en staat politiek zeer zeker anti C.P.N.

LEGERLUCHTMACHT NEDERLAND

-2-

Hij is werkzaam als chef in een zaak van auto-en motormaterialen te Utrecht en brengt al zijn vrije tijd door bij of met Hr. de Liefde, niet als klant, maar als huisvriend. Aldus naar waarheid opgemaakt, gesloten en getekend te Bussum, 18 October 1949.

De rapporteur:
De Sergeant-Majoor,

w.g. E.v.Zetten.

Voor eensluidend afschrift,
Scheveningen, 22 October 1949
De Majoor-Vlieger-Waarnemer,

B.J.M. Koenen.

UITTREKSEL

Voor OD 711 Naam Anti-militairisme-(algemeen).
Origineel in OD 342 Naam Maandrapporten Overijssel.
Volgnr. Ag.nr. 72426 Aard van het stuk Stemningsrapport.
Afz. I.D.Almelo Datum 23.10.49.

Voorts werd onlangs vertrouwelijk medegedeeld, dat een militair onderdeel op de laatste avond voor hun inscheping naar Indië een onderlinge fuif had georganiseerd. Dit onderdeel zou op de "Grote Beer" worden ingescheept. Tijdens de fuif waren de dienstplichtigen door een sergeant-majoor aangespoord om zich alsnog aan de uitzending te onttrekken en onder te duiken. Hierbij zou door de betrokken sergeant-majoor eventuele financiële hulp in het vooruitzicht gesteld zijn indien zulks noodzakelijk mocht blijken. In verband hiermede wilde men suggereren, dat deze financiële steun verstrekt zou worden door het "Comité Handhaving Rijkseenheid". Nadere bijzonderheden over deze materie zijn echter niet bekend geworden.

Uitgetrokken door G. Afd./Sectie ACD 4b. Datum 14.12.49.
Op aanwijzing van

B. 72426

IV. RD.3

SD 711
VERTROUWELIJK

Aansporing tot onttrekking
aan inscheping.

A174498

Hiermede moge ik U berichten, dat volgens een vertrouwelijke mededeling van een niet nader te controleren bron onlangs de manschappen van een militair onderdeel, dat met de "Grote Beer" zou vertrekken, op de avond vóór hun inscheping een onderlinge fuif zouden hebben georganiseerd.

Tijdens deze fuif zouden de dienstplichtigen door een sergeant-majoor zijn aangespoord om zich alsnog aan de uitzending te onttrekken en onder te duiken.

De betrokken sergeant-majoor zou financiële hulp hebben toegezegd, indien zulks noodzakelijk mocht blijken. In verband hiermede zou men hebben willen suggereren, dat deze financiële steun verstrekt zou worden door het "Comité Handhaving Rijks-eenheid".

Ik moge U verzoeken mij te willen berichten of U omtrent het vorenstaande iets bekend is en tot welke opmerkingen het U aanleiding geeft.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer Hoofd Sectie G.2.b.(nieuw)
Hoofdkwartier van de Generale Staf
Prinses Julianakazerne
te GRAVENHAGE.

Onderwerp: Onregelmatigheden in de kazerne
te Steenwijk

Aard der berichtgeving: betrouwbaar.

Vol...

31 OCT. 1949

ACD/ *1/2/100*

Ik heb de eer U EdelGestrenge het volgende te berichten.

Almeida

Volgens een dezerzijds ontvangen mededeling, zou er momenteel een slechte stemming heersen onder de militairen gelegerd in de van Kornputkazerne te Steenwijk. Deze stemming komt ook tot uiting bij de dienstplichtigen van de lichteing, die omstreeks September j.l. onder de wapenen gekomen zijn.

Men heeft onlangs de manschappen ingedeeld in twee groepen t.w. één groep welke voor uitzending naar Indonesië in aanmerking komt en één groep welke bestemd is voor het z.g. vredesleger. Velen van hen, die voor uitzending naar Indonesië in aanmerking komen verklaren onderling, dat wanneer zij worden uitgezonden zij zich hieraan zullen onttrekken.

De stemming onder de soldaten was in de week van 17 tot 22 October j.l. dusdanig, dat de leiding aldaar het nodig oordeelde om des avonds na afloop van de dienst, enige sergeanten onopvallend op de kamers der soldaten te doen verblijven, om eventuele pogingen tot muiterij te kunnen signaleren en zonodig deze pogingen door tactisch optreden te verhinderen.

Vele manschappen kankeren en beweren, dat zij niet vrijwillig in de militaire dienst zijn gekomen doch slechts gedwongen hun dienst verrichten. Meerderen trachten zich door ziek te houden of voor te geven dat zij geen uithoudingsvermogen bezitten aan de dienst te onttrekken. Sommigen weigeren te lopen en laten zich onnodig uitvallen.

— Ene sergeant Blauw uit Zwolle verklaart tegenover zijn ondergeschikten, dat ook hij in een gedwongen positie zijn dienst verricht en veel liever de dienst zou verlaten. Ook *X* ene luitenant Veldhuis zou zich in gelijke bewoordingen tegenover zijn ondergeschikten uitlaten.

Aan meerdere dienstplichtigen zou wekelijks zwaar arrest worden opgelegd omreden zij niet of niet tijdig van hun verlof terugkeren of zich zonder verlof naar hun woonplaatsen begeven.

In het algemeen is de stemming onder hen, die voor uitzending in aanmerking komen dusdanig, dat er rekening mee gehouden dient te worden, dat velen zich aan een eventuele uitzending zullen onttrekken.

29 October 1949

B. 72700

VI.

RD. 3

VERTROUWELIJK

Stemming onder militairen
te Steenwijk

Mede te Uwer informatie moge ik U berichten van niet te controleren zijde het volgende te hebben vernomen:

Onder de te Steenwijk in de Kornputkazerne gelegerde militairen zou thans een zeer slechte stemming heersen, welke zich tevens zou hebben uitgebreid onder de dienstplichtigen, die omstreeks September j.l. onder de wapenen zijn gekomen. De in deze kazerne verblijvende militairen zijn onlangs in twee groepen verdeeld, nl. één groep bestemd voor de uitzending naar Indonesië en één bestemd voor het zgn. "vredesleger". Vele militairen, die tot eerstgenoemde categorie behoren, zouden onderling hebben afgesproken zich aan uitzending naar de tropen te zullen onttrekken.

Verscheidene manschappen zouden voortdurend "kankeren" en beweren, dat zij de militaire dienst slechts verrichten omdat zij daartoe werden gedwongen. Door ziekte te simuleren, bij oefeningen onnodig uit te vallen en voor te geven geen uithoudingsvermogen te hebben, zouden zij trachten zo min mogelijk aan de dienst deel te nemen. Anderen zouden niet of niet tijdig van verlof terugkeren, dan wel zich zonder daartoe te zijn gerechtigd naar hun woonplaatsen begeven, waardoor wekelijks aan een groot aantal militairen verzwaaard arrest zou moeten worden opgelegd.

Ook onder het kader zou de stemming verre van gunstig zijn. Een zekere sergeant Blauw, afkomstig uit Zwolle, zou tegenover minderen in rang te kennen hebben gegeven liever de militaire dienst te willen verlaten en deze slechts gedwongen te verrichten. Ook een niet nader bekend geworden luitenant, vermoedelijk genaamd Veldhuis, zou zich in dergelijke bewoordingen tegenover ondergeschikten hebben uitgelaten.

In de week van 17 tot 22 October 1949 zou de stemming onder de soldaten dermate slecht zijn geweest, dat de commandant der kazerne enige sergeants opdracht zou hebben gegeven zich, des avonds na de dienst, op opvallende wijze op de soldatenkamers te bewegen, opdat pogingen tot het verwekken van muiterij terstond zouden kunnen worden signaleerd of door tactisch optreden zouden kunnen worden verhinderd.

Naar verluidt zou zijn te verwachten, dat vele dienstplichtigen, die in de Kornputkazerne te Steenwijk zijn ondergebracht, zouden trachten aan uitzending naar Indonesië te ontkomen.

Naar aanleiding van het bovenstaande moge ik U verzoeken mij te willen doen berichten in hoeverre dit bericht, waarvan de strekking vanzelfsprekend geheel voor rekening van de rapporteur dient te komen, als juist kan worden beschouwd, waarbij ik tevens gaarne in kennis zal worden gesteld met de personalia en - zo mogelijk - met de politieke antecedenten van de daarin genoemde personen.

Indien mocht zijn gebleken, dat in meerbedoelde kazerne inderdaad door de militairen actie wordt gevoerd, zal ik het op prijs stellen te vernemen of hieraan wellicht politieke motieven ten grondslag liggen.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

Aan de Heer Hoofd Sectie G.2.b.(nieuw)
Hoofdkwartier van de Generale Staf
Prinses Julianakazerne
te 's-GRAVENHAGE.

J.G.Crabbendam.

B 72700

VI AV 4

VERTROUWELIJK

Rappel

Hiermede moge ik U mijn schrijven no. 72700 dd. 10 November 1949 in herinnering brengen, waarin ik U verzocht mij te willen doen inlichten omtrent de stemming onder de militairen te Steenwijk.

Met spoedige beantwoording zult U mij zeer verplichten.

HET HOOFD VAN DE DIENST.
Namens deze,

 von Laere

Aan de Heer Hoofd Sectie G.2.b.
Hoofdkwartier van de Generale Staf
Prinses Julianakazerne
te 's-GRAVENHAGE.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

UITGEBOKT

's-Gravenhage, 2 November 1949

No.: EX. 72729

Bijl.: Een

VI. RD. 3

Betr.: Artikel in de "Heerenveense
Koerier"

DIENTSGEHEIM

0173154

Hiermede moge ik U - wellicht ten overvloede - op bijlage
dezes afschrift doen toekomen van een artikel, dat op 15
October j.l. in de "Heerenveense Koerier" voorkwam.

In verband met de inhoud van dit artikel moge ik U ver-
zoeken mij te doen inlichten omtrent de personalia en de
politieke antecedenten van de schrijver.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

Aan de Heer
Corpschef van Politie
te HEERENVEEN.

J.G. Crabbendam.

No. 24
Documentatie
Knipseldienst.
Tel. 183830
Toestel 7

Heerenveense Koerier

Paraaf:

B.I.V.

145 OCT. 1949

Laat de school er buiten

Reeds enkele malen vestigden wij de aandacht op de pogingen die op verschillend gebied de laatste tijd worden aangewend om zoal niet het burgerleven te militariseren, dan toch het militaire bedrijf als een vanzelfsprekend en zelfs min of meer feestelijk iets in onze samenleving te introduceren.

Deze pogingen zijn gedaan bij het koperen huwelijksfeest van ons vorstelijk paar. Deze propaganda openbaart zich volgens de methode van elk-uur-een-lepel dagelijks in de voorprogramma's van onze bioscopen. En we moeten haar thans aanwijzen in de ophanden zijnde muziekkuitvoering van de R.A.F.-band in Leeuwarden.

We moeten haar aanwijzen, omdat ze zichzelf niet als zodanig aankondigt. We riskeren het daarbij, verdacht te worden van onvriendelijkheid tegenover de Engelse gasten, die zich de moeite getroosten hun ongetwijfeld voortreffelijke muzikale kunst voor ons ten gehore te brengen. Men zou daarop graag met meer geestdrift willen reageren, maar de waarheid dwingt ons de dingen hier onverbloemd te zien.

Hier lopen drie motieven dooreen die we even afzonderlijk moeten beschouwen. het kunstzinnige, het liefdadige en het militaire. Wat het eerste betreft kan men het slechts toejuichen, dat een uitstekend Engels orkest in Leeuwarden speelt, ook al vermog men niet te begrijpen waarom dit in soldatenkleding moet gebeuren. En de vraag blijft, waarom zulk een kunstzinnig gebeuren militair georganiseerd moest worden.

Wie gister zijn krant heeft gelezen, springt hier terstond over naar het tweede punt en merkt op, dat het voor een liefdadig doel gaat. Het Van Weerden Poelman-fonds is een der organiserende lichamen, en dit fonds stelt zich ten doel steun te verlenen aan de nagelaten betrekkingen van mannen die in dienst van de luchtmacht zijn gevallen. Maar hier dringt zich dadelijk de vraag op, of daar de staat, op wie deze taak rechtstreeks rust, de nagelaten betrekkingen dergenen die hun leven offerden voor het vaderland, onverzorgd achter laat. Wanneer dat inderdaad het geval is, dan treedt hier wel zulk een pijnlijk en schandelijk verzuim aan het licht, dat men daarop beter met een interpellatie in de Kamer, dan met muziek in gala-uniformen de aandacht kan vestigen.

Blijft het derde motief, de militaire propaganda. Deze springt de niet al te argeloze lezer direct in het oog door het feit dat een artistieke gebeurtenis

worden.

Wie gister zijn krant heeft gelezen, springt hier terstond over naar het tweede punt en merkt op, dat het voor een liefdadig doel gaat. Het Van Weerden Poelman-fonds is een der organiserende lichamen, en dit fonds stelt zich ten doel steun te verlenen aan de nagelaten betrekkingen van mannen die in dienst van de luchtmacht zijn gevallen. Maar hier dringt zich dadelijk de vraag op, of daar de staat, op wie deze taak rechtstreeks rust, de nagelaten betrekkingen dergenen die hun leven offerden voor het vaderland, onverzorgd achter laat. Wanneer dat inderdaad het geval is, dan treedt hier wel zulk een pijnlijk en schandelijk verzuim aan het licht, dat men daarop beter met een interpellatie in de Kamer, dan met muziek in gala-uniformen de aandacht kan vestigen.

Blijft het derde motief, de militaire propaganda. Deze springt de niet al te argeloze lezer direct in het oog door het feit dat een artistieke gebeurtenis als een concert wordt georganiseerd door de vereniging „Onze Luchtmacht”, en dat twee officieren van de Luchtmachtstaf aan dit concert een persconferentie wijden. De aangekondigde muziektechnische uiteenzetting over de te spelen nummers zal kort zijn, en in het Engels. Maar verder worden er luchtvaartfilms gedraaid, terwijl weer twee officieren, ditmaal in het Nederlands, iets over de luchtvaart zullen vertellen. De zoëven genoemde, niet al te argeloze lezer zal ook met deze K.L.M.-achtige formulering terstond begrijpen dat daar gesproken zal worden over de lucht oorlog. Wie naar het avondconcert gaat, weet vooruit dat hem daar het schouwspel van vele gala-uniformen wacht; wij weten dat dit voor vele dames een onweerstaanbaar schouwspel is en doen dus tot deze galavoorstelling een eerbiedig zwijgen.

Maar ernstig bezwaar maken wij tegen het voornemen, om aan de middagvoorstelling, die bestemd is voor de militairen van het garnizoen, ook de leerlingen van de middelbare scholen te doen deelnemen.

Dit herinnert teveel aan de bekende opvoedingsmethoden in totalitaire staten, tegen welke methoden wij ons zo lang mogelijk en uit alle macht zullen verzetten. Op de vraag, wat er nu eigenlijk op 24 October in Leeuwarden gaat gebeuren, kan men het naieve antwoord geven: Er komt een prachtige muziekkuitvoering.

Wij willen het reële antwoord geven: Montgomery gaat zijn bewapening van het Europese vasteland voorbereiden en organiseren; hij doet dat met muziek voorop en met liefdadigheid achteraan. Hoewel het Leger des Heils met deze methode veel zegen heeft ondervonden, is ze daarom nog niet gepast voor elk ander leger. Generaal Montgomery ziet een en ander, zoals hij laatst in Den Haag heeft getuigd, als zijn plicht van christen-soldaat. Het zij zo. Wij hebben vooralsnog een plicht te vervullen voor de zedelijke opvoeding van onze jeugd, die niet gediend wordt door haar onder schooltijd naar militaire propaganda-bijeenkomsten te dirigeren. En daarom vragen wij met klem: Laat de school er buiten!

F. S.

Heerenveen

VERBINDINGSNUMMER 65.

d

Volgno. *73154*
7 NOV. 1949
NOV 49 no. 72729

v

Naar aanleiding van Uw schrijven dd. 2 Nov 49 no. 72729 betr. een geschreven artikel in de Heerenveense Koerier met als opschrift "Laat de school er buiten" heb ik de eer U te berichten dat dit artikel blijkens de ondertekening, werd geschreven door:

XI FEDDE SCHURER, geboren te Smallingerland 25-7-"98 redacteur van het Dagblad Heerenveense Koerier wonende BURGEMEESTER FALKENAWEG no. 80 te HEERENVEEN.

Hij is lid van de P.v.d.A.

Na aanvankelijk werkzaam te zijn geweest bij het Chr. Onderwijs ging hij later over naar het Openbaar Lager Onderwijs. Voor de Oorlog, behoorde hij tot de groep "Kerk en Vrede". De vredesgedachte wordt door hem steeds sterk gepropageerd.

Heerenveen, 4 ~~October~~ 1949.

november
gezin ons schr. 2.11. datum. 4.11
b

UITGEBOEKT

21 November

49

B.73154

Eén
VI. RD.2

DIENSTGEHEIM

Artikel in de "Heerenveense
Koerier"

Hierbij heb ik de eer Uwe Excellentie afschrift aan te bieden van een artikel, ondertekend met de initialen F.S., dat op 15 October 1949 voorkwam in de "Heerenveense Koerier", naar de inhoud waarvan ik mij verwijzing moge veroorloven.

De schrijver van dit artikel is genaamd Fedde SCHURER, geb. 25-7-1898 te Smallingerland, wonende Burgemeester Falkenaweg 80 te Heerenveen, redacteur van de "Heerenveense Koerier".

F.Schurer behoort politiek tot de Partij van de Arbeid. Na aanvankelijk werkzaam te zijn geweest bij het Christelijk Onderwijs, ging hij later over naar het Openbaar Lager Onderwijs. Vóór de oorlog was hij een vooraanstaand lid van de organisatie "Kerk en Vrede". Ook thans wordt de vredesgedachte sterk door hem gepropageerd.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

Mr. L.Einthoven.

Aan:

Zijne Excellentie de Minister van
Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen
t.a.v. de Hoogedelgestr.Heer
Mr. H.J.Schölvink
te 's-GRAVENHAGE.

B

~~NOTA~~ van B.VI.

Ⓢ
/w

Veloc
16 NOV. 1949
ACD/43807

Bijgaande brief en afschrift-enveloppe op 14-11-'49
ontvangen van G.2.b.

B.VI. 15-11-'49.

7

Afschrift.

Ralph E. Cook
Windley J. Cook
Jerona R. Cook
568 Riverside street
Portland, Maine
U.S.A.

Portland
Oct. 4
10.30 AM
1949
Maine.

✓
✓
✓
✓ (T.a.v. Lt. Prins)
*d.i. geen dienstweigeraars, bij en in beide instellingen
en die officieren.*

De Dienstweigeraars
Depot en Detentiekamp
Nieuwersluis,
Holland.

Voor eensluidend afschrift:

[Handwritten mark]

AFSCHRIFT.

658 Riverside Street
Portland, Maine
September 28, 1949.

To our many friends who have stood
by us during the past year:

Because of your influence and the help of many other people unknown to us, our son, Ralph E. Cook and a few other non-registrants have been released from prison. Robert Reuman, Newton Garver, Paul Cates and Ralph Cook have been released from the Federal Correctional Institution at Danbury, Conn. There have been a few men released from other penitentiaries. The Earlham College group received sentences of three months instead of five years as previously threatened by the judge. A few men have been automatically registered by the federal district attorney and the cases dropped.

It is a great joy to see these men out of prison. They have been granted parole on their own terms; they have not violated their principles by accepting parole on government terms. We feel this is a distinct victory for the men. Bob Reuman is now married and he and his bride are on their way to China for two year's service under the American Friends Service Committee. Paul Cates and Ralph Cook are re-entering Haverford and Earlham Colleges this week.

These men have held to their principles and their Christian testimony. They have come through their prison experience without apparent injury and with a deepened spiritual experience and a much wider understanding of human nature and the prison system. They had several opportunities to influence other prisoners to higher ideals. They even made a favorable impression on some of the officials. One official said, "We will be glad when you boys are gone so we can run this place like a prison again." The Quakers of Fairfield County in western Connecticut sent a representative to the prison each Sunday evening to meet with the non-registrants for a Friends Meeting for Worship.

We wish to give our hearty thanks to all for you for all you have done for all of the imprisoned men. Your kind remembrances to us and your letters to the officials have been invaluable. This will probably be our last general letter to the more than six hundred people who have written to us. We have placed the names and addresses of all of you living in the United States on the mail list of the Central Committee for Conscientious Objectors and you will receive the "News Notes" from that organization in Philadelphia.

But the work is not yet done. A majority of the men are still in prison. The case of Lary Gara is a most flagrant miscarriage of justice. While waiting for his case to be heard before a higher court he is forced to stay in prison without bail. These men should be released. The government will not go farther in its changed policy unless more pressure comes from the general public. Write more letters to the president and to your congressmen. Especially - write to Attorney General J. Howard McGrath - he probably knows very little of the pressure you bear on the former Attorney General Tom Clark. Ask the president to grant amnesty to all C.O.'s; he has the power to do so. Write to the Director of the Federal Bureau of Prisons, James Bennett protesting his recent order forbidding Caleb Foote of the C.C.C.O. to visit the men in prisons across the nation. His visits have been much appreciated by the non-registrants in prison, but Bennett says that Caleb Foote's visits are "not helpful" to the men and "do not aid the C.O.'s. in their adjustment to prison life." That is just the reason we want Caleb Foote to be allowed to visit the men - to keep them from succumbing to prison life. Ralph Cook says that if they really do "adjust" to the prison system they will be ruined.

✓ brought

We suggest that you make special mention of the California men who have been given three yaer sentences. It will mean one year of prison life before they are eligible for parole. Perhaps sufficient pressure from the public would lead to earlier consideration by the parole board.

We should be thinking ahead to next year when the present draft law expires. Pressure will be brought on the new congress for Universal Military Training. We must be ready to fight that battle over again. The churches, the American Education Association, the labor unions and countless individuals and groups broke down the drive for U.M.T. last year, but congress shoved through the two yaer peace time draft, in its place. Next year there will be a drive for either the extension of the present draft law or for U.M.T.

Very sincerely,

The Cooks: Corona, Ralph, Lindley

Thank you for your interest and friendship. Let us all continue to work for Christian love and understanding, and for world peace and friendship.

Voor eensluidend afschrift:

C.R.L.

MINISTERIE VAN OORLOG *to 72426*
HOOFDKWARTIER VAN DE
GENERALE STAF.
SECTIE G 2 B.

's-Gravenhage, 24 November 1949. *U*

No. I-1535/49 GEHEIM.

Bijlagen : ---

Onderwerp: Aansporing tot onttrekking
aan inschepping.

67 f 11
Geheim

Verz.
28 NOV. 1949
74498

co
In antwoord op Uw brief van 11 November 1949,
no. 72426, betreffende het in margine genoemde onderwerp,
moge ik U berichten, dat uit dezerzijds ingewonnen in-
lichtingen niets van het door U gerelateerde is geble-
ken.

Mochten alsnog nadere gegevens bekend worden,
dan zal ik U deze doen toekomen.

typ:DB.
coll:V

HET HOOFD SECTIE G 2 B,
De Luitenant-Kolonel,

AA:
Hoofd B.V.D.
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

L
(M.P.Kokje).

*app C.S. 26
Kapt. o.o.S.*

Secret.

Army Attache Office
American Embassy
The Hague, Netherlands
28 November 1949.

M-863-49, AAO 000.5

Volgno.
8 DEC. 1949
ACD/75170

Lt. Colonel R. Romer
Chief, Section G2A
Juliana Barracks
The Hague, Netherlands

W.

Dear Rudy,

Thank you very much for the photographic copy of the letter and envelope from Portland, Maine, USA, which your authorities received at the Military Detention Camp at Nieuwersluis.

I do not know of the Cook family specifically but they apparently are the driving force behind one of the militant pacifist Quaker Committees who strongly opposed all military service of any nature during the last war.

very kind

In the United States the main organization in opposition to our draft law during World War II was known as the Central Committee for Conscientious Objectors. This Committee is not officially listed by the U.S. Attorney-General's Office as being Communist or subversive. Its objectives, however, often have coincided with Communist Party objectives and, it is usually supported by subversive organizations during its various pressure campaigns.

Due to the strong Quaker influence existing in parts of the United States, these committees have brought powerful influence to bear on many government officials and have now succeeded in getting the majority of the conscientious objectors from the last war released from prison.

Sincerely yours,

BRUCE W. BIDWELL
Colonel, GSC
Army Attache

Voor eensluidend afschrift:

*Outgoing of 6-12-49 in 1/2 apt. o.o.S.
6/12*

G.M.

afz: Marcella

28 December 1949 29 DEC 1949

Veld

OP KAART
ACD/46
DAT: 2/1/50
PAR: Ap.

B

ACD/76417

GEHEIM

Litt Q 116 Geheim/GrVD 1747/49.

Bijlage: k.

Onderwerp: Verspreiding van opruiend pamflet.

Te Uwer informatie doe ik U hierbij toekomen een uittreksel uit een rapport, opgemaakt door Z., met een bijlage, o.a. betrekking hebbende op verspreiding van het pamflet "Zeg Neen" te Sint Jacobiparochie.

Gelet op het gestelde in dit pamflet is door S. contact opgenomen met de Procureur-Generaal bij het Gerechtshof te Leeuwarden, fgd. Directeur van Politie en met de Officier van Justitie bij de Arrondissementsrechtbank aldaar. Genoemde Autoriteiten zijn van mening, dat tegen de stellers, e.q. verspreiders van bedield pamflet met succes proces-verbaal terzake overtreding van art. 131 e.q. art. 132 van het Wetboek van Strafrecht kan worden opgemaakt.

De Procureur-Generaal voornemd zal met de Minister van Justitie overleg plegen op welke wijze een einde aan de geralateerde actie kan worden gemaakt.

Van de verdere ontwikkeling van deze aangelegenheid zal ik U op de hoogte houden.

C.S.

Aan: Hoofd Sectie G 2 B.

Hoofd B.V.D.—

VEILIGHEIDSBERICHT.

Datum van bericht : 25 November 1949
 Van wie is het bericht afkomstig : gene
 Betrouwbaarheid van het bericht : betrouwbaar
 Betrouwbaarheid van berichtgever : gene
 Welke acties zijn ondernomen : antecedenten onderzoek van betrokkenen alsmede hun activiteit.
 Met welke instanties wordt samengewerkt : Plaatselijke Rijspolitie.

BERICHT.

2442 X ↓
 afschrift
 c. P. D. 2442

"In verband met de dertigste sterfdag van Ferdinand Domela-Nieuwenhuis, werd op Zaterdag 12 November 1949, te St. Jacobiparochie gemeente HET BILDT in "DE AARDAPPELBEURS" een anti-militairistische vergadering gehouden, waarop o.a. werd gesproken door de Heer C. BONNET uit Hilversum (Verdere gegevens onbekend). Hij zeide o.m. geen Godheid van Nieuwenhuis te willen maken, maar vestigde er de aandacht op, dat Domela Nieuwenhuis een man was, waarop men kon bouwen, wat bewezen werd in de strijd, die hij gestreden heeft voor verbetering van de arbeidstoestanden, waarvan spreker een overzicht gaf.

"Nieuwenhuis werd op 31 Januari 1846 geboren uit een predikanten-geslacht. Natuurlijk kreeg hij ook een opleiding voor predikant en in 1870 kreeg hij zijn eerste standplaats n.l. Harlingen. Hij was een dominee, die er zijn mocht, aldus spreker, maar hij zocht bij de Bijbel, wat in het belang was van het algemeen en vooral gedurende en na de Frans-Duitse oorlog begon hij propaganda te maken voor het anti-militairisme, o.a. door het beleggen van vredesvergaderingen. Ook in zijn tweede standplaats, Beverwijk, propageerde hij het anti-militairisme in de geest van zijn tijd. Nieuwenhuis kreeg meermalen verschil van mening met de kerkeraad en vertrok na enkele jaren naar Den Haag. In 1870, aldus de spreker, ontpopte zich de arbeidersbeweging en het socialisme. Er ontstond een werklieden-verbond, waardoor het blad "DE WERKMAANSBODE" werd uitgegeven. Hierin schreef ook Ds. Nieuwenhuis artikelen, waarin hij opkwam voor de arbeidersklasse. Tenslotte moest hij afscheid nemen van de kerk. Spreker schetste hierna de enorme moeilijkheden, die Domela Nieuwenhuis op zijn weg ontmoetten hoe hij langzamerhand wat vaste grond onder de voeten kreeg. Tenslotte merkte hij op, dat de socialistische beweging "afgezakt" is".

↕ X
 afschrift
 c. P. D. 9951

Ben zekere Wim TIBBESMA uit Amsterdam (nadere gegevens onbekend) hield daarna een korte toespraak over "Jeugd en militairisme" waarin hij scherpe kritiek uitte op de Nederlandse Regering, die tijdens de bezetting in Londen zetelde, de na-oorlogse kabinetten en de Rechterlijke macht. Hij legde er voorts de nadruk op, dat het militairisme de ontwikkeling van de jongeren tot waarachtige gemeenschapsmensen in de weg staat".

↕ X
 (XN)

Gedurende boven vermelde vergadering werd gedeclameerd door Mej. Alie-SESSELAAR uit A'dam (Nadere gegevens onbekend). Bedoelde vergadering werd bezocht door 65 à 70 personen, waaronder een zevental vrouwen, allen van middelbare leeftijd.

2647

Bovenstaande werd georganiseerd door het Fries Comité van Vrije Socialist, waarvan de navolgende bestuursleden aanwezig waren :

- o.k. / 1e. Dooitze DE BILDT, geboren 1 April 1904 te St. Jacobiparochie, binnen de gemeente HET-BILDT, gehuwd en Nederlander, van beroep expeditie en wonende te St. Jacobiparochie 331 binnen de gemeente Het Bildt. Betrokkene is voorzitter van het Fries Comité van Vrije Socialist. Politieke richting onbekend.
- x / 2e. Jan-DE VRIES, geboren 20 Februari 1906 te Tzummarum, binnen de gemeente Harradeel, ongehuwd en Nederlander, van beroep Waddenzeevisser en wonende te Pirigum 44, binnen de gemeente Harradeel. Betrokkene is secretaris van het Fries Comité van Vrije Socialist. Politieke richting - geeft zich zelf uit als zijnde aangesloten lid der Communistische Partij Nederland en is geabonneerd op het dagblad "DE WAARHEID".

x / Bedoelde vergadering werd niet geopend door boven vermelde voorzitter, doch door : Theresia-DAVIUS, geboren binnen de gemeente Idaarderadeel op 2 Juli 1887, zonder beroep, gescheiden vrouw van een zekere TIBBEMA en wonende Boven - Krijpe 131 II, binnen de gemeente Heerenveen. Betrokkene is uitgesproken anarchist. Door haar werd meermalen een spreekbeurt vervuld op anti-militaristische vergaderingen of bijeenkomsten in Friesland. Het is haar bedoeling geweest de gemeente Heerenveen te verlaten teneinde zich te kunnen vestigen te Amsterdam, Linceystraat 46 II. Dit is tot op heden niet doorgegaan, om welke reden is ter plaatse niet bekend " . -----

Enkele dagen na boven bedoelde vergadering werden te St. Jacobi-parochie en naaste omgeving, huis aan huis gedrukte pamfletten met het opschrift "ZEG NEEN" verspreid. Bij nader onderzoek is komen vast te staan, dat dit door schoolgaande kinderen, van een zekere Schiphof (nader te noemen) was gedaan. Een tweetal van deze pamfletten zullen door mij bij dit rapport worden overgelegd. -----

o.k. / Nadere gegevens betreffende boven aangehaalde Schiphof zijn : Mindert-SCHIPHOF, geboren 24 Sept. 1915 te St. Jacobi-parochie binnen de gemeente Het Bildt, gehuwd en Nederlander, van beroep landarbeider en wonende te St. Jacobiparochie, Van Wijngaardenweg 120. Betrokkene werd door de plaatselijke politie reeds éénmaal ge- verbaliseerd wegens vermoedelijke overtreding van artikel 104, lid 2 van het Wetboek van Strafrecht (hij die opzettelijk desertie van een krijgsman, in dienst van het Rijk, teweegbrengt of bevordert).... Politieke richting van Schiphof is onbekend, doch hij sympathiseert met de politiek van de Communistische Partij Nederland

ADVIES. Door betrokken (G) V. D. een discoet antecedenten onderzoek in te laten stellen van : C. Bonnet, wonende te Hilversum, Wim-Tibbeema te Amsterdam en Allie Sesselaar te Amsterdam, alsmede te doen laten nagaan wie woonachtig is in perceel Linceystraat 46 II te Amsterdam, met verzoek mij het resultaat van dit onderzoek te willen berichten, zulks in verband met het te houden verder onderzoek . -----

No.: B. 76417

IV. TZ.2.

Betr.: Verspreiding
opruiend pamflet

UITGEBOKT

s-Gravenhage, 6 Januari 1950

VERTROUWELIJK

Naar aanleiding van het gestelde in het rapport Nr. 21/V.D., opgemaakt door Z., d.d. 25-11-1949, mij ter kennisneming toegezonden bij Uw schrijven d.d. 28-12-1949 Litt Q 116 Geheim/GrVD 1747/49, moge ik U het volgende mededelen.

Met C. Bonnet wordt bedoeld BONNET, Cornelis, geb. 15 Januari 1875 te Bolsward, aanspreker, wonende Prof. Wochstraat 39 te Hilversum.

Bonnet is voorzitter van het Landelijk Comité van Vrije Socialisten, hij is een vooraanstaand anarchist en een bekend spreker op vergaderingen van Vrije Socialisten, Anti-militairisten en Vrijdenkers.

Hij was vóór 1940 reeds een bekend anarchist en bezoldigd bestuurder-propagandist van het Plaatselijk Arbeiders Secretariaat (P.A.S.), tevens was hij secretaris der afd. Laren (N.H.) der Internationale Anti-Militairisten Vereniging (I.A.M.V.) en redactielid van het orgaan "De wapens neder".

Met Wim Tibbesma wordt bedoeld TIBBESMA, Willem, geb. 22 Maart 1920 te Opsterland, electricien, wonende Bilderdijkwade 8 II te Amsterdam.

Tibbesma, die een zoon is van in bovenvermeld rapport genoemde Theresia Bavius, is secretaris van het Landelijk Comité van Vrije Socialisten. Ook hij is een vooraanstaand anarchist en spreekt vaak op vergaderingen van Vrije Socialisten en anti-militairisten.

Met Alie Sesselaar wordt bedoeld SESSELAAR, Aaltje, geb. 25 Maart 1925 te Nieuwe Pevela, dienstbode, wonende Orteliusstraat 237 I te Amsterdam.

Alie Sesselaar is lid der Vrije Socialisten Vereniging en treedt vaak als declamatrice op op feestavonden en vergaderingen van Vrije Socialisten.

"Zeg neen!" werd geschreven door de overleden Duitse dichter Wolfgang Borchert en werd in Nederland in Januari 1949 gepubliceerd in Elseviers Weekblad.

"Zeg neen!" werd daarop overgenomen in het weekblad "De Vrije Socialist" van Zaterdag 22 Januari 1949, 51ste Jaargang no.4, waarbij de redactie o.a. als naschrift stelde, dat deze oproep uitmuntend geschikt was voor een manifest, dat bij duizenden verspreid velen tot nadenken zou moeten brengen.

Het wil mij voorkomen, dat de te St. Jacobiparochie verspreide pamfletten, gezien afwerking en lettertype, gedrukt zijn bij dezelfde drukkerij, waar ook "De Vrije Socialist" wordt gedrukt. Deze drukkerij is "Renova", gevestigd te Haarlem, Burgemeester Rampstraat 3.

In verband met bovenstaande in mijn administratie voorkomende gegevens, verdient het wellicht aanbeveling, dat in voorkomend geval, indien antecedenten van personen of andere gegevens inzake onderzoeken als hier is gesteld, nodig zijn, de (G)V.D. van Uw Wapen zich om inlichtingen wendt tot mijn dienst, daar de mogelijkheid groot is, dat de gewenste gegevens in mijn administratie voorkomen en op zeer korte termijn kunnen worden verstrekt.

Aan de Chef Staf der Kon. Marechaussee,
Paanweg 4,
te s-GRAVENHAGE.

A.H.

Zeg NEEN!

Ybuz
Beschouw bij rapport nr 21-
d.d. 25 November 1949

WPA

Jij, man achter de machine en man in de werkplaats. Als ze je morgen bevelen, geen waterpannen en kookpannen meer te maken - maar stalen helmen en machinegeweren, dan is er maar één antwoord:

Zeg NEEN!

Jij, meisje achter de toonbank en meisje op kantoor. Als ze je morgen bevelen granaten te vullen en vizieren voor precisiegeweren te monteren, dan is er maar één antwoord:

Zeg NEEN!

Jij, fabrikseigenaar. Als ze je morgen bevelen in plaats van poeder en cacao kruut te verkopen, dan is er maar één antwoord:

Zeg NEEN!

Jij, geleerde in het laboratorium. Als ze je morgen bevelen een nieuwe dood uit te vinden tegen het oude leven, dan is er maar één antwoord:

Zeg NEEN!

Jij, dichter in de kamer. Als ze je morgen bevelen geen liefdesliederen maar haatliederen te zingen, dan is er maar één antwoord:

Zeg NEEN!

Jij, dokter aan het ziekbed. Als ze je morgen bevelen de mannen goed te keuren voor de oorlog, dan is er maar één antwoord:

Zeg NEEN!

Jij, dominee op de preekstoel. Als ze je morgen bevelen de moord te zegenen en de oorlog heilig te verklaren, dan is er maar één antwoord:

Zeg NEEN!

Jij, kapitein op het stoomschip. Als ze je morgen bevelen geen tarwe meer te vervoeren - maar kanonnen en tanks, dan is er maar één antwoord:

Zeg NEEN!

Jij, piloot op het vliegveld. Als ze je morgen bevelen bommen en fosfor boven de steden uit te gooien, dan is er maar één antwoord:

Zeg NEEN!

Jij, kleermaker op je tafel. Als ze je morgen bevelen uniformen te knippen, dan is er maar één antwoord:

Zeg NEEN!

Jij, man op het station. Als ze je morgen bevelen het vertreksignaal aan de munitietrein en het troepen-transport te geven, dan is er maar één antwoord:

Zeg NEEN!

Jij, man op het dorp en in de stad. Als ze je morgen een oproep voor de militaire dienst komen brengen, dan is er maar één antwoord:

Zeg NEEN!

Jij, moeder in Normandië en moeder in de Oekraïne, jij, moeder in Frisko en Londen, jij, aan de Hoangho en aan de Mississippi, jij, moeder in Napels en Hamburg en Cairo en Oslo - moeders van alle werelddelen, moeders ter wereld, als ze morgen bevelen, dat jullie kinderen moeten baren, verpleegsters voor de veldhospitelen en nieuwe soldaten voor nieuwe veldslagen, moeders ter wereld, dan is er maar één antwoord:

Zeg NEEN!

Want als jullie niet NEEN zeggen, als JULLIE niet neen zeggen, moeders.... dan.... dan:

In de lawaaige, damp wasemende havensteden zullen de grote schepen stennend verstommen en als titanische kadavers van mammoeten, als een drenkeling traag tegen de dode, verlaten kademuren schommelen, het vroeger zo schitterende, dreunende lichaam met wier, zeegras en mosselen overwoekerd, als een kerkhof, een rottende vis geurend, murw, kwijnend, gestorven -

de trams zullen als zinloze, glansloze kooien met glazen ogen ruwweg vol deuken geslagen en afgebladderd naast de dooreengehaspelde stalen skeletten der kabels en rails liggen, achter vermolmde loodsen vol gaten, in verloren, door kraters opengereten straten -

2
Zouw

een slijkgrauwe, dik brijige loodzware stilte zal komen aanrollen, vraatzuchtig groeiend zal ze zich ontwikkelen in de scholen en universiteiten en schouwburgen, op sportvelden en kinderspeelplaatsen, grauw en gulzig, onophoudelijk —

de zonnige, sappige wijn zal in de vervallen drooghuizen verschimmelen, de twijg zal in de verdorde aarde verdrogen, de aardappel zal op de braaktiggende akkers bevrozen, en de koeien zullen haar verstijfde dode poten als omgevallen melkkrukjes ten hemel strekken —

in de ziekenhuizen zullen de geniale uitvindingen der grote artsen verzuren, verrotten, als een zwam verschimmelen — in de keukens, kamers en kelders, in de koelhuizen en voorraadschuren zullen de laatste balen meel, de laatste flessen aardbeien, pompoenen en kersensap bederven — het brood onder de omgevallen tafels en op de versplinterde borden zal groen worden, en de gesmolten boter zal stinken als groene zeep, het koren op de velden zal naast verroeste ploegen terneer liggen als een verslagen leger, en de walmende schoorstenen, de vuren en de kachelpijpen der stampende fabrieken zullen door eeuwig gras toegedekt, verbrokkelen, — verbrokkelen, — verbrokkelen — :

dan zal de laatste mens met verscheurde ingewanden en verpeste longen zonder antwoord en eenzaam onder giftig gloeiende zon en onder uit hun baan gejaagde zemellichamen rondgaan, eenzaam tussen de onoverzienbare massagraven en de oude blokken der gigantische betonnen, verlaten steden, de laatste mens, schraal, waansinnig, vloekend, klagend, — en zijn vreselijke klacht :

WAAROM ?

zal ongehoord in de steppe vervagen, door de verscheurde ruïnes waaien, wegslijpelen in het puin der kerken, tegen hoge bunkers klateren, in bloedplassen vallen, ongehoord, zonder antwoord, de laatste dierlijke schreeuw van de laatste diermens —

dit alles zal geschieden, morgen, morgen misschien, misschien vannacht reeds, misschien vannacht — wanneer wanneer :

als gij niet weet, dat er maar één antwoord is..... !

NEEN !

FRIES COMITE VAN VRIJE SOCIALISTEN

Datum van bericht:
Rapporteur:
Van wie is bericht afkomstig

UITTREKSEL	
Uit	: 0.07.11
Ag.no.	: 0.05.53
Voor	:

25 Januari 1950.

Betrouwbaarheid bericht:

medegedeeld door Th. Bavius en mede ver-
dochten aan eigen personeel.
werdt door eigen personeel vrij betrouwbaar
geacht.

Betrouwbaarheid van berichtgever:
Welke acties zijn ondernomen:

betrouwbaar.
Proces-verhaal tanzake overtreding van
art. 132, Wetboek van Strafrecht opgemaakt.
gens.

Met welke instanties wordt samengewerkt:

BERICHT.

Betreft aanvullende gegevens op het gerelateerde in mijn rapport nr.
21/V.D. d.d. 25 November 1949.

Voor zover deze mij door eigen personeel werden medegedeeld volgen
hieronder de respectievelijke verklaringen van:

1.

Verklaring.

Theresia BAVIUS, geboren 2 Juli 1887 te Werge, binnen de gemeente Idaards-
radeel, Burgerlijks staat: gescheiden, Nederlandse, zonder beroep en wonen-
de te Haven-Krijps nr. 131 A, binnen de gemeente Heerenveen:

"Ik voel mij sterk aangetrokken tot de Vrije Socialistische Beweging en
als zodanig werk ik er voor. Het is een stuk van mijn leven om te trach-
ten een betere wereld te krijgen. Door verschillende vergaderingen te be-
leggen, wil ik proberen het publiek te overtuigen, van de mogelijkheid die
bestaat om het allen beter te krijgen. Alle vergaderingen die in Friesland
gehouden worden op het gebied van het Vrije Socialisme, zijn door mij geor-
ganiseerd. In hotel "Tjaards" te Oranjewoud, gemeente Heerenveen, heb ik
na de bevrijding reeds drie vergaderingen belegd en wel op 18 September 1947,
op 19 September 1948 en op 11 September 1949. Op 18 Juli 1948 heb ik een
dergelijke vergadering belegd te Wilmansma, gemeente Wenseredeel, op 22
Augustus 1948 te Wijnjeterp, gemeente Opsterland, op 17 Juli 1949 te Kims-
werd, gemeente Wenseredeel, op 14 Augustus 1949 wederom te Wijnjeterp, ge-
meente Opsterland en voor het laatst op 12 November 1949 te St. Jacobi-
parochie, gemeente Het Bildt.

Bij het na de laatste vergadering die ik belegd had in Oranjewoud, heb
ik 5000 pamfletten laten drukken met het opschrift "Zeg Neen", bij de
drukkerij "Renova" te Heerlen. Ik moest hiervoor f. 40.- betalen, het-
geen ik heb betaald uit eigen middelen. De inhoud der pamfletten had ik
overgenomen uit Elzeviers Weekblad en was mij Mitsdien behand. Ik verklaar
uitdrukkelijk dat er geen Eries Comité, ~~aan~~ op de pamfletten gedrukt is,
bestaat, doch dat ik de persoon van die alias organiseert bedoelde pam-
fletten heb ik na ontvangst bij mij in huis opgeborgen, met de bedoeling om
ze op de eerst volgende vergaderingen uit te geven en te verspreiden.
De eerste vergadering was te St. Jacobiparochie op de 12e November 1949,
waarheen ik meergenoemde pamfletten meenam.

Voordien had ik in de omgeving van de stations der Nederlandse Spoor-
wagen te Heerenveen en Leeuwarden, reeds verschillende van deze pamfletten
uitgereikt aan mij onbekende personen.

Tijdens en na deze vergadering in St. Jacobiparochie heb ik een be-
hoorlijk aantal van deze pamfletten uitgereikt tegen betaling van 1½ 2
cent per stuk. Door hier en daar voor deze pamfletten een kleine vergoe-
ding te vragen, werden de door mij gemaakte onkosten gedekt. Ik weet mij
niet meer te herinneren wie op de vergadering te St. Jacobiparochie op 12
November 1949, dergelijke pamfletten van mij heeft gekocht, aangezien er
circa 70 personen op deze vergadering aanwezig waren.

Op bedoelde vergadering werd het woord gevoerd door een zekere
BONNET uit de Professor Kochstraat te Hilversum en door mijn zoon Wim
TIBBESMA uit Amsterdam, Bilderdijkkade 8".

2.

Mindert SCHIHIOP, geboren 24 September 1915 te St. Jacobiparochie, gemeente Het Bildt, gehuwd en Nederlander, van beroep landarbeider en wonende te St. Jacobiparochie, van Wijngaardenweg 120, binnen de gemeente Het Bildt:

Verklaring.

*Op 12 November 1949, bezocht ik de openbare vergadering van de anti-militaristische beweging, welks werd gehouden in de bovenzaal van de Aardappelbeurs te St. Jacobiparochie. Blijkens de aankondiging was deze vergadering belegd door het Fries Comité van Vrije Socialisten. Maar ik een voorstander ben van het anti-militarisme, had ik grote belangstelling voor deze bijeenkomst. Enkele dagen voor deze vergadering vroeg Reinoud De Bildt, eveneens wonende te St. Jacobiparochie, aan mij of ik gezagen was om aan de ingang van de zaal kaartjes te verkopen. Ik stonde hierin toe, zodet ik vroegtijdig aanwezig was. Toen ik de zaal binnenkwam was Mevrouw Tibbema met Heerenveen reeds aanwezig. Ik zag dat zij bezig was met het op tafel uitspreiden van pamfletten, waarop met grote letters gedrukt stond "Zeg Neen". Voordat ik mij na de afloop der vergadering huiswaarts begaf, kocht ik in de zaal van neergenoemde Mevrouw Tibbema, 50 exemplaren van neergenoemde pamfletten, waarvoor ik een gulden moest betalen. Voordat er pauze werd gehouden, deelde Mevrouw Tibbema mede, dat er tijdens de pauze gelegenheid was om aan de bestuurstaafel pamfletten af te halen. Ik weet niet of er tijdens de pauze inderdaad pamfletten zijn afgehaald. De pamfletten die ik kocht waren bestemd om verspreid te worden. Ik heb deze pamfletten mee naar huis genomen en ze aldaar opgeborgen. Enkele dagen nadien heeft mijn dochtertje IJMKJE ze met een vriendinnetje van haar te St. Jacobiparochie huis aan huis bezorgd. Ik had haar gezegd deze biljetten, voor zover de voorraad strekte, huis aan huis te bezorgen. Ik had haar gezegd deze biljetten, voor ik heb niet tegen mijn dochtertje gezegd dat zij bepaalde met name genoemde personen, moest overhalen. Ik wist dat de inhoud der pamfletten scherp gesteld was, daar ik er al eerder kennis van had genomen, zodet de inhoud mij bekend was. In verband met het feit, dat dezelfde tekst die op de door mij gekochte biljetten voorkwam, reeds eerder in de Vrije Socialist had gestaan, was ik van mening, dat de inhoud verantwoord was. Van de 50 stuks die ik in voorraad had, heb ik geen enkel exemplaar overgehouden, daar mijn dochtertje ze allen heeft uitgereikt. Het exemplaar "Zeg Neen", dat U mij sojuist vertoont, is hetzelfde, als de partij die in voorraad had. Mijn heef Klaas Schiphof, die eveneens in St. Jacobiparochie woont en deze vergadering ook heeft bezocht, heeft voor zover ik weet eveneens 50 exemplaren van deze pamfletten gekocht om ze te verspreiden".

3.

Klaas SCHIHIOP, geboren 3 Maart 1932 te St. Jacobiparochie, gemeente Het Bildt, ongehuwd en Nederlander, schoolier-ambachtsschool, wonende te St. Jacobiparochie, Oude Bildtdijk nr. 814, binnen de gemeente Het Bildt.

Verklaring.

Op 12 November 1949 ben ik te St. Jacobiparochie, in hotel de Aardappelbeurs, naar de aldaar gehouden openbare anti-militaristische vergadering geweest. Deze vergadering was aangekondigd in verschillende dagbladen. Ik moest 50 cent voor een toegangsbewijs betalen. Tijdens de vergadering, juist voor de pauze, werd door Mevrouw Tibbema met Heerenveen, aangekondigd dat er tijdens de pauze gelegenheid was voor het afhalen van pamfletten. Ik zag dat er een groot aantal gedrukte formulieren lag uitgespreid op een tafel. Na afloop der vergadering heb ik mij naar bedoelde tafel begeven en heb aldaar 50 stuks van genoemde pamfletten gekocht. Ik moest naar ik meen hiervoor betalen 50 cent. Deze pamfletten hadden het opschrift "Zeg Neen" en waren precies gelijk aan het exemplaar hetwelk U mij sojuist toont.

De door mij gekochte pamfletten heb ik in ontvangst genomen van een mij onbekend persoon, die zich achter de bestuurstaafel bevond. Vervolgens heb ik deze pamfletten, waarvan de inhoud mij bekend was, mee naar huis genomen met de bedoeling om deze in de eerst volgende dagen in het dorp (St. Jacobiparochie) te verspreiden, hetgeen nadien door mij persoonlijk is geschied. Dit was de eerste maal dat ik een dergelijke vergadering bezocht en mij belastte met de verspreiding van geschriften. Ik weet niet wie nog meer pamfletten kocht tijdens of na bedoelde vergadering, aange-

aangezien ik de mijne direct na afloop der vergadering kocht en onmiddellijk daarna de zaal verliet".

Op 29 December 1949 omstreeks 11.00 uur zijn te Boven Krijpe nr. 131A gemeente Heerenveen, uit handen van Theresia BAVIUS, boven genoemd nadat zij zich tot vrijwillige afgifte bereid verklaarde, ten dienste der Justitie in beslag genomen 2275 exemplaren van het pamflet met het opschrift "Zeg Neen".

Omtrent deze inbeslaggenomen pamfletten verklaarde Bavius als volgt:

"De door U zojuist in mijn woning inbeslag genomen exemplaren met het opschrift "Zeg Neen", zijn allen afkomstig van de partij die ik in Heerlen bij de drukkerij Renova heb laten drukken. Dit is alles wat ik van boven genoemde 5000 exemplaren heb over gehouden. De overigen heb ik ter verspreiding uitgereikt zoals ik reeds eerder aan U verklaarde".

Uit het verder ingestelde onderzoek is gebleken dat de familie Schiphof ter plaatse bekend staat als actieve anti-militaristen. Verder is er van hen zowel politiek als crimineel niets ten nadele bekend.

Bovendien is komen vast te staan dat de inhoud van bovenaangehaalde pamfletten door Bavius werd overgenomen uit Elseviers Weekblad nr. 54 4e Jaargang van Vrijdag 31 December 1948.

Aangezien er een redelijk vermoeden bestaat dat meerdere personen in deze een werkzaam aandeel hebben gehad, hetzij met het in voorraad hebben, hetzij door het verspreiden van boven genoemde manifesten met het opschrift "Zeg Neen", blijft deze zaak mijn voortdurende belangstelling houden en bij enig nader resultaat, zullen deserzijds de vereiste maatregelen worden getroffen".

MINISTERIE VAN OORLOG

Hoofdkwartier van de Generale Staf

Sectie G 2 B

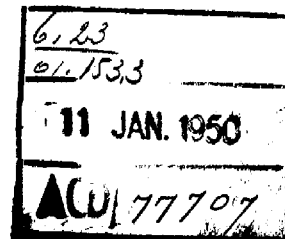
Nr 5601/50 GEHEIM

Onderwerp: Courantenknipsels

Bijl: -6-

's GRAVENHAGE, 10 Januari 1950.

Geheim

In bijlage moge ik U doen toekomen een aantal courantenknipsels met enveloppe.

Bedoelde bijlagen werden toegezonden aan het gezin J.J.OUWENDIJCK, Uddelstraat 42 Den Haag.

Op 26 December 1947 sneuvelde een zoon uit dit gezin in Indonesië.

Ook vorig jaar ontving het gezin Ouwendijk een enveloppe met soortgelijke inhoud.

Ik zou het ten zeerste op prijs stellen, kan het zijn met enige spoed, te worden ingelicht over de herkomst van deze knipsels en zo mogelijk over de afzender van bedoelde enveloppe.

Typ: MvdH
Coll: #

HET HOOFD SECTIE G 2 B,
De Luitenant Kolonel,

(M.P.Kokje)

AAN:

Hoofd B.V.D.,
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

B.77707

UITGEBREKT

18 Januari

50

IV. RPh.3

VERTROUWELIJK

Anoniem toegezonden krantenknipsels

In antwoord op het gestelde in Uw schrijven d.d. 10 Januari 1950 no. 5601/50 geheim, moge ik U berichten, dat de bedoelde krantenknipsels allen afkomstig zijn uit "De Vrije Socialist", orgaan van de Vrije Socialisten in Nederland, van 24 December 1949, 51e Jaargang no. 53.

Ten behoeve van het in te stellen onderzoek naar de afzender der enveloppe, waarover ik U t.z.t. nader hoop te berichten, werden enveloppe en knipsels nog door mij behouden.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

Aan de Heer Hoofd Sectie G.2.b.(nieuw)
Hoofdkwartier van de Generale Staf
Prinses Julianakazerne te 's-GRAVENHAGE.

L.L. van Laere.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

UITGEBOEKT 's-Gravenhage, 18 Januari 1950

No.: B. 77707

Bijl.: Zes

IV. RPh.3

Betr.: Anoniem toegezonden krantenknipsels

VERTROUWELIJK

Aut. 84629

Refererend aan het mondeling onderhoud van heden van een mijner ambtenaren met de Heer v.d.Spek van Uw Corps, moge ik U bijgaand doen toekomen een enveloppe, inhoudende 5 krantenknipsels, afkomstig uit "De Vrije Socialist" van 24 December 1949, met verzoek een onderzoek te willen doen instellen naar de afzender dezer enveloppe.

Te Uwer informatie diene, dat een zoon uit het gezin J.J.Ouwendijk, Uddelstraat 42 te 's-Gravenhage op 26 December 1947 in Indonesië sneuvelde.

Ook in 1948 ontving het gezin Ouwendijk een enveloppe met soortgelijke inhoud.

De bijlagen ontvang ik i.s.t. gaarne weder retour.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te 's-GRAVENHAGE.

L.L.van Laere.

Meerwille

B

VERBINDINGSNUMMER 65.

no. 214

Welkomstvergadering.

OP KAART
ACD/46
DAI: 20/2/50
PAR: m.

6.23.1
25.11
3 FEB. 1950
ALD/79144

Op Zaterdag 28 Januari 1950 is te Nieuwehorne in cafe Jansma, dat ruimte biedt voor 200 personen, een welkomstvergadering van Ekke van den Berg, wonende te Oudehorne, gehouden, alwaar als spreker optrad J. Bakker, wonende te den Haag.

Te omstreeks 20 uur werd deze bijeenkomst geopend door Luitzen Vonk, bestuurslid der plaatselijke anti-militaristische vereniging, wonende te Jubbega bij het zuivelfabriek. Hij maakte het doel der vergadering bekend.

Daarna trad als spreker op J. Bakker voornoemd, die genoemde van den Berg, die na drie jaren gevangenisstraf terzake dienstweigeren te hebben ondergaan, weer in de ouderlijke woning was teruggekeerd, prees voor zijn standvastigheid en trouw aan het anti-militarisme en hem tot een voorbeeld voor anderen stelde.

Vervolgens besprak de spreker het boek van Dr. Wumkes uit Utrecht. Hij hekelde professoren en uitvinders, die hun wetenschap in dienst stelden van het kapitalisme dat opnieuw een oorlog trachtte te ontketenen. Met een aantal vreemde woorden toonde spreker aan dat de oorlog steeds winstbejag tot doel had. Hij was van mening dat in geval van oorlog de mens beneden het dier gerangschikt diende te worden.

Daarna sprak hij over de persoon van Karel Marx als militarist en wierp diens doelstellingen ver van zich.

De dienstweigeraars hier te landen werden hoofdzakelijk beschouwd als minderwaardige personen met aanleg tot zwakzinnigheid. Zij ontvingen daarom dan ook een slecht getuigschrift.

Spreker viel vervolgens het standpunt van de Sociaal-Democraten en kerkelijke partijen aan, die volgens hem het militarisme begunstigen. Vooral de kerkelijke partijen werden scherp becritiseerd, daar dezen het "Gij zult niet doden" verkondigden. Tenslotte merkte spreker op, dat "de Vrije socialist" in deze omgeving weinig werd gelezen, ofschoon in dit blad door hem herhaaldelijk artikelen betreffende de dienstweigeren geplaatst waren.

Tot slot wakte spreker op tot het vormen van werkgroepen of zich aan te sluiten bij de bestaande plaatselijke anti-militaristenvereniging.

Deze vergadering, welke door ongeveer 80 personen, waaronder 25 vrouwen werd bezocht, had een rustig verloop.

Einde.

2 Februari 1950

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 15 Februari 1950

No.: B 79144
Betr.: Luitzen Vonk
VI AV 3

UITGEBEKT

VERTROUWELIJK

Hiermede moge ik U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de personalia, politieke antecedenten en verder van belang zijnde gegevens betreffende Luitzen Vonk, wonende te Jubbege, genoemd in Uw brief van 2-2-1950 no. 217.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
/ Namens deze,

Aan de Heer
Corpschef van Politie
te HEERENVEEN.

J. G. Crabbendam

a/80616.

S.N.

6.162
61.14

6.162
05.26

21 Februari 1950.

Lett G 20 Geheim/GrVD 65/50. X

23 FEB. 1950

Bijlagen: 1.

ACD/00553

Onderwerp: Verspreiding van opruiend pamflet.

In aansluiting op mijn brief Lett
 G 116/Geheim/GrVD 1747/49 d.d. 28 Decem-
 ber 1949 met één bijlage, onderwerp
 als margine doe ik U hierbij toekomen
 een uittreksel uit een rapport, opgemaakt
 door Z, relaterende nadere gege-
 vens betreffende de verspreiding van
 opruiende pamfletten.

OP KAART
ACD/66
DAI: 20/18/50
PAR: 1/1/50

C.S.

Aan:

Hoofd Sectie G 2 B.

Hoofd B.V.D. —

Datum van bericht:

25 Januari 1950.

Rapporteur:

Van wie is bericht afkomstig:

medegedeeld door Th. Bavius en mede verdachten aan eigen personeel.
wordt door eigen personeel vrij betrouwbaar geacht.

Betrouwbaarheid bericht:

betrouwbaar.

Betrouwbaarheid van berichtgever:

Welke acties zijn ondernomen:

Proces-verbaal terzake overtreding van art. 132, Wetboek van Strafrecht opgemaakt. gena.

Met welke instanties wordt samengewerkt:

BERICHT.

Betreft aanvullende gegevens op het gerelateerde in mijn rapport nr. 21/V.D. d.d. 25 November 1949.

Voor zover deze mij door eigen personeel werden medegedeeld volgen hieronder de respectievelijke verklaringen van:

1.

Theresia BAVIUS, geboren 2 Juli 1887 te Warga, binnen de gemeente Idaarderadeel, Burgerlijke staat: gescheiden, Nederlandse, zonder beroep en wonende te Beven-Kuijpe nr. 131 A, binnen de gemeente Heerenveen:

"Ik voel mij sterk aangetrokken tot de Vrije Socialistische Beweging en als zodanig werk ik er voor. Het is een stuk van mijn leven om te trachten een betere wereld te krijgen. Door verschillende vergaderingen te beleggen, wil ik proberen het publiek te overtuigen, van de mogelijkheid die bestaat om het allen beter te krijgen. Alle vergaderingen die in Friesland gehouden worden op het gebied van het Vrije Socialisme, zijn door mij georganiseerd. In hotel "Tjaerda" te Oranjewoud, gemeente Heerenveen, heb ik na de bevrijding reeds drie vergaderingen belegd en wel op 18 September 1947, op 19 September 1948 en op 11 September 1949. Op 18 Juli 1948 heb ik een dergelijke vergadering belegd te Witmarsum, gemeente Wonsaradeel, op 22 Augustus 1948 te Wijnjaterp, gemeente Opsterland, op 17 Juli 1949 te Kinnawerd, gemeente Wonsaradeel, op 14 Augustus 1949 wederom te Wijnjaterp, gemeente Opsterland en voor het laatst op 12 November 1949 te St. Jacobiparochie, gemeente Het Bildt.

Direct na de laatste vergadering die ik belegd had in Oranjewoud, heb ik 5000 pamfletten laten drukken met het opschrift "Zeg Neen", bij de drukkerij "Renova" te Haarlem. Ik moest hiervoor f. 40.— betalen, hetgeen ik heb betaald uit eigen middelen. De inhoud der pamfletten had ik overgenomen uit Blasviers weekblad en was mij mitsdien bekend. Ik verklaar uitdrukkelijk dat er geen Fries Comité, ~~zuid~~ op de pamfletten gedrukt is, bestaat, doch dat ik de persoon ben die alles organiseert bedoelde pamfletten heb ik na ontvangst bij mij in huis opgeborgen, met de bedoeling om ze op de eerst volgende vergaderingen uit te geven en te verspreiden. De eerste vergadering was te St. Jacobiparochie op de 12e November 1949, waaraan ik meergenoemde pamfletten meenam.

Voordien had ik in de omgeving van de stations der Nederlandse Spoorwegen te Heerenveen en Leeuwarden, reeds verschillende van deze pamfletten uitgereikt aan mij onbekende personen.

Tijdens en na deze vergadering in St. Jacobiparochie heb ik een behoorlijk aantal van deze pamfletten uitgereikt tegen betaling van 1½ 2 oent per stuk. Door hier en daar voor deze pamfletten een kleine vergoeding te vragen, werden de door mij gemaakte onkosten gedekt. Ik weet mij niet meer te herinneren wie op de vergadering te St. Jacobiparochie op 12 November 1949, dergelijke pamfletten van mij heeft gekocht, aangezien er circa 70 personen op deze vergadering aanwezig waren.

Op bedoelde vergadering werd het woord gevoerd door een zekere BONNET uit de Professor Kochstraat te Hilversum en door mijn zoon Wim TIJESMA uit Amsterdam, Bilderdijkkade 8".

2.

D.K. Mindert SCHLIJF, geboren 24 September 1915 te St. Jacobiparochie, gemeente Het Bildt, gehuwd en Nederlander, van beroep landarbeider en wonende te St. Jacobiparochie, van Wijngaardenweg 120, binnen de gemeente Het Bildt:

Verklaring.

"Op 12 November 1949, bezocht ik de openbare vergadering van de anti-militaristische beweging, welke werd gehouden in de bovenzaal van de Aardappelbeurs te St. Jacobiparochie. Blijkens de aankondiging was deze vergadering belegd door het Fries Comité van Vrije Socialisten. Daar ik een voorstander ben van het anti-militarisme, had ik grote belangstelling voor deze bijeenkomst. Enkele dagen voor deze vergadering vroeg Doortje De Bildt, eveneens wonende te St. Jacobiparochie, aan mij of ik geneegen was om aan de ingang van de zaal kaartjes te verkopen. Ik stonde hierin toe, zedat ik vroegtijdig aanwezig was. Toen ik de zaal binnenvan was Mevrouw Tibbesma uit Heerenveen reeds aanwezig. Ik zag dat zij bezig was met het op tafel uitspreiden van pamfletten, waarop met grote letters gedrukt stond "Zeg Neen". Voordat ik mij na de afloop der vergadering huiswaarts begaf, kocht ik in de zaal van meergenoemde Mevrouw Tibbesma, 50 exemplaren van meergenoemde pamfletten, waarvoor ik een gulden moest betalen. Voordat er pauze werd gehouden, deelde Mevrouw Tibbesma mede, dat er tijdens de pauze gelegenheid was om aan de bestuurstaafel pamfletten af te halen. Ik weet niet of er tijdens de pauze inderdaad pamfletten zijn afgehaald. De pamfletten die ik kocht waren bestemd om verspreid te worden. Ik heb deze pamfletten mee naar huis genomen en ze aldaar opgeborgen. Enkele dagen nadien heeft mijn dochttertje L. K. J. J. ze met een vriendinnetje van haar te St. Jacobiparochie huis aan huis bezorgd. Ik had haar gezegd deze biljetten, voor zover de voorraad strekte, huis aan huis te bezorgen. ~~Ik had haar gezegd deze biljetten, voor~~ ik heb niet tegen mijn dochttertje gezegd dat zij bepaalde met name genoemde personen, moest overslaan. Ik wist dat de inhoud der pamfletten scherp gesteld was, daar ik er al eerder kennis van had genomen, zedat de inhoud mij bekend was. In verband met het feit, dat dezelfde tekst die op de door mij gekochte biljetten voorkwam, reeds eerder in de Vrije Socialist had gestaan, was ik van mening, dat de inhoud verantwoord was. Van de 50 stuks die ik in voorraad had, heb ik geen enkel exemplaar overgehouden, daar mijn dochttertje ze allen heeft uitgereikt. Het exemplaar "Zeg Neen", dat U mij zojuist vertoont, is hetzelfde, als de partij die in voorraad had. Mijn heef Klaas Schiphof, die eveneens in St. Jacobiparochie woont en deze vergadering ook heeft bezocht, heeft voor zover ik weet eveneens 50 exemplaren van deze pamfletten gekocht om ze te verspreiden".

3.

D.K.

Klaas SCHIPHOF, geboren 3 Maart 1932 te St. Jacobiparochie, gemeente Het Bildt, ongehuwd en Nederlander, scholier-ambachtsschool, wonende te St. Jacobiparochie, Oude Bildtdijk nr. 814, binnen de gemeente Het Bildt.

Verklaring.

Op 12 November 1949 ben ik te St. Jacobiparochie, in hotel de Aardappelbeurs, naar de aldaar gehouden openbare anti-militaristische vergadering geweest. Deze vergadering was aangekondigd in verschillende dagbladen. Ik moest 50 cent voor een toegangsbewijs betalen. Tijdens de vergadering, juist voor de pauze, werd door Mevrouw Tibbesma uit Heerenveen, aangekondigd dat er tijdens de pauze gelegenheid was voor het afhalen van pamfletten. Ik zag dat er een groot aantal gedrukte formulieren lag uitgespreid op een tafel. Na afloop der vergadering heb ik mij naar bedoelde tafel begeven en heb aldaar 50 stuks van genoemde pamfletten gekocht. Ik moest naar ik meen hiervoor betalen 50 cent. Deze pamfletten hadden het opschrift "Zeg Neen" en waren precies gelijk aan het exemplaar hetwelk U mij zojuist toonde.

De door mij gekochte pamfletten heb ik in ontvangst genomen van een mij onbekend persoon, die zich achter de bestuurstaafel bevond. Vervolgens heb ik deze pamfletten, waarvan de inhoud mij bekend was, mee naar huis genomen met de bedoeling om deze in de eerst volgende dagen in het dorp (St. Jacobiparochie) te verspreiden, hetgeen nadien door mij persoonlijk is geschied. Dit was de eerste maal dat ik een dergelijke vergadering bezocht en mij belastte met de verspreiding van geschriften. Ik weet niet wie nog meer pamfletten kocht tijdens of na bedoelde vergadering, aange-

aanpakken ik de mijne direct in afloop der vergadering koekt en onmiddellijk daarna de maal verliet".

Op 29 December 1949 omstreeks 11.00 uur zijn te Boven Kalfje nr. 151A gezante Heerenveen, uit handen van Theosala DAVIUS, boven genoemd nadat zij zich tot vrijwillige afgifte bereid verklaarde, ten dienste der Justitie in beslag genomen 2275 exemplaren van het pamflet met het opschrift "Zeg Neen".

Quotient deze inbeslaggenomen pamfletten verklaarde Davius als volgt: "De door U zohiet in mijn woning inbeslag genomen exemplaren met het opschrift "Zeg Neen", zijn allen afkomstig van de partij die ik in Haarlem bij de drukkerij Renova heb laten drukken. Dit is alles wat ik van boven genoemde 2275 exemplaren heb over gehouden. De overigen heb ik ter verspreiding uitgereikt zoals ik reeds eerder aan U verklaarde".

Dit het verder ingestelde onderzoek is gebleken dat de familie Schipboef ter plaatse bekend staat als actieve anti-edilitaristen. Verder is er van hen zowel politiek als crimineel niets ten mede bekend.

Bovendien is komen vast te staan dat de inhoud van bovengenoemde pamfletten door Davius werd overgenomen uit Elsevier's weekblad nr. 54 de Jaargang van Vrijdag 21 December 1948.

Aangenomen er een medelijk vermoeden bestaat dat meerdere personen in deze zaak werkzaam onderdeel hebben gehad, hetzij met het in vervaardigen, hetzij door het verspreiden van boven genoemde manifesten met het opschrift "Zeg Neen", blijft deze zaak mijn voortdurende belangstelling houden en bij enig nader resultaat, zullen deszelfs de vereiste maatregelen worden getroffen".

Heer

b

No. 304.

Inlichtingen L. Vonk.

OP KAART
ACD/46
DAT: 20/3/50
PAR: 12

X

06.34
01.14
24 FEB. 1950
ACD/ 00616

VERBINDINGSNUMMER 65.

In antwoord op Uw schrijven van 15 Februari 1950 no. 79144, betreffende bovenvermeld onderwerp, deel ik U het volgende mede :

LUITZEN VONK, geboren 23 September 1896 te Haulerwijk, zuivelbewerker, wonende te Jubbega Schurega no. 528, is georganiseerd bij het N.V.V. Hij is werkzaam op de kaasafdeling van de zuivelfabriek te Jubbega Schurega.

Hij staat gunstig bekend en geniet het volste vertrouwen van zijn medewerkers.

Hij is anti-communistisch georiënteerd.

Einde.

22 Februari 1950.

*6.11
bevestiging*

cc

B

6.563.93
6.23

6.23
6 MRT 1950
ACD/0/235
2 Maart 1950

DEPARTEMENT VAN MARINE

NO.: Corr. 675b

's-GRAVENHAGE, 2 Maart 1950

ONDERWERP

Lange Vijverberg 8.

Geheim

Ik heb de eer UHoogedelgestrenge ter kennisneming te doen toekomen een afschrift van een rapport betreffende de anti-militairistische houding van de bevolking in de gemeenten Nieuw Niedorp en Winkel en de anti-militairistische actie van de vrouwelijke Doopsgezinde dominee Franken Liefrink.

Het rapport is opgemaakt door militair personeel der Koninklijke Marine naar aanleiding van hun bevindingen bij het onderzoek naar particuliere en overige antecedenten van dienstweigerders.

Typ.: IW.
Coll.: p

Hoofd Sectie III MARID.
De Kapitein Luitenant ter zee,

G. Kruys

G. Kruys.

AAN:

het Hoofd van de Binnenlandse -
Veiligheidsdienst,

Javastraat 68,

's-GRAVENHAGE.

Rapport betreffende de anti-militairistische houding van de bevolking in de gemeenten Nieuw Niedorp en Winkel en de anti-militairistische actie van de
 XI vrouwelijke Doopsgezinde dominee Franken Liefrink.

Rapporteur is tot het besluit van het schrijven van dit rapport gekomen, daar het hem opgevallen is, dat in de kop van Noord-Holland de anti-militairistische actie van de vrouwelijke Doopsgezinde domine Franken Liefrink algemeen bekend is.

In tegenstelling met de overige doopsgezinde geestelijken in die omgeving, welke allen weliswaar lid zijn van Kerk en Vrede - dus anti-militairistisch - doch geen propaganda voeren, daar zij de consequenties hiervan voor ogen houden, is Ds. Franken Liefrink zelfs bereid jongemannen te helpen van andere gezindten.

Mevrouw Franken Liefrink is een gescheiden vrouw, en heeft zelf een zoon, die wegens principieel dienstweigeren te Nieuwersluis heeft vastgezeten. Zij is een zeer felle anti-militairist. Ofschoon zij haar bezwaren tegen de militaire dienst grondvest op haar doopsgezinde geloofsbelijdenis, hekelt zij de Regering omtrent de zgn. waanzinnige idee van een weermacht, welke weermacht millioenen kost, en welk geld beter gebruikt kon worden voor de verbetering van de sociale en geestelijke toestanden in Nederland.

Zij belegt samenkomsten, die om de 14 dagen plaats vinden, waar de jongemannen van allerlei geloof en ook ongelovigen bijeenkomen om steun te vinden bij hun dienstweigering.

Deze samenkomsten hebben een zuiver godsdienstig karakter en alleen de werkelijk standvastigen en zgn. principiëlen blijven de trouwe toehoorders.

Zo vertelde zij een voorbeeld, op een keer kwam een autobus met 30 jongelieden uit de Wieringermeer om haar hulp in te roepen bij hun dienstweigeren. Zij is hierop ingegaan en

behandelde het dienstweigeringsprobleem op godsdienstige wijze. Het resultaat was, dat na verloop van tijd van de 30 man nog 8 waren overgebleven. Zij is nu de stellige mening toegedaan, dat deze 8 man een beroep kunnen doen op de principiële dienstweigeringswet en zij zal aan deze 8 man ook haar steun verlenen. De afgevallenen 22 man zullen echter geen bijstand van haar te verwachten hebben.

hele S.
In haar omgeving is de bevolking over het algemeen "anti-christ". De oorzaak hiervan moet gezocht worden in de tijd, dat een zekere Ds. Schermerhorn, behorend tot de ultra-modernen, in deze streek een sterke anti-militairistische en anti-christelijke propaganda voerde. Hij preekte "de mensen de kerk uit". Deze, thans 80-jarige geestelijke, woonde er ongeveer een 10 jaar geleden. Hij woont thans in den Haag.

Het anti-militairisme is in meergenoemde streek een geestelijk bezit geworden. De bevolking is niet religieus, doch zeer sterk humanistisch aangelegd. Aan politiek wordt niet veel gedaan. In de Duitse bezettingstijd woonde er slechts 1 N.S.B.-er en thans zijn er 2 of 3 personen aangesloten bij de Ned. Communistische Partij. De geheelonthoudersbond is er zeer sterk vertegenwoordigd en is wel de vereniging in meergenoemde streek.

Ook de bevolking, die nog wel naar de Ned. Herv. Kerk gaan, zijn fel anti-militairistisch. Deze kerklieden weigeren tot op heden hun kerkelijke belasting te voldoen, zolang nog "de kerk de wapens zegent".

Ongeveer een 80% van de bevolking is geabonneerd op het communistische dagblad "De Waarheid". De oorzaak hiervan is, dat direct na de 2e wereldoorlog dit dagblad in deze streek eerst verscheen, en de bevolking, verlangend naar nieuws, zich er direct op geabonneerd heeft.

Mevrouw Franken Liefriek vindt voor haar anti-militairistische propaganda een zeer vruchtbare voedingsbodem, ofschoon zij daarentegen op christelijk gebied een zeer moeilijke omgeving staat. Zij tracht nu tevens door steunverlening aan - in haar ogen - werkelijk principiële dienstweigeraars, tevens het Evangelie wederom in te voeren.

Deze dame hekelt ook de huidige wijze van onderzoek, zulks in vokomen tegenstelling met

- haar *

haar overige doopsgezinde collega's, die deze methode van onderzoek zeer toejuichen.

Zij ziet de rapporteurs als spionnen, die nimmer een zuiver objectief beeld van de dienstweigeraar zullen kunnen krijgen. Zij was van mening, dat iedere persoon minstens een half jaar lang goed gadeslagen diende te worden, en dat alleen intellectuelen uit de directe omgeving een juist beeld van de betrokken persoon kunnen geven, waarin de Commissie van Onderzoek haar vertrouwen diende te stellen.

Lijnrecht daartegenover staan de doopsgezinde predikanten, die het uitgebreide onderzoek op de huidige wijze zeer toejuichen en ook ten volle steun verleenden aan eventuele rapporteurs. -----

Rapporteurs zijn van mening, dat, gezien de felheid van bovengenoemde dominee, waarbij de gevolgen bij dienstweigeren wel eens uit het oog verloren worden en de toch reeds zeer sterke anti-militaristische geest in een anti-christelijke omgeving, het rapporteren van deze bijzondere sfeer aan de Commissie van Onderzoek noodzakelijk is.

-o-o-o-o-o-o-o-

-o-o-o-o-

-o-

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 20 April 1950

No. : B77707

Ant. 84629

Getr.: Rappel
IV AV 3

VERTROUWELIJK

L. LAERE

Hiermede moge ik U mijn schrijven no. 77707 dd. 18 Januari 1950 in herinnering brengen, waarin ik U verzocht mij te willen doen inlichten omtrent de anoniem toegezonden krantenknipsels.

Met spoedige beantwoording zult U mij zeer verplichten.

HET HOOFD VAN DE DIENST.
Namens deze,

Aan de Heer
Hoofdecommissaris van Politie
te 's-GRAVENHAGE.

L. Laere

26 April 1950.

VERTROUWELIJK

6.23
07.153.3
29 APR. 1950
ACD/04629

6.162
06.23

Verbinding: No.12
Doss.13/703
Onderwerp: Anoniem toegezonden krantenknipsels
Datum ontvangst bericht:---
Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht:---
Tevens bericht gezonden aan:---
Medewerkende instanties:---
Ondernomen actie:---

B.O.S. van 18 Januari 1950
No. 77707 en rappel
van 20 April 1950
(.77707 M.v.B.Z.

25
In antwoord op nevenvermeld schrijven wordt het volgende medegedeeld:

Bijgaande enveloppe, inhoudende vijf krantenknipsels uit "De Vrije Socialist" werden toegezonden aan:

Jerven Jacobus VAN OUWENDIJK, geboren te 's-Gravenhage 19 October 1896, van beroep timmerman bij de Gemeentelijke Plantsoendienst, wonende Uddelstraat 42 te 's-Gravenhage.

Uit het ingestelde onderzoek is niet kunnen blijken wie de afzender is van bedoelde enveloppe. (einde)

15 Mei

50

B 84629
VI AV 43

UITGEBOKT

5 Krantenknipsels

DIENSTGEHEIM

J.J. van Ouwendijk

Onder terugzending van de bijlagen, welke waren gevoegd bij Uw brief van 10 Januari 1950 no. 5601/50 moge ik U berichten, dat de courantenknipsels werden toegezonden aan Jerven Jacobus van Ouwendijk, geboren 19-10-1896 te 's-Gravenhage, timmerman bij de gemeentelijke Plantecendienst, wonende Uddelstraat 42 te 's-Gravenhage.

Omdat het ingestelde uitgebreid onderzoek is niet kunnen blijken wie de afzender is van de enveloppe.

HET HOOFD VAN DE DIENST.
Namens deze,

Aan de Heer Hoofd Sectie G.2.B.
Hoofdkwartier van de Generale Staf,
Prinses Julianekazerne te
's-GRAVENHAGE.

J. G. Crabbendam

MINISTERIE
VAN ONDERWIJS, KUNSTEN
EN WETENSCHAPPEN

Het Hoofd van de Binnenlandse
Veiligheidsdienst,
Javastraat,
's-Gravenhage.

06.571 09.1-0933
12 JUNI 1950
ACD/ 84096

VERTROUWELIJK.

KABINET
NR V.27-50

'S-GRAVENHAGE
9 Juni 1950.

Op Uw verzoek om inlichtingen te ontvangen over de uitzendingen in het Arabisch van de Wereldomroep moge ik U het volgende mededelen:

- I. De beantwoording van de vraag, waarom en met welk doel deze uitzendingen geschieden, gelieve U in bijlage I en I^a aan te treffen.
- II. Uitzendingen in Hindustani (een kwart uur per week) zijn, evenals de Engelse uitzendingen naar Voor-Indië, bestemd voor de landen van Ceylon Oostwaarts tot en met India. Uitzendingen in het Arabisch (een half uur per dag) zijn evenals de Engelse programma's voor Arabische landen, bestemd voor de landen van Noord Afrika, Egypte, Levant en Perzië tot en met Pakistan.
- III. De beschrijvingen van de Voor-Indische en de Arabische Programma's gaan hierbij als bijlagen II en III. De bijlagen IV en V bevatten officiële reacties op de beide uitzendingen. De bijlagen VI en VII geven voorbeelden van causariën. De nieuwsbron is het A.N.P.; berichten van A.F.P., A.P. en U.P. mogen niet worden doorgegeven; zij worden uitsluitend gebruikt voor background informations.

bijlage zijn zoek

IV. De uitzendingen in het Arabisch worden verzorgd door:

- a. D. van der Meulen, oud-gezant der Nederlanden in Dzeddah;
- x b. A. Schuman, cand. Arabische letteren te Leiden;
- x c. B. Hof, cand. Arabische letteren te Leiden;
- d. de volgende Arabieren:
1. Khalil Ibrahim (lid van de Londense balie, thans studerende te Leiden);
 2. Isa Huneidi (Palestijn, gestudeerd hebbende te Londen);
 3. Al. Bitar (Palestijn);
 4. Salim al Habshi (Ned.Onderdaan, afkomstig uit Kairo).

Co 89023e

Deze 4 zijn tevens de omroepers.

Uitzendingen in Hindustani worden verzorgd door C.R. Biswamitre, Hoofd Bureau Statistiek Paramaribo, plus enige losse medewerkers, die incidenteel optreden en worden gerecruteerd uit het personeel van de Indiasche Ambassade te Den Haag.

Voor de Arabische uitzendingen wordt voortdurend contact gepleegd met de Ministeries van Buitenlandse Zaken (Hr. Adriaanse) en Minuor (Dr. van Duffelen), terwijl bovendien als adviseurs zijn ingeschakeld de hoogleraren Kramers en Mensing te Leiden.

Gaarne zal ik de bijlagen onder IV tot en met VII van U terugontvangen, daar zij behoren tot het archief van de Wereldomroep.

Voor de Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,
De Chef van het Kabinet,

(Schölvink)

De ontwikkelingen in Indonesië hebben in Nederland veel stof doen opwaaien. Vooral de kwestie van het zelfbeschikkingsrecht der Indonesische volkeren, aan welk beginsel tijdens de R.T.C. bijzondere aandacht werd besteed, is in de afgelopen sterk op de voorgrond geraakt, en is voor de Nederlandse pers aanleiding geweest, de publieke opinie in diverse beschouwingen, commentaren en critieken kenbaar te maken. In vrijwel alle bladen werd in allerlei toonaarden betoogd, dat het de plicht is van de Nederlandse Regering, om op te komen voor het zelfbeschikkingsrecht der volkeren van Indonesië. Daarbij werd er de nadruk op gelegd, dat de wijze waarop in Indonesië de eenheidsstaat wordt nagestreefd, een inbreuk betekent op de fundamentele menselijke rechten, zoals die zijn omschreven in het Handvest der Verenigde Naties.

Omtrent de ontwikkelingen in Indonesië heeft de Nederlandse Regering dezer dagen haar standpunt uiteengeset in een nota aan de Volksvertegenwoordiging. In deze nota werd verklaard, hoe door goed-georganiseerde volksbewegingen druk werd uitgeoefend op alle deelstaatregeringen van Indonesië. Het resultaat is geweest, dat men ten slotte overal in de ontbinding der deelstaten heeft berust. De Zuid-Molukken --aldus de Nederlandse Regering-- is het enige gebied, dat zich bij deze gang van zaken niet heeft neergelegd. Zoals wij weten, werd dit gebied te Ambon geproclameerd tot een onafhankelijke en soevereine republiek.

De Nederlandse Regering is verder van oordeel, dat de veiligheid in Indonesië bepaald onvoldoende is, en zij wijst er op, hoe de onrust daar is toegenomen en het economische bestel er de ongunstige weerslag van ondervindt. Zij is met zorg vervuld, vooral waar zij ziet, hoe het zelfbeschikkingsrecht in het gedrang komt, en zij heeft daarom besloten, daarover in overleg te treden met de U.N.C.I. en de Indonesische Regering. Het werk, dat Nederland en Indonesië tot dusver tot stand hebben gebracht, acht de Nederlandse Regering niet onbelangrijk, maar zij vraagt zich af, of deze gunstige ontwikkeling zich zal doorzetten. Het ontbreekt haar echter geenszins aan waardering voor het feit, dat de Indonesische Regering het ~~zwaar~~ heeft aangedurfd, om ondanks de vele en grote moeilijkheden die zij ontmoet, haar taak te aanvaarden en te vervullen. Tot zover deze nota van de Nederlandse Regering.

De debatten, welke n.a.v. deze nota in de Nederlandse Volksvertegenwoordiging werden gevoerd, getuigden van weinig waardering voor de manier, waarop de Indonesische Regering het zelfbeschikkingsrecht heeft gehanteerd. Er werden door enige leden verwijten geuit aan het adres van de Nederlandse Regering, hetgeen tot een motie van wantrouwen heeft geleid. Daarin werd gezegd, dat de Nederlandse Regering in haar taak te kort is geschoten. Deze kwestie, waarvan de Regering een portefeuille-

kwestie maakte, werd verworpen, waarna een ander motie van Rooms-Katholieke zijde werd ingediend. Deze motie was positief gesteld, en daarin werd er bij de Regering op aangedrongen, het zelfbeschikkingsrecht in Indonesië voortgang te doen vinden, en de naleving daarvan met alle daartoe geschikte middelen te bevorderen.

Tijdens de besprekingen in de Nederlandse Volksvertegenwoordiging werd ook de Nieuw-Guinea-kwestie aangeroerd. Op dit punt worden in de komende dagen verdere debatten verwacht.

Wij weten, dat President Sukarno meermalen de eis heeft laten horen, dat West-Nieuw-Guinea, --waarover Nederland soeverein is gebleven--, nog in de loop van dit jaar een deel van Indonesië zal worden. In zijn voor enkele dagen gehouden rede sprak Sukarno de hoop uit, dat Australië de rechtvaardigheid van die eis zou inszien. De critieken in de Australische pers doen echter zien, dat deze rede daar niet in goede aarde is gevallen.

De "Sydney Sun" schreef onomwonden, dat een Indonesisch bestuur over West-Nieuw-Guinea in velerlei opzicht ongewenst is. Het blad wees er op dat Nederland gedurende zo lange jaren daarover een human bewind heeft gevoerd, en sprak als zijn mening uit, dat de Indonesische staat daarop generlei aanspraak heeft, noch uit raciale- noch uit geografische overwegingen.

Ook de "Melbourne Herald" acht de door President naar voren gebrachte eis ongerijmd, aangezien die op geen enkele historische of raciale basis steunt. Het blad wijst op de strategische ligging van Nieuw-Guinea t.o.v. de Australische defensie, en zou het in hoge mate verontrustend achten voor Australië, wanneer West-Nieuw-Guinea in de zwakke handen van Indonesië zou komen.

De "Sydney Morning Herald" sprak over de eis van President Sukarno haar scherpe afkeuring uit, en gaf de Indonesische Regering, die (zoals het blad zeide) zoveel te winnen heeft ~~aan~~ bij de Australische vriendschap, de raad om "de situatie nog eens goed in beschouwing te nemen". Zolang Indonesië in zijn onwenselijke eis volhardt --zo voegde de "Sydney Morning Herald" er aan toe--, zolang zal Australië zich tot een houding van "achterdocht en vijandschap" moeten bepalen.

Wij weten, dat ook de Australische Minister van Buitenlandse Zaken Percy Spender, commentaar heeft geleverd op Sukarno's rede, en dat de Australische Regering haar ambassadeur te Djakarta heeft teruggerecepeerd voor --(zoals het bericht luidde)-- "onmiddellijke raadpleging". De "Melbourne Herald" heeft in verband hiermede de hoop uitgesproken, dat het ontbieden van de Australische ambassadeur effect zal hebben op de jonge Indonesische staat.

De Londense "Times" heeft er twijfel over uitgesproken, of de Indonesiërs wel over genoeg politieke ervaring beschikken, om aan de bevelk

van Nieuw-Guinea de hulp te verschaffen, die van node is. Het blad voegt er aan toe, dat deze bevolking de voorkeur geeft aan Nederlands bestuur, totdat het gebied rijp zal zijn voor zelfbestuur.

Uiterst interessant is het, om t.a.v. deze Nieuw-Guinea-kwestie ook het standpunt te horen van Sutan Sjahrir. Zijn opvattingen zijn niet van belang ontbloot, daar hij onmiddellijk na de Indonesische vrijheidsproclamatie van 17 Augustus 1945 een grote rol heeft gespeeld, en de Indonesische hoofdfiguur was bij de Linggadjati-overeenkomst. Sutan Sjahrir, die leider is van de Indonesische Socialistische Partij, werd Premier van het eerste Indonesische Kabinet, en heeft ook daarná nog twee keren het premierschap vervuld.

In een pers-interview heeft Sjahrir dezer dagen verklaard, dat bij de Nieuw-Guinea-kwestie het Indonesische sentiment een veel té grote rol speelt. Dit sentiment —aldus de Indonesische ex-premier— doet zich evenveer te veel gelden bij de binnenlandse politiek en bij de arbeidersbeweging. De strijd tussen unitaristen en federalisten kwalificeerde hij als "energieverspilling", die hij niet verantwoord acht, nu er momenteel zoveel belangrijker problemen op een oplossing wachten.

Volgens Sjahrir wordt de arbeidersbeweging in Indonesië beïnvloed door propaganda der communisten, die de felle nationale gevoelens uitspelen en een heilstaat garanderen, wanneer maar eerst alle vreemdelingen het land uit zijn. Slechte economische en sociale toestanden —zo gaat hij verder— zijn gunstige omstandigheden voor penetratie van het communisme. De Moejumi (Moslim-partij) is zeker groot van omvang, doch te religieus gericht dan dat ze bestand zou zijn tegen de geestelijke ondermijning door de kleine maar felle groep communisten.

Sjahrir is voorts van oordeel, dat er achter de R.T.C. te grote haast werd gezet. Hij betreurt het, dat "de grote politiek" over Indonesië is gebracht, terwijl de bevolking de handen vol heeft met binnenlandse vraagstukken. Palar's missie naar Moskou acht hij bijvoorbeeld overbedig. Eveneens het thans reeds instellen van een groot aantal ambassades, die de beste krachten en veel deviezen aan het land onttrekken. Het geld zou zijns inziens beter besteed zijn aan studiebeursen. Aldus Sutan Sjahrir, die —naar velen verwachten— in de komende dagen weer in de politieke arena van Indonesië zal verschijnen.

In deze arena, waarheen Sjahrir ons aldus een visie op gaf, zal de strijd weldra een nieuwe fase moeten ingaan. Het nationalisme, dat tot voor kort zoveel besieling bracht, heeft nu zijn rol uitgespeeld. Met de geboorte van de Indonesische staat is de stimulerende kracht daarvan vrijwel gedoofd. Het nationalisme was slechts "interim-ideologie". Een nieuwe ideologie breekt zich thans baan. Hetgeen ~~nu~~ achter het nationalisme schuil ging, dringt naar buiten en naar de voorgrond. Men verlangt een staatsbestel, dat óók in geestelijk opzicht het gemeen-

schapsleven tot basis dient. Hierover lopen de diverse inzichten ~~xxx~~ in geen dele parallel. Wij denken aan de Islam-ideologie, aan het communisme, aan het socialisme, en mogelijk aan nog andere stromingen, waarvan de onderlinge tegenstellingen aanvankelijk —(n.l. in de nationale onafhankelijkheidsstrijd) werden voorbij gezien. In de nieuwe fase zullen de tegenstellingen worden uitgediept, en de kloven zullen zich verbreden. De ideologieën zullen tegen elkander op botsen, en.....de strijd naar buiten wordt dan vooral omgeschakeld tot een strijd naar binnen...!

Of de botsingen heviger dan wel minder hevig zullen zijn dan voerheen, zal de tijd leren. Evenso, hoe lang het nog duren zal, eer er gesproken kan worden van rust in Indoenië, zij het ook enkel naar een betrekkelijke rust.....!

Beschrijving van het Voor-Indisch Programma. 71

Belangrijkste onderwerpen verzorgd door de Voor-Indische Afdeling van Radio Nederland Wereldomroep.

1. NIEUWS, dagelijks behalve 's Zondags. Speciale aandacht wordt geschonken aan: berichten over Nederland, Indonesië, de Benelux, Atlantisch Pact, de UNO en zijn organen, voorts de Internationale politiek, speciaal i.v.m. de bestrijding van het Communisme.
2. WEEKOVERZICHTEN. Een Internationaal weekoverzicht op Zondag van L. de Jong, overgenomen van de Nederlandse afdeling en getoetst aan de Voor-Indische interessen. Een Indonesisch Weekoverzicht van L.F.L. Bergamin op Maandag.
3. MAGIC CARPET. Dit is eigenlijk een onderdeel van het nieuws, waarin een Nederlands gegeven of een actualiteit, zich niet direct voor het nieuws lenend, op aantrekkelijke wijze naar voren gebracht wordt.
4. REPORTAGE, 's Dinsdags. Meestal behandeld dit een bezoek aan een Nederlandse industrie, soms ook een interview met belangrijke Nederland-bezoekende personen.
5. UITZENDINGEN IN REGIONALE TALEN, Hindi, (India), Urdu (Pakistan) of de gemengde vorm van Hindustani. Deze vindt 's Woensdags plaats en behandelen op populaire wijze onderwerpen over Nederlandse steden, natuur, gewoonten, kunst en cultuur. Ook economische onderwerpen worden hierin behandeld.
6. BRIDGE BETWEEN EAST AND WEST. Speciale rubriek op de Donderdag voor Mohammedaanse luisteraars in India en Pakistan. Nederlandse belangen in en aandeel bij de ontwikkeling van de Arabische landen en het Islamitische Indonesië worden hierin behandeld.
7. SOCIAAL-ECONOMISCHE RUBRIEK, 's Vrijdags om de 14 dagen. Deze rubriek behandelt sociale toestanden in Nederland en Nederland's aandeel in de Wereld-economie.
8. LANDBOUWKUNDIGE RUBRIEK, eveneens 's Vrijdags om de 14 dagen. Hierin worden causerieën gegeven op het gebied van Tropische Landbouwkunde en Nederland's aandeel daarin, aan de hand van opgedane ervaringen in Indonesië.
9. VROUWENRUBRIEK, elke Zaterdag. Diverse onderwerpen, de Nederlandse vrouw betreffende, gericht tot de vrouw in Voor-Indië. Een bijzondere bijdrage was hierin een interview met Dr. Maria Montessori n.a.v. het Montessori-congres in Amsterdam.
10. PROGRAMMA VAN LICHTE MUZIEK. een lichte noot in het programma van Zaterdag.
11. Programma van klassieke muziek op de Zondag. Om de veertien dagen worden werken van Nederlandse componisten gegeven en toegelicht, aangepast aan de beperkte kennis betreffende de Westerse muziek. De andere week worden programma's gewijd aan "Oosterse invloeden op de Westerse muziek".
12. NATIONALE HERDENKINGEN EN RELIGIEUSE FEESTDAGEN. Alle Christelijke feestdagen worden herdacht in speciaal daaraan gewijde programma's, eveneens de Nationale feestdagen. Maar ook de Hinduse en Mohammedaanse feestdagen worden niet voorbijgegaan.

Ned. tijd

26/5

- 17.00 Opening, programmamelding
17.01 Nieuws
17.10 Magic Carpet: The first Dutch recipient
of and international Cultural identity
card
17.14 Muzikaal Intermezzo: Deutsche Tanze
Nr. 3 in C dur - Wilhelm Jerger met
het Weens Philharmonisch Orkest
17.15 Economische rubriek: "The Oil-Palm"
door Dr. J.J. Zwart
17.26 Muzikaal Intermezzo: Liebesfreud -
Kreisler
17.30 Sluiting

27/5

- 17.00 Opening, programmamelding
17.01 Nieuws
17.05 Women's Corner: Zuster Legendijk,
Medewerkster van Dr. Alb. Schweitzer)
door Mej. M.L. Been
17.14 Programme of Light Music:
Gaiete Parisienne - Offenbach
17.30 Sluiting

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

UITGEBODEN

's-Gravenhage, 25 Juli 1950
Javastraat 68

No.: 67 87096

Bijl.: div. genummerd
IV, V, VI en VII.

VERTROUWELIJK.

Met verwijzing naar Uw schrijven dd. 9 Juni j.l.,
No. V.27-50 met bijlagen, heb ik de eer UHoogedelgestrengede,
overeenkomstig het verzoek vervat in genoemd schrijven,
hierbij terug aan te bieden de bijlagen onder IV, V, VI en
VII onder dankzegging voor de toezending van deze bijlagen.

Het Hoofd van de Dienst,
voor deze :

AAN :
de Hoogedelgestrengede Heer
Mr. H. J. Schölvincq,
Chef van het Kabinet van het
Ministerie van Onderwijs, Kunsten en
Wetenschappen,
te 's-GRAVENHAGE.

Mr. A. van Maanen

b. 23 26. 303

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

7 Augustus 1950.

Doss.169/39

Onderwerp: Inlichtingen toepassing Dienstweigeringswet 1925.

Datum ontvangst bericht:---

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

OP KAART
ACD/4
DAI: 7-2-51
P.R: 257

7 JUL 1950
ACD/ 40559

b.k.
Lij 4/5-50

Blijkens de bijlage van "Vredeswil" van Juli 1950, zijnde een maandblad voor het daadwerkelijk anti-militarisme, kunnen alle a.s. militair dienstplichtigen, die bezwaren hebben tegen het vervullen van de militaire dienst en een beroep zouden willen doen op de Dienstweigeringswet van 1923, zich voor het verkrijgen van inlichtingen wenden tot, voor wat Den Haag betreft:

K1

Hendrik Martinus STOLTE, geboren te 's-Gravenhage 8 April 1925, accountant, wonende Van Hogendorpstraat 45 en

K1

Johannes Andries BERGMAN, geboren te 's-Gravenhage 17 November 1927, studerend, wonende De la Reyweg 532 te 's-Gravenhage.

Beide personen zijn bij Uw dienst bekend. (einde)

CO 90559.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

Gravenhage, 14 September 1950.

No.: B 90559.

Betr.: "Vredeswil".

VI WK 3.

UNTFROEKT
VERTROUWELIJK

Rappid. 14.12.50

ant. 94550

Met verwijzing naar het daaromtrent gemelde in Uw schrijven van 7 Augustus 1950 doss. 169/39, moge ik U verzoeken mij nader te willen doen inlichten omtrent het maandblad "Vredeswil".

Gearne zal ik daarbij vernemen door welke organisatie dit blad wordt uitgegeven, wie de redacteurs zijn, alsmede welke personen aan het blad hun medewerking verlenen, onder opgave van de personalia, politieke antecedenten en verder van belang zijnde gegevens van deze personen.

HET HOOFD VAN DE DIENST.
Namens deze,

Aan de Heer
Hoofdcornmissaris van Politie
te 's-Gravenhage.

L. L. van Laere

Verbinding No.102.

No.29.

Onderwerp: Meeting te Nieuwe-Niedorp.

OP KAART
ACD/4B.
DAT. 21-9-50
PAR: *chw*

6.23
05.16
31 AUG. 1950
ACD/92059

Datum van ontvangst:

Betrouwbaarheid berichtgever: Zeer betrouwbaar.

Waardering bericht:

Tevens bericht gezonden aan: a.

b.

Medewerkende instanties : Rijkspolitie.

Ondernomen acties:

Naar aanleiding van een op 20 Augustus 1950, op het terrein van Zwagerman te Nieuwe-Niedorp gehouden meting, uitgaande van de Doopsgezinde Vredesgreep, J.G.O.B. (Jongeren Geheelonthouders Bond), heb ik de eer U het volgende te berichten.

X | De bijeenkomst werd te 14.30 uur geopend door Jan Bakker, geboren te Alkmaar 9 September 1893, wonende te Oude-Niedorp, Dorpsstraat No.32.

X | Als eerste spreker trad op, Ds. Brusewitz, Doopsgezind predikant wonende te Utrecht, met als onderwerp: "Als de Russen komen". Spreker hekeld de Amerikaanse kapitalistische oorlogsephitsers en wakte de aanwezigen op zich daartegen te verzetten. Zijn gehele rede had een anti-militairistische inslag.

| De tweede spreker, Arie Bzom, wonende te 's-Gravenhage sprak over het onderwerp: "Mogen wij zwijgen, duizendmaal neen". Zijn rede was eveneens sterk anti-militairistisch. Hij veroordeelde zowel de Amerikaanse als de Russische oorlogsephitsers.

De bijeenkomst werd gesloten te 16.50 uur door J. Bakker vernoemd. Het geheel werd opgeluisterd door declamatie van Reel-

+ | Westerbeek, wonende te 's-Gravenhage.

RP Heeloo

org. l.

*Boms
admission tickets
7-9-50 de Heer*

De bijeenkomst werd bezocht door 75 personen waarbij 25 vrouwen.

Alles had een ordelijk verloop. Einde.-----

Heerhugowaard, 24 Augustus 1950.

J. J.

✓

VERTROUWELIJK

Verbinding: No.12

10 October 1950.

Doss.169/39

Onderwerp: Vredeswil

Datum ontvangst bericht:---

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

OP KAART
ACD/46
DAT: 7-2-57
PAR: RM

<u>6.28</u> 05.28
1? OCT. 1950
ACD/94550

B.O.S. van 14 September 1950
No.90559. M.v.B.Z.

Naar aanleiding van nevenvermeld schrijven wordt medegedeeld, dat het maandblad voor het daadwerkelijk anti-militairisme "Vredeswil" wordt uitgegeven door te werkgestelde gewetensbezwaarden tegen de militaire dienst in samenwerking met andere vredesstromingen.

De redactie wordt gevormd door:

X M Klaas TOL en Miel VERCRUIJSSE (verdere gegevens niet bekend). Het redactie-adres is Kamp "Geesbrug" Nieuweroord.

X M Medewerking verlenen zekere Wopke ROORDA, Cor HOEK en J.J.WENTINK (verdere gegevens niet bekend).

PD 1951
Ten aanzien van de politieke antecedenten van genoemde personen is dezerzijds niets bekend. (einde) J

3

99999

VERTROUWELIJK

J. I. Dreve.

UNGEBOEKT

In antwoord op het gestelde in Uw schrijven d.d. 11 October 1950 no. 13511/50 D.G. moge ik U berichten, dat met Joh. I. Dreve bedoeld wordt Johannes Izaak Dreve, geboren 10-12-1894 te Ellewoutsdijk, kantoorbediende, wonende Tak van Poortvlietstraat no. 4 te 's-Gravenhage.

Dreve houdt er eigenaardige godsdienstige opvattingen op na en propageert o.a. een duizendjarig rijk.

Hij is een mislukkeling, die bij geen werkgever terecht kan. Gedurende de oorlogsjaren was hij enige tijd bij de distributie werkzaam, doch is nu reeds geruime tijd werkloos. Hij dooft zijn tijd met het schrijven van brieven aan alle mogelijke personen.

Hoewel niet bekend is, dat Dreve bij een bepaalde politieke partij is aangesloten, wordt vermoed, dat hij sympathiek staat tegenover het communisme.

De zoon van Dreve, Johannes Dreve, geboren 21-6-1931 te 's-Gravenhage, is thans in militaire dienst. Hij was in 1949 contactman tussen de Jeugdraad en de leden (thuiswerkers) der E.V.C. te 's-Gravenhage.

HET HOOFD VAN DE DIENST.
Namens de z e,

L. L. van Laere

Aan de Heer Hoofd Sectie G.2.B.
Hoofdkwartier van de Generale Staf,
Jan van Nassaustraat 123
te
's - G R A V E N H A G E.

MINISTERIE VAN OORLOG
HOOFDKWARTIER VAN DE
GENERALE STAF.
SECTIE G 2 B.

's-Gravenhage, 11 October 1950.

Nr. 13511/50 D.G.

derwerp: J.I. Dreve.

Bijlagen : 1 foto copie.

DIENSTGEHEIM

06.383
12 OCT. 1950 d
ACD/94693

Ingesloten moge ik U aanbieden een foto copie van een
*xi aan H.M. gericht schrijven van Joh.I. Dreve, wonende te 's-Graven-
hage, Tak van Poortvlietstraat 4.

Ik moge U beleefd verzoeken mij omtrent Dreve voor-
noemd nader te willen doen berichten.

Typ:GW.
Coll; ✓

Het Hoofd Sectie G 2 B,
De Luitenant-Kolonel,

AN:

Hoofd B.V.D.
Javastraat 68,
's-GRAVENHAGE.

M.P. Kokje
(M.P. Kokje).

NO: 8834 - 14
Uw brief 94550 - co
d.d. 10.11.'50
(in tweevoud)

Dienstgeheim

OF NAAM	
ACD/46	6.23
DATE: 7.2.51	26.23-01.4
PAR: RW	-1 DEC. 1950
	ACD/48196

hand van de
Haarlem

mutatis

Emile Victor Wijnand Vercruyssen, 25.11.1926 Koog aan de Zaan, Nederlander, geen godsdienst, wonende sedert zijn geboorte te Haarlem momenteel Jan van Galenstraat 27, is de ongehuwde en inwonende zoon van Johannes Marinus, -15.7.'00 en Bertha Theresia van den Eynde 30.8.'96.

Hij is links socialist op ethische grondslag, principieel anti-militarist en is sinds enige tijd tewerkgesteld in het dienstweigeraarskamp te Vledder. Hij is, zoals verondersteld werd, lid van de redactie van het maandblad "Vredeswijl"; ook schreef en schrijft hij artikelen voor de Democratische Socialistische Jongeren Vereniging "De Nieuwe Koers", van welke vereniging hij te Haarlem afdelingsvoorzitter was.

Hij wordt gekenschetst als een zelfbewuste, keurige jongeman die rotsvast in zijn overtuiging is. Hij studeert sociografie aan de Universiteit te Amsterdam, welke studie hij op 4 maanden na voltooid heeft. Hij heeft nog pogingen in het werk gesteld om uitstel van dienstplicht te krijgen, hetgeen geweigerd is op algemeen geldende motieven. Hij studeert thans in zijn vrije tijd. Ieder week-end komt hij te Haarlem. Meestal rijdt hij mee in de auto van een eveneens uit Haarlem afkomstige dienstweigeraar. Hij is een vurige propagandist voor zijn ideeën.

Zijn ouders waren, evenals hij, links socialistisch, doch schijnen de laatste tijd een gematigder houding aan te nemen. Bij de laatst gehouden verkiezingen werd aan hun woning door middel van een raambiljet propaganda gemaakt voor de V.V.D., terwijl bij de daarvoor geldende verkiezingen aan dit perceel raambiljetten van de P.v.d.A. werden waargenomen.

Begin 1950 heeft de vader voornoemd, bedankt als lid van de P.v.d.A. Hij is geabonneerd op het dagblad "Het Parool". Hij is hoofd van de Lorentzschool, openbare school voor lager onderwijs Leidseplein 33 te Haarlem.

De oudste broer Johannes Marinus Vercruyssen 3.8.'24 Koog a.d. Zaan, woont te Heemstede Zandvoorterallee 16 en is gehuwd met Jenny Schelling, 4.9.'25 Heemstede, die werkzaam is op de gemeentelijke secretarie te Heemstede. Hun politieke oriëntering is dezerzijds niet bekend.

De jongste broer, Rudolf Erik, - 14.3.1928 Haarlem, studeert Engels, doch heeft geen uitgesproken politieke interesse.

De zuster en tevens het jongste kind Bertha Theresia, - 18.8.'33 Haarlem treedt op politiek terrein evenmin op de voorgrond.

Het gehele gezin staat in de omgeving van de woning zeer gunstig aangeschreven. Zij worden in het algemeen gekenschetst als hardwerkende eenvoudige mensen, die vriendelijk zijn voor iedereen, maar helemaal in hun eigen gezin opgaan. Bovengenoemde personen komen in de politieadministratie te Haarlem niet voor. Einde.

9 28.11.1950

Aan het Hoofd van de B.V.D.
Javastraat 68 te
's-GR A V E N H A G E

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

GO 90559

's-Gravenhage, 10 November 1950.

No. : B 94550

DIENSTGEHEIM

Aut. 98196

Betr.: M. Vercrusse.

VI AV 3

UITGEBOKT

Volgens een ontvangen mededeling zou zekere Miel Ver-
crusse lid zijn van de redactie van "Vredeswil", maand-
blad voor het daadwerkelijk anti-militairisme, dat wordt
uitgegeven door tewerkgestelde gewetensbezwaarden tegen de
militaire dienst in samenwerking met andere vredesorgani-
saties.

Ik moge U verzoeken mij te willen doen berichten, of
genoemde persoon geacht kan worden identiek te zijn aan de
reeds eerder door U gesignaleerde Emile V.W. Vercrusse,
geb. 15-11-1926 te Koog a/d Zaan, wonende Jan van Galen-
straat 27 te Haarlem.

HET HOOFD VAN DE DIENST.
Namens deze,

Aan de Heer
Hoofddcommissaris van Politie
te
HAARLEM.

J. G. Crabbendam

MINISTERIE VAN OORLOG 's-Gravenhage, 21 Dec. 1950.
HOOFDKWARTIER VAN DE
GENERALE STAF
SECTIE G 2 B.

6.357.1
07.54
6.536.2
05.14

6.357.1
05.14
22 DEC. 1950
ACD/99756

No.: 271/50

Bijlagen: - div.-

Onderwerp: Protesten tegen de
veroordeling van
P.van Staveren.

In bijlage doe ik U toe-
komen afschriften van een aantal
protestbrieven en telegrammen,
gezonden aan de Minister van
Oorlog.

Typ: ED Het Hoofd Sectie G2B,
Coll: De Luitenant-Kolonel.

Kokje

(M.P.Kokje)

AAN:

Hoofd B.V.D.

AFSCHRIFT.

Amsterdam, 4 December 1950.

Aan Zijne Excellentie,
de minister van Oorlog,
DEN HAAG

Excellentie,

Arbeiders van de Amsterdamse Droogdok Mij., die op Donderdag 30 November 1950 in vergadering bijeen waren ter bespreking van het doen uitbetalen van een Kerstgratificatie, welke gratificatie nu meer dan ooit door het steeds duurder wordende leven een dringende eis wordt, stellen vast, dat deze verslechterende positie veroorzaakt wordt door de steeds verder gaande verplichtingen, die de Nederlandse regering in het raam van de Amerikaanse oorlogsvoorbereidingen op zich neemt.

Zij zien, naast het duurder worden van de meest elementaire levensmiddelen, tevens een steeds bruter optreden van de Krijgsraad en Justitie tegenover die Nederlanders, die een daadwerkelijke uitvoering van een vredespolitiek voorstaan.

Als het meest sprekende voorbeeld dient daarvoor de veroordeling van de vredesstrijder Piet van Staveren, die, ziende dat de Nederlandse regering door middel van het inzetten van de "politioenele actie" de belofte "samenwerking met het Indonesische volk op voet van gelijkheid" verbrak, wél deze belofte wilde uitvoeren en de Indonesische bevolking dit met de daad toonde.

Het vonnis van de Krijgsraad, om voor deze daad van menslievendheid en vredeszin Piet van Staveren te veroordelen, zeven van zijn beste jaren tussen gevangensmuren door te brengen, moet dan ook gezien worden als een methode om te pogen het toenemende verzet tegen de oorlogspolitiek te smoren.

De arbeiders van de A.D.N. zijn echter van mening, dat dit nimmer zal lukken, integendeel, dat door dergelijke onmenselijke en immorele vonnissen het verzet steeds hoger zal oplaaien.

De arbeiders van de A.D.M. richten dan ook middel* dit schrijven een vlammend protest tegen de veroordeling van de Nederlander Piet van Staveren en huldigen hem als één van Nederlands beste zonen. Zij eisen, dat het gevelde vonnis ten spoedigste wordt vernietigd.

Arbeiders van de
Amsterdamse Droogdok Mij.

MOTIE.

De leden van "De Metaal"-afd. Amsterdam, werkzaam bij:

N.V. Werkspoor - Amsterdam
N.V. Verschure en Co
N.V. Kromhout Motoren Fabriek

in ledenvergadering bijeen op 28 November 1950,

spreken hun grote verontwaardiging uit over de meer als schandelijke wijze waarop een vonnis van 7 jaren gevangenisstraf werd uitgesproken, door de Krijgsraad te Velde ten aanzien van de Nederlander Piet van Staveren.

zien in de veroordeling van deze Vredes- en vrijheidstrijder een bevestiging van de door de Nederlandse Regering gevoerde landspolitiek, van oorlogsvoorbereiding ten koste van de werkende bevolking,

stellen vast, dat de Nederlandse Justitie als instrument van onderdrukking, het gerechtvaardigde verzet tegen deze politiek poogt te onderdrukken door het vellen van brute en immorele vonnissen, welke eerlijke en oprechte mensen dwingt de beste jaren in gevangnissen door te brengen,

zijn echter overtuigd, dat de Regering, door deze wijze van optreden het verzet niet smoort, doch daarmee het verzet tegen de oorlogsvoorbereiding en haar gevolgen doet uitbreiden,

eisen dat het onmenselijke, tegen ieder gevoel van menselijke rechtvaardigheid indruisend vonnis vernietigd wordt en de Nederlander

Piet van Staveren

op de kortst mogelijke termijn in vrijheid zal worden gesteld;

besluiten deze motie op te zenden aan het Ministerie van Justitie, het Ministerie van Oorlog en ter kennisname aan de Nederlandse Dagblad Pers.

AFSCHRIFT.

Aan de Minister van Oorlog,

Plein 4,

's-Gravenhage.

Amsterdam, 30 November 1950.

Excellentie,

Ingesloten doen wij U een motie inzake de veroordeling van PIET VAN STAVEREN toekomen.

Wij hebben de hoop, middels deze motie U te kunnen overtuigen van het immorele van het gevelde vonnis en U daardoor te kunnen brengen tot het besef, dat dit vonnis op grond van menselijke en Juridische motieven, vernietigd dient te worden.

Met verschuldigde hoogachting,

De leden van "De Metaal" werkzaam bij:

N.V. Werkspoor- Amsterdam

N.V. Verschure & Co

N.V. Kromhout Motoren Fabriek.

AFSCHRIJF

HOOFDKWARTIER VAN DE GENERALE STAF
SECTIE VERBINDINGSDIENST

RADIODIENST KL

RADIO-TELEGRAM nr:	118 ptt	DATUM:	21 Nov.	1950
van: deventer	aan: den haag	TVA/TV0:	1527/ 1528	Paraaf: a7

minister van oorlog =

ruim 150 aanwezige jongeren op de openbare viering van 't
5 jarig bestaan der w f d y op zondag 19 nove in h u z te
deventer bij een protesteren tegen de veroordeling van piet
vstaveneisen zijn vrijheid en amnestie van alle dienst weigerent+

~~111~~

AFSCHRIJFT.

B.N.O.P.
BOND VAN NEDERLANDS OVERHEIDSPERSONEEL.

Kloveniersburgwal 139 Tel.45850 Amsterdam Centrum.

Uw schrijven:

Amsterdam, 1 November 1950.

Ons schrijven:

(Bij beantwoording vermelden)

Betreft:

Aan zijne Excellentie
de Minister van Defensie.

Het rijdend personeel van het Gemeentelijk Vervoerbedrijf te Amsterdam, leden van de Bond van Nederlands Overheids-
personeel, in twee vergaderingen bijeen, protesteert met de meeste klem tegen de gevangenisstraf opgelegd aan Piet van Staveren.

Terwijl landverraders en collaborateurs in vrijheid worden gesteld, wordt deze zoon van het Nederlandse Volk, die in de oorlogsjaren zijn leven inzette voor de bevrijding van ons land, tot een langdurige gevangenisstraf veroordeeld, omdat hij zich hield aan de beloften van de Nederlandse regering: "Vrede, vriendschap en samenwerking met het Indonesische Volk".

Bovengenoemd personeel eist dan ook met de meeste kracht; onmiddellijke invrijheidsstelling van Piet van Staveren! het gevangenhouden van oorlogsmisdadigers!

Namens het Bestuur.

W.g. G.Groot-Roessink.

AFSCHRIJFT.

B.N.O.P.

BOND VAN NEDERLANDS OVERHEIDSPERSONEEL.

Kloveniersburgwal 139 Tel.45850 Afd.Amsterdam.

Uw Schrijven:

Amsterdam, 30 Oct. 1950.

Ons schrijven:

(bij beantwoording vermelden)

Betreft:

Aan zijne Excellentie
de Minister van Defensie.

Het kader van de Bond van Nederlands Overheidsper-
soneel afdeling Amsterdam, in vergadering bijeen, pro-
testeert met kracht tegen de veroordeling van
Piet van Staveren.

Zij eisen de onmiddellijke invrijheidsstelling van
bovengenoemde.

Namens het Bestuur
G. Groot-Roessink.
Secretaris.

W.g. G.Groot-Roessink.

#

VERTROUWELIJK

23 December 1950.

Verbinding: No.12 *De Heug*

Doss.136

Onderwerp: J.I.DREVE B

Datum ontvangst bericht:---

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

OP KAART
ACD/ <i>W5</i>
DATE: 5-2-50
PAR: <i>W</i>

<i>06 383</i>
29 DEC. 1950
ACD/99999

B.O.S. van 15 November 1950
No.94693 M.v.B.Z.

co
Naar aanleiding van nevenvermeld schrijven betreffende Joh.I.DREVE wordt het volgende medegedeeld:

o.k.
Johannes Izaak DREVE, geboren te Ellewoutsdijk 10 December 1894, van beroep kantoorbediende, woont Tak van Poortvlietstraat no.4 te 's-Gravenhage.

Hij is gehuwd met:

Flora Wilhelmina ERIKS, geboren te Leiden 29 Januari 1896.

Uit dit huwelijk zijn twee kinderen geboren.

Alhoewel DREVE blijkt de administratie van het Bureau van Bevolking behoort tot de Ned.Herv.kerk, heeft hij in feite met deze kerk geen enkele bemoeienis.

o.k.
Volgens een persoon, die DREVE kent, houdt hij er eigenaardige godsdienstige opvattingen op na. Zo propageert hij o.a. het duizend-jarig rijk.

o.k.
Hij is een mislukkeling, die bij niemand terecht kan. Na in de oorlogsjaren enige tijd bij de Distributie werkzaam te zijn geweest, is hij nu reeds geruime tijd werkloos. Hij doedt zijn tijd door aan iedereen brieven te schrijven.

o.k.
Informant weet niet of DREVE bij een bepaalde politieke partij is aangesloten, doch vermoedt dat hij sympathiseert met het communisme.

o.k.
Zijn zoon: Johannes DREVE, geboren te 's-Gravenhage 21 Juni 1931, wordt in de administratie van de Politie te 's-Gravenhage (Doss.7.13-2 d.d. 19 Mei 1949) genoemd als contactman tussen de Jeugdraad en de leden (thuiswerkers) der E.V.C. te 's-Gravenhage.

Genoemde Johannes is in militaire dienst.

in ID
De overige gezinsleden worden in genoemde administratie niet genoemd.?(einde)

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

CO 94693

's-Gravenhage, 15 November 1950.

No. : B 94693

VERTROUWELIJK

D-1-95999

Betr.: J.I.Dreve.

UITGEBOEKT 17 3

Hiermede moge ik U verzoeken mij te willen doen inlichten omtrent de personalia, politieke antecedenten en verder van belang zijnde gegevens betreffende Joh. I. Dreve, wonende te Uwent, Tak van Poortvlietstraat 4.

Dreve richtte een schrijven aan H.M. de Koninging, waarin hij uit godsdienstige overwegingen protesteerde tegen de huidige oorlogsvoering.

In mijn administratie komt voor Johannes Dreve, geboren te Den Haag 21-6-1931, wonende Tak van Poortvlietstraat 4 te 's-Gravenhage, magazijnknecht; contactman tussen de Jeugd-raad en de leden (thuiswerkers) der E.V.C. te 's-Gravenhage.

Een spoedig antwoord zal op prijs worden gesteld.

Aan de Heer
Hoofddoelmissaris van Politie
te
's - GRAVENHAGE.

HET HOOFD VAN DE DIENST.
Namens deze,

J. G. Crabbendam

A.C.D. agende en vers. i.O.D. 711. *Don naar B*

RAPPORT van D.

Aan: ~~D. S. A.~~ en C. ter kennisname.
Van: DOV II.

2/13 6.151
05.51-4/11
6 MRT 1951
ACD 104669

Bijgaand afschrift proces-verbaal ontvangen van relatie Marid.

DOV II, 17 Januari 1951.

C!
D

23-1-51
2
Ver. in de interesse
25/11

B. de heer...

B II *2/13* *4/3/51*

S. de heer...

VAN WEGE H. M. DE KONINGIN
TER BEHANDELING IN HANDEN
GESTELD VAN DEN MINISTER VAN

Den Haag 11 September 1950

KABINET DER KONINGIN

INC: 13 SEP 1950

EXH.

115

oorlog
14 sept. 1950

M.v.O.-EXH.

20 SEP. 1950

Van Hare Majesteit
Koningin Juliana
in Gravenhage

Mevrouw,

Onbekend
op 11/9
in Kijk Dinsdag
Kab. onbekend
J 26/19

Te Uwer attentie deel ik U mede,
dat ik Zijne Excellentie de Minister
van oorlog, die het in zijn antwoord
aan de Tweede Kamer o.a. had over de
geestelijke weerbaarheid van ons volk,
vroeg, wat hij egentlijk bedoelde met
„onze defensie“!

of dit hetzelfde is, wat de Ameri-
kaanse luchtmacht in Korea demon-
streert, n.l., het plat bombarderen
van steden en dorpen en het schieten
op alles wat beweegt, want de Jan
Cruiken doet daar immers ook aan mee.

U heb het echter voor de Minister,
die ook de medewerking verlangt van
de kerkelijke organisaties, wat duidel-
ijker schijnt en hem diels gemaakt,
wat „onze“ defensie in dat verband
diende te zijn.

U wies Zijne Excellentie op het
boek, n.l. de bijbel, Awelt ook door
de door hem genoemde kerkelijke or-
ganisaties gebruikt wordt, hoewel
Aen onrecht.

En dat ik in dat boek ergens las (Efe-
6:12), dat men zal aandoen de gehele

9
wapenuusting Gods, om staande te blijven.
Verder, dat het jammer was, niet alleen
voor die kerkelijke organisaties, maar
ook voor hem, dat de wapenen daarin
niet worden genoemd: bajonetten, om
zijn medemens in het lichaam te prii-
ken, slammorwerpers, stengens of
bommen, bevoorde steden en dorpen
op misdadige wijze te vernietigen,
alsmede het leven van tientallen on-
schuldige kinderen, vrouwen, zieken
enz. enz. of deze voor hun leven te
vernietigen.

H. schreef, dat ik daarover in dat
boek niets las. Wel over een kwaad
des gastes, doch dat dit bijvoorbeeld
niet door godlozen en antichristen
wordt gchanturd. Hie Horea.

H. schreef verder, dat het vierde
dier schrikkelijkt en gruwelijkt was
en zeer sterk, met grote ijeren fon-
den en at en het overige met zijne
voeten vertrappe en ook, dat het...
Aien hoornen had.

En ik sloot dan, Heerover, met
het wee uit te roepen over diegenen,
die het beest aanbiddend of zijn meek-
teken ontvangen, want dat hun in
dat geval de wijn van de kroon
Gods ongemeyd nal worden inge-
schonken en namens Jesus Christus
heb ik Zijne Excellentie daarvoor
ernstigh gewaarshewd.

Het verschuldigde eebied

Moh. J. Dreve
Wak v. Poortvlietstr. 4
Den Haag

MJD

Koninklijke Marechaussee
 1e Divisie
 District Breda
 Brigade Gilze-Rijen.

No. P/467/'50.

Proces verbaal wegens vermoedelijke overtreding van artikel 261 van het Wetboek van Strafrecht, gepleegd te Amsterdam, op 4 October 1950, door onbekende dader(s).

Bijlage: E e n.

PRO - JUSTITIA

Op 20 (twintig) October 1900 en

vijftig verscheen voor mij;-----

VERBALISANT:

Jan, Cornelis van Iperen, wachtmeester der Koninklijke Marechaussee, behorende tot de in het Hoofd dezes genoemde Brigade:-----

AANGEVER:

HENDRIK K O O P S:-----

geboren 10 April 1928 te Rotterdam, wonende Jaarsveltstraat 74 b te Rotterdam, thans dienende als Adelborst 1e klasse, behorende tot het Beroepspersoneel, ingedeeld bij de Marine Luchtvaartdienst, geleger op de Militaire Vliegbasis GILZE - RIJEN, die klachte deed en mij als volgt verklaarde:-----

"Op Donderdag 5 October 1950 overhandigde zijn verloofde, Mejuffrouw van BEVEREN, wonende Tortellaan 9 te 's-Gravenhage mij een briefkaart, welke zij ontvangen had en aan mij was geadresseerd, in een geopende enveloppe van het Staatsbedrijf der P.T.T. (zijnde een stuk met port belast). Op deze briefkaart stond het navolgende te lezen: "Amsterdam, 3-10-'50, Fred, Hoe kan jij je in hemelsnaam als beroepsmilitair verbinden. Zit er nu helemaal geen pit meer in je om voor een productieve betrekking te solliciteren, zodat je dus niet op de kosten van het volk leeft. Wat hebben wij aan een Marine? Dat je gehaat bent, ander fatsoenlijke mannen, zal je wel reeds verscheidene malen zijn opgevallen, als je in dat piccolo's pakje loopt en de mannen die dit uniform herkennen als behorende tot de Marine vrijwilligers. Use your brains boy! Beroepsmilitairen zijn de verwekkers van oorlog. Een piccolo is nog productief, maar jij!"-----

Deze briefkaart was geadresseerd aan: "Beroepsmilitair Adelb. Vl. 1e klasse Fred Koops. p/a Fam. v. Beveren, Tortellaan 9 Den Haag." Als afzender stond op de linkerachterzijde der kaart: "Ir. P. de broek c.i. Olympiaplein 33", terwijl deze kaart volgens poststempel verzonden was vanuit AMSTERDAM. Op de kaart was een gedrukte postzegel ad. Fl. 0.05 (vijf cent) port, daar de frankering te laag was. Deze briefkaart was gezonden aan het adres van mijn verloofde, Mej. VAN BEVEREN, Tortellaan 9 den Haag. Mijn verloofde heeft deze enveloppe geopend daar wij gedurende die dagen zeer veel post ontvingen in verband met het feit dat wij juist in dien tijd verloofd waren. Zij was van mening dat het hier een normale felicitatiekaart betrof. Ik gevoel mij door het gesteld in deze briefkaart zeer beledigd en verzoek daarom dat een onderzoek wordt ingesteld naar de afzender van deze kaart, teneinde een vervolging tegen deze persoon te doen instellen".-----

Na voorlezing en onder volharding tekent aangever zijn verklaring met mij wachtmeester voor waarheid.

De Wachtmeester:
 H.C.v.Iperen

De Aangever:
 F.Koops.

Naar aanleiding van bovenstaande aangifte en na bekomen opdracht van mijn Brigade-Commandant heb ik wachtmeester op 21 October en de daaraan volgende dagen een onderzoek ingesteld en in verband hiermede werd door mij op 24 October 1950 gehoord;-----

-----Petronella Wilhelmina van B E V E R E N ;-----
oud 21 jaar, wonende Tortellaan 9 te 's-Gravenhage die mij als volgt verklaarde;-----

"Op Donderdag 5 October 1950, het juiste tijdstip weet ik niet meer, doch ik vermoed te omstreeks 10.00 uur, werd door een postbeambte een brief bezorgd aan mijn adres, Tortellaan 9 te 's-Gravenhage. Mijn Vader heeft deze brief aangenomen van de postbode en moest 5 (vijf) cent strafport betalen. Deze brief was geadresseerd aan Beroepsmilitair Adelb.Vl. le klasse Fred Koops. p.a. Fam. van Beveren, Tortellaan 9 Den Haag.

Daar ik juist enige dagen daarvoor verloofd was met bovenbedoelde Fred Koops en wij dus zeer veel post ontvingen, welke post aan mijzelf of aan mijn verloofde geadresseerd was, werd deze brief door mijn Vader in ontvangst genoemen en aan mij overhandigd. Toen ik de enveloppe ontving heb ik dan ook niet gearzeld deze te openen ondanks het feit dat hij aan Fred Koops geadresseerd was. In de door mij ontvangen en geopende enveloppe trof ik een kaart aan waar voor mijn verloofde zeer onaangename dingen in stonden. Ik heb deze kaart later aan mijn verloofde overhandigd welke mij mededeelde hem aan de Koninklijke marechaussee te zullen geven, daar hij zich door de inhoud van bedoelde briefkaart zeer gekwetst voelde. Ik heb geen idee wie de kaart aan mijn verloofde gezonden kan hebben. Ik ben eerst sinds enkele maanden in Holland, dus heb vanzelfsprekend nog niet veel kennissen hier. Het handschrift op de briefkaart komt mij ook niet bekend voor. Ook mijn ouders, welke de kaart ook gelezen hebben, hebben geen idee wie de afzender van bedoelde kaart kan zijn. Het enigste vermoeden dat ik en ook mijn verloofde heeft is dat er iemand de verlovings-advertentie gelezen heeft in "Elsevier" of in de "Nieuwe Courant". Daar stond als adres opgegeven p.s. Tortellaan 9 's-Gravenhage.-----

Voorts verklaar ik wachtmeester dat noch bij de overige verlovings-correspondentie, nog bij de particuliere post welke in het bezit was van de Heer Fred Koops enig schrijven voorkwam dat overeenstemming vertoonde met het geschrevene op de briefkaart met beledigende inhoud. Een door mij ingesteld onderzoek te Amsterdam heeft geen gunstig resultaat opgeleverd. Bij dit onderzoek bleek mij dat het adres van de afzender gefingeerd was, De Centrale Recherchedienst te Amsterdam kon mij omtrent handschrift noch adres van de afzender enige nadere inlichtingen verschaffen.-----

De aandacht blijft op de zaak gevestigd, terwijl bij opsporing van de eventuele dader of bij het verkrijgen van zodanige inlichtingen wat tot opsporing van de dader zou kunnen leiden, hiervan nader proces-verbaal zal worden opgemaakt.-----

Waarvan door mij wachtmeester persoonlijk en op afgelegde ambtseed is opgemaakt, dit proces-verbaal om met de bijlage te worden overgegeven aan mijn Brigade-Commandant, teneinde te worden gezonden waar zulks behoort.

Gesloten te Gilze-Rijen, 10 October 1950.

De Wachtmeester
w.g. J.C.v.IPEREN.

Gezien en met bijlage doorgezonden aan:
de Heer Officier van Justitie bij de Arrondissements-Rechtbank te AMSTERDAM.

In afschrift verzonden aan de Heer Commandant der Militaire Vliegbasis
te G I L Z E - R I J E N
Gilze-Rijen, 10 November 1950.
De Brigade Commandant
De Opperwachtmeester
w.g. J.F.M. van GESTEL.

RAPPORT ACD.

Betr: Antimilitaristisch pamphlet

16 MRT 1951
ACD/105441

Bijlage werd door Hoofd BVD van onbekende zijde ontvangen.

b.2
05.26.

ACD, 16 Maart 1951

Reu

105

Burgers van Nederland!

De overheden der blanke volkeren zijn bezig met hun generaals ten derde male een massale mensenmoord voor te bereiden, die vernietigender zijn zal dan de twee vorige tezamen.

Zelf-verdediging is een natuurrecht: verdedigt U tegen de aanslag, die door de regeringen op uw leven beraamd wordt.

Vrouwen, staat niet toe, dat uw mannen en uw zoons opgeofferd worden aan een waan. Hebt ge er nog niet genoeg van? Weg met alle frases en valse romantiek! Niet het "vaderland" en niet de "democratie" moeten verdedigd worden, maar de nensen, thans in het bijzonder de leden van het blanke ras, dat aan zijn eigen gewelddadigheid dreigt te gronde te gaan.

Dictatuur is slecht. Massale zelf-vernietiging is slechter. Wie in zijn leven steeds het "kleinere kwaad" kiest, is zedelijk laf; maar wie bewust het grotere kwaad kiest, is krankzinnig.

Wij wensen vrijheid. Staatsdwang tot de oorlogsdienst is het tegendeel van vrijheid. De "plicht" tot deze mensvijandige "dienst" is in de 19de eeuw door Napoleon in Nederland ingesteld. Het wordt tijd dat we hem weer afschaffen. Wanneer de generaals hun beroep willen uitoefenen, laten zij dat dan naar met vrijwilligers doen. Zij zullen Europa in puin leggen en de bevolking uitroeien. Wenst gij daaraan mee te werken?

Volgens de militaire deskundigen komen in de oorlog bajonetgevechten vrijwel niet meer voor "omdat men in ~~de~~ ~~zijn~~ het algemeen, zelfs in de hitte van het gevecht, een tegenzin en walging heeft om de bajonet in zijn tegenstander te stoten", (ENSIE, dl.9 Oorlog en Oorlogvoering)

Gelukkig voor de militairen is de oorlogstechniek verbeterd. Uit de verte duizenden tegelijk te doden is belangrijk minder weerzinwekkend, men merkt er niets van.

Jongeman, leen jij je niet een dergelijk bedrijf?

Vaders, eist van de regering onmiddellijke afschaffing van de dienstplicht en volledige ontwapening. Er komt van wat wil. En als tweede punt op het programma: uitbreiding en verbetering van het onderwijs met de vrijkomende gelden. Alle kinderen naar school tot hun 19de jaar. Cultuur behoort gemeengoed te zijn van alle leden van een volksgemeenschap en niet het voorrecht van een dunne bovenlaag. Geestelijke ontwikkeling is de beste waarborg tegen misleiding door "volksmenners". Wij moeten een "standenloze samenleving" voorbereiden.

Alleen wanneer wij onze vrijheid grondvesten op recht, zullen wij haar kunnen behouden.

Mannen, de enige manier waarop gij het leven van uw vrouwen en uw kinderen kunt verdedigen, is: geen oorlog voeren. Redt hen!

Zijn wij door de Marshall-hulp dienstplichtig geworden aan Amerika? Dan moeten we haar niet langer aanvaarden en desnoods terugbetalen. Hulp, die met het leven bekocht wordt, is te duur betaald.

Liever droog brood en levende kinderen, dan dollars en vermoorde kinderen.

Een moeder.

Afr. R.S.K.
Lgnt.: 31.11.28.441

31705
AFSCHRIJF
t.a.v. de B.V.D.

OD 711

1.612 6.23
31/00T 1951 F
ACD/112206

GEGEVENS ZUIVERHEIDSONDERZOEK

Naam: X ZWEERMAN

Voornamen: Julius Arnoldus

Geboren te: Amsterdam

Datum: 28-11-31

Wonende: Verbindingsstraat 9 bis.

Te: Amsterdam Z.

Burgelijke staat: ongehuwd / ~~getrouwd~~

vanaf geboorte

Geboren te:

d.d.

Kinderen:

Geb:

te:

Beroep: Toneeldecorateur

OP KAART
ACD/112206
DAT: 31/11/51
PAR:

Godsdienst: Geen

Practiserend: ~~nee~~ neen

Ouders: Vader: R.K.

Moeder: Geen

Vader: Engelbertus Arnoldus

Geb: 20-8-1904 te: Amsterdam

Beroep: Bloemist (eigen zaak)

Adres: z.b.

Moeder: Heistinge, Juliana

Geb: 5-4-1908 te: Gratz (Oostenrijk)

Adres: z.b.

1 Broers: Robert

Geb: 31-12-49

te: Amsterdam

Beroep: thuis

4 Zusters: Hanny

Geb: 15-5-42

te:

Beroep: Schoolg.

Margaretha

20-6-43

Amsterdam

"

Catharina

30-3-34

Dienstmeisje

Gonda

-10-47

"

Nationaliteit der ouders: Vader: Ned.

Moeder: Van origine Oostenrijkse, door huwelijk Nederl.

Referenties:

Hr. Schakel te A'dam -W.-, Sloterweg 23

CHRONOLOGIE

1.

1938-1944

Openb. L.O. te A'dam Z. Rustenburgerstraat
" V.G.L.O. " Govert Flinkstraat

Aug. 1946 -
Sept. 1948

Fa. Schakel te A'dam W. Sloteweg 23 als
toneeldecorateur.

Sept. 1948 -
Aug. 1950

Fa. Corduener te A'dam C. Rapenburgerstraat 115
als toneeldecorateur

Aug. 1950 -
heden

Terug bij Schakel (zie boven)

2e Verhoor

Op heden 22 Juni 1951 te omstreeks 14.00 uur heb ik, Sneep, H.W. Administratief Ambtenaar toegevoegd aan het Hoofd Personele Veiligheid van de Luchtmachtstaf, Gevers Deynootweg 63 te Scheveningen de dpl. soldaat bij de L.S.K. genaamd:

-----Zweerman Julius Arnoldus-----
geb. te Amsterdam, 28/11 '31, legernr. 31.11.28.441, wonende Verbindingsstraat 9 huis te Amsterdam, aan een 2e Verhoor onderworpen, zulks in verband met het gehouden Zuiverheidsonderzoek op 14 Maart 1951, waaruit blijkt, dat betrokkene in het algemeen met het communisme sympathiseert en bovendien anti-militairist moet worden gekwalificeerd.

Uit het 2e Verhoor, welk verhoor is gehouden in tegenwoordigheid van de Kapt. Ruitenbeek en de Heer den Exter, kwam duidelijk tot uiting, dat betrokkene inderdaad principieel anti-militairist is, en met het communisme sympathiseert, ofschoon hij niet op de hoogte is met de doelstellingen en het principe van het communisme c.q. C.P.N. of enige andere mantel-organisatie. Het streven van betrokkene is speciaal gericht zo spoedig mogelijk de militaire dienst te kunnen verlaten, aangezien hij deze tijd als verloren beschouwt.

De indruk die betrokkene maakt op ondervrager is alsvogt te omschrijven:

Betrokkene is een jongen met weinig ontwikkeling, die steeds onder invloed heeft gestaan van zijn ouders (Vader lid C.P.N. en heeft als zodanig enkele malen op de C.P.N. gestemd)/en daardoor ook met de principes van de C.P.N. eens is.

In verband met het bovenstaande moge ik dan ook adviseren betrokkene op een niet-vitaal onderdeel van de Luchtmacht te plaatsen.

De ondervrager,
w.g. H.W. Sneep.
22/6 '51.

<p>2. Bent U met de politie in aanraking geweest? (Zo ja, voor welk(e) feit(en) en welke veroordeling(en) is/zijn gevolgd?</p>	<p>Neen</p>
<p>3. a Zijt gij lid, lid geweest of hebt gij enigerlei steun verleend aan verenigingen of organisaties met een politieke doelstelling? Zo ja, welke zijn dit en hebt gij enigerlei leidende functie vervuld?</p>	<p>Neen</p>
<p>b. Heeft U vergaderingen of bijeenkomsten van deze verenigingen of organisaties bezocht (welke?)</p>	<p>Neen</p>
<p>c. Sympathiseert ge met een bepaalde politieke richting (Zo ja, welke?)</p>	<p>Verm. C.P.N.</p>
<p>d. Welke politieke richting zijn Uw ouders, c.q. echtgenote toegeedaan?</p>	<p>Verm. C.P.N.</p>
<p>e. Hebben Uw naaste familieleden (ouders, broers, zusters, echtgenote) blijk gegeven van Nationaal Socialistische sympathieën? Zo ja, op welke wijze?</p>	<p>Neen</p>
<p>f. Vermeldt <i>alle</i> verenigingen, o.a. (vakbonden en organisaties waarvan gij enigerlei steun verleent of hebt verleend.)</p>	<p>Geen</p>
<p>g. Welke dag-, weekbladen en tijdschriften leest gij? En welke Uw ouders?</p>	<p>Parool, De Waarheid ± 1½ jaar lang vlak na de oorlog, opgezegd omdat er niets meer aan was.</p>
<p>4. Wat is Uw mening ten aanzien van het Indonesische probleem?</p>	<p>Zelfbestuur van Indië is goed, hadden al veel eerder moeten vrij geven. Ind. volk heeft recht op vrijheid. Overdracht van Nw. Guinea moet wel plaats vinden.</p>

ALGEMENE OPMERKINGEN

Ziet de noodzaak van een leger niet in.
Heeft princ. bezwaren tegen mil. dienst; kan geen vreemde mensen, die hem niets gedaan hebben doodschieten.
Wapenleverantie's van Amerika zijn niet goed, de Amerikanen trachten een nieuwe oorlog te ontketenen om weer een hoop geld te verdienen.
Marshall-hulp is niet helemaal goed, we krijgen te veel verplichtingen aan Amerika.
Atlantisch Pact is weer een handeltje van Amerika om flink te verdienen. Kan de noodzakelijkheid van dit Pact niet in zien.
Steun van de V.N. aan Z. Korea is niet goed, dit is een binnenlandse kwestie en Amerika en de andere landen van de V.N. mogen zich hier niet inmengen.
Het brandmerken van Rood-China tot agressor door de Veiligheidsraad is niet goed, daar de andere landen, die legers naar Z. Korea hebben gestuurd ook tot agressor veroordeeld hadden moeten worden.
Vader heeft dezelfde anti-militaire bezwaren als betrokkene.

Vader niet in Duitsland gewerkt, geen werk voor de Duitse Wehrmacht verricht.
De proteststakingen te Amsterdam tegen de wapenleverantie's vond betr. goed, indien de mensen, die gestaakt hebben, vinden dat er geen oorlog meer moet zijn.

Ondergetekende verklaart niets verzwegen te hebben, wat de beoordeling van zijn dienstname c.q. plaatsing in een specialistische functie c.q. plaatsing op een kaderschool of officiersopleiding, ongunstig zou kunnen beïnvloeden. Indien zulks naderhand mocht blijken het geval te zijn, accepteert hij zijn ontslag c.q. overplaatsing naar een andere tak van dienst, zonder aanspraak op enige daaruit voortvloeiende financiële baten en met eventuele terugbetaling van aan zijn opleiding verbonden kosten.

Nijmegen, 14 Maart 1951

Handtekening:

w.g. onleesbaar.

Advies: O.P.

Datum van ondervraging: 14/3 '51

Ondervrager: w.g. onleesbaar.

LDS.K. Scheveningen

Afschrift.

12365

11-5-51

462/CV

26-4-51

ZWEERMAN

Julius Arnoldus

Amsterdam, 28-11-51

Amsterdam, Verbindingsstraat 9 hs.

Komt niet voor op politiek gebied.

Het laatste Avondmaal.

Geborduurd wandlap van Leny van der Does.

„De stille week” in ons huis

Het is niet zo gemakkelijk in de lijdensweken iets te vinden van een vorm, volgens welke wij in het gezin met elkander iets kunnen doorleven van de lijdensgedachte.

„De Stille week” anders dan anders en toch een gewone week. Het is niet zoals in de Kersttijd, waarin alles meeleeft en bijna ieder deel heeft aan de feestelijke stemming.

Maar zou het kunnen, dat wij in ons huis iets „stil” maakten en rust vonden voor denken en voor geloven? Daarover schreef een lezeres ons een brief, die wij graag plaatsen. Misschien helpt het ons allen wat mee, om er een „goede week” van te maken opdat Pasen een werkelijke vreugde kan brengen!

Beste Hannie,

Al zo lang was ik van plan je nog eens te schrijven naar aanleiding van ons gesprek van een tijdje geleden. Over de vraag van de levensstijl heb ik sindsdien veel nagedacht en dat ik er toe kom je nu te schrijven, zit hier in, dat het me opeens heel duidelijk is geworden, dat die vraag veel verder strekt dan de aanleiding die ons er toe bracht. Wij kwamen er op, omdat we het niet helemaal eens werden over het roken. Jij zag het wat anders dan ik — voor jou was het meer een kwestie van het kennen van grenzen, met het oog op je gezondheid en van je beurs. Voor mij lag er ook een vraag van levensgedrag in. Maar daar hebben we toen al genoeg over gepraat. Nu gaat het me om het andere, waar ik toe gekomen ben.

THUIS

Onder Redactie van Mej. Mr M. A. Klomp

Er was maar een toevallige aanleiding voor. We moesten in de Huisvrouwenvereniging een avond afspreken voor een vergadering en die bleek het beste te kunnen vallen op a.s. Maandag, de Maandag voor Goede Vrijdag dus. Je weet hoe zo iets gaat, een beetje heen en weer scharrelen met data en die Maandag was werkelijk voor ons allemaal geschikt. Even heb ik m'n mond gehouden, maar toen dacht ik: nee, ik wil het toch niet en ik zeg het ook. Ik moet zeggen, dat het tot ieders verbazing was, dat er bij mij bezwaren waren om in de Stille Week te vergaderen. Ik moet ook zeggen, dat ik het niet eens zo gemakkelijk vond uit te drukken wat ik er nu tegen had. Op de zakelijke argumenten van de anderen kon ik niet erg veel terug zeggen: als het nu nog een feestje was, zei er een. Maar je kunt toch om zo iets het leven niet stil zetten. Een ander zei: mij zegt die hele Christelijke feestdagenviering niets,

dus waarom zou ik me er wat van aantrekken. Weer een ander keek eerst wat verbaasd en zei: ik dacht heus even, dat je het meende.

En daar zat ik toen. Dat ik me daar erg goed verweerd heb, zou ik niet graag zeggen, dat geloof ik niet. Daarom juist schrijf ik er jou nu eens over. Vind jij ook niet, dat je op een of andere manier in de praktijk van je leven tot uitdrukking moet brengen, dat de Christelijke feestdagen je wél wat zeggen? Natuurlijk, je kunt het leven niet stil zetten. En in zekere zin doet het er ook niet zoveel toe of je die dagen tussen Palmzondag en Goede Vrijdag er niet anders uit laat zien dan andere dagen. Maar ik heb er behoefte aan en nu ik het voor jou opschrijf, weet ik ook wel, wat ik er mee bedoel, in ons huis in die week een andere rust dan anders te hebben. Het gewone dagelijkse leven laat ik gewoon doorgaan, maar ik ga bepaald geen grote schoonmaak-omhalen bedenken in die dagen. Ik wil me ook niet opwinden op vergaderingen over nuttige dingen, die ook wel veertien dagen wachten kunnen. Want ik wil ruimte hebben om te denken. Ik wil ook rust hebben om met Kees en de kinderen beter dan anders een half uurtje te kunnen lezen en zingen na tafel. Dat doen we in de Kersttijd ook. We komen er in de drukte van ons gezin vaak slecht aan toe. Maar deze week moeten we er niet van afwijken, want het leven zal ons niet altijd zo veilig en vertrouwd bij elkander laten. Voor de kinderen zal het verdriet en het berouw later zeker komen. Wij zullen elkander verliezen in het leven of in de dood. Als zij volwassen worden kunnen zij daaraan nooit voorbijgaan. Dan zal wat zij in Stille weken in hun jeugd leerden verstaan, van de groetheid van het schuldeloos gedragen lijden, hen helpen en hen de weg van geloof in leed wijzen.

Maar er is nog een andere reden: Goede Vrijdag wil ik met Kees naar het Avondmaal. In alle rust en stilte wil ik dan met hem samen deelnemen aan die maaltijd van brood en wijn, die ons tezamen verbindt en opneemt in Zijn liefde.

En daar wil ik komen in alle rust en stilte, die deze wereld ons laten kan. Dat is maar een heel klein beetje. Maar wat ik daarvan veroveren kan in de Stille Week, dat zal ik doen. In ons huis en in de kerk, waar wij het doen „tot Zijn gedachtenis”.

Het is maar een klein stukje verwerkelijking van de levensstijl. Ik denk als we elkaar zouden spreken, dat we het weer niet helemaal eens zouden zijn. Dat is ook geen wonder, de weg van ieder mens is een eigen weg. Elkaars stijl kunnen we ook niet maken.

Maar ik wilde je toch even schrijven omdat het aansloot op ons vorige gesprek en je er misschien eens over denken wilt. In de neutrale, onverschillige wereld is „de stille week” even druk en roerig als al het andere, het is, dacht ik, aan ons ook hierin de stijl van ons leven een aparte richting te geven. Het zit niet in de vormen, dat weet ik wel. Maar een goede vorm geeft ook steun. Laat je eens wat horen? Goede Paasdagen!

Groetjes van

MIEKE 9

Waarom ik in de kerk terugkeerde

Ds A. Burger, Bergum (Fr.)

In het vorig nummer van dit blad schreef ik, hoe ik als predikant de kerk verliet en een jaar lang met mijn gezin leefde en werkte in een Christelijke Broederschap in Engeland. Dit keer ben ik jullie een antwoord schuldig op de vraag, waarom ik terugkeerde in de kerk.

Laat ik mogen beginnen te zeggen, dat ik dat niet nauwkeurig weet. Ik zou er bovendien aan toe willen voegen, dat ik blij ben over ieder, die zich bij de Broederschap aansluit: ik kan hen niet anders zien, dan als „voortrekkers” van een nieuw Christendom.

Mijn kritiek op de kerk is gebleven. Zij is niet hoogmoedig bedoeld. Talloos velen met mij, ook jongeren, hebben deze en dergelijke kritiek. En wij voelen ons even machteloos en schuldig als de Kerk in haar geheel het is tegenover de chaos van deze tijd.

Enkele bezwaren wil ik noemen. De kerken streven ernaar, zoveel mogelijk mensen te omvatten. Ik geloof eer, dat er een tevél is aan leden. Tevelen zijn toegetreden uit traditie of omdat vader of moeder het wilde, of om in een gemeente de partij te versterken tegenover een andere richting, of omdat men er een bolwerk in zag tegen het rode gevaar. Deze massa berooft de Kerk van haar fut. Er kan dan ook niet gezegd worden, dat wij in de gemeenten broeders en zusters voor elkander zijn. Mensen verbonden door liefde, voor elkander verantwoordelijk in lief en leed. Voor de meesten gaat het om eigen zaligheid of stichting. Hoe zouden wij ook broeders kunnen zijn, wanneer ook onder christenen het vechten voor eigen bestaan en bezit het eerste is? Ik zou niet graag allen de kost geven, voor wie de „Mammon” nummer een is en die dan bovendien God óók nog wel een hoekje in hun leven gunnen; Jezus zegt: „Gij kunt niet God dienen en Mammon”.

En zijn er ook geen christenen, die menen meer te zijn dan anderen, omdat ze meer hebben, of dat nu kennis is of geld?

Wat mij heel hoog zit, is, dat de Kerk geen duidelijke uitspraak geeft in het vraagstuk van militaire zelfbeveiliging. De bijbel spreekt van Godsvertrouwen, deemoed, het zegenen van wie ons vervolgen, geen kwaad met kwaad vergelden.... Wat doen wij? We vertrouwen liever op wapenen, dat lijkt veiliger. En zo nodig roeien we de tegenstander uit als ongedierte. Ik begrijp dat niet.

Laat ik daarom mogen herhalen: „Ik ben hartelijk blij over ieder, die de moed heeft de stap te maken uit dit compromis in een broederschap, die met bovengenoemde vragen radicaal ernst maakt.”

Waarom ik dat dan zelf niet doe?

Ik heb het gevoel dat ik (nog) hier moet zijn. Misschien omdat ik met velen hoop, dat de kerk zich toch nog zal loscheuren uit de fatale „verknoptheid met de wereld”, om daarin het „radicaal andere” geluid van het Evangelie te laten horen.

Waarvoor leven wij in deze tijd? Waarvoor werken wij nog? Dit is een vraag, die vele ouderen verleerd zijn; voor jongeren is het een nijpende vraag. Want het lijkt er veel op, dat er voor hen nog maar één toekomst is: „Ingeschakeld worden in het totale militaire bedrijf”.

Ik geloof niet, dat dit Gods bedoeling kan zijn. Er móét een mogelijkheid zijn, dat het samenleven van mensen een

diepgaande vernieuwing beleeft. Ik zie een dergelijke vernieuwing alleen mogelijk in het kader van het Christendom. Alleen daar ligt het onuitputtelijk reservoir van kracht tot revolutie op alle levensterreinen.

Nu begrijp ik best, dat het lidmaatschap van een kerk jullie niet aantrekt (zie boven) en toch....

Ik meen, dat als wij, om welke reden ook, de Broederschap voor ons persoonlijk niet als de oplossing zien, wij toch niet goed doen, met los te blijven staan van de kerk. Ook daar worden, zij het met veel meer compromis, de laatste levenswaarden bewaard en verkondigd. Wie in deze wereld iets wezenlijks wil doen zal dat moeten doen vanuit de oerkrachten, die toch nog altijd in iedere kerkelijke gemeenschap verborgen liggen. Wie daarvan los blijft staan isoleert zich en vervalt tot machteloosheid.

Wij kunnen de Broederschap zien als een teken, als het levend worden van de hoogste christelijke norm.

Maar ook in onze kerken is een mogelijkheid van levensvernieuwing; men weet er immers van vergeving. Ook daar kan men werkelijk voor elkander verantwoordelijk zijn als medekinderen Gods. Ook daar kan men waarachtig dienen.

JEUGDRUBRIEK onder redactie van Mevr. J. Baas-v. Dijk

Omdat Christus daar is, die gekomen is om aan den lijve onze wanhoop door te maken, ons te dienen met Zijn leven en Zijn sterven. Die tot ons zegt: „Ik ben met U, al de dagen Uws levens”.

Een toevloed van ernstige jongeren, die bereid zijn zich te geven, die willen breken met oude vormen, voor wie de eerste christelijke gemeente een ideaal en de Bergrede een ernstig te nemen leidraad voor het leven zou zijn, zou een belangrijk element kunnen betekenen in de vernieuwing der Kerk. Zodat de Kerk zou kunnen worden een verzoenende kracht in deze yerscheurde wereld, waarin ze nu vaak een weerstrevende meeloper is.

Er zijn aanknopingspunten. De Hervormde Kerk heeft een „Jonge Kerk” en een opleidingsinstituut „Kerk en Wereld”. Er is de V.C.J.C. in al zijn geledingen. Er is een oecumenisch jeugdcontact, er is natuurlijk meer.

Mogen velen van jullie jongeren, je weg daarheen vinden, in de Kerk.

WIE SCHRIJFT ER MEE?

Zoals jullie wellicht hebben gehoord of gelezen, organiseren de gezamenlijke jeugdorganisaties, die in de Nederl. Jeugd Gemeenschap samenwerken, wederom een z.g. Jeugdweek (van 21-28 Mei), waarvoor deze keer als onderwerp is gekozen: Deze tijd vraagt: Soberheid en Zelfbeheersing.

Nu is het allemaal wel aardig, dat je leest, wat anderen hierover te zeggen hebben, maar we willen ook graag, dat je hierover zelf eens nadenkt en opschrijft, wat je ervan vindt. We vragen je daarom: Waaraan denk je als je de woorden soberheid en zelfbeheersing leest en wat kunnen ze voor jou betekenen? Wil je het stukje, het verhaal of het „opstel” wat je gemaakt hebt opsturen naar het kantoor van de Nederlandse Jeugd Gemeenschap, Henri Polaklaan 14, Amsterdam?

Voor de 5 beste stukjes wordt een mooi boek beschikbaar gesteld. Daarom moet je er even bij vermelden: 1. Naam en adres. 2. Je leeftijd. 3. In welk blad je deze oproep hebt gelezen.

We zullen ook proberen de schrijvers(sters) van de 5 beste stukjes voor de radio te laten voorlezen. Doe je het? Uiterlijk 10 Mei a.s. opsturen.

Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet . . .

of, vacantieplannen zonder geld

Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet — en het ziet bleek. Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet en het ziet groen, geel en paars. Begint U het te begrijpen? Wordt U "warm"?

Laten we dan deze geheimzinnigheid maar staken en verder kijken waar het om gaat.

Het gaat om de zomervacantie. Het gaat om ons aller krappe beurs. Het kan immers dit jaar niet? In 1950 ging het al niet meer, met het gezin er op uit te gaan. Wat dan nu, nu het alles nog veel duurder is geworden?

Maar . . . hebben we het dan nu niet nog meer nodig dan tevoren?

Zo heeft de V.P.R.O. in 1950 al gedacht en we openden in de rubriek „Thuis” de „Vacantieplannen zonder geld”. Enig beraad moest dit jaar worden gevoerd. Zullen we er weer aan beginnen? Er ligt hier een betrekkelijk grote verantwoordelijkheid. Bovendien, gesproken van „Ik zie, ik zie wat jij niet ziet . . .”, ik heb wel eens wat gezien, dat maar niet te veel andere mensen óók moeten zien. De gedachte van de V.P.R.O.-familie wordt ook wel eenzijdig verstaan. Wel kinderen hebben en een huis willen, waar die kinderen dan aan zee, vlak bij het strand, vakantie kunnen hebben, maar in ruil „alléén volwassenen, beslist geen kinderen in ons keurig huis” of na negen adressen te hebben afgekeurd, het tiende gelukkig maken met een toezegging die na twee dagen weer wordt ingetrokken”, omdat er een nichtje was dat ruilen wil”, het zijn géén overdrijvingen van mij, maar nuchtere realiteiten zó, los uit de correspondentie genomen. Onbedachtzaamheden in het verzwijgen van moeilijkheden over kinderen voor wie een thuis wordt gezocht zijn eveneens voorgekomen.

THUIS

Onder Redactie van Mej. Mr M. A. Klomp

Dit alles niet om nu eens achteraf standjes te geven, maar wel om te zeggen, dat onzerzijds enig beraad nodig was.

Maar — wie beter dan een door het hele land verspreide vriend als Vrije Geluiden en welke spreuk beter dan onze Franse thema-zin: „Les amis de mes amis sont mes amis” (de vrienden van mijn vrienden zijn mijn vrienden) zijn toepasselijk op de gedachte, dat de behoefte van een mens eens iets te zien, wat hij anders niet ziet, in deze bedrukte tijden groter is dan ooit. Maar we moeten wel duidelijk met elkander eens zijn, wat er wel kan en wat er niet kan.

1e. Daarbij staat voorop: het gaat om „Vacantieplannen zonder geld”, wie, voor volwassenen of kinderen, zij het eenvoudig, pensioen zoekt of aan te bieden heeft, kan dat per advertentie doen. Daarom zullen we in het blad van 24 Maart een regeling bekend maken. Dit valt echter niet binnen de bemiddeling van deze rubriek.

2. Reisgezelschap per auto of fiets is evenmin via onze rubriek te bereiken. De aanvraag hiervoor is buiten proportie groot tegenover het aanbod, dat het een vergeefse zaak is.

3e. Ruiling of logies in het buitenland ligt niet binnen onze mogelijkheden en vooral: niet binnen de verantwoordelijkheid, die we op ons kunnen nemen. Er zijn drie rubrieken, waarop wij ons dit jaar willen toeleggen:

A. **Huizenruil.** Zee tegen bos, hei tegen stad, er zijn, dat behoeft ik niet te omschrijven, eigenlijk talloze combinaties denkbaar.

Wie dit graag wil, vermeldte zo kort en duidelijk mogelijk:

Naam, adres, beroep, aantal personen, volwassenen en kinderen, beschikbare ruimte (vooral slaapgelegenheid, bijzondere attractie of bezwaren van huis, gezin of omgeving. Zo nauwkeurig mogelijk de gewenste data en de streek,

waarheen men graag wil. Hoe duidelijker en nauwkeuriger U alles vermeldt, hoe beter we kunnen bemiddelen.

Referenties worden niet gevraagd. Wilt U dat, dan kunt U dat onderling regelen. Voor de V.P.R.O. staat hier vertrouwen tegenover vertrouwen.

B. **Kinderen.** Ruilen of — als „het” bleek ziet aanvragen om een buiten-vacantie.

Daarom ook graag aanbiedingen van kinder-logies! Vermelden: naam, adres, beroep v. d. vader, of van de gastfamilie, leeftijd, geslacht, reden waarom de vakantie gevraagd wordt, gewenste tijd — (in het algemeen: niet langer dan veertien dagen) — bijzonderheden over de kinderen — doktersverklaring, referenties. Wij moeten die wel vragen, omdat hier de verantwoordelijkheid voor kinderen in het geding komt, dat ligt op een ander vlak dan huizen, die wederzijds gebruikt worden.

C. Een aparte rubriek bleek verleden jaar te zijn: **meisjes boven 16 jaar**, die met families meegingen om én hulp te zijn én zelf wat vakantie te hebben. Dat willen we graag weer doen. Vermelden: van de meisjes en van de gastfamilie: naam, adres, beroep v. d. ouders, leeftijd, werkring of opleiding, gewenste tijd, doktersverklaring, referenties.

Met deze 3 categoriën moeten we het dit jaar doen. Aanvragen kunnen worden gericht tot de redactrice van deze rubriek, Herman Safflevenstraat 16 bis, Utrecht. Voor zover men ze reeds spontaan zond, behoeven ze niet te worden herhaald.

Bijvoegen 10 ct porto voor het eerste antwoord en f.1.— administratiekosten per postwissel, postchèque of in postzegels.

Zonder deze bijdrage kan geen enkele aanvraag in behandeling genomen worden. Alleen voor de gastfamilies-zonder-tegen-prestatie van kinderen geldt dit niet, voor ruil van kinderen wel.

De eerste drie weken hoort U dan niets: de praktijk heeft geleerd, dat we pas kunnen beginnen met antwoorden als er een zekere hoeveelheid materiaal verzameld is. 2 April beginnen we te antwoorden. En de jubileumdag van de V.P.R.O., 14 Mei, 2e Pinksterdag is onherroepelijk de laatste dag, waarop nieuwe „gevallen” kunnen worden aangenomen. Half Juni moet de hele correspondentie afgelopen zijn.

Ik zie eigenlijk de moeilijkheden van 1950 helemaal niet meer — maar wel de talloze mogelijkheden, die de V.P.R.O. en Vrije Geluiden hierin bieden!

Ziet U het ook? — Laten we dan maar snel gaan denken: wat, waar, wanneer?

LEER EN LEVEN

In deze weken voor Pasen nemen vele jongeren het besluit straks op Palmzondag een geloofsbelijdenis af te leggen en toe te treden tot die kerkelijke gemeenschap, waartoe zij zich — hetzij door traditie, hetzij door persoonlijke keuze — het meest voelen aangetrokken.

Anderen voelen zich nog niet rijp voor die stap, zien misschien te sterk naar het compromis waarin de kerkelijke mensen min of meer gedwongen zijn te leven. De kloof tussen de christelijke geloofsbelijdenis en de mogelijkheid deze overtuiging metterdaad waar te maken in deze tijd en in deze wereld, is hun te groot. Zulke mensen zijn er meer dan je misschien vermoedt. Ds Burger vertelt deze en volgende week in deze rubriek iets over een poging deze kloof tussen leer en leven te overbruggen.

waarom ik de kerk verliet

Ds A. Burger, Bergum (Fr.)

In het leven van vele mensen van onze tijd zullen telkens de ogenblikken komen, dat de situatie waarin wij verkeren hen ondragelijk benauwt. Deze benauwenis bracht mij, als predikant in de Hervormde Kerk, anderhalf jaar geleden ertoe de kerk te verlaten. Mijn vragen waren geen andere dan die van vele anderen: „Waar rolt deze wereld heen? Waar is de kracht van het Christendom dat toch in deze chaos een eigen weg zou moeten wijzen? Zijn niet de kerken smakeloos geworden zout? Worden ze niet meegezogen in de heilloze wereldgeest van zelfzucht en zelfhandhaving door geweld?”

Kan dat ook anders, wanneer in de kerken zo bitter weinig gevonden wordt van broederliefde en verantwoordelijkheid voor elkander?”

De directe aanleiding om mijn ambt neer te leggen was, dat wij in contact kwamen met een beweging, die het christendom radicaal wil uitleven. De beschrijving die wij van deze beweging lazen, pakte ons zo, dat wij met ons gezin naar Engeland zijn gereisd om daar, 't zij voorgoed, 't zij voor een tijd, het leven en werken van deze mensen te delen.

Ik zou er jullie graag iets over willen vertellen. Op een landgoed van ongeveer 200 H.A., in de heuvels van midden-Engeland, is één der tachtig gemeenten van de Hutteriaanse broeders gevestigd. Deze Broederschap stamt uit de Hervormingstijd. Zij heeft haar bestaan de eeuwen door onder vervolgingen (de laatste onder het Hitler-regime in Duitsland) weten te handhaven en beleeft nu een gestage groei in Noord- en Zuid-Amerika.

De Broederschap leeft uit de gedachte, dat de kerk van Christus in een radicale tegenstelling staat tot de wereldgeest. Deze antithese-gedachte is echter een volkomen andere, dan die wij vinden onder Christenen in Nederland. Het gaat hier niet om de handhaving van een zuivere leer, terwijl het leven toch eigenlijk volkomen verwereldlijkt is. Het gaat hen er om, op grond van de boodschap van het Evangelie te leven in totale gehoorzaamheid aan Christus. Twee bijbelgedeelten geven hierbij de richting aan: de beschrijving van het leven der eerste Christenen in de Handelingen, en de Bergrede.

Het leven in de Broederschap was voor ons een openbaring. Hier leven een kleine 200 mensen, gezinnen met kinderen, en vrijgezellen, in gemeenschap van goederen, als één grote familie. De mannen vinden hun werk in landbouw, veeteelt, tuinbouw, in de machinewerkplaats, de bouwploug, de schoenmakerij of in administratief werk. De vrouwen verzorgen de kinderafdelingen en werken in de keuken, de wasserij en de naaikamer. De kinderen vormen

in hun afdelingen een eigen gemeenschapje. Opvoeding tot gemeenschap en alzijdige vorming staan voorop en maken het schoolleven tot een vreugde.

Hoewel er deskundigen zijn op alle gebied, berust de algemene leiding bij de gemeentevergadering. Besluiten worden niet genomen dan met algehele overeenstemming, waarbij men zich geleid weet door Gods Geest.

JEUGDRUBRIEK onder redactie van Mevr. J. Baas-v. Dijk

Als je er even over nadenkt zul je begrijpen, dat veel van onze problemen hier een oplossing vinden. Er heerst een waarachtig broederlijke geest. Men oordeelt elkander niet, al zegt men elkander zo nodig de waarheid. Alle geschillen worden in de kortst mogelijke tijd uitgepraat en geliquideerd. De arbeid is voor ieder een vreugde en een dienen. Men werkt naar vermogen, maar er is geen verschil in beloning. De levensvoering is voor allen gelijk. Klassen bestaan er niet. Men noemt elkander bij de voornaam.

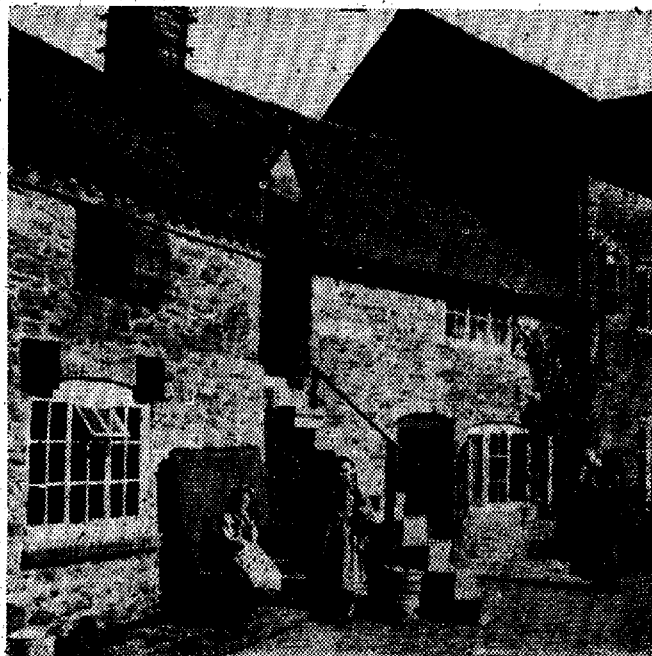
Het zal wel duidelijk zijn, dat de Broederschap antimilitaristisch is. Belangrijker is echter, dat men hier een geest vindt van echte zachtmoedigheid.

Is er niet het gevaar, dat men er zich in zelfgenoegzame knusheid van de wereld afsluit? Ja, dit gevaar is zeer groot. Men is zich dit terdege bewust. Men wil dit ook met alle kracht bestrijden. Want men wil een teken zijn van het koninkrijk Gods, in de wereld. Daarom houdt men zich aan de gemeenschappelijke maaltijd intens bezig met alles wat er in de wereld gebeurt. Daarom ook is er een voortdurende propaganda in woord en geschrift, die voortkomt uit het besef, een universele boodschap te moeten uitdragen. En men is blij met iedere gast, die voor korter of langer tijd hun leven deelt. Toch valt men de gasten niet lastig met vrome praatjes. Het levensvoorbeeld moet het doen.

Een jaar lang hebben wij dit leven meegedeeld. Toen zijn we teruggekeerd en heb ik mijn ambt in de kerk weer opgenomen. Je zult vragen: „Waarom, als dit leven zo ideaal is?” In het volgend nummer wil ik proberen een antwoord hierop te geven.

Adres van de Broederschap;

Society of Brothers, Bromdonfarm, Burwarton, Salop, Engeland.

OP KAART
ACD/ 45
D.: 3/1/51
PAR: m

6.23
21.21
6.26.31
11.4
10 JUL 1951
Datum: 7-7-51
ACD/ 113290

VERTROUWELIJK

Verbinding: 19
A/5 no 651'51 Dienstw.
Betreft: Ds A. Burger te Bergum (Fr)

In "Vrije Geluiden", weekblad van de Vrijzinnig Protes-
tantse Radio Omroep, d.d. 10-3-51 komt van de hand van
Ds. A. BURGER, predikant te Bergum (Fr) een artikel voor
omder de titel "Waarom ik de kerk verliet", terwijl in het
daarop volgend nummer van dat weekblad een tweede aanslui-
tend artikel voorkomt onder het opschrift "Waarom ik in
de kerk terugkeerde".

Waarom ik

In bedoelde, bij dit rapport overgelegde artikelen,
wekt Ds Burger, na omschrijving van een in Engeland be-
staande godsdienstige beweging, de z.g. Hutteriaanse
Broeders, en welke beweging een anti-militairistisch
karakter draagt, de jongeren op tot het breken met de
oude vormen in de kerk en tot deelname aan de vernieuwing
in de kerk in de geest van broederschap, zoals deze door
de Hutteriaanse broederschap wordt nagestreefd.

In verband met de voorkomende antecedenten-onderzoeken
betreffende hen, die zich beroepen op de Dienstweigerings-
wet 1923, wordt op het bestaan van voornoemde beweging,
welke waarschijnlijk ook hier te lande aanhangers heeft,
de aandacht gevestigd.

Blijkens publicatie van Ds Burgers is het adres dier
beweging: Society of Brothers, Bromdonfarm, Burwarton,
Salop., Engeland.

GEZEEN:

Blijft je...
tot h...
(artikelen)

Vrije Geluiden 10-3-51
17-3-51

organisatie kaart